

15 Μαρτίου 2017

Προς
Καθ. Μαίρη Κουτσελίνη-Ιωαννίδου
Πρόεδρο Συμβουλίου Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης
Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης

Θέμα: Δεύτερη Αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών με την
Επωνυμία «Δημόσια Διοίκηση (MPA)» Εξ Αποστάσεως

Αναφέρομαι στην σχετική επιστολή σας ημερομηνίας 14 Φεβρουαρίου 2017 που λήφθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2017 (Αρ. Φακ. 07.14.327.003) και παρακαλώ σημειώστε τα ακόλουθα:

1. Τα ονόματα των μελών της ομάδας παιδαγωγικού σχεδιασμού (Ομάδα) είναι:

- Δρ. Παρασκευή Χατζηπαναγιώτου, Διευθύντρια Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης
- Δρ. James Mackay
- Δρ. Κατερίνα Μαύρου
- Δρ. Μαρία Μελετίου-Μαυροθέρη
- Δρ. Έλενα Στυλιανού

Σημειώνεται ότι το πλαίσιο λειτουργίας της Ομάδας περιλαμβάνει:

- Παιδαγωγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων
- Σχεδιασμό και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Υλικού
- Διαδικασία Ανατροφοδότησης των Φοιτητών
- Παρακολούθηση προσφοράς και Αξιολόγηση των υφιστάμενων Εξ Αποστάσεως Προγραμμάτων
- Παιδαγωγική Αξιοποίηση της Τεχνολογίας
- Αξιοποίηση του διαδικτύου και των ψηφιακών πληροφοριών
- Εκπαίδευση, καθοδήγηση και υποστήριξη διδασκόντων
- Επικοινωνία εκπαιδευτικού προσωπικού και φοιτητών

2. Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενη αλληλογραφία μας, η παρακολούθηση του προγράμματος βασικής επιμόρφωσης (το Πρόγραμμα) των δυνητικών διδασκόντων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, αποτελεί προαπαιτούμενο για την ανάληψη σχετικού μαθήματος. Το Πρόγραμμα έχει διάρκεια 30 ωρών (1 ECTS) και τα βασικά του κεφάλαια είναι:

- Η Φιλοσοφία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και η Μονάδα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση του Ε.Π.Κ. (5Ω)
- Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού και Οδηγού Μελέτης (5Ω)
- Ανατροφοδότηση των Φοιτητών και επικοινωνία στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (5 Ω)
- Παιδαγωγική Αξιοποίηση της Τεχνολογίας (5 Ω)
- Εκμάθηση Πλατφόρμας Blackboard (5 Ω)
- Διδασκαλία – παιδαγωγικές εφαρμογές (5 Ω)

Σημειώνεται ότι στο πρώτο στάδιο η επιμόρφωση αυτή γινόταν από το Πανεπιστήμιο Καταλωνίας, αργότερα δε το Πανεπιστήμιο κατάρτησε το δικό του πρόγραμμα αρχικής επιμόρφωσης (βλέπε δείγμα πιστοποιητικού, ως παράρτημα 1).

Σημειώνεται επίσης ότι πέραν από τη σχετική επιμόρφωση γίνονται και ενισχυτικά/εξειδικευμένα σεμινάρια-συναντήσεις, ενταγμένα (ή μη) στο γενικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Μελών ΔΕΠ/ΕΕΠ, το οποίο λειτουργεί σε σταθερή βάση τα τελευταία δύο χρόνια. (βλέπε δείγμα πιστοποιητικού, ως Παράρτημα 2)

3. Δείτε οδηγούς μελέτης και εκπαιδευτικό υλικό – για κάθε μάθημα του Προγράμματος – Παράρτημα 3).

Στη διάθεσή σας,

Καθ. Ανδρέας Φ. Μακρής
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων

Συν.: (3)

European
University Cyprus

AUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΠΙΤΥΧΟΥΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Το παρόν πιστοποιητικό απονέμεται στο

που παρακολούθησε επιτυχώς το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εξειδικευμένης Επιμόρφωσης
(30ωρών)

‘Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεωρία και Διδακτική Πράξη’

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 και οργανώθηκε από την Μονάδα

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Δρ. Δημήτριος Βλαχόπουλος
Επίκουρος Καθηγητής,

Διευθυντής της Μονάδας εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

**European
University Cyprus**

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

CERTIFICATE

This is to certify that

has successfully attended the
"Faculty Professional Development Program"
(Total Hours: 36)

Rector

VICE-RECTOR OF ACADEMIC AFFAIRS

31st day of October, 2016

Serial No.: 16

European
University Cyprus

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

**ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
«Δημόσια Διοίκηση (ΜΡΑ) Εξ αποστάσεως»

ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

Το πρόγραμμα σπουδών της Δημόσιας Διοίκησης παρέχει στους φοιτητές γνώσεις και δεξιότητες σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο και είναι κατάλληλο τόσο για άτομα που απασχολούνται στο χώρο του ευρύτερου δημόσιου τομέα όσο και σε άτομα που στόχο έχουν να απασχοληθούν στον τομέα αυτό (π.χ. δημόσιες υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση, ημικρατικούς οργανισμούς και άλλους σχετικούς φορείς).

Στόχος του προγράμματος είναι η εμπέδωση θεωρητικών και πρακτικών υποδειγμάτων Δημόσιας Διοίκησης και η μελέτη των συστημάτων δημόσιας διοίκησης σε Κύπρο, Ελλάδα και Ευρώπη (Ευρωπαϊκή Ένωση).

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Οι γενικοί στόχοι του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση είναι να:

0. Προσφέρει μεταπτυχιακές σπουδές στη Δημόσια Διοίκηση σε ένα πρόγραμμα υψηλών ακαδημαϊκών προδιαγραφών
1. Παρέχει προηγμένη εκπαίδευση και εξειδίκευση στη Δημόσια Διοίκηση
2. Εφοδιάσει τους φοιτητές με τις κατάλληλες δεξιότητες για αναλυτική και κριτική σκέψη στον τομέα της Δημόσιας Διοίκησης
3. Ενθαρρύνει τους φοιτητές στη δεοντολογική λήψη αποφάσεων για θέματα Δημόσιας Διοίκησης
4. Προσφέρει μεταπτυχιακές γνώσεις
5. Αναπτύξει εξειδικευμένη έρευνα στη Δημόσια Διοίκηση

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ:

Οι ειδικοί στόχοι του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στη Δημόσια Διοίκηση είναι να:

0. Εφοδιάσει τους φοιτητές με τις γνώσεις και επαγγελματικές δεξιότητες στην οικονομική και πολιτική ανάλυση για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών ή/και τη χάραξη δημόσιας πολιτικής
1. Συνδυάσει την ακαδημαϊκή ανάπτυξη του φοιτητή με πρακτική άσκηση
2. Προετοιμάσει τους φοιτητές για σταδιοδρομία σε δημόσιο τομέα, ιδιωτικές εταιρείες και μη κυβερνητικές οργανώσεις
3. Προσφέρει τη δυνατότητα ειδίκευσης σε ποικίλους τομείς της δημόσιας διοίκησης και πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων οικονομικής πολιτικής, κοινωνικής πολιτικής, αναπτυξιακής πολιτικής και των ευρωπαϊκών πολιτικών
4. Εξοπλίσει τους φοιτητές με τις απαραίτητες επαγγελματικές δεξιότητες επικοινωνίας

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος οι φοιτητές αναμένεται να είναι ικανοί να:

1. Αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο της Δημόσιας Διοίκησης
2. Αναλύσουν θεωρίες και μοντέλα Δημόσιας Διοίκησης
3. Συνδυάσουν θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις ως προς την αξιολόγηση και επίλυση ζητημάτων Δημόσιας Διοίκησης
4. Εφαρμόσουν πρακτικές Δημόσιας Διοίκησης για την αντιμετώπιση προβλημάτων σε επίπεδο Δημόσιας Διοίκησης
5. Αναπτύξουν επικοινωνιακές δεξιότητες προς επίλυση ζητημάτων Δημόσιας Διοίκησης
6. Εφαρμόσουν οργανωτικές δεξιότητες και γνώσεις σχετικές με τη Δημόσια Διοίκηση

ΤΟΜΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ:

Τα άτομα που ολοκληρώνουν επιτυχώς τις απαιτήσεις του προγράμματος και έχουν λάβει τα απαιτούμενα προσόντα θα είναι επιλέξιμα να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Κύπρο ή στο εξωτερικό.

Σε κάθε περίπτωση, οι απόφοιτοι του προγράμματος σπουδών Δημόσιας Διοίκησης μπορούν να απασχοληθούν σε όλους τους τομείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (δημόσιες υπηρεσίες, επιχειρήσεις δημοσίου τομέα, τοπική αυτοδιοίκηση, ημικρατικούς οργανισμούς και άλλους σχετικούς φορείς).

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	ECTS
Μαθήματα Κορμού	60
Μαθήματα Επιλογής	15
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή δύο (2) Μαθήματα Επιλογής	15
Σύνολο ECTS	90

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ		60 ECTS
MPA600	Δημόσια Πολιτική	10
MPA610	Δίκαιο και Δημόσια Διοίκηση	10
MPA620	Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	10
MPA630	Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές	10
MPA640	Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	10
MPA650	Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας	10
Μαθήματα Επιλογής Οι φοιτητές επιλέγουν (2) δύο από τα πιο κάτω μαθήματα:		15 ECTS
MPA615	Κοινωνική Πολιτική	7
MPA625	Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	8
MPA635	Οργανωτική Ψυχολογία	7
MPA645	Πολιτική Οικονομία	8
MPA655	Κοινωνιολογία της Εργασίας	8
MPA665	Φύλο και Εξουσία	7
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή δύο (2) Μαθήματα Επιλογής		15 ECTS
MPA670	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ή δύο (2) Μαθήματα Επιλογής	15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A/A	ΜΑΘΗΜΑ	ΣΕΛΙΔΑ
1	MPA600 Δημόσια Πολιτική	6
2	MPA610 Δίκαιο και Δημόσια Διοίκηση	19
3	MPA620 Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού	33
4	MPA630 Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές	76
5	MPA640 Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	133
6	MPA650 Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας	181
7	MPA670 Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	212
8	MPA615 Κοινωνική Πολιτική	251
9	MPA625 Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	274
10	MPA635 Οργανωτική Ψυχολογία	285
11	MPA645 Πολιτική Οικονομία	334
12	MPA655 Κοινωνιολογία της Εργασίας	368
13	MPA665 Φύλο και Εξουσία	417

ΜΡΑ600 - Δημόσια Πολιτική

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: «Δογματικές και επιχειρησιακές οριοθετήσεις της Δημόσιας Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: «Δογματικές και επιχειρησιακές οριοθετήσεις της Δημόσιας Διοίκησης»

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: «Εσωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: «Εξωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: «Η διαμόρφωση της δημόσιας ατζέντας»

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: «Η διαμόρφωση Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 7: «Η λήψη Πολιτικών Αποφάσεων»

ΕΝΟΤΗΤΑ 8: «Η υλοποίηση της Δημόσιας Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 9: «Η αξιολόγηση της Δημόσιας Πολιτικής»

ΕΝΟΤΗΤΑ 10: «Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Πολιτικής - I»

ΕΝΟΤΗΤΑ 11: «Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Πολιτικής - II»

ΕΝΟΤΗΤΑ 12: «Παγκοσμιοποίηση, εξευρωπαϊσμός και Δημόσια Πολιτική»

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: «Δογματικές και επιχειρησιακές οριοθετήσεις της Δημόσιας Πολιτικής»

Η Ενότητα εισάγει τους φοιτητές στην έννοια της Δημόσιας Πολιτικής και εξετάζει τις κύριες κατηγορίες, τα στάδια και τα αντιπροσωπευτικά εργαλεία πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η έννοια της Δημόσιας Πολιτικής
2. Κατηγορίες και επίπεδα Δημόσιων Πολιτικών
3. Τα στάδια διαμόρφωσης Δημόσιας Πολιτικής
4. Αντιπροσωπευτικά εργαλεία πολιτικής

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έννοια της Δημόσιας Πολιτικής και τις κατηγορίες, τα στάδια και τα εργαλεία πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με την έννοια της Δημόσιας Πολιτικής και κατανοούν τις κύριες κατηγορίες, τα στάδια και τα αντιπροσωπευτικά εργαλεία πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Δημόσια Πολιτική, εργαλεία πολιτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδη Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 17-26 (έννοια, κατηγορίες και στάδια δημόσιων πολιτικών) και σελ. 35-40 (εργαλεία πολιτικής).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Σπανού Κ. (2001), «Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική», σε Ε. Σπηλιωτόπουλος (επιμ.), *Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα*, Σάκκουλας, Αθήνα

Muller P. and Surel Y. (2002), *Ανάλυση των Πολιτικών του Κράτους, Ανάλυση των Δημόσιων Πολιτικών*, Δάρδανος-Τυπωθήτω, Αθήνα, σελ. 31-46 (τι είναι μια δημόσια πολιτική;) και σελ. 61-90 (θεωρίες της δημόσιας δράσης: νέες προσεγγίσεις)

Moran M., Rein M. and Goodin R. (eds.) (2006), *The Oxford Handbook of Public Policy*, Oxford University Press, Oxford

Fischer F., Miller G. and Sidney M. (eds.) (2006), *Handbook of Public Policy Analysis: Theory, Politics, and Methods*, Routledge, London

Σπανού Κ. (επιμ.) (2011), *Δημόσιες πολιτικές στην Ελλάδα - Όψεις και αντιφάσεις*, Παπαζήσης, Αθήνα

Dye T. R. (2013), *Understanding Public Policy*, Pearson Education, New York

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές επιλέγουν και συζητούν για τα πλέον αντιπροσωπευτικά πεδία δημόσιων πολιτικών που θεωρούν ότι επηρεάζουν την καθημερινότητα τους, διακρίνοντάς τα από ιδιωτικές πρωτοβουλίες και συμπεριφορές.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: «Δογματικές και επιχειρησιακές οριοθετήσεις της Δημόσιας Διοίκησης»

Η Ενότητα εισάγει τους φοιτητές στην έννοια της Δημόσιας Διοίκησης και εξετάζει τις αρχές, τους φορείς και το ρυθμιστικό της πλαίσιο.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η έννοια της Δημόσιας Διοίκησης
2. Οι αρχές της Δημόσιας Διοίκησης
3. Οι φορείς της Δημόσιας Διοίκησης
4. Το ρυθμιστικό πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με την έννοια της Δημόσιας Διοίκησης και τις αρχές, τους φορείς και το ρυθμιστικό της πλαίσιο.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με την έννοια της Δημόσιας Διοίκησης και κατανοούν τις αρχές, τους φορείς και το ρυθμιστικό της πλαίσιο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Δημόσια Διοίκηση, αρχές καλής διοίκησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Μακρουδημήτρης Α. και Πραβίτα Μ. (2012), *Διοικητική Επιστήμη I: Δημόσια Διοίκηση, Στοιχεία Διοικητικής Οργάνωσης*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, σελ. 20-45

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Μιχαλόπουλος Ν. (2003), *Από τη Δημόσια Γραφειοκρατία στο Δημόσιο Management*, Παπαζήσης, Αθήνα

Μακρουδημήτρης Α, Μαρούδας, Λ. (επ.) (2009), *Σύγχρονες Τάσεις στη Διοικητική Επιστήμη - «Νέα Δημόσια Διοίκηση»*, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Κοινωνία των Πολιτών, Σάκκουλας, Αθήνα

Γεωργίου Β. (2012), *Η Δημόσια Διοίκηση στην Κύπρο - Διοικητικό Δίκαιο, Νομολογία και εισαγωγή στη Διοικητική Επιστήμη*, Λευκωσία

Μακρουδημήτρης Α. (2013), *Διοικητική Επιστήμη II: Προσεγγίσεις στη Θεωρία των Οργανώσεων*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές επιλέγουν και συζητούν για τους πλέον αντιπροσωπευτικούς φορείς της δημόσιας διοίκησης που θεωρούν ότι επηρεάζουν

την καθημερινότητα τους, διακρίνοντάς τους από φορείς της αγοράς και της κοινωνίας των πολιτών.

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση των φορέων της Κυπριακής Δημόσιας Διοίκησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: «Εσωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής»

Η Ενότητα παρουσιάζει τους φορείς που ασκούν θεσμικές αρμοδιότητες διαμόρφωσης και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η διάκριση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών δρώντων στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής
2. Εθνικοί Εσωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής
3. Υπερεθνικοί Εσωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τους φορείς που ασκούν θεσμικές αρμοδιότητες διαμόρφωσης και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τους φορείς που ασκούν θεσμικές αρμοδιότητες διαμόρφωσης και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής και κατανοούν τις βασικές λειτουργίες τους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Εσωτερικοί Δρώντες, θεσμικές αρμοδιότητες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 43-62 (Εσωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Παγουλάτος Γ. (1999), «Ιδέες, Θεσμοί και Συμφέροντα στη Δημόσια Πολιτική», *Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 13, σελ. 45-82

Τσεμπελής Γ. (2002), *Παίκτες Αρνησικυρίας: Πως λειτουργούν οι πολιτικοί θεσμοί*, Παπαζήσης, Αθήνα

Αλεξόπουλος Α. (2004), «“Veto Players” στο Ελληνικό Πολιτικό Σύστημα», σε Κοντογιώργης, Λάβδας, Μενδρινού, Χρυσόχου (επ.), *Τριάντα Χρόνια Δημοκρατία: Το Πολιτικό Σύστημα της Τρίτης Ελληνικής Δημοκρατίας, 1974-2004*, Κριτική, Αθήνα

Χονδρολέου Γ. (2004), «Δίκτυα πολιτικών - Από το παραδοσιακό σύστημα κυβέρνησης στη σύγχρονη διακυβέρνηση», *Επιθεώρηση Διοικητικής Επιστήμης*, 10, σελ. 41-88

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές συζητούν για το ρόλο των Διεθνών Οργανισμών στην ρύθμιση πεδίων που θεωρούν ότι επηρεάζουν την καθημερινότητα τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: «Εξωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής»

Η Ενότητα παρουσιάζει τους φορείς που παρεμβαίνουν στις διαδικασίες διαμόρφωσης και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής παρά την έλλειψη σχετικών θεσμικών αρμοδιοτήτων.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η διάκριση μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών δρώντων στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής
2. Εθνικοί Εξωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής
3. Υπερεθνικοί Εξωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τους πλέον αντιπροσωπευτικούς φορείς που παρεμβαίνουν στις διαδικασίες διαμόρφωσης και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής παρά την έλλειψη σχετικών θεσμικών αρμοδιοτήτων.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με τους αντιπροσωπευτικούς φορείς που παρεμβαίνουν στις διαδικασίες διαμόρφωσης / υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής παρά την έλλειψη σχετικών θεσμικών αρμοδιοτήτων και κατανοούν τις λειτουργίες τους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Εξωτερικοί Δρώντες, επιχειρηματίες πολιτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 62-75 (Εξωτερικοί Δρώντες στη διαδικασία διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Muller P. and Surel Y. (2002), *Ανάλυση των Πολιτικών του Κράτους, Ανάλυση των Δημόσιων Πολιτικών*, Δάρδανος-Τυπωθήτω, Αθήνα, σελ. 123-154 (δρώντες και δίκτυα δημόσιων πολιτικών)

Bevir M. and Rhodes R. (2003), «Αναλύοντας τα δίκτυα - Από τις τυπολογίες των θεσμών στις αφηγήσεις των πεποιθήσεων», *Επιστήμη και Κοινωνία*, 10, σελ. 21-55

Τσεμπελής Γ. (2004), *Εμφωλευμένα Παίγνια*, Παπαζήσης, Αθήνα

Μαϊστόρος Π. (2016), *Μεταρρυθμίσεις ή επικοινωνιακές φωτοβολίδες; Η δημόσια διοίκηση στην τριετία 2016-2018*, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση των βασικών δεξαμενών σκέψης στην Ελλάδα και την Κύπρο στο πεδίο των οικονομικών πολιτικών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: «Η διαμόρφωση της δημόσιας ατζέντας»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο και τις διαδικασίες διαμόρφωσης της δημόσιας ατζέντας, που αντιστοιχεί στο πρώτο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Το περιεχόμενο της δημόσιας ατζέντας
2. Οι διαδικασίες διαμόρφωσης της δημόσιας ατζέντας

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις διαδικασίες διαμόρφωσης της δημόσιας ατζέντας, ώστε να προσεγγίζουν με ορθολογικό τρόπο το πρώτο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες διαμόρφωσης της δημόσιας ατζέντας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Δημόσια ατζέντα, «Προβλήματα» πολιτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 122-136.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Wu X., Ramesh M., Howlett M. and Fritzen S. (eds.) (2010), *The Public Policy Primer - Managing the Policy Process*, Routledge Textbooks in Policy Studies, Routledge, London

Kingdon J. W. (2014), *Agendas, Alternatives and Public Policies*, Pearson Education Limited, Essex

Κουντούρη Φ. (2015), *Τα δημόσια προβλήματα στην πολιτική ατζέντα - Θεωρητικές και Εμπειρικές Προσεγγίσεις*, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/4426>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές συζητούν για το ρόλο των ΜΜΕ στη διαμόρφωση των στάσεων της Κυπριακής κοινής γνώμης απέναντι στους Μηχανισμούς Δημοσιονομικής Σταθερότητας

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: «Η διαμόρφωση Πολιτικής»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο και τις διαδικασίες διαμόρφωσης Πολιτικής, που αντιστοιχεί στο δεύτερο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Τα θεωρητικά υποδείγματα διαμόρφωσης Πολιτικής
2. Ο ρόλος τυπικών ή άτυπων υποκειμένων με γνωμοδοτικές ή συμβουλευτικές αρμοδιότητες

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις διαδικασίες διαμόρφωσης Πολιτικής, ώστε να προσεγγίζουν με ορθολογικό τρόπο το δεύτερο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες διαμόρφωσης Πολιτικής, ενώ κατανοούν τον ειδικό ρόλο τυπικών ή άτυπων υποκειμένων με γνωμοδοτικές ή συμβουλευτικές αρμοδιότητες.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Πλουραλισμός, Δίκτυα, Ελίτ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 138-147.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Anderson J. (2006), *Public Policy Making*, Houghton Mifflin, Boston

Birkland T. (2015), *An Introduction to the Policy Process – Theories Concepts, and Models of Public Policy Making*, Routledge, Oxon

Μαϊστρος Π. (2016), *Μεταρρυθμίσεις ή επικοινωνιακές φωτοβολίδες; Η δημόσια διοίκηση στην τριετία 2016-2018*, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές συζητούν για το ρόλο των Ειδικών Συμβουλών και των Ειδικών Συνεργατών στο επίπεδο των Ελληνικών Υπουργείων σε σχέση με τις διαδικασίες διαμόρφωσης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7: «Η λήψη Πολιτικών Αποφάσεων»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο και τις διαδικασίες λήψης Πολιτικών Αποφάσεων, που αντιστοιχεί στο τρίτο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Τα υποδείγματα λήψης Πολιτικών Αποφάσεων

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες λήψης Πολιτικών Αποφάσεων, ώστε να προσεγγίζουν με ορθολογικό τρόπο το τρίτο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες λήψης Πολιτικών Αποφάσεων, ενώ κατανοούν τον ειδικό ρόλο τυπικών ή άτυπων υποκειμένων με γνωμοδοτικές ή συμβουλευτικές αρμοδιότητες.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Ορθολογικό μοντέλο, Προσαυξητικό μοντέλο, «κάδος απορριμμάτων».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 147-157.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Καρκατσούλης Π. (2004), *Το Κράτος σε Μετάβαση - Από τη «Διοικητική Μεταρρύθμιση» και το «Νέο Δημόσιο Management» στη «Διακυβέρνηση»*, Ι. Σιδέρης, Αθήνα

Wallis J. and Dollery B. (2005), *Αποτυχία της Αγοράς, Αποτυχία της Κυβέρνησης, Ηγεσία και Δημόσια Πολιτική*, Παπαζήσης, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση των Πράσινων και Λευκών Βίβλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πεδίο των Συντάξεων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8: «Η υλοποίηση της Δημόσιας Πολιτικής»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο και τις διαδικασίες υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Τα υποδείγματα υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής, ώστε να προσεγγίζουν με ορθολογικό τρόπο το τέταρτο στάδιο της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο και τις διαδικασίες λήψης υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Προσεγγίσεις «εκ των άνω», προσεγγίσεις «από κάτω προς τα επάνω», ενδιάμεσες προσεγγίσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 159-169.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Hill M. and Hupe P. (2002), *Implementing Public Policy*, Sage, London

Wallis J. and Dollery B. (2005), *Αποτυχία της Αγοράς, Αποτυχία της Κυβέρνησης, Ηγεσία και Δημόσια Πολιτική*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 82-100

Αλεξόπουλος Α. (2007), «Η μεταρρύθμιση των πολιτικών του κράτους και ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης», σε Α. Μακροδημήτρης κ.α. (επ.), *Διοικητική Θεωρία και Πράξη – Διοίκηση και Κοινωνία*, Σάκκουλας, Αθήνα

Τσέκος Θ. (2007), *Ποιότητα Υπηρεσιών και Δημόσιο Μάρκετινγκ – Προς ένα Ανθρωποκεντρικό Παράδειγμα για τη Δημόσια Διοίκηση*, Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου - Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, Δίκαιο και Δημόσιες Πολιτικές 7, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση του Προγράμματος «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» ως αντιπροσωπευτικού υποδείγματος «από κάτω προς τα επάνω» εφαρμογής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9: «Η αξιολόγηση της Δημόσιας Πολιτικής»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο, τις κατηγορίες και τα μοντέλα αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η έννοια της αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής
2. Οι κατηγορίες αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής
3. Τα μοντέλα αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το περιεχόμενο, τις κατηγορίες και τα μοντέλα αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο, τις κατηγορίες και τα μοντέλα αξιολόγησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Πολιτική αξιολόγηση, αξιολόγηση πολιτικών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 182-191.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Vedung E. (2001), *Public Policy and Program Evaluation*, Transaction Publishers, London

Μιχαλόπουλος Ν. (2007), *Η Δημόσια Διοίκηση στην Εποχή των Αποτελεσμάτων*, Παπαζήσης, Αθήνα

Διαμαντικός Κ. (2007), *Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών*, Παπαζήσης, Αθήνα

Υπουργείο Εσωτερικών (2008), *Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης*, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εκδόσεις Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα

Αμίσης Γ. (2014), *Το συλλογικό διακύβευμα της ενεργητικής ένταξης των ευπαθών ομάδων – Αναπτυξιακά διδάγματα από την Κοινωνική Ευρώπη*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 263 - 268 (αξιολόγηση του κοινωνικού αντίκτυπου)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση του μοντέλου της αξιολόγησης του κοινωνικού αντίκτυπου (social impact assessment)

ΕΝΟΤΗΤΑ 10: «Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Πολιτικής - Ι»

Η Ενότητα παρουσιάζει το περιεχόμενο και τους παράγοντες μεταρρύθμισης της Δημόσιας Πολιτικής, συζητώντας τις παρεμβάσεις στο επίπεδο της κεντρικής διοίκησης.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η έννοια της μεταρρύθμισης της Δημόσιας Πολιτικής
2. Η μεταβολή της Δημόσιας Πολιτικής
3. Το υπόδειγμα του Νέου Δημόσιου Μάνατζμεντ
4. Αντιπροσωπευτικές μεταρρυθμιστικές τάσεις.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το περιεχόμενο, τους παράγοντες και τις αντιπροσωπευτικές μεταρρυθμιστικές τάσεις της Δημόσιας Πολιτικής στο επίπεδο της κεντρικής διοίκησης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο, τους παράγοντες και τις αντιπροσωπευτικές μεταρρυθμιστικές τάσεις της Δημόσιας Πολιτικής στο επίπεδο της κεντρικής διοίκησης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Μεταρρύθμιση, Κεντρική Διοίκηση, Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 212-233.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Μακροδημήτρης Α. (2006), *Κράτος των Πολιτών - Προβλήματα Μεταρρύθμισης και Εκσυγχρονισμού*, Α. Λιβάνης, Αθήνα

Αλεξόπουλος Α. (2007), «Η μεταρρύθμιση των πολιτικών του κράτους και ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης», σε Α. Μακροδημήτρης κ.α. (επιμ.), *Διοικητική Θεωρία και Πράξη – Διοίκηση και Κοινωνία*, Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη

Featherstone K. (επιμ.) (2007), *Πολιτική στην Ελλάδα - Η Πρόκληση του Εκσυγχρονισμού*, Οκτώ, Αθήνα

Wallis, J., Dollery, B. and McLaughlin, L. (2007), *Reform and Leadership in the Public Sector*, Edward Elgar, Cheltenham

Μαϊστρος Π. (2009), *Τα Τρία Κύματα Μεταρρυθμίσεων της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα [1975-2015+]*, Δημόσια Πολιτική και Θεσμοί 2, Παπαζήσης, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές συζητούν για τις διαδικασίες μεταρρύθμισης του Κυπριακού Γενικού Συστήματος Υγείας την περίοδο 2013-2016.

ΕΝΟΤΗΤΑ 11: «Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Πολιτικής - II»

Η Ενότητα παρουσιάζει τις διαδικασίες μεταρρύθμισης σε ένα κρίσιμο πεδίο Δημόσιας Πολιτικής (τοπική αυτοδιοίκηση), συζητώντας το μοντέλο μεταρρύθμισης της Κυπριακής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Η έννοια της μεταρρύθμισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης
2. Το μοντέλο μεταρρύθμισης της Κυπριακής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το περιεχόμενο, τους παράγοντες και τα εργαλεία μεταρρύθμισης της Δημόσιας Πολιτικής στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιεχόμενο, τους παράγοντες και τα εργαλεία μεταρρύθμισης της Δημόσιας Πολιτικής στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Μεταρρύθμιση, Τοπική Αυτοδιοίκηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (2010), *Μελέτη Αναδιάρθρωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Κυπριακής Δημοκρατίας*, Αθήνα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Kersting, N. and Vetter, A. (eds.) (2003): *Reforming Local Government in Europe - Closing the Gap between Democracy and Efficiency*, Leske & Budrich, Opladen 2003

Παπούλιας Δ., Μαϊστρος Π., Παλαιολόγος Χ., Τάκης Γ., Χατζηπαντελής Θ. και Χλέπας Ν. (2007), *Διοικητικός Εκσυγχρονισμός – Προς το Δήμο του 21^{ου} αιώνα*, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αθήνα

Αμίσης Γ. και Μαρίνη Φ. (2010): *Η εκπαίδευση των στελεχών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα πεδία της διοικητικής και ηγετικής ικανότητας – Διδάγματα και Καλές Πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια*, Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, Λευκωσία

National School of Government International (2014): *Μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Κύπρο*, Τελική Έκθεση, Λονδίνο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Μελέτη Περίπτωσης 1. Η παρουσίαση των σταδίων μεταρρύθμισης της Κυπριακής Τοπικής Αυτοδιοίκησης την περίοδο 2010-2016.

ΕΝΟΤΗΤΑ 12: «Παγκοσμιοποίηση, εξευρωπαϊσμός και Δημόσια Πολιτική»

Η Ενότητα παρουσιάζει τις υπερεθνικές επιδράσεις στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής, δίνοντας έμφαση στο περιεχόμενο και τους μηχανισμούς εξευρωπαϊσμού.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΛΗΣ:

1. Παγκοσμιοποίηση και Δημόσια Πολιτική
2. Εξευρωπαϊσμός και Δημόσια Πολιτική

ΣΚΟΠΟΣ:

Η Ενότητα επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με το πλαίσιο των υπερεθνικών επιδράσεων στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το πλαίσιο των υπερεθνικών επιδράσεων στις διαδικασίες σχεδιασμού και υλοποίησης της Δημόσιας Πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Παγκοσμιοποίηση, εξευρωπαϊσμός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: Λαδής Σ. και Νταλάκου Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Παπαζήσης, Αθήνα, σελ. 246-258.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

Λαδής Σ. (2004), «Παγκοσμιοποίηση, εξευρωπαϊσμός και μεταφορά πολιτικών: μια διαλεκτική προσέγγιση», *Επιθεώρηση Διοικητικής Επιστήμης*, 10, σελ. 447-467

Μπλαβούκος Σ. και Παγουλάτος Γ. (2006), «Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση: το (μη αναντίστρεπτο) κεκτημένο του εξευρωπαϊσμού», σε Ν. Μαραβέγιας και Θ. Σακελλαρόπουλος (επιμ.), *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Ελλάδα - Οικονομία, Κοινωνία, Πολιτικές*, Διόνικος, Αθήνα

Featherstone Κ. και Παπαδημητρίου Δ. (2010), *Τα Όρια του Εξευρωπαϊσμού, Δημόσια Πολιτική και Μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα*, Οκτώ, Αθήνα

Λαδής Σ. (2011), *Οικονομική Κρίση και Διοικητική Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και στην Κύπρο: Ευκαιρίες και Περιορισμοί*, Σειρά Κειμένων Πολιτικής, Νο. 2, Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

Άσκηση 1. Οι φοιτητές συζητούν για τις διαδικασίες παρέμβασης των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη λειτουργία της Κυπριακής Δημόσιας Διοίκησης.

ΜΡΑ610 - Δίκαιο και Δημόσια Διοίκηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεματική ενότητα 1^η «Δημόσια Διοίκηση και Διοικητική επιστήμη»

1. Δημόσια Διοίκηση –εννοιολογικές οριοθετήσεις
2. Δημόσια Διοίκηση & Διοικητική Επιστήμη.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Έννοια και χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης, η διοικητική σκέψη στους νεότερους χρόνους, διοικητική επιστήμη και λήψη αποφάσεων, στοιχεία θεωρίας των αποφάσεων.

ΣΥΝΟΨΗ: Έννοια και χαρακτηριστικά της Δημόσιας Διοίκησης, μορφές άσκησης δημόσιας διοίκησης, δημόσια πολιτική-ορισμός και χαρακτηριστικά, σχέση δημόσιας διοίκησης και πολιτικής, το θεσμικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, .

Η διοικητική σκέψη στους νεότερους χρόνους, Δημόσια Διοίκηση και Κράτος-Έθνος, διοικητική επιστήμη και λήψη αποφάσεων, η διαδικασία λήψης αποφάσεων, στοιχεία θεωρίας οργανώσεων, εξουσία και οργάνωση.

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

Να αναφέρει τις βασικές αρχές της σύγχρονης διοίκησης

Να κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά της σύγχρονης δημόσιας διοίκησης

Να κατανοήσει την έννοια της διοικητικής επιστήμης

Να αντιληφθεί την διαφορά ανάμεσα στην διοικητική επιστήμη και το διοικητικό δίκαιο

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Δημόσια διοίκηση , διοικητική επιστήμη, διοικητικό δίκαιο, λήψη αποφάσεων ,θεωρία οργανώσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Διοικητική Επιστήμη, εκδ. Παπαζήσης ,Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Διοικητική Επιστήμη, εκδ. Παπαζήσης ,Αθήνα

Γρ. Πραστάκος: Διοικητική Επιστήμη εκδ. Αθ. Σταμούλης, Αθήνα

Fritz Simon: Εισαγωγή στην συστημική θεωρία των οργανώσεων, Σάκκουλας, Αθήνα –Θεσσαλονίκη

Αντ. Μακρυδημήτρης: Συστημική θεωρία των οργανώσεων, Αισυμνήτης, Χρονικά Κοινωνιολογίας Δικαίου , 1991, σελ 67-98

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τι είναι η Δημόσια Διοίκηση;

Τι είναι η Διοικητική Επιστήμη;

Ποιες οι βασικές αρχές της συστημικής θεωρίας των οργανώσεων;

Αναφέρατε παραδείγματα διαδικασιών λήψεως αποφάσεων.

Αναφέρατε τον ορισμό και τα χαρακτηριστικά της δημόσιας πολιτικής.

Θεματική ενότητα 2^η «Η δομή της δημόσιας διοίκησης- έρευνα των οργανώσεων»

1 Τίτλος: Η δομή της Δημόσιας Διοίκησης

2 Τίτλος: Έρευνα των οργανώσεων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Νομική προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου, πολιτική προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου, Max Weber, τεύλορισμός, σχολή ανθρωπίνων σχέσεων.

Έννοια οργάνωσης, συστατικά στοιχεία της έννοιας της οργάνωσης, διακρίσεις οργανώσεων, οργάνωση ως κοινωνικό σύστημα.

ΣΥΝΟΨΗ: Η νομική προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου, η πολιτική προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου, η κοινωνιολογική προσέγγιση, η εργαλειακή προσέγγιση και η σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων.

Στην επόμενη εβδομάδα θα αναπτυχθεί η έννοια της οργάνωσης, τα συστατικά στοιχεία της έννοιας της οργάνωσης (συνεργατική ιδιότητα, επικοινωνία), η πραγμάτωση του οργανωσιακού σκοπού, διακρίσεις οργανώσεων (κατά σκοπό, κατά διαδικασία, κατά κοινό, κατά τύπο), η οργάνωση ως κοινωνικό σύστημα, συγκεντρωτικό και αποκεντρωτικό σύστημα.

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Να αντιληφθεί ο φοιτητής την νομική και πολιτική προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου,

Να γνωρίσει τις διάφορες προσεγγίσεις του διοικητικού φαινομένου, τεύλορισμός, Max Weber, κ.α

Να κατανοήσει την έννοια της οργάνωσης στοιχείο συνδεδεμένο με το διοικητικό φαινόμενο

Να μπορεί να διακρίνει τα είδη οργανώσεων

Να καταλάβει τις διαφορές μεταξύ συγκεντρωτικού και αποκεντρωτικού συστήματος.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Διοικητικό φαινόμενο, διοικητική και πολιτική προσέγγιση, Βεμπερ και Τεύλορ, θεωρία οργανώσεων, έννοια οργάνωσης, συστατικά στοιχεία οργάνωσης, διακρίσεις οργανώσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Αντ. Μακρυδημήτρη: Προσεγγίσεις στην θεωρία των οργανώσεων, Καστανιώτης, γ. έκδοση

Fritz Simon: Εισαγωγή στην συστημική θεωρία των οργανώσεων, Σάκκουλας, Αθήνα –Θεσσαλονίκη

N. Μουζέλης: Οργάνωση και γραφειοκρατία, 1991

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Διοικητική Επιστήμη, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Αντ. Μακρυδημήτρη: Προσεγγίσεις στην θεωρία των οργανώσεων, Καστανιώτης, γ. έκδοση

Fritz Simon: Εισαγωγή στην συστημική θεωρία των οργανώσεων, Σάκκουλας, Αθήνα –Θεσσαλονίκη

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποια η προσέγγιση του Max Weber για το διοικητικό φαινόμενο;

Ποια η εργαλειακή προσέγγιση του διοικητικού φαινομένου;

Τι πρεσβεύει η σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων;

Τι είναι το συγκεντρωτικό και τι το αποκεντρωτικό σύστημα οργάνωσης;

Ποιες οι διακρίσεις των οργανώσεων;

Ποια τα συστατικά στοιχεία της έννοιας της οργάνωσης;

Θεματική ενότητα 3^η «Αρχές λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης και νέες αντιλήψεις»

1. Τίτλος: Το new public management

2. Τίτλος: Αρχές λειτουργίας δημόσιας διοίκησης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διαμόρφωση του NPM, η έννοια της αγοράς σύμφωνα με την σχολή του Σικάγο, βασικές αρχές NPM, NPM και τεύλορισμός.

Επόμενη εβδομάδα, οι αρχές που διέπουν την λειτουργία της δημόσιας διοίκησης(αρχή νομιμότητας, δημοσίου συμφέροντος, χρηστής διοίκησηςκ.α)

ΣΥΝΟΨΗ: Πως διαμορφώθηκε το NPM, η ιστορική και κοινωνικο-οικονομική συγκυρία, η έννοια της αγοράς και η προσέγγιση της Σχολής του Σικάγο, οι βασικές αρχές του NPM, το NPM και ο τεύλορισμός.

Οι βασικές αρχές που διέπουν την δράση της Δημόσιας Διοίκησης, η αρχή της νομιμότητας, του δημοσίου συμφέροντος, της προστασίας του διοικουμένου, της αμεροληψίας, τα χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας.

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Να κατανοήσει ο φοιτητής την έννοια του NPM

Να αντιληφθεί τις βασικές αρχές λειτουργίας του

Να αντιληφθεί την σχέση του NPM με άλλες θεωρίες

Να κατανοήσει τις βασικές αρχές που διέπουν την δράση της Δημόσιας Διοίκησης στο σύγχρονο δημοκρατικό πολίτευμα.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

NPM, Διοίκηση αποτελεσμάτων, διοίκηση ολικής ποιότητας, μέτρηση συγκριτικής απόδοσης, προϋπολογισμός με βάση την απόδοση. Η αρχή της νομιμότητας, του δημοσίου συμφέροντος, της προστασίας του διοικουμένου, της αμεροληψίας, τα χρηστής διοίκησης, της διαφάνειας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ν. Μιχαλόπουλου: από την δημόσια γραφειοκρατία στο δημόσιο management, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Π. Καρκατσούλη: Το κράτος σε μετάβαση: από την διοικητική μεταρρύθμιση και το νέο δημόσιο management στην διακυβέρνηση, εκδ. Σιδέρη, Αθήνα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. Μιχαλόπουλου: από την δημόσια γραφειοκρατία στο δημόσιο management, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Π. Καρκατσούλη: Το κράτος σε μετάβαση: από την διοικητική μεταρρύθμιση και το νέο δημόσιο management στην διακυβέρνηση, εκδ. Σιδέρη, Αθήνα

Δ. Μπουραντά: Μανατζμεντ, Θεωρητικό υπόβαθρο, σύγχρονες πρακτικές, εκδ. Μπένου

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Δημόσια Διοίκηση, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

Στ. Κτιστάκη: Εισαγωγή στην Διοικητική Επιστήμη, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τι είναι το δημόσιο μανατζμεντ;

Ποιες οι βασικές αρχές του;

Τι είναι διοίκηση ολικής ποιότητας;

Τι είναι διοίκηση αποτελεσμάτων;

Ποιο το περιεχόμενο της αρχής της νομιμότητας;

Ποιο το περιεχόμενο της αρχής της αναλογικότητας;

Τι σημαίνει η αρχή της χρηστής διοίκησης;

Θεματική ενότητα 4^η «Δημόσια Διοίκηση και Διοικητικό Δίκαιο»

1. Τίτλος: Διοίκηση και Διοικητικό Δίκαιο

2. Τίτλος: Πηγές του Διοικητικού Δικαίου .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έννοια του δημόσιου τομέα, η εξέλιξη του διοικητικού δικαίου, η νομολογιακή επίδραση στο διοικητικό δίκαιο, συστηματική και ενδεδειγμένη διερεύνηση των πηγών του διοικητικού δικαίου

ΣΥΝΟΨΗ

Διάκριση των μορφών της δημόσιας διοίκησης, ο προσδιορισμός της έννοιας του δημοσίου τομέα η ανάδειξη της ανεπάρκειας του διοικητικού συστήματος και ως αντιστάθμισμα αυτής η ανάγκη διαμόρφωσης μιας νέας διοικητικής κουλτούρας, αλλά και ο επιτελικός και ρυθμιστικός ρόλος του κράτους. Επίσης, διερευνώνται η συστηματική και οι ρίζες του διοικητικού δικαίου αρχικά στα πορίσματα της νομολογίας και στη συνέχεια τόσο στις νομοθετικές παρεμβάσεις όσο και στην επίδραση που ασκεί σε αυτό το ευρωπαϊκό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου και του δικαίου της ΕΣΔΑ. Επίσης σκοπός του κεφαλαίου είναι η συστηματική και ενδεδειγμένη διερεύνηση των πηγών του διοικητικού δικαίου (Σύνταγμα, κοινοτικό δίκαιο, νόμοι, γενικές αρχές, νομολογία κ.α)

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης των συγκεκριμένων ενοτήτων του πρώτου κεφαλαίου του βιβλίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα μπορούν να διακρίνουν την οργανική και τη λειτουργική έννοια της διοίκησης, τη δημόσια διοίκηση εν ευρεία έννοια και αυτήν εν στενή έννοια, να γνωρίζουν σε τι συνίσταται ο δημόσιος τομέας, η Γενική Κυβέρνηση, η Κεντρική Κυβέρνηση και η Κεντρική Διοίκηση, αλλά και να κατανοούν τις παθογένειες της δημόσιας διοίκησης και την ανάγκη θεσμικής μεταρρύθμισης αυτής. Επίσης, θα έχουν κατανοήσει τις απαρχές και τη λειτουργία του διοικητικού δικαίου στον εθνικό και ευρωπαϊκό χώρο. Επίσης θα έχουν κατανοήσει επαρκώς τη συμβολή και την έκταση επιρροής του Συντάγματος, των κανόνων του ευρωπαϊκού δικαίου, των νομοθετικών ρυθμίσεων, των αρχών καλής νομοθέτησης, των νόμων με αυξημένη τυπική ισχύ, των κανονιστικών πράξεων της διοίκησης, των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου, των

εγκυκλίων και της νομολογίας στη διαμόρφωση του διοικητικού δικαίου.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Δημόσια διοίκηση, δημόσιος τομέας, διοικητική κουλτούρα, διοικητικό δίκαιο, Πηγές (Σύνταγμα, νόμοι, ευρωπαϊκό δίκαιο, κανονιστικές πράξεις, πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, νομολογία),

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Απ. Γεροντας: Επιτομή γενικού διοικητικού δικαίου, εκδ. Σάκκουλα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Απ. Γεροντας: Επιτομή γενικού διοικητικού δικαίου, εκδ. Σάκκουλα

Επ. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος Ι, εκδ 14^η, Νομική Βιβλιοθήκη,

Απ. Γέροντα, Σ. Λύτρα, Πρ. Παυλόπουλου, Γ Σιούτη, Σπ. Φλογαίτη: Διοικητικό Δίκαιο, 2^η εκδ. 2010

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποια γενεσιουργά αίτια της εμφάνισης του διοικητικού δικαίου;

Ποιοι οι λόγοι διαφοροποίησης της εξέλιξης του διοικητικού δικαίου στην Αγγλία και την ηπειρωτική Ευρώπη;

Ποιος ο ρόλος της νομολογίας ως πηγής του διοικητικού δικαίου;

Ποιος ο ρόλος των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου, ως πηγής του διοικητικού δικαίου;

Ποια η επίδραση του γαλλικού διοικητικού δικαίου στα νομικά συστήματα των άλλων κρατών της ηπειρωτικής Ευρώπης;

Θεματική ενότητα 5^η «Διοικητική πράξη, συμβατική δράση της δημόσιας διοίκησης- διοικητικά όργανα»

1. Τίτλος: Διοικητικές πράξεις και συμβατική δράση της δημόσιας διοίκησης
2. Τίτλος: Διοικητικά όργανα .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ατομική διοικητική πράξη, Οι διακρίσεις των διοικητικών πράξεων, Ο τύπος της διοικητικής πράξης, Η αιτιολογία της διοικητικής πράξης, Η διοικητική διαδικασία, Η ισχύς των διοικητικών πράξεων, Η ανάκληση των διοικητικών πράξεων, Νομικά ελαττώματα των διοικητικών πράξεων, Η συμβατική δράση της δημόσιας διοίκησης, Τα διοικητικά όργανα.

ΣΥΝΟΨΗ

Η διοικητική πράξη θα εξεταστεί αναλυτικά ως προς τις διακρίσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στην ατομική διοικητική πράξη, τον τύπο της, την αιτιολογία, τους πρόσθετους ή παρεπόμενους ορισμούς που μπορεί να φέρει, την έναρξη και κατάργησή της, τη διάρκεια, την ανάκληση και τα νομικά ελαττώματα. Η συμβατική δραστηριότητα της διοίκησης εκφράζεται με τη σύναψη συμβάσεων με το Δημόσιο ή με ιδιώτες. Στην περίπτωση που το ένα τουλάχιστον από τα συμβαλλόμενα μέρη είναι το κράτος ή ΝΠΔΔ, επιδιώκεται δημόσιος σκοπός και εξασφαλίζεται στο κράτος ή στο ΝΠΔΔ υπερέχουσα θέση έναντι του αντισυμβαλλόμενου μέρους κατά παρέκκλιση από το κοινό συμβατικό δίκαιο, τότε πρόκειται για διοικητική σύμβαση, η οποία και αποτελεί την κεντρική έννοια της όλης ενότητας.

Εν συνεχεία εξετάζεται η έννοια των διοικητικών οργάνων ως των οργάνων εκείνων της έννομης τάξης που ασκούν μεν δημόσια εξουσία, δεν ανήκουν όμως στη νομοθετική ή δικαστική εξουσία. Ειδική μνεία,

άλλωστε, γίνεται στο κεφάλαιο αυτό για τις ρυθμίσεις του κώδικα διοικητικής διαδικασίας που ορίζουν τη συγκρότηση, τη σύνθεση και λειτουργία των συλλογικών διοικητικών οργάνων, καθώς και για τη νόμιμη υπόσταση των διοικητικών οργάνων.

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης του κεφαλαίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αναγνωρίζουν όλες τις κατηγορίες διοικητικών πράξεων και ιδίως θα ξεχωρίζουν την ατομική από την κανονιστική πράξη, θα γνωρίζουν πώς δημοσιεύονται και κοινοποιούνται οι διοικητικές πράξεις, τη σημασία της αιτιολογίας αυτών, πόσο διαρκούν, πότε αρχίζουν να έχουν ισχύ και πότε καταργούνται, πώς και υπό ποιες προϋποθέσεις ανακαλούνται και ποιες συνέπειες επέρχονται εξ αυτής της ανακλήσεως, πότε είναι ανυπόστατες, άκυρες ή ακυρώσιμες. Επίσης με την ολοκλήρωση της μελέτης του κεφαλαίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν εξετάσει τη συμβατική δραστηριότητα της δημόσιας διοίκησης, με έμφαση στη διοικητική σύμβαση την οποία θα έχουν προσεγγίσει μέσα από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, εστιάζοντας ιδίως στα κριτήρια που οδηγούν στον χαρακτηρισμό μιας σύμβασης ως διοικητικής, καθώς και στη διαδικασία σύναψης της διοικητικής σύμβασης. Τέλος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν κατανοήσει την έννοια, τις διακρίσεις και τη νομική υπόσταση των διοικητικών οργάνων, με ιδιαίτερη έμφαση στο τι ισχύει ως προς τα συλλογικά διοικητικά όργανα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ατομική διοικητική πράξη, Κανονιστική διοικητική πράξη, δημοσίευση-κοινοποίηση, αιτιολογία, προθεσμίες, αιρέσεις, γνωμοδότηση, πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα, δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης, έναρξη ισχύος, κατάργηση, ανάκληση. Διοικητική σύμβαση,

δικαιοδοσία, αποσπαστή πράξη, δημόσιος σκοπός, εξαιρετικές εξουσίες, σωρευτική συνδρομή, διαδικασία σύναψης. Διοικητικό όργανο, συλλογικό διοικητικό όργανο, νομική υπόσταση, de facto διοικητικό όργανο.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Επ. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος Ι, εκδ 14^η, Νομική Βιβλιοθήκη,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Απ. Γεροντας: Επιτομή γενικού διοικητικού δικαίου, εκδ. Σάκκουλα

Επ. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος Ι, εκδ 14^η, Νομική Βιβλιοθήκη,

Απ. Γέροντα, Σ. Λύτρα, Πρ. Παυλόπουλου, Γ Σιούτη, Σπ. Φλογαΐτη: Διοικητικό Δίκαιο, 2^η εκδ. 2010

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποιες οι συνέπειες διάκρισης των διοικητικών πράξεων σε ατομικές και κανονιστικές;

Πότε είναι ανυπόστατη μια διοικητική πράξη;

Τι είναι ο παρεμπόδιων έλεγχος των διοικητικών πράξεων;

Τι είναι σύνθετη διοικητική ενέργεια;

Ποια τα χαρακτηριστικά των διοικητικών πράξεων;

Ποια τα βασικά χαρακτηριστικά των δημοσίων συμβάσεων;

Ποια τα κριτήρια διάκρισης των διοικητικών οργάνων;

Τι είναι το de facto διοικητικό όργανο;

Θεματική ενότητα 6^η «Αρμοδιότητα διοικητικών οργάνων-έλεγχος Δημόσιας Διοίκησης»

1. Τίτλος: Η αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων. Η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης
2. Τίτλος: Ο έλεγχος της διοίκησης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εννοια της αρμοδιότητας που αναφέρεται στην εξουσία του διοικητικού οργάνου και αφετέρου την οργάνωση του κράτους και των ΝΠΔΔ που μπορεί διαμορφώνεται είτε κατά το συγκεντρωτικό είτε κατά το αποκεντρωτικό σύστημα. Ο σκοπός και τα είδη του ελέγχου της διοίκησης, το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

ΣΥΝΟΨΗ

Εννοια της αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων, τη μεταβίβαση αυτής και τις διακρίσεις της σε καθ' ύλην, κατά χρόνον, κατά τόπον, αποφασιστική, γνωμοδοτική και κατευθυντήρια αρμοδιότητα. Περαιτέρω, η καθ' ύλην αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων διακρίνεται σε δέσμια αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια. Εννοια των διοικητικών προσφυγών, των έγγραφων δηλ. αναφορών που απευθύνει ο ιδιώτης στις διοικητικές αρχές και με τις οποίες αιτείται την ανάκληση ή την ακύρωση ή την τροποποίηση μιας διοικητικής πράξης.

ΠΡΟΣΔΟΚΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση της μελέτης του κεφαλαίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν κατανοήσει την έννοια της αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων, τη μεταβίβαση αυτής και τις διακρίσεις της σε καθ' ύλην, κατά χρόνον, κατά τόπον, αποφασιστική, γνωμοδοτική και κατευθυντήρια αρμοδιότητα. Περαιτέρω, η καθ' ύλην αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων διακρίνεται σε δέσμια αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια. Επίσης, θα έχουν εξοικειωθεί με την έννοια των διοικητικών προσφυγών, των έγγραφων δηλ. αναφορών που απευθύνει ο ιδιώτης στις διοικητικές αρχές και με τις οποίες αιτείται την ανάκληση ή την ακύρωση ή την τροποποίηση μιας διοικητικής πράξης. Επίσης σκοπός των εν λόγω ενοτήτων είναι να εισάγουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε βασικές έννοιες του διοικητικού δικονομικού δικαίου, όπως είναι ο σκοπός και τα είδη του ελέγχου της διοίκησης, το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αρμοδιότητα, μεταβίβαση, διακριτική ευχέρεια, συγκεντρωτικό-αποκεντρωτικό σύστημα, αυτοτέλεια, αυτοδιοίκηση, ιεραρχικός έλεγχος, διοικητικές προσφυγές, έλεγχος της διοίκησης, δικαστική προστασία, διοικητική διαφορά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Επ. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος Ι, εκδ 14^η, Νομική Βιβλιοθήκη,

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Απ. Γεροντας: Επιτομή γενικού διοικητικού δικαίου, εκδ. Σάκκουλα
Επ. Σπηλιωτόπουλου: Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τόμος Ι, εκδ 14^η, Νομική Βιβλιοθήκη,

Απ. Γέροντα, Σ. Λύτρα, Πρ. Παυλόπουλου, Γ Σιούτη, Σπ. Φλογαίτη:
Διοικητικό Δίκαιο, 2^η εκδ. 2010

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποια τα είδη αρμοδιότητας;

Να αναφέρετε περιπτώσεις διακριτικής ευχέρειας.

Σε τι συνίσταται ο ενδιάμεσος έλεγχος της δημόσιας διοίκησης;

Να αναφέρετε δύο τουλάχιστον ανεξάρτητες αρχές επιφορτισμένες με τον έλεγχο της δημόσιας διοίκησης.

Ποια τα είδη διοικητικών προσφυγών;

Ποιο το είδος ελέγχου που ασκείται στην αίτηση θεραπείας και στην ενδικοφανή διοικητική προσφυγή;

Μπορεί να τροποποιήσει την διοικητική πράξη το ανώτερο ιεραρχικά όργανο στην περίπτωση ιεραρχικής προσφυγής;

ΜΡΑ620 - ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ενότητα 1^η: Τίτλος: Εισαγωγή στην Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο πρώτο μάθημα γίνεται εισαγωγή στο τι σημαίνει Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΑΔ), στις διαδικασίες της ΔΑΔ και στο σημαντικό ρολό της ΔΑΔ σε ένα οργανισμό ώστε αυτή μέσω των ανθρωπίνων πόρων της να μπορεί να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το πρώτο μάθημα περιλαμβάνει:

- Την επεξήγηση του όρου διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού (ΔΑΔ).
- Την διαφοροποίηση του ορού ΔΑΔ από τον ορό διοίκηση προσωπικού.
- Τη λειτουργία, τους ρόλους και τις δραστηριότητες του τμήματος ανθρώπινου δυναμικού (ΑΔ) μιας επιχείρησης.
- Το προσδιορισμό των αναγκαίων χαρακτηριστικών και τη σύνθεση του ανθρώπινου δυναμικού του 21^{ου} αιώνα.
- Τις διάφορες εσωτερικές και εξωτερικές παραμέτρους που επηρεάζουν τις πρακτικές ΔΑΔ.
- Τη συνοπτική περιγραφή των υποχρεώσεων του Διευθυντή Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Τις δεξιότητες που χρειάζεται να έχει ο Διευθυντής του τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του πρώτου μαθήματος (Εβδομάδα 1^η) είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σημασία της Διοίκησης Ανθρωπίνου Δυναμικού (ΔΑΔ) και τις διαδικασίες της ΔΑΔ στην σημερινή οργάνωση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να γίνουν γνώστες της λειτουργίας, του ρόλου, και των δραστηριοτήτων/πρακτικών του τμήματος διοίκησης ανθρωπίνου δυναμικού.
- Οι φοιτητές να αξιολογούν τις διαφορές παραμέτρους (π.χ. εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον) που επηρεάζουν τις δραστηριότητες/πρακτικές διοίκησης του ανθρωπίνου δυναμικού βάση των αναγκών χαρακτηριστικών του ανθρωπίνου δυναμικού των τμημάτων τους.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Διοίκηση Ανθρωπίνου Δυναμικού, Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα, Αναγκαία χαρακτηριστικά και σύνθεση του σημερινού ανθρωπίνου δυναμικού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το πρώτο μάθημα (Εβδομάδα 1^η) θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το πρώτο (1^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Cascio, W.F. (2013). Managing Human Resources Productivity, Quality of Work Life, Profits (9th edition), Columbus: McGraw Hill/Irwin.
- Mathis, R. L. and Jackson, J. H. (2006). Human Resource Management, (11th edition), London: Thomson South-Western.

- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.
- Katou, A.A. and Budhwar, P.S. (2007). The Effect of Human Resource Management Policies on Organizational Performance in Greek Manufacturing Firms, Thunderbird International Business Review, 49(1) 1–35.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Προσδιορίστε εν συντομία (περίπου 250 λέξεις), τις διαφορές μεταξύ της **διεύθυνσης προσωπικού** και της **διεύθυνσης ανθρώπινου δυναμικού**.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στον τραπεζικό χώρο: μελέτη περίπτωσης της Τράπεζας Κύπρου
Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στη συγκεκριμένη **διεύθυνση ανθρώπινου δυναμικού** του προαναφερόμενου οργανισμού που περιγράψατε.

Ενότητα 2^η: Τίτλος: Στρατηγική Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο δεύτερο μάθημα επεξηγείται αναλυτικά ο σημαντικός ρόλος που διαδραματίζει η ΔΑΔ τόσο στη διαμόρφωση όσο και στην υλοποίηση της στρατηγικής πολιτικής/ή και των πολιτικών και διαδικασιών που εφαρμόζονται μέσα στο χώρο εργασίας (π.χ. οργανισμό) ώστε να επιτυγχάνεται η επιτυχία του οργανισμού (π.χ. αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση των δαπανών, επιβολή ποιοτικών στόχων).

ΣΥΝΟΨΗ:

Το δεύτερο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τις διαφορές μεταξύ της διατύπωσης στρατηγικής και της εφαρμογής στρατηγικής.
- Τα συστατικά της μεθόδου στρατηγικής διοίκησης.
- Το ρόλο του τμήματος ΔΑΔ ενός οργανισμού στη διατύπωση στρατηγικής.
- Το ρόλο του τμήματος ΔΑΔ ενός οργανισμού στην υλοποίηση στρατηγικής.
- Η σημασία του στρατηγικού προγραμματισμού στην ΔΑΔ.
- Οι πρακτικές και τα προβλήματα που προσπαθεί να επιλύσει το τμήμα ΔΑΔ, σε συνδυασμό με τις διάφορες κατευθυντήριες γραμμές που προκύπτουν από την στρατηγική διοίκηση.
- Οι αναγκαίες ικανότητες του διευθυντή του τμήματος ΔΑΔ που τον καθιστούν στρατηγικό συνεργάτη στον οργανισμό.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του δευτέρου μαθήματος (Εβδομάδα 2^η) είναι οι φοιτητές να γνωρίσουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η ΔΑΔ στη διαμόρφωση και στην υλοποίηση της στρατηγικής πολιτικής/ή και πολιτικών που εφαρμόζει ένας οργανισμός για να είναι αποδοτικός και αποτελεσματικός.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τη λειτουργία και τις δραστηριότητες/πρακτικές του τμήματος ΔΑΔ σε συνδυασμό με τις διαφορές κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής που εφαρμόζει ένας οργανισμός.
- Οι φοιτητές να γνωρίσουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η ΔΑΔ στη διαμόρφωση της στρατηγικής πολιτικής ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κάνουν κριτική ανάλυση της στρατηγικής σημασίας της ΔΑΔ μέσα στο χώρο εργασίας ώστε ένας οργανισμός να είναι αποδοτικός και αποτελεσματικός (π.χ. αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση των δαπανών, επιβολή ποιοτικών στόχων).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Στρατηγική Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Διατύπωση και Υλοποίηση Στρατηγικής Πολιτικής/Πολίτικων, Στρατηγικός προγραμματισμός, Απόδοση και Αποτελεσματικότητα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το δεύτερο μάθημα (Εβδομάδα 2^η) θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το δεύτερο (2^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα δοθεί επίσης και VIDEO CLIP μικρού μήκους (π.χ. 15 λεπτά) το οποίο θα εξηγεί την σημασία της Στρατηγικής ΔΑΔ στους σημερινούς οργανισμούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.
- Becker, B. E., and Huselid, M.A. (2006). Strategic Human Resources Management: Where do we go from here? *Journal of Management*, 32(6), 898-925.
- Chand, M., and Katou, A.A. (2007). The impact of HRM practices on organizational performance in the Indian hotel industry. *Employee Relations*, 29(6), 576-594.
- Mello, J.A. (2006). *Strategic Human Resource Management*, Thompson South-Western, USA.

- Sun, L.-Y., Aryee, S., and Law, K.S. (2007). High-performance human resource practices, citizenship behaviour, and organizational performance: A relational perspective. *Academy of Management Journal*, 50(3), 558-577.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Σε ένα κείμενο 1,000 περίπου λέξεων, παρακαλώ όπως:
 - (α) Περιγράψετε τη **διεύθυνση ανθρώπινου δυναμικού** ενός οργανισμού (είτε τοπικός ή διεθνής είτε στον δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα) τις δικές σας επιλογής/αρέσκειας (π.χ. τι πρακτικές χρησιμοποιούνται?, αριθμό υπάλληλων στο τμήμα, ειδικότητες, κλπ.). Μπορείτε να βασιστείτε στις προσωπικές σας εργασιακές εμπειρίες ή σε ιστοσελίδες και άρθρα, εάν δεν έχετε εργασιακή εμπειρία, και,
 - (β) Δώστε τις εισηγήσεις σας ως προς το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στη συγκεκριμένη **διεύθυνση ανθρώπινου δυναμικού** του οργανισμού που περιγράψατε.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ**

- Η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στον δημόσιο (ημικρατικό) τομέα: μελέτη περίπτωσης της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της Κύπρου.
Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στο προαναφερόμενο ημικρατικό οργανισμό που περιγράψατε.

Ενότητα 3^η: Τίτλος: Ηγεμονία και σχετικές θεωρίες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο τρίτο μάθημα (Εβδομάδα 3^η) γίνεται εισαγωγή στην ηγεμονία και τις σχετικές θεωρίες της, στις διαφορές μεταξύ του ηγέτορα (Leader) και του διευθυντή (Manager), και στο σημαντικό ρόλο του ηγέτορα στην επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το τρίτο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τον σημαντικό ρόλο της ηγεσίας στην επιτυχία ενός οργανισμού.
- Τις διαφορές μεταξύ της ηγεσίας και της διεύθυνσης ενός οργανισμού.
- Τους διάφορους τύπους ηγετών/ηγητόρων.
 - Προσδιορισμό των ατομικών χαρακτηριστικών του ηγέτη.
 - Εντοπισμός ηγετικών και διοικητικών αδυναμιών και δυνατοτήτων.
 - Αναγνώριση των «ιδανικών χαρακτηριστικών» που θα πρέπει να έχει ένας ηγέτορας.
- Την Ηθική και Εμπιστοσύνη στην ηγεσία.
- Αυτοέλεγχος και ηγεσία.
- Επιλογή και ανάπτυξη/δημιουργία αποτελεσματικών ηγετών σε ένα οργανισμό.
- Αναδιάρθρωση ομάδων στη βάση των χαρακτηριστικών του ηγέτορα και των ατόμων που τη στελεχώνουν.
- Δημιουργία αποδοτικότερων ηγετικών/διευθυντικών διαδικασιών.
- Ενδυνάμωση ηγετικής συμπεριφοράς των υφισταμένων σε ένα οργανισμό.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του τρίτου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο του σωστού και αποτελεσματικού ηγέτορα στην επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τον σημαντικό ρόλο της ηγεσίας στην επιτυχία ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις διαφορές μεταξύ της ηγεσίας και της διεύθυνσης ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τους διάφορους τύπους ηγετών/ηγητόρων (π.χ. ατομικά χαρακτηριστικά). εντοπίζουν διοικητικές αδυναμίες και δυνατότητες.
- Οι φοιτητές να εντοπίζουν τις ηγετικές και διοικητικές αδυναμίες και δυνατότητες ενός ατόμου.
- Οι φοιτητές να μπορούν να υιοθετούν σωστές ηγετικές συμπεριφορές.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της ενδυνάμωσης και ανάπτυξης της ηγετικής συμπεριφοράς των υφιστάμενων στην επιτυχία ενός οργανισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Ηγεσία, Ηθική, Εμπιστοσύνη, Ενδυνάμωση ηγετικής συμπεριφοράς υφιστάμενων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το τρίτο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το τρίτο (3^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα δοθεί επίσης και VIDEO CLIP μικρού μήκους (π.χ. 10 λεπτά) το οποίο θα εξηγεί την σημασία της Ηγεσίας στους σημερινούς οργανισμούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Dessler, G. (2015). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, Βασικές έννοιες και σύγχρονες τάσεις*. Αθήνα: Κριτική.

- Robbins, S. P. και Judge, T. A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά, Βασικές Έννοιες και Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Κριτική.
- Waldman, D.A., Ramírez, G.G., House, R.J., and Puranam, P. (2001). *Does Leadership Matter? CEO Leadership Attributes and Profitability under Conditions of Perceived Environment Uncertainty*, *Academy of Management Journal*, 44(1), 134-143.
- Zane, N.C. (2002). *The Glass Ceiling Is the Floor My Boss Walks On, Leadership Challenges in Managing Diversity*. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 8(3), 334-354.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΜΕΛΕΤΗ:**

- Το ύφος και τα χαρακτηριστικά του ηγέτη ενός οργανισμού (π.χ. Ανώτερος Διευθυντής, π.χ. Διευθύνων Σύμβουλος ή Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικός Διευθυντής) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την ευημερία και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα ενός οργανισμού.

Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, σε ένα κείμενο 3,000 περίπου λέξεων, παρακαλώ όπως:

(α) Περιγράψετε τα διαφορετικά στυλ ηγεσίας (π.χ. ένα αυταρχικό διευθυντής σε σχέση με ένα δημοκρατικό διευθυντή) και δώστε δύο παραδείγματα καλών ηγετών (κατά προτίμηση ένα άνδρα και μια γυναίκα) σε δυο οργανισμούς της επιλογής σας (από τη χώρα σας ή από άλλες χώρες, π.χ. στο πλαίσιο της Ευρώπης ή αλλού).

(β) Συζητήστε το στυλ της ηγεσίας που σας αρέσει περισσότερο και θα προτιμούσατε να το έχετε σε έναν οργανισμό που θα θέλατε να εργαστείτε στο μέλλον, και,

(γ) Συζητήστε και αναπτύξτε τα οφέλη που θα έχει ένας οργανισμός ο οποίος έχει καλό ηγέτη.

Ενότητα 4^η: Τίτλος: Ομάδες και ομαδικότητα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο τέταρτο μάθημα (Εβδομάδα 4^η) γίνεται εισαγωγή στην σημαντικότητα της ομαδικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού στην επιτυχία και διασφάλιση της βιωσιμότητας ενός οργανισμού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το τέταρτο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τον σημαντικό ρόλο της ομαδικότητας στην λήψη αποφάσεων και στην επιτυχία ενός οργανισμού.
- Τις μεθόδους και πρακτικές που υποβοηθούν την ομαδικότητα κι την αποδοτικότητα.
- Την εφαρμογή του επαγγελματισμού στις ομαδικές και διαπροσωπικές σχέσεις σε ένα οργανισμό.
- Τις δεξιότητες που χρειάζονται στη δημιουργία ομαδικής σύμπνοιας και εταιρικής κουλτούρας συνεργασίας.
- Τις αδυναμίες και δυνατότητες μιας ομάδας και τρόποι βελτίωσής τους.
- Την ανάπτυξη της υπεύθυνης συμπεριφοράς των υφιστάμενων σε μια ομάδα ενός οργανισμού.
- Τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των ομάδων στο ίδιο τμήμα είτε με άλλα τμήματα ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και η επίλυση προβλημάτων και να επιτυγχάνεται καλύτερη επικοινωνία και λήψη των αποφάσεων και υλοποίηση των σχεδίων του οργανισμού.
- Τη σημασία των ομαδικών κινήτρων στην ενίσχυση της απόδοσης μιας ομάδας με βάση τα επιτεύγματα της.
- Την συμβολή της ομαδικότητας σε καινοτόμες ιδέες και έργα, και στην θετική αλλαγή τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς σε ένα οργανισμό.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του τέταρτου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της ομαδικότητας στην αποτελεσματική λειτουργία και επίτευξη των στόχων ενός οργανισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τον σημαντικό ρόλο της ομαδικότητας στην συνολική επιτυχία ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν ότι η ανάπτυξη δεξιοτήτων για την οικοδόμηση της ομάδας θα πρέπει να είναι μια συνεχής διαδικασία που συνεχώς ενημερώνεται και τελειοποιείται.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τις μεθόδους και πρακτικές που να υποβοηθούν την ομαδικότητα κι την αποδοτικότητα.
- Οι φοιτητές να υιοθετούν τον επαγγελματισμό στις διαπροσωπικές τους σχέσεις.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις αδυναμίες και δυνατότητες μιας ομάδας.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της ανάπτυξης της υπεύθυνης συμπεριφοράς των υφιστάμενων σε μια ομάδα ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των ομάδων στο ίδιο τμήμα είτε με άλλα τμήματα ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και η επίλυση προβλημάτων και να επιτυγχάνεται καλύτερη κατανόηση και λειψή των αποφάσεων και υλοποίηση των σχεδίων του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αντιληφθούν την σημασία των ομαδικών κινήτρων στην ενίσχυση της απόδοσης μιας ομάδας με βάση τα επιτεύγματα της.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Ομαδικότητα, Απόδοση, Υπευθυνότητα, Επικοινωνία και Επίλυση Προβλημάτων, Λήψη αποφάσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το τέταρτο μάθημα (Εβδομάδα 4^η) θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το τέταρτο (4^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Dessler, G. (2015). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, Βασικές έννοιες και σύγχρονες τάσεις*. Αθήνα: Κριτική.
- Robbins, S. P. και Judge, T. A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά, Βασικές Έννοιες και Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Κριτική.
- Kearney, E., Gebert, D., & Voelpel, S.C. (2009). When and how diversity benefits teams: the importance of team members' needs for cognition. *Academy of Management Journal*, 52(3), 581-598.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.
- Torrington, D., Hall, L., Taylor, S. and Atkinson, C. (2011) *Human resource management*. London: FT/Prentice Hall.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **QUIZZES:**
 - Οι φοιτητές θα εξεταστούν με ένα μικρό τεστ διάρκειας 30 λεπτών το οποίο θα περιλαμβάνει **α) Δεκαπέντε (15) ερωτήσεις Σωστό ή Λάθος**

και β) Δεκαπέντε (15) ερωτήσεις **Πολλαπλής Επιλογής** το οποίο θα βασίζεται στην διδακτέα ύλη των πρώτων τριών (3) κεφαλαίων.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Ομαδικότητα στο εργασιακό περιβάλλον: μελέτη περίπτωσης φοιτητών της σχολής Διοίκησης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.
Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), εντοπίστε τις αδυναμίες και δυνατότητες της συγκεκριμένης ομάδας και ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει ώστε να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και η επίλυση προβλημάτων και να επιτυγχάνεται καλύτερη επικοινωνία και λήψη των αποφάσεων και υλοποίηση των σχεδίων της ομάδας.

Ενότητα 5^η: Τίτλος: Παρακίνηση και σχετικές θεωρίες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο πέμπτο μάθημα (Εβδομάδα 5^η) γίνεται εισαγωγή στην παρακίνηση και τις σχετικές θεωρίες της, και στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η παρακίνηση του ανθρωπίνου δυναμικού μέσω οικονομικών και μη-οικονομικών κινήτρων στην επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το πέμπτο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τις θεωρίες της παρακίνησης του ανθρωπίνου δυναμικού και την αξιολόγηση της εφαρμογής τους στην επιτυχία ενός οργανισμού.
- Την παρακίνηση του ανθρωπίνου δυναμικού μέσω οικονομικών και τα μη-οικονομικών κινήτρων.
- Τους διάφορους τύπους κινήτρων
 - Ατομικά κίνητρα

- Ομαδικά κίνητρα
- Κίνητρα επιλογής βάση των αναγκών των εργαζομένων.
- Την παρακίνηση του ανθρωπίνου δυναμικού μέσω εναλλακτικών ρυθμίσεων/μορφών εργασίας.
- Την παρακίνηση βάση της επίτευξης συγκεκριμένων στόχων.
- Την παρακίνηση βάση ενεργής συμμετοχής των εργαζομένων στη λήψη σημαντικών αποφάσεων.

ΣΚΟΠΟΣ:

- Σκοπός του πέμπτου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της παρακίνησης και των διάφορων τροπών παρακίνησης του ανθρωπίνου δυναμικού ώστε να αυξάνεται η παραγωγικότητα του και η επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τον σημαντικό ρόλο της παρακίνησης του ανθρωπίνου δυναμικού στην επιτυχία ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν το σκοπό, τις μεθόδους και τους τύπους παρακίνησης (π.χ. οικονομικά κίνητρα και μη-οικονομικά κίνητρα) του ανθρωπίνου δυναμικού για να επιτυγχάνεται το μέγιστο της απόδοσής του.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν το σκοπό και τις μεθόδους παρακίνησης του ανθρωπίνου δυναμικού για βελτίωση της επικοινωνίας ανάμεσα σε μια ομάδα εργαζομένων.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Παρακίνηση, Οικονομικά και Μη-οικονομικά κίνητρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το πέμπτο μάθημα (Εβδομάδα 5^η) θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το πέμπτο (5^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε

παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Robbins, S. P. και Judge, T. A. (2011). *Οργανωσιακή συμπεριφορά, Βασικές Έννοιες και Σύγχρονες Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Κριτική.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.
- Torrington, D., Hall, L., Taylor, S. and Atkinson, C. (2011) *Human resource management*. London: FT/Prentice Hall.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Προσδιορίστε εν συντομία (περίπου 250 λέξεις), την προσωπική σας άποψη για τα κίνητρα παρακίνησης (π.χ. οικονομικά κίνητρα και μη-οικονομικά κίνητρα) που θα προτιμούσατε να σας προσφέρει ο οργανισμός στον οποίο εργάζεστε ή θα θέλατε να εργαστείτε στο μέλλον.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Παρακινώντας τους ανθρώπους - Μέθοδοι και τεχνικές παρακίνησης: Μελέτη περίπτωσης της εταιρείας Αρτοποιεία Ζορμπάς.
Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στις μεθόδους και τεχνικές παρακίνησης που ήδη χρησιμοποιεί ο προαναφερόμενος οργανισμός ώστε να επιτυγχάνεται το μέγιστο της απόδοσής του ανθρωπίνου δυναμικού του.

Ενότητα 6^η: Τίτλος: Νομικό πλαίσιο και χειρισμός διαφορετικότητας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο έκτο μάθημα γίνεται εισαγωγή στο νομικό πλαίσιο και χειρισμό (Διαχείριση/Διεύθυνση) της διαφορετικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού του 21^{ου} αιώνα, μέσω νομικών πρακτικών/διαδικασιών και εθελοντικών πρακτικών/πρωτοβουλιών στο χώρο εργασίας και στη σημαντικότητα τους στην επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το έκτο μάθημα περιλαμβάνει:

- Την Διαφορετικότητα (Πολιτικό-κοσμικότητα) του ανθρωπίνου δυναμικού.
 - Πρωτεύον (ή Οπτικά) χαρακτηριστικά της διαφορετικότητας (π.χ. φύλο).
 - Δευτερεύον (ή Μη-οπτικά) χαρακτηριστικά της διαφορετικότητας (π.χ. εκπαίδευση).
 - Διαφορετικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού στην Ευρώπη.
- Το νομικό πλαίσιο για Ίσες Ευκαιρίες Εργοδότησης (ΙΕΕ).
 - Η νομοθεσία για ίσες ευκαιρίες απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλα γεωγραφικά πλαίσια (π.χ. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής).
 - Ο ρόλος των Συνδικάτων μέσα στο πλαίσιο της νομοθεσίας για ΙΕΕ.
- Τις διαφορές μεταξύ Ίσων Ευκαιριών Απασχόλησης και Διαχείρισης Διαφορετικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Την διατύπωση και εφαρμογή πρακτικών/διαδικασιών Ίσων Ευκαιριών Απασχόλησης και Διαχείρισης της Διαφορετικότητας μέσα στα πλαίσια των οργανισμών.
- Την Διαχείριση/Διεύθυνση της Διαφορετικότητας μέσω πρακτικών/διαδικασιών ανθρωπίνου δυναμικού.

- Διαχείριση της Διαφορετικότητας μέσω νομοθετικών πρακτικών/πρωτοβουλιών που διέπουν την εργοδότηση του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Διαχείριση της Διαφορετικότητας μέσω εθελοντικών πρακτικών/πρωτοβουλιών ανθρωπίνου δυναμικού βάση των πρακτικών/διαδικασιών της Διεύθυνσης Ανθρωπίνου Δυναμικού (ΔΑΔ).
- Το ρόλο της Διαχείρισης Διαφορετικότητας στην Στρατηγική ΔΑΔ ενός οργανισμού.
- Το σημαντικό διαχρονικό ρόλο της Διαχείρισης Διαφορετικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού στην αποδοτικότητα ενός οργανισμού πάνω στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων/δεικτών απόδοσης (Key Performance indicators, π.χ. μείωση του ποσοστού ανθρωπίνου δυναμικού που αποχωρεί από τον οργανισμό, αύξηση παραγωγικότητας).

ΣΚΟΠΟΣ:

- Σκοπός του έκτου μαθήματος (Εβδομάδα 6^η) είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό διαχρονικό ρόλο της Διαχείρισης Διαφορετικότητας Ανθρωπίνου Δυναμικού (ΔΔΑΔ), το νομικό πλαίσιο που διέπει τις Ίσες Ευκαιρίες Εργοδότησης τις νομικές πρακτικές/διαδικασίες και εθελοντικές πρακτικές/πρωτοβουλίες ΔΔΑΔ που εφαρμόζονται σε ένα οργανισμό ώστε να αυξάνεται η αποδοτικότητα, η βιωσιμότητα και η επιτυχία του.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τι σημαίνει Διαφορετικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού (Πρωτεύον χαρακτηριστικά και Δευτερεύον χαρακτηριστικά της διαφορετικότητας).
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν το νομικό πλαίσιο για Ίσες Ευκαιρίες Εργοδότησης.

- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις διαφορές μεταξύ Ίσων Ευκαιριών Απασχόλησης και Διαχείρισης Διαφορετικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Οι φοιτητές να λαμβάνουν υπόψη τις υπάρχουσες νομοθεσίες ανθρώπινου δυναμικού που καθορίζονται από το κράτος, ώστε να επιτυγχάνονται ομαλές εργασιακές σχέσεις μέσα στον οργανισμό και να αποφεύγονται οποιεσδήποτε καταστάσεις οι οποίες επιδρούν αρνητικά στη φήμη/κυρός του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να μπορούν να διαχωρίζουν τις πρακτικές/πρωτοβουλίες Διαχείρισης της Διαφορετικότητας μέσω νομοθετικού πλαισίου που διέπουν την εργοδότηση του ανθρωπίνου δυναμικού από τις εθελοντικές πρακτικές /πρωτοβουλίες ανθρωπίνου δυναμικού βάση των πρακτικών/διαδικασιών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΑΔ) που εφαρμόζονται σε ένα οργανισμό.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν το ρόλο της Διαχείρισης Διαφορετικότητας στην Στρατηγική ΔΑΔ ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σημασία της διαχείρισης αξιοκρατικά και αντικειμενικά τη διαφορετικότητα/πολίτικο-κοσμικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού (π.χ. διαφορετικότητα φύλλου, ηλικίας, εθνικοτήτων και κουλτούρας) των τμημάτων τους χρησιμοποιώντας καινοτόμες και ευέλικτες δραστηριότητες/πρακτικές διεύθυνσης ανθρώπινου δυναμικού ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη και επιτυχία του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αντιλαμβάνονται το σημαντικό διαχρονικό ρόλο της Διαχείρισης Διαφορετικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού στην αποδοτικότητα ενός οργανισμού πάνω στη βάση μετρήσιμων κριτήριων/δεικτών απόδοσης (Key Performance indicators, π.χ. μείωση του ποσοστού ανθρωπίνου δυναμικού που αποχωρεί από τον οργανισμό, αύξηση παραγωγικότητας).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Διαφορετικότητα (Πρωτογενή και Δευτερογενή Ανθρώπινα Χαρακτηριστικά), Διαχείριση/Διεύθυνση Διαφορετικότητας Ανθρώπινου Δυναμικού (ΔΔΑΔ), Ίσες Ευκαιρίες Εργοδότησης, Νομικό Πλαίσιο, Εθελοντικές Πρωτοβουλίες/Πρακτικές ΔΔΑΔ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το έκτο μάθημα (Εβδομάδα 6^η) θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το έκτο (6^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα δοθεί επίσης και VIDEO CLIP (π.χ. 10 λεπτών) το οποίο θα εξηγήει την σημασία της ΔΔΑΔ στους σημερινούς οργανισμούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Armstrong, C., Flood, P.C., Guthrie, J.P., Liu, W., Maccurtain, S., and Mkawa, T. (2010). The impact of Diversity and Equality Management on Firm Performance: Beyond High Performance Work Systems. *Human Resource Management*, 49(6), 977-998.
- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.
- Kirton, G., and Greene, A-M. (2005). *The Dynamics of Managing Diversity: A Critical Approach* (2nd ed.). London, Butterworth-Heinemann.
- Martínez-Sánchez A., Pérez, P., De Luis Carnicer, P., and Jimenez, M.J.V. (2008). Teleworking and workplace flexibility: a study of impact on firm performance. *Personnel Review*, 36(1), 42-64.
- Choi, S. (2009). Diversity in the US Federal Government: Diversity Management and Employee Turnover in Federal Agencies. *Journal of Public Administration and Theory Advance*. 19(3), 603-630.

- Choi, S., & Rainey, H.G. (2010). Managing Diversity in U.S. Federal Agencies: Effects of Diversity and Diversity Management on Employee Perceptions of Organizational Performance. *Current Trends in Public Personnel Administration. Public Administration Review*, 70(1), 109-121.
- Pitts, D. (2009). Diversity Management, Job Satisfaction and Performance: Evidence from U.S. Federal Agencies, Diversity and Gender, *Public Administration Review*, 69(2) 328-338.
- Sourouklis, C., and Tsagdis, D. (2013). Workforce diversity and hotel performance: A systematic review and synthesis of the international empirical evidence, *International Journal of Hospitality Management*, 34, 394-403.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Διαχείριση της Διαφορετικότητας μέσω εθελοντικών πρακτικών/ πρωτοβουλιών ανθρωπίνου δυναμικού στην ξενοδοχειακή βιομηχανία της Κύπρου: Περίπτωση μελέτης 6 ξενοδοχείων 3 μέχρι 5 αστέρων στην Άγια Νάπα και Πρωτάρια.

Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στους προαναφερόμενους οργανισμούς (Ξενοδοχεία) που περιγράψατε.

Ενότητα 7^η: Τίτλος: Ανάλυση εργασίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο έβδομο μάθημα επεξηγείται ο σημαντικός ρόλος που διαδραματίζει το τμήμα ΔΑΔ στην ανάλυση και σχεδιασμό καθηκόντων και εργασιών και στην χρήση διάφορων μεθόδων ανάλυσης εργασίας αναλόγως του τύπου εργασίας (π.χ. Μηχανιστική προσέγγιση, Βιολογική προσέγγιση, Προσέγγιση βάση κινήτρων, και, Προσέγγιση Ανθρώπινης Αντίληψης) κατά τις διεργασίες του στρατηγικού

σχεδιασμού του οργανισμού. Δίνεται έμφαση στην Περιγραφή εργασίας (Job Description), στην Προδιαγραφή της εργασίας (Job Specification), στο σχεδιασμό του καταλόγου με τις αναγκαίες γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες, δυνατότητες, προσόντα και αλλά χαρακτηριστικά που είναι αναγκαία για να μπορέσει ένα άτομο να διεκπεραιώσει ορθά την σχετική εργασία, στο σχεδιασμό μιας θέσεως εργασίας (Job Design) καθώς και στον Επανασχεδιασμό της θέσεως εργασίας (Job Redesign), και στην Αξιολόγηση Εργασίας (Job Evaluation) με βάση την μέτρηση της οικονομικής αξίας της κάθε θέσης εργασίας (δηλαδή τι αξίζει να πληρωθεί ο υπάλληλος που κατέχει τη συγκεκριμένη θέση εργασίας).

ΣΥΝΟΨΗ:

Το έβδομο μάθημα περιλαμβάνει:

- Το σημαντικός ρόλος του τμήματος ΔΑΔ στην ανάλυση και σχεδιασμό καθηκόντων και εργασιών.
- Τη σημασία της ανάλυσης έργου/εργασίας στις διεργασίες του στρατηγικού σχεδιασμού του οργανισμού και την χρήση διάφορων μεθόδων ανάλυσης εργασίας αναλόγως του τύπου εργασίας (π.χ. Μηχανιστική προσέγγιση, Βιολογική προσέγγιση, Προσέγγιση βάση κινήτρων, και, Προσέγγιση Ανθρώπινης Αντίληψης).
- Την περιγραφή της εργασίας συνολικά (Job Description) και εξηγεί τι θα πρέπει να κάνει ο υπάλληλος κατά την διάρκεια της εργασίας του, πώς και πόσο καλά θα εκτελεί τα καθήκοντα του.
- Τον Προσδιορισμό/Προδιαγραφή έργου/εργασίας (Job Specification): Λεπτομερής διαδικασία καταγραφής των καθηκόντων ευθυνών, υπευθυνοτήτων και λεπτομερειών της κάθε θέσης εργασίας.
- Το σχεδιασμό του καταλόγου με τις αναγκαίες γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες, δυνατότητες, προσόντα και αλλά χαρακτηριστικά που είναι αναγκαία για να μπορέσει ένα άτομο να διεκπεραιώσει ορθά την σχετική εργασία.
- Το Σχεδιασμό θέσεως εργασίας (Job Design)
- Τον προσδιορισμό των καθηκόντων που συμπεριλαμβάνει μια θέση εργασίας και τις μεθόδους που χρειάζονται για να διεκπεραιωθεί η εργασία.

- Τον Επανασχεδιασμό της Εργασίας (Job Redesign): Την Διαδικασία για την αλλαγή των καθηκόντων ή του τρόπου που μια συγκεκριμένη εργασία πρέπει να γίνεται.
- Την Αξιολόγηση Εργασίας (Job Evaluation): Καταμέτρηση της οικονομικής αξίας της κάθε θέσης εργασίας (δηλαδή τι αξίζει να πληρωθεί ο υπάλληλος που κατέχει τη συγκεκριμένη θέση εργασίας).

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του εβδόμου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημασία της ανάλυσης της εργασίας και του σχεδιασμό θέσεων εργασίας ή/και στον επανασχεδιασμό τωρινών θέσεων εργασίας σε ένα οργανισμό ώστε να μπορέσει να στρατολογήσει το καταλληλότερο ανθρώπινο δυναμικό σε δεξιότητες και σε εργασιακή εμπειρία βάση των αναγκών του πάνω σε νέα ευέλικτη βάση οι οποίες να προσαρμόζονται στην δομή του οργανισμού και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του και στην αύξηση της παραγωγικότητας του ανθρωπίνου δυναμικού του.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρολό της ανάλυσης και σχεδιασμού μιας θέσεως εργασίας βάση των αναγκών του οργανισμού
- Οι φοιτητές να μπορούν να περιγράφουν, αξιολογούν, σχεδιάζουν και επανασχεδιάζουν τις θέσεις εργασίας.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τις τέσσερις (4) διαφορετικές προσεγγίσεις σχεδιασμού θέσεων εργασίας και επιλογή της πιο κατάλληλης για την κάθε εργασία.
- Οι φοιτητές να εμπεδώσουν την σημασία της Αξιολόγησης των θέσεων εργασίας βάση της οικονομική αξίας της κάθε θέσης εργασίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Ανάλυση εργασίας, Σχεδιασμός εργασίας, Επανασχεδιασμός εργασίας, Περιγραφή εργασίας, Προδιαγραφή εργασίας, Αξιολόγηση εργασίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το έβδομο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το δεύτερο (2^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα γίνει ανάθεση ρόλων εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Cascio, W.F. (2013). *Managing Human Resources Productivity, Quality of Work Life, Profits* (9th edition), Columbus: McGraw Hill/Irwin.
- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.
- Mathis, R. L. and Jackson, J. H. (2006). *Human Resource Management*, (11th edition), London: Thomson South-Western.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

Ανάλυση και περιγραφή θέσης εργασίας ώστε να κατανοήσει ο φοιτητής τις βασικές εννοιολογικές προσεγγίσεις για την ανάλυση και την περιγραφή θέσεων εργασίας.

Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, σε ένα κείμενο 1,500 περίπου λέξεων, παρακαλώ όπως:

(α) Προσδιορίστε και αναλύστε μια θέση εργασίας που γνωρίζετε πολύ καλά εκ της εμπειρίας σας. Αυτή η θέση μπορεί να είναι η δική σας θέση εργασίας ή να είναι μια θέση από τον χώρο που εργάζεστε ή εργαζόσασταν ή που θα εργαστείτε στο μέλλον.

(β) Ανάλυση Έργου - Με σαφές και οργανωμένο τρόπο, περιγράψτε λεπτομερώς τα καθήκοντα και τον τρόπο που η εργασία διεκπεραιώνεται όπως επίσης και τις γνώσεις /δεξιότητες που πρέπει να έχει το άτομο που θα κατέχει την θέση (Περιγραφή Έργου, Προδιαγραφή Έργου).

(γ) Δώστε τις εισηγήσεις σας ως προς το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στη συγκεκριμένη θέση εργασίας που περιγράψατε.

- **ΤΕΣΤ:**

- **Ενδιάμεση Εξέταση:** Οι φοιτητές θα εξεταστούν με ένα τεστ διάρκειας ενάμιση ώρας (1 ώρα και 30 λεπτών) το οποίο θα περιλαμβάνει **α)** Δεκαπέντε (15) ερωτήσεις **Σωστό ή Λάθος**, **β)** Είκοσι (20) ερωτήσεις **Πολλαπλής Επιλογής**, και, **γ)** Τρεις (3) ερωτήσεις κριτικής σκέψης και ανάπτυξης το οποίο θα βασίζεται στην διδακτέα ύλη των πρώτων έξι (6) κεφαλαίων.

Ενότητα 8^η: Τίτλος: Πρόσληψη και επιλογή υπάλληλων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο όγδοο μάθημα οι φοιτητές θα γνωρίσουν την σημαντικότητα των πρακτικών/διαδικασιών Προσέλκυσης, Διαλογής, Επιλογής και Τοποθέτησης ανθρώπινου δυναμικού στην απολεσματικότητα ενός οργανισμού. Θα επεξηγηθούν αναλυτικά οι σωστές διεργασίες προσέλκυσης και οι διάφορες μέθοδοι επιλογής ανθρώπινου δυναμικού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το όγδοο μάθημα περιλαμβάνει:

- Την επεξήγηση των πρακτικών/διαδικασιών Προσέλκυσης, Διαλογής, Επιλογής και Τοποθέτησης ανθρώπινου δυναμικού.
- Τη συλλογή πληροφοριών για διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό βάση του προϋπολογισμού ενός οργανισμού.
- Την Διαλογή ανθρώπινου δυναμικού: διεργασίες, στάδια, και επεξεργασία των αιτήσεων εργασίας (Applications) και βιογραφικών σημειωμάτων (curriculum vitae or CVs) και διαδικασία για την συλλογή συστατικών επιστολών
- Την Επιλογή ανθρώπινου δυναμικού μέσω διάφορων μεθόδων επιλογής ανθρώπινου δυναμικού
 - Συνέντευξη: Χρησιμότητα της συνέντευξης και οι διάφοροι τύποι συνεντεύξεων
 - Οδηγός για την ορθή πρακτική συνεντεύξεων: Η προετοιμασία πριν την συνέντευξη, Υποδοχή του υποψήφιου, Ενθάρρυνση του υποψήφιου να μιλήσει ελεύθερα, Έλεγχος της ροής της συνέντευξης, Παροχή απαραίτητων πληροφοριών στον υποψήφιο, Τρόποι κλεισίματος της συνέντευξης, και Ανακεφαλαίωση μετά το τέλος της συνέντευξης
 - Επιλογή ανθρώπινου δυναμικού μέσω Εξετάσεων και Δοκιμής: Φυσικές και θεωρητικές δοκιμασίες/εξετάσεις των υποψηφίων σε θέματα: Αντίληψης, Δείγματος έργου, Τιμιότητας, Νοημοσύνης, Προσωπικότητας, και Ιατρικές εξετάσεις
- Αξιολόγηση της ορθότητας (εγκυρότητα, αξιοπιστία και χρησιμότητα) των μεθόδων εξετάσεων και δοκιμασίας.
- Ο ρόλος των κυβερνητικών νομοθεσιών στην επιλογή ανθρώπινου δυναμικού.
- Πρόσληψη, Μίσθωση, και Τοποθέτηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Δοκιμαστική Περίοδος: Εισαγωγή - Κατατόπισή και εξοικείωση του ανθρώπινου δυναμικού.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του όγδοου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν τις σωστές μεθοδολογίες προσέλκυσης, διαλογής, επιλογής και τοποθέτησης των σωστών υποψήφιων στις κατάλληλες θέσεις ώστε να εξασφαλίζεται η παρουσία αρκετού και ικανού προσωπικού στη σωστή χρονική στιγμή μέσα σε ένα οργανισμό βάση του προγραμματισμού (προϋπολογισμού-δεδομένων) και του όγκου εργασίας που αφενός να είναι αποτελεσματική στον μικρό χρόνο που έχουν διαθέσιμο και αφετέρου να αυξήσουν την παραγωγικότητα του ανθρωπίνου δυναμικού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να αντιλαμβάνονται την ανάγκη περιορισμού της ανανέωσης του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Οι φοιτητές να μπορούν να υιοθετούν και να εφαρμόζουν μεθοδολογίες σωστής πρόσληψης και περιγραφής εργασίας.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν την σημασία της αξιοποίησης του υφιστάμενου ανθρωπίνου δυναμικού στο χώρο εργασίας.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν τη σημασία της πραγματικής ανάγκης στελέχωσης ενός οργανισμού με ανθρώπινο δυναμικό στην βάση των αναγκών του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τον σημαντικό ρόλο του στρατολόγου (recruiter) κατά τη στρατολόγηση/προσέλκυση, συλλογή πληροφοριών, διαλογή και επιλογή υποψήφιου προσωπικού/μελλοντικών συνεργατών.
- Οι φοιτητές να μπορούν να χρησιμοποιήσουν/εφαρμόσουν τον οδηγό για ορθή πρακτική συνεντεύξεων και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις διάφορες μεθόδους συνεντεύξεων κατά τη διαδικασία της επιλογής του ανθρωπίνου δυναμικού βάση κριτηρίων/προ-καθορισμένων πρότυπων του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα των διάφορων εξετάσεων (π.χ. φυσικές και θεωρητικές ανάλογα με τη φύση εργασίας) που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν την σημασία της αξιολόγησης μέσα σε αξιοκρατικά και αντικειμενικά πλαίσια το υπόβαθρο και τις νομικές παραμέτρους των πληροφοριών/συστάσεων για κάθε

- υποψήφιο/μελλοντικό συνεργάτη (π.χ. εγκυρότητα των συστατικών επιστολών) ώστε να επιλέγονται οι καταλληλότεροι υποψήφιοι (δηλαδή αυτοί που έχουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες, δυνατότητες και άλλα χαρακτηριστικά που ταιριάζουν στην ελεύθερη θέση βάση προσόντων ανεξαρτήτως π.χ. φύλλου, ηλικίας, και εθνικότητας.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα να δίνεται έμφαση στην τοποθέτηση των νέο-επιλεχθέντων υποψήφιων/εργαζομένων κατά τη δοκιμαστική περίοδο ώστε αυτοί να προσαρμόζονται ομαλά στο εργασιακό περιβάλλον του οργανισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Προσέλκυση ανθρωπίνου δυναμικού (ΑΔ), Διαλογή ΑΔ, Επιλογή ΑΔ, Τοποθέτηση/Πρόσληψη ΑΔ, Δοκιμαστική Περίοδος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Στο όγδοο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το όγδοο (8^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα γίνει ανάθεση ρόλων εργασίας. Επίσης και VIDEO CLIP (περίπου 10 λεπτών) το οποίο θα εξηγεί την σημασία της Προσέλκυσης, Διαλογής, Επιλογής και Τοποθέτησης/Πρόσληψης ανθρωπίνου δυναμικού στους σημερινούς οργανισμούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Cascio, W.F. (2013). *Managing Human Resources Productivity, Quality of Work Life, Profits* (9th edition), Columbus: McGraw Hill/Irwin.
- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.

- Mathis, R. L. and Jackson, J. H. (2006). Human Resource Management, (11th edition), London: Thomson South-Western.
- Morrison, J.L., Oladunjoye, G.T., and Rose, D. (2008). Effects of Gender of Executive Leadership in Management Upon Perceptions Related to Enhancing Workforce Diversity. *Journal of American Academy of Business*, 13(1), 79-.85
- Noe, R.A., Hollenbeck, J.R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2010). Human Resource Management: Gaining A Competitive Advantage, McGraw-Hill Irwin.
- Παπαλεξανδρή, Ν. και Μπουραντάς, Δ. (2002). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Προσδιορίστε εν συντομία (περίπου 250 λέξεις), την προσωπική σας άποψη για τις **Διακρίσεις** που γίνονται βάση φύλλου, ηλικίας, και εθνικότητας κατά τη στρατολόγηση και επιλογή ανθρώπινου δυναμικού σε ένα οργανισμό.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Στρατηγικές πρακτικές/διαδικασίες Επιλογής ανθρωπίνου δυναμικού: Μελέτη περίπτωσης η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (CYTA). Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε τις απόψεις σας στο τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στο προαναφερόμενο ημικρατικό οργανισμό που περιγράψατε.

Ενότητα 9^η: Τίτλος: Εκπαίδευση και ανέλιξη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο ένατο μάθημα οι φοιτητές θα κατανοήσουν την σημαντικότητα των πρακτικών/διαδικασιών της εκπαίδευσης στην αξιολόγηση εκπαιδευτικών αναγκών και στον καθορισμό στόχων, στην κατάρτιση, επιμόρφωση, επανεκπαίδευση, μετεκπαίδευση (Δια βίου μάθηση) και ανέλιξη και σταδιοδρομία του ανθρώπινου δυναμικού μέσα σε ένα οργανισμό ώστε αυτός να γίνεται ποιο αποδοτικός και αποτελεσματικός. Επίσης οι φοιτητές θα γνωρίσουν τους διάφορους τρόπους παροχής της εκπαίδευσης και τους διάφορους τρόπους διδασκαλίας (π.χ. μέσα στο χώρο εργασίας και εκτός του χώρου εργασίας) και τους τρόπους αξιολόγησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το ένατο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τους παράγοντες που καθιστούν την Εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού αναγκαία (π.χ. η εκπαίδευση διορθώνει συγκεκριμένα προβλήματα, προσφέρει νέες γνώσεις και ικανότητες, αλλάζει κάποιες ανεπιθύμητες συμπεριφορές, και διδάσκει νέες ποιο μοντέρνες συμπεριφορές, βελτιώνει την στάση και διάθεση του ανθρώπινου δυναμικού προς το καλύτερο).
- Τη χρησιμότητα της Εκπαίδευσης στην ανέλιξη και σταδιοδρομία του ανθρώπινου δυναμικού και στην επιτυχία του οργανισμού.
- Τις διαφορές μεταξύ της Εκπαίδευσης (Κατάρτισης) και της Ανάπτυξης (Δια Βίου Μάθηση).
- Τους τρόπους παροχής της εκπαίδευσης.
- Τους τρόπους διδασκαλίας: π.χ. Εκπαίδευση στο χώρο εργασίας (on-the-job-training) και Εκπαίδευση εκτός χώρου εργασίας (off-the-job-training).
- Την παροχή εκπαιδευτικής ευαισθησίας σχετικά με τη διαχείριση της διαφορετικότητας εργαζόμενων.
- Τις μεθόδους εκπαίδευσης για διευθυντικές θέσεις.

- Την Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών και καθορισμό των στόχων (ανάλυση του οργανισμού, ανάλυση του του συγκεκριμένου καθήκοντος, και, ανάλυση του καθήκοντος/εργασίας)
- Την Αξιολόγηση των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του ενάτου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα της εκπαίδευσης (π.χ. τους διάφορους τρόπους παροχής της εκπαίδευσης και τους διάφορους τρόπους διδασκαλίας και τους τρόπους αξιολόγησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης) στην ανέλιξη και σταδιοδρομία του ανθρώπινου δυναμικού μέσα σε ένα οργανισμό ώστε να γίνεται ποιο αποδοτικός και αποτελεσματικός.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να αξιολογούν τις διαφορές παραμέτρους (π.χ. εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον) που επηρεάζουν τις ανάγκες εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού ως επένδυση και όχι ως κόστος για ένα οργανισμό.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις διάφορες μεταξύ της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Οι φοιτητές να αντιλαμβάνονται την χρησιμότητα της εκπαίδευσης στην ανέλιξη και σταδιοδρομία του ανθρώπινου δυναμικού και στην επιτυχία του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν και να υιοθετούν τους διάφορους τρόπους παροχής της εκπαίδευσης και τους τρόπους διδασκαλίας ανάλογα με τις ανάγκες του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν τις διάφορες μεθόδους εκπαίδευσης για ανέλιξη σε διευθυντικές θέσεις.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών αναγκών και των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Ανάπτυξη, Ανέλιξη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το ένατο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το ένατο (9^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω). Θα δοθεί επίσης και VIDEO CLIP (περίπου 15 λεπτών) το οποίο θα εξηγεί την σημασία της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, και Ανάπτυξης ανθρωπίνου δυναμικού στους οργανισμούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Chand, M., and Katou, A.A. (2007). The impact of HRM practices on organizational performance in the Indian hotel industry. *Employee Relations*, 29(6), 576-594.
- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρωπίνου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.
- Hite, L.M., and McDonald, K.S.(2006). Diversity training pitfalls and possibilities: An exploration of small and mid-size US organizations. *Human Resource Development International*, 9(3), 365-377.
- Παπαλεξανδρή, Ν. και Μπουραντάς, Δ. (2002). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.
- Noe, R.A., Hollenbeck, J.R., Gerhart, B., and Wright, P. M. (2010). *Human Resource Management: Gaining A Competitive Advantage*, McGraw-Hill Irwin.

- Sanchez, J.I., and Medkik, N. (2004). The Effects of Diversity Awareness Training on Differential Treatment. *Group and Organization Management*, 29(4), 517-536.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

Ανάλυση και περιγραφή θέσης εργασίας ώστε να κατανοήσει ο φοιτητής τις βασικές εννοιολογικές προσεγγίσεις για την ανάλυση και την περιγραφή θέσεων εργασίας.

Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, σε ένα κείμενο 1,500 περίπου λέξεων, παρακαλώ όπως:

(α) Προσδιορίστε και αναλύστε μια θέση εργασίας που γνωρίζετε πολύ καλά εκ της εμπειρίας σας. Αυτή η θέση μπορεί να είναι η δική σας θέση εργασίας ή να είναι μια θέση από τον χώρο που εργάζεστε ή εργαζόσασταν ή που θα εργαστείτε στο μέλλον.

(β) Ανάλυση Έργου - Με σαφές και οργανωμένο τρόπο, περιγράψτε λεπτομερώς τα καθήκοντα και τον τρόπο που η εργασία διεκπεραιώνεται όπως επίσης και τις γνώσεις /δεξιότητες που πρέπει να έχει το άτομο που θα κατέχει την θέση (Περιγραφή Έργου, Προδιαγραφή Έργου).

(γ) Δώστε τις εισηγήσεις σας ως προς το τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στη συγκεκριμένη θέση εργασίας που περιγράψατε.

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού (πολιτικό-κοσμικότητα και διαφορετικότητα)

Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, σε ένα κείμενο 1,500 περίπου λέξεων, παρακαλώ όπως:

(α) Περιγράψετε τις διάφορες μεθόδους εκπαίδευσης που χρησιμοποιεί ένας οργανισμός (τοπικός ή διεθνής) τις δικές σας επιλογής /αρέσκειας για να εκπαιδεύει τους υπάλληλους του (διευθυντικό προσωπικό και μη). Μπορείτε να βασιστείτε στις προσωπικές σας εργασιακές εμπειρίες ή σε ιστοσελίδες και άρθρα, εάν δεν έχετε εργασιακή εμπειρία.

(β) Λαμβάνοντας υπόψη την **πολιτικό-κοσμικότητα** (multiculturalism) και **διαφορετικότητα** (diversity) που διακατέχει το σημερινό εργασιακό περιβάλλον, αναπτύξτε γιατί είναι σημαντικό να παρέχουμε εκπαίδευση/ ενημέρωση στους υπάλληλους (διευθυντικό προσωπικό και μη) ενός οργανισμού σε θέματα διαφορετικότητας μεταξύ φύλων (αδρών και γυναικών, gender-awareness training) και πολιτικό-κοσμικότητας (διάφορες εθνικότητες που εργάζονται στο ίδιο εργασιακό περιβάλλον, multicultural-training, cultural-awareness training).

(γ) Δώστε τις εισηγήσεις σας ως προς τη σημασία εκπαίδευσης σε θέματα διαφορετικότητας μεταξύ φύλων και πολιτικό-κοσμικότητας.

Ενότητα 10^η: Τίτλος: Χειρισμός αποδοτικότητας και Αμοιβή

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο δέκατο μάθημα οι φοιτητές θα γνωρίσουν την σημαντικότητα των πρακτικών/διαδικασιών αποδοτικότητας και αμοιβής. Οι φοιτητές θα διαμορφώσουν σωστή εκτίμηση/μέτρηση της αποδοτικότητας ή/και των ικανοτήτων των εργαζομένων μέσω διαφόρων μεθόδων/τύπων αξιολόγησης, με σκοπό να γίνονται καλύτερες προσλήψεις, και να παίρνονται σωστές αποφάσεις για προαγωγές, αυξήσεις απολαβών, μετακινήσεις, ανταμοιβές, αποζημιώσεις, και για πρόσθετη εκπαίδευση υπαλλήλων (επανεκπαίδευση, μετεκπαίδευση, επιμόρφωση, κατάρτιση και ανάπτυξη προσωπικού) σε ένα οργανισμό ώστε αυτός μέσω των ανθρωπίνων πόρων του να μπορεί να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το δέκατο μάθημα περιλαμβάνει:

- Εισαγωγή στην Αξιολόγηση Απόδοσης του ανθρωπίνου δυναμικού.
- Προσδιορισμός των βασικών καθοριστικών παραγόντων της ατομικής απόδοσης.
- Από ποιον γίνεται η Αξιολόγηση (Προϊστάμενο, Συνάδελφους, Αυτό-αξιολόγηση, Εξωτερικοί σύμβουλοι, Πελάτες).
- Τα αξιοκρατικά και αντικειμενικά πλαίσια των συστημάτων απόδοσης (Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των συστημάτων απόδοσης).
 - Τρόποι μείωσης των λαθών αξιολόγησης στο πλαίσιο της αξιολόγησης των επιδόσεων.
- Τις μεθόδους αξιολόγησης για την αποτελεσματική επίδοση και ειδικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται σε κάθε μέθοδο για μια δεδομένη κατάσταση:
 - Συγκριτικές μέθοδοι αξιολόγησης - Μέθοδοι Κατάταξης.
 - Μέθοδοι των Σταθερών Κριτηρίων.
 - Μέθοδοι Αποτελεσμάτων.
 - Μέθοδοι Αποδοτικότητας (Attribute approach).
 - Μέθοδοι της άμεσης μέτρησης.
 - Μετρήσεις Ποιότητας (Quality Approaches).
 - Μετρήσεις Προσωπικότητας (Personality Test).
- Την προετοιμασία του αξιολογούμενου για την συνέντευξη αξιολόγησης.
- Την Ανατροφοδότηση (Feedback) και Σύστημα Ανατροφοδότησης (π.χ. 360 βαθμών).
- Τις Νομικές πτυχές της Αξιολόγησης.
- Την Δομή μισθοδοσίας βάση απόδοσης του ανθρωπίνου δυναμικού.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του δέκατου μαθήματος οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα των πρακτικών/διαδικασιών αποδοτικότητας και αμοιβής και να διαμορφώσουν

σωστή εκτίμηση/μέτρηση της αποδοτικότητας ή/και των ικανοτήτων των εργαζομένων μέσω διαφόρων μεθόδων/τύπων αξιολόγησης, με σκοπό να γίνονται καλύτερες προσλήψεις, και να παίρνονται σωστές αποφάσεις για προαγωγές, αυξήσεις απολαβών, μετακινήσεις, ανταμοιβές, αποζημιώσεις, και για πρόσθετη εκπαίδευση υπαλλήλων σε ένα οργανισμό ώστε αυτός μέσω των ανθρωπίνων πόρων του να μπορεί να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να γίνουν γνώστες των διάφορων μεθόδων αξιολόγησης και αμοιβής του ανθρωπίνου δυναμικού (συμπεριλαμβανόμενου και του ρόλου των κυβερνητικών νομοθεσιών που διέπουν την αξιολόγηση ανθρωπίνου δυναμικού).
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν την αποτελεσματικότητα των διάφορων μεθόδων αξιολόγησης της απόδοσης του ανθρωπίνου δυναμικού ανάλογα με την περίπτωση του κάθε εργαζομένου βάση κριτηρίων/προκαθορισμένων πρότυπων του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να μπορούν να αξιολογούν το επίπεδο απόδοσης του ανθρωπίνου δυναμικού τους βάση πληροφοριών/δεδομένων (π.χ. πραγματοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί) μέσα σε αξιοκρατικά και αντικειμενικά πλαίσια.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα του καθορισμού εφικτών στόχων σε συνεργασία/επικοινωνία με τον εργαζόμενο για τον επόμενο χρόνο (ή επόμενη περίοδο) ώστε να δίνονται εισηγήσεις για διορθωτικές κινήσεις ή μετεκπαίδευση ανάλογα με την περίπτωση του κάθε εργαζομένου.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίσουν την σημαντικότητα μεταξύ της αξιολόγησης του ανθρωπίνου δυναμικού και της σωστής δομής μισθοδοσίας και την συμβολή τους στην επιτυχία του οργανισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Αποδοτικότητα, Αξιολόγηση, Ανατροφοδότηση, Αμοιβή-Δομή μισθοδοσίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το δέκατο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το δέκατο (10^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Kaplan, R.S., & Norton, D.P. (1992). The balanced scorecard-measures that drive performance. *Harvard Business Review*, 70(1), 71-79.
- Martinez-Sánchez A., Pérez, P., De Luis Carnicer, P., and Jimenez, M.J.V. (2008). Teleworking and workplace flexibility: a study of impact on firm performance. *Personnel Review*, 36(1), 42-64.
- Mello, J.A. (2006). *Strategic Human Resource Management*, Thompson South-Western, USA.
- Namasivayam, K., Miaa, L., and Zhao, X. (2007). An investigation of the relationships between compensation practices and firm performance in the US hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, 26(3), 574-587.
- Ngo, H-U, Foley, S., and Loi, R. (2009). Family friendly work practices, organizational climate, and firm performance: A study of multinationals corporations in Hong-Kong. *Journal of Organizational Behavior*, 30(5), 665-680.
- Noe, R.A., Hollenbeck, J.R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2010). *Human Resource Management: Gaining A Competitive Advantage*, McGraw-Hill Irwin.

- Reichel, A., and Haber, S. (2005). A three-sector comparison of the business performance of small tourism enterprises: an exploratory study. *Tourism Management*, 26(5), 681-690.
- Sun, L.-Y., Aryee, S., and Law, K.S. (2007). High-performance human resource practices, citizenship behaviour, and organizational performance: A relational perspective. *Academy of Management Journal*, 50(3), 558-577.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, παρακαλώ όπως απαντήσετε εν συντομία τις ακόλουθες ερωτήσεις κριτικής σκέψης:

(α) Θεωρείτε ότι το 80% της παραγωγικότητας επιτυγχάνεται από το 20% των εργαζομένων του οργανισμού;

(β) Μπορεί ένα σύστημα αξιολόγησης εργαζομένων να προσωποποιηθεί ώστε να ανταποκρίνεται στις εξειδικευμένες ανάγκες του οργανισμού;

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Μέτρηση του επιπέδου υλοποίησης των πρακτικών/διαδικασιών αξιολόγησης του ανθρωπίνου δυναμικού: Μελέτη περίπτωσης τέσσερις (4) διαφορετικοί οργανισμοί παροχής υπηρεσιών στην Κύπρο.

Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε τις απόψεις σας στο τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στο προαναφερόμενο ημικρατικό οργανισμό που περιγράψατε.

Ενότητα 11^η: Τίτλος: Χειρισμός σχέσεων με το προσωπικό

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο ενδέκατο μάθημα οι φοιτητές θα γνωρίσουν την σημαντικότητα της ΔΑΔ στο χειρισμό των σχέσεων με το ανθρώπινο δυναμικό σε ένα οργανισμό, ώστε να επιλύονται οποιαδήποτε προβλήματα μεταξύ της διεύθυνσης και των εργαζομένων έτσι που να μπορούν να διεκπεραιώνουν τα καθήκοντά τους αποτελεσματικά.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το ενδέκατο μάθημα περιλαμβάνει:

- Τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ειδών επικοινωνίας.
- Τις διάφορες επικοινωνιακές δεξιότητες στη διεκπεραίωση των καθηκόντων του ανθρώπινου δυναμικού.
- Τα βασικά συστατικά στοιχεία της επικοινωνιακής διαδικασίας και τα κύρια εμπόδια στην ομαλή διεκπεραίωσή της
- Το χειρισμό σχέσεων του ανθρωπίνου δυναμικού ενός οργανισμού μέσω επικοινωνιακών δεξιοτήτων.
- Τον εντοπισμό τυχόν προβλημάτων.
- Τα βήματα δράσης για χειρισμό και επίλυση προβλημάτων.
- Την συζήτηση και επίλυση των προβλημάτων.
- Επανεξέταση των προβλημάτων μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων του ανθρωπίνου δυναμικού.

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του ενδέκατου μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν την σημαντικότητα στο χειρισμό των σχέσεων με το ανθρώπινο δυναμικό σε ένα οργανισμό μέσω πρακτικών/μεθόδων διάγνωσης προβλημάτων, επανεξέτασης των προβλημάτων και αποτελεσματικής επίλυσης των προβλημάτων που θα παρουσιαστούν για την ομαλή λειτουργία του οργανισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να αντιληφθούν τη σημαντικότητα διάγνωσης προβλημάτων και χειρισμού των σχέσεων με το ανθρώπινο δυναμικό ώστε τυχόν προβλήματα να επιλύονται ομαλά και ως προς το συμφέρον του οργανισμού.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν ότι καλή μέθοδος προς λύση προβλημάτων είναι η ενθάρρυνση συνεργασίας μεταξύ εποπτών και υπάλληλων προς κοινή λύση προβλημάτων.
- Οι φοιτητές να αντιληφθούν την σημαντικότητα εφαρμογής τεχνικών έτσι ώστε οι αρνητικές καταστάσεις να μετατρέπονται σε θετικές.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των διαφόρων ειδών επικοινωνίας στην επίλυση διάφορων προβλημάτων μέσα σε ένα οργανισμό.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Διάγνωση Προβλημάτων, Χειρισμός Σχέσεων, Επίλυση Προβλημάτων, Επικοινωνία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Για το ενδέκατο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το ενδέκατο (11^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης το οποίο είναι σχεδιασμένο και γραμμένο από τον διδάσκοντα σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (π.χ. βιβλία και επιστημονικά άρθρα, βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Ιορδάνογλου, Δ. (2008). *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες οργανώσεις Νέες τάσεις και πρακτικές*, Αθήνα: Κριτική.

- Noe, R.A., Hollenbeck, J.R., Gerhart, B., & Wright, P. M. (2010). Human Resource Management: Gaining A Competitive Advantage, McGraw-Hill Irwin.
- Παπαλεξανδρή, Ν. και Μπουραντάς, Δ. (2002). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα.
- Simons, T., Friedman, R., Liu, L.A., and Parks, J.M. (2007). Racial differences in sensitivity to behavioral integrity: Attitudinal consequences, in-group effects, and “Trickle Down” among black and non-black employees. *Journal of Applied Psychology*, 92(3), 650-665.
- Τερζίδης, Κ. και Τζωρτζάκης, Κ. (2004). *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*, Εκδόσεις Ροσίλι, Αττική.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:**

- Διαχείριση Εργασιακών Κρίσεων:

Με βάση τις σημειώσεις, τα άρθρα που σας έχουν δοθεί στο μάθημα και από άλλες πηγές, παρακαλώ όπως απαντήσετε εν συντομία (250 περίπου λέξεις), την ακόλουθη περίπτωση:

(α) Αρκετές φορές υπάρχουν εργασιακές εντάσεις μεταξύ των εργαζομένων σε ένα οργανισμό. Από την εμπειρία σας στον χώρο που εργάζεστε ή εργαζόσασταν συζητήστε πως χειριστήκατε μια τέτοια περίπτωση εργασιακής.

κρίσης που είτε αφορούσε προσωπικά εσάς και κάποιον άλλο συνάδελφο σας ή που αφορούσε δυο άλλους συνάδελφους σας και χρειάστηκε να επέμβετε.

- **ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ:**

- Επικοινωνιακά ζητήματα μεταξύ διοικητικών στελεχών και εργαζομένων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις: Μελέτη περίπτωσης τα τρία (3) ξενοδοχεία 3 * και 4* & 5* μικρής τοπικής αλυσίδας στην Αγία Νάπα.

Βάση των σημειώσεων της περίπτωσης μελέτης που σας έχει δοθεί, παρακαλώ εν συντομία (περίπου 500 λέξεις), όπως ασκήσετε κριτική και εισηγηθείτε τις απόψεις σας στο τι πιστεύετε ότι πρέπει να αλλάξει (αναθεωρηθεί ή και να προστεθεί) στο να αποκατασταθεί η επικοινωνία και να επανέλθει η ομαλότητα των σχέσεων μεταξύ της διοίκησης και των εργαζομένων.

Ενότητα 12^η: Τίτλος: Κοινωνική ευθύνη

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Στο δωδέκατο μάθημα γίνεται εισαγωγή στην κοινωνική ευθύνη και στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει σε ατομικό επίπεδο, σε ομαδικό επίπεδο και στην συνολική επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΥΝΟΨΗ:

Το δωδέκατο μάθημα περιλαμβάνει:

- Την εισαγωγή στις διάφορες θεωρίες της κοινωνικής ευθύνης.
- Την εξέλιξη και τις διαφορές μεταξύ της Φιλανθρωπίας και της Κοινωνικής Ευθύνης.
- Τις μορφές της Κοινωνικής Ευθύνης (Κοινωνία, Οικονομία, Περιβάλλον).
- Η Κοινωνική Ευθύνη που προσφέρει ένας οργανισμός (δηλαδή, Κοινωνική Εταιρική Ευθύνη).
 - Την Εξωτερική κοινωνική εταιρική ευθύνη (π.χ. Τοπικές κοινότητες, Περιβάλλον/αειφόρος) που προσφέρει ένας οργανισμός.
 - Την Εσωτερική κοινωνική εταιρική ευθύνη (π.χ. Ανθρώπινο Δυναμικό, Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία) που προσφέρει ένας οργανισμός.
- Οι συγκρουόμενες κριτικές/απόψεις σχετικά με τα θετικά και αρνητικά της Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης για ένα οργανισμό.
- Στρατηγικές κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Τη σχέση μεταξύ κοινωνικής ευθύνης και απόδοσης του οργανισμού.

- Τις σχέσεις Ηθικής Δεοντολογίας ενός οργανισμού με το κοινωνικό σύνολο.
- Τον ρόλο της Ηθικής Δεοντολογίας και της Κοινωνικής Ευθύνης στη λήψη στρατηγικών αποφάσεων και στην συνολική πορεία του οργανισμού.
- Οφέλη ηθικής συμπεριφοράς ενός οργανισμού.
 - Λόγοι που οι οργανισμοί πράττουν μη δεοντολογικά.

ΣΚΟΠΟΣ:

- Σκοπός του δωδέκατου μαθήματος (Εβδομάδα 12^η) είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο της κοινωνικής ευθύνης και της ηθικής δεοντολογίας σε ατομικό επίπεδο, στο κοινωνικό σύνολο, και στην συνολική επιτυχία ενός οργανισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν την εξέλιξη και τις διαφορές μεταξύ της Φιλανθρωπίας και της Κοινωνικής Ευθύνης.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τις διαφορές μορφές και τον σημαντικό τον ρόλο της Κοινωνικής Ευθύνης στην κοινωνία, στην οικονομία, και στο Περιβάλλον και στην συνολική επιτυχία ενός οργανισμού.
- Οι φοιτητές να εφαρμόζουν Κοινωνική Ευθύνη σε προσωπικό και ομαδικό επίπεδο.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν το ρόλο και τις πρακτικές/διαδικασίες της Ηθικής Δεοντολογίας και Συμπεριφοράς ενός οργανισμού με το κοινωνικό σύνολο.
- Οι φοιτητές να αναγνωρίζουν τις διαφορετικές απόψεις σχετικά με τα θετικά και αρνητικά της Κοινωνικής Ευθύνης για ένα οργανισμό.
- Οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σχέση μεταξύ των στρατηγικών κοινωνικής εταιρικής ευθύνης και της Διεύθυνσης Ανθρωπίνου Δυναμικού.
- Οι φοιτητές να γνωρίζουν τη σχέση μεταξύ των πρακτικών/διαδικασιών κοινωνικής ευθύνης και απόδοσης του οργανισμού.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ:

Κοινωνική Ευθύνη, Ηθική Δεοντολογία/Συμπεριφορά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

- Για το δωδέκατο μάθημα θα δοθεί στους φοιτητές σε ηλεκτρονική μορφή εκπαιδευτικό υλικό το οποίο θα περιλαμβάνει το δωδέκατο (12^ο) κεφάλαιο της διδακτέας ύλης σε παρουσίαση Power Point. Επίσης θα δοθεί στους φοιτητές, σε ηλεκτρονική μορφή το αντίστοιχο κεφάλαιο από Lawrence, A.T. & Weber, J. (2017). *Business & Society*, McGraw Hill και άλλη βιβλιογραφία για περαιτέρω μελέτη (βλέπε ποιο κάτω).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ:

- Βαξεβανίδου, Μ. (2011). *Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη*, Εκδόσεις ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΑΕ.
- Steiner, J., & Steiner, G. (2012), *Business, Government and Society: A Managerial Perspective, Text and Cases*.
- Bowey, H. R. (2017), *Social Responsibilities of the Businessman*, Harper and Row.
- Nickels, W.G., McHugh, J.M., & McHugh, S.M. (2016) *Understanding Business*, McGraw Hill.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- **ΤΕΣΤ:**

- **Τελική Εξέταση:** Οι φοιτητές θα εξεταστούν με ένα τεστ διάρκειας δυο (2) ωρών το οποίο θα περιλαμβάνει **α)** Δεκαπέντε (15) ερωτήσεις **Σωστό ή Λάθος**, **β)** Είκοσι (20) ερωτήσεις **Πολλαπλής Επιλογής**, και, **γ)** Τρεις (3) ερωτήσεις κριτικής σκέψης και ανάπτυξης το οποίο θα βασίζεται στην διδακτέα ύλη των κεφαλαίων επτά (7) μέχρι δώδεκα (12).

ΜΡΑ630 - Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αξιολόγηση:

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες αξιολόγησης 50%

Τελική Εξέταση 50%

Όνομα Διδάσκοντος:

Χρήστος Κασσιμέρης

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Αρ. Τηλ.: (+357) 22713132

Ηλ. Ταχ.: c.kassimeris@euc.ac.cy

Εισαγωγικό σημείωμα

Σκοπός του Οδηγού Μελέτης είναι να παρέχει άρτια ακαδημαϊκή καθοδήγηση καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου αναφορικά με τη διδακτέα ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος *MPA630 – Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές*.

Εδώ θα βρείτε, ανά εβδομάδα, τις δραστηριότητες, τα θέματα και τα υλικά που θα καλύψουμε στο πλαίσιο του μαθήματος *MPA630 – Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές*.

Στην πλατφόρμα θα δημοσιεύονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, πληροφορίες και υλικό σχετικά με το μάθημα καθώς και οδηγίες για τις σχετικές δραστηριότητες του μαθήματος *MPA630 – Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και Πολιτικές*.

Ο Χρήστος Κασιμέρης είναι Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου και συντονιστής του προγράμματος σπουδών MPA Δημόσια Διοίκηση. Προτού μεταβεί στην Κύπρο δίδαξε Ευρωπαϊκή Πολιτική και Διεθνείς Σχέσεις στο Πανεπιστήμιο του Reading. Είναι συγγραφέας των *European Football in Black and White: Tackling Racism in Football* (Rowman & Littlefield Publishers, 2007), *Greece and the American Embrace: Greek Foreign Policy Towards Turkey, the US and the Western Alliance* (I.B. Tauris Academic Studies, 2009) και *Football Comes Home: Symbolic Identities in European Football* (Rowman & Littlefield Publishers 2010), ενώ έχει επίσης επιμεληθεί την έκδοση των *Anti-racism in European Football: Fair Play for All* (Rowman & Littlefield Publishers, 2009), *The Marketing of War in the Age of Neo-Militarism* (Routledge, 2011), *The Politics of Education: Challenging Multiculturalism* (Routledge, 2011) και *Exploring the cultural, ideological and economic legacies of Euro 2012* (Routledge, 2014). Έχει δημοσιεύσει σε έγκριτα διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά Πολιτικών Επιστημών στον χώρο των Διεθνών Σχέσεων και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής, καθώς επίσης και σε θέματα εθνικισμού και φυλετικών διακρίσεων. Είναι Επίτιμος Επισκέπτης Ερευνητής στο Πανεπιστήμιο του De Montfort και Επίτιμο Μέλος της Διεθνούς Επιτροπής Ακαδημαϊκών του Πανεπιστημίου του Central Lancashire.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Εξετάζουν τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης
- Αναλύουν το πλαίσιο της εξέλιξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Αναλύουν την εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Συνθηκών

Περιεχόμενο Μαθήματος

Σκοπός:

Κύριος στόχος είναι η κριτική ανάλυση και η κατανόηση της λειτουργίας των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της εφαρμογής των αποφάσεών τους σε εθνικό επίπεδο. Η μελέτη των επικρατέστερων ερμηνειών του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης επίσης χρίζουν σημασίας.

Περιγραφή:

Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένες γνώσεις αναφορικά με την εξέλιξη της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, με βάση την κριτική ανάλυση των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του τρόπου λειτουργίας τους. Τα κύρια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής γραμμής και εκείνες που αφορούν στη λήψη αποφάσεων, όπως ασφαλώς και ο ρόλος των κρατών μελών στις διαδικασίες αυτές καλύπτουν τον κύριο όγκο μελέτης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην εφαρμογή των πολιτικών που πηγάζουν από τις Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με κύριο γνώμονα την πιο πρόσφατη Συνθήκη της Λισαβόνας και η σημασία της νέας διακυβερνητικής Συνθήκης.

Πρόγραμμα

Ενότητα 1

- Εισαγωγή

Ενότητα 2

- Η μεταπολεμική Ευρώπη
- Θεωρία Ευρωπαϊκής Ενοποίησης (τηλεδιάσκεψη)

Ενότητα 3

- Θεσμοί και όργανα της ΕΕ
- Διεύρυνση της ΕΕ (τηλεδιάσκεψη)

Ενότητα 4

- Δημοκρατικό έλλειμμα στην ΕΕ
- Ρατσισμός και Ξενοφοβία (τηλεδιάσκεψη)

Ενότητα 5

- Οικονομία της ΕΕ
- Ευρωπαϊκό Δίκαιο (τηλεδιάσκεψη)

Ενότητα 6

- Εξωτερική Πολιτική της ΕΕ
- Παγκοσμιοποίηση και ΕΕ (τηλεδιάσκεψη)

Επανάληψη (τηλεδιάσκεψη)

Αναλυτικό περιεχόμενο μαθημάτων

Ενότητα 1

Εισαγωγή

Σύνοψη

Το θεσμικό σύστημα της ΕΕ είναι μοναδικό:

- το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όπου συνεδριάζουν οι ηγέτες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, θέτει τις γενικές προτεραιότητες της ΕΕ
- στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι άμεσα εκλεγμένοι ευρωβουλευτές εκπροσωπούν τους ευρωπαίους πολίτες
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της οποίας τα μέλη διορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, προωθεί τα συμφέροντα της ΕΕ ως συνόλου
- στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι κυβερνήσεις προασπίζουν τα εθνικά συμφέροντα των χωρών τους.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του εξαμήνου οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Εξετάζουν τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης
- Αναλύουν το πλαίσιο της εξέλιξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Αναλύουν την εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Συνθηκών

Σκοπός της εισαγωγικής ενότητας είναι η εξοικείωση των φοιτητών με το γενικότερο περιεχόμενο του μαθήματος. Προς αυτή την κατεύθυνση, παρατίθεται συγκεκριμένο εκπαιδευτικό υλικό – το οποίο έχει συντάξει η αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – καθώς επίσης και μια σειρά ασκήσεων αυτό-αξιολόγησης.

Εκπαιδευτικό υλικό

Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση: Ο οδηγός σας στα θεσμικά όργανα της ΕΕ

<http://bookshop.europa.eu/el/how-the-european-union-works-pbNA0414810/>

Μαραβέγιας, Ν. (επιμ.), Ευρωπαϊκή Ένωση: Δημιουργία, εξέλιξη, προοπτικές, Αθήνα: Κριτική, 2016.

Δραστηριότητες

Ως πρώτο σημείο επαφής με το αντικείμενο του μαθήματος, οι φοιτητές καλούνται να επισκεφτούν τις παρακάτω ιστοσελίδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να απαντήσουν σε μια σειρά ερωτημάτων. Το κουίζ έχει σχεδιαστεί για να δώσει στους φοιτητές μια σύντομη και χρήσιμη ενημέρωση για την Ευρωπαϊκή Ένωση και περιλαμβάνει τέσσερις (4) ενότητες με δώδεκα (12) ερωτήσεις σε καθεμία από αυτές. Έχετε δύο προσπάθειες για να απαντήσετε σε κάθε ερώτηση. Μια σωστή απάντηση στην πρώτη σας προσπάθεια σας δίνει δύο βαθμούς και στη δεύτερη έναν βαθμό. Το συγκεκριμένο κουίζ είναι μια ανεπίσημη μορφή αυτό-αξιολόγησης και δεν αποτελεί μέρος της συνολικής σας αξιολόγησης για σκοπούς του μαθήματος.

Οι τέσσερις ενότητες είναι:

(1) ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ένα κράτος, αλλά μια μοναδική μορφή οικονομικής και πολιτικής συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών που επιθυμούν να οικοδομήσουν από κοινού το μέλλον τους.

Πώς αποφάσισαν 28 διαφορετικές χώρες να συμπράξουν σε μια ένωση; Τι κοινό έχουν οι Ευρωπαίοι;

https://europa.eu/teachers-corner/quiz/what-eu_el

(2) ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΕΕ

Ποιος έχει την εξουσία στην Ευρώπη;

Ακούτε πολύ συχνά στις ειδήσεις ότι οι «Βρυξέλλες» αποφάσισαν αυτό και εκείνο. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ποιος ή τι είναι οι «Βρυξέλλες»;

https://europa.eu/teachers-corner/quiz/how-does-eu-work_el

(3) ΠΩΣ Η ΕΕ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Ορισμένοι λένε πως η ΕΕ δεν κάνει αρκετά· άλλοι υποστηρίζουν ότι παρεμβαίνει σε όλα. Πολλοί λένε ότι η ΕΕ δεν τους αφορά. Ποια είναι η γνώμη σας; Πιστεύετε ότι η ΕΕ είναι απόμακρη και δεν σας αφορά;

https://europa.eu/teachers-corner/quiz/how-eu-relevant-us_el

(4) ΤΙ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΕ,

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επιτύχει τον στόχο για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκε: την επίτευξη ειρήνης μεταξύ των μελών της, η οποία διαρκεί για περισσότερα από 60 χρόνια. Θα μπορούσε να σκεφθεί κανείς ότι όλα αυτά είναι καλά, αλλά προς τα πού βαδίζουμε τώρα; Πώς αντιμετωπίζει η ΕΕ τις σημερινές προκλήσεις;

https://europa.eu/teachers-corner/quiz/what-eu-s-agenda_el

Ενότητα 2

Η μεταπολεμική Ευρώπη

Σύνοψη

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συστάθηκε με σκοπό να πάψουν οι συχνές και αιματηρές συγκρούσεις μεταξύ γειτόνων, οι οποίες κορυφώθηκαν κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Από το 1950, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα αρχίζει να ενώνει οικονομικά και πολιτικά τις ευρωπαϊκές χώρες, με στόχο την εξασφάλιση διαρκούς ειρήνης. Τα έξι ιδρυτικά κράτη μέλη είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες. Τη δεκαετία του 1950 κυριαρχεί ο ψυχρός πόλεμος μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Οι διαδηλώσεις που γίνονται στην Ουγγαρία κατά του κομμουνιστικού καθεστώτος καταστέλλονται από τα σοβιετικά τανκς το 1956. Το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ή «Κοινή Αγορά».

Οι ιστορικές ρίζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανάγονται στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι Ευρωπαίοι είναι αποφασισμένοι να μην επιτρέψουν ποτέ ξανά έναν τέτοιο αιματηρό και καταστροφικό πόλεμο. Λίγο μετά τον πόλεμο, η Ευρώπη χωρίζεται σε Ανατολή και Δύση, καθώς αρχίζει ο Ψυχρός Πόλεμος που επρόκειτο να διαρκέσει 40 χρόνια. Τα δυτικοευρωπαϊκά κράτη δημιουργούν το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1949. Αυτό είναι το πρώτο βήμα για τη μεταξύ τους συνεργασία, αλλά έξι χώρες επιθυμούν να προχωρήσουν περισσότερο.

9 Μαΐου 1950

Ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν παρουσιάζει ένα σχέδιο βαθύτερης συνεργασίας. Αργότερα, η 9η Μαΐου καθιερώθηκε ως «Ημέρα της Ευρώπης».

18 Απριλίου 1951

Με βάση το σχέδιο Σουμάν, έξι χώρες υπογράφουν Συνθήκη για κοινή διαχείριση της βαριάς τους βιομηχανίας άνθρακα και χάλυβα. Με τον τρόπο αυτό, καμία χώρα δεν μπορεί από μόνη της να κατασκευάσει πολεμικά όπλα και να στραφεί εναντίον άλλης, όπως συνέβη στο παρελθόν. Οι έξι αυτές χώρες είναι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο.

- Ιδρυτικά κράτη μέλη: Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Βέλγιο και Λουξεμβούργο.

23 Οκτωβρίου - 10 Νοεμβρίου 1956

Στην Ουγγαρία, ο λαός επαναστατεί κατά του καθεστώτος που υποστηρίζεται από τη Σοβιετική Ένωση. Τον Νοέμβριο, τα σοβιετικά τανκς εμφανίζονται στους δρόμους της Βουδαπέστης για να καταστείλουν τις διαδηλώσεις.

Η Σοβιετική Ένωση νικά τις Ηνωμένες Πολιτείες στον αγώνα για την κατάκτηση του διαστήματος, κατασκευάζοντας τον πρώτο τεχνητό διαστημικό δορυφόρο Σπούτνικ 1, το 1957. Ο Σπούτνικ 1 τίθεται σε τροχιά γύρω από τη γη σε ύψος 800 χιλιομέτρων. Το 1961, Σοβιετική Ένωση συνεχίζει να υπερτερεί στέλνοντας στο διάστημα τον πρώτο κοσμοναύτη, τον Γιούρι Γκαγκάριν, σε διαστημόπλοιο με διάμετρο μόλις 2,6 μέτρα.

25 Μαρτίου 1957

Με βάση την επιτυχημένη εφαρμογή της Συνθήκης Άνθρακα και Χάλυβα, οι έξι χώρες επεκτείνουν τη συνεργασία τους και σε άλλους οικονομικούς τομείς. Υπογράφουν τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύοντας την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ή «Κοινή Αγορά». Η ιδέα είναι ότι τα πρόσωπα, τα εμπορεύματα και οι υπηρεσίες θα κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ των συνόρων των κρατών μελών.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1945-1959_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Περιγράψουν τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες στην Ευρώπη
- Εξηγούν τους λόγους που ώθησαν τους Ευρωπαίους ηγέτες προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση
- Εξετάζουν τη διαδικασία θέσπισης των πρώτων κοινοτικών θεσμών
- Αναλύουν το πλαίσιο αναδόμησης της δυτικής Ευρώπης

- Αναλύουν την πορεία των Ευρωπαίων προς την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή της μεταπολεμικής Ευρώπης και γίνεται αναφορά στις ιδιαίτερες συνθήκες που ώθησαν τους Ευρωπαίους ηγέτες στην ίδρυση των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Η Ευρώπη σε 12 μαθήματα

<http://bookshop.europa.eu/el/europe-in-12-lessons-pbNA0213714/>

Έρικ Χόμπσμπαουμ, Η Εποχή των Άκρων, Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991, Θεμέλιο, Αθήνα 2004.

Σ. Μπερστάιν, Π. Μιλζά, Ιστορία της Ευρώπης, Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης 1919 έως Σήμερα, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997.

Μαραβέγιας, Ν. (επιμ.), Ευρωπαϊκή Ένωση: Δημιουργία, εξέλιξη, προοπτικές, Αθήνα: Κριτική, 2016.

Δραστηριότητες

Πως συνδέεται το Σχέδιο Μάρσαλ με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα;

Ποιοι οι οραματιστές ηγέτες που ενέπνευσαν τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ποιες οι πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες στην μεταπολεμική Ευρώπη;

Ενότητα 2 (τηλεδιάσκεψη)

Θεωρία Ευρωπαϊκής Ενοποίησης

Σύνοψη

Ήδη από τη δεκαετία του 1920 οι οπαδοί της ομοσπονδιοποίησης (federalists), όπως ο Coudenhove-Kalergi, διέβλεπαν ότι τα ευρωπαϊκά έθνη, τα οποία είχαν μόλις αλληλοσπαραχθεί σε έναν αδελφοκτόνο πόλεμο, ήταν στην πραγματικότητα μια φυσική ενότητα, η οποία θα μπορούσε να γίνει σημαντική παγκόσμια δύναμη, εάν αποκτούσε ένα ομοσπονδιακό σύνταγμα. Μετά τον δεύτερο καταστρεπτικό πόλεμο για την υπερίσχυση ενός ευρωπαϊκού έθνους επί των άλλων, ο Altiero Spinelli παρατηρούσε ότι τα κράτη-έθνη είχαν χάσει τον λόγο ύπαρξής τους εφόσον δεν μπορούσαν πλέον να εξασφαλίσουν την πολιτική και οικονομική ασφάλεια των πολιτών τους, και θα έπρεπε να παραχωρήσουν τη θέση τους σε μια ομοσπονδία, την οποία ονόμαζε ήδη «Ευρωπαϊκή Ένωση». Οι φεντεραλιστές έβαζαν έτσι το κάρο (το τελικό αποτέλεσμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης) πριν από το άλογο (τη δημιουργία πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ προαιώνιων εχθρών). Έβλεπαν ένα λαμπρό όραμα, αλλά όχι και τα μέσα για να το υλοποιήσουν.

Οι θεωρητικοί της λειτουργικότητας (functionalists), όπως ο Mitrany, ορθά τόνιζαν ότι οι διεθνείς οργανισμοί δεν είναι αυτοσκοποί, αλλά μέσα για την αντιμετώπιση προτεραιοτήτων υπαγορευόμενων από τις ανθρώπινες ανάγκες και πρέπει επομένως να προσαρμόζουν τις λειτουργίες τους (functions) στις ανάγκες κάθε εποχής. Πάνω στον ενθουσιασμό τους, όμως, για τη δημιουργία ενός δικτύου πραγματικά διεθνών (παγκόσμιων) λειτουργικών οργανισμών, παραγνώρισαν τις λειτουργίες ειρήνης και ευημερίας που μπορούσε να προσφέρει μια περιφερειακή οργάνωση σαν την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

Πιο κοντά στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα, η θεωρία των συναλλαγών (transactionalist) του Karl Deutsch ορίζει τη διεθνή ολοκλήρωση σαν την επίτευξη μέσα σε μια εδαφική περιοχή ενός «πνεύματος κοινότητας» και θεσμών και πρακτικών αρκετά ισχυρών ώστε να εξασφαλίζουν τις προσδοκίες των λαών τους για «ειρηνική μεταλλαγή». Ο ισχυρισμός ότι η εδραίωση κοινοτικού πνεύματος μεταξύ αυτών των λαών εξαρτάται από τη δημιουργία δικτύων αμοιβαίων συναλλαγών επιβεβαιώνεται από την εμπειρία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Όμως, αυτή η εμπειρία καταδεικνύει ότι πρώτα πρέπει να εγκατασταθεί ένα θεσμικό πλαίσιο και κατόπιν πάνω σε αυτό να δημιουργηθούν οι άτυπες συναλλαγές και επομένως το κοινοτικό πνεύμα, το οποίο είναι απαραίτητο για μια επιτυχή πολυεθνική ολοκλήρωση.

Αρκετά σχετική με τη μέθοδο κοινής δράσης, που κατά τον Jean Monnet είναι η ουσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι η νεολειτουργική (neofunctionalist) θεωρία, την οποία ανέπτυξε κυρίως ο Ernst Haas. Οι νεολειτουργικοί θεωρητικοί, όπως και ο Μοννέ, απέρριψαν τον ομοσπονδιακό ιδεαλισμό και κατέβασαν τη «λειτουργικότητα» του Mitranay από τις διεθνείς υψηλές σφαίρες στο συγκεκριμένο επίπεδο μερικών γειτονικών κρατών. Η εμπνευσμένη από τον Monnet περίφημη διακήρυξη του Robert Schuman, της 9ης Μαΐου 1950 ήταν σαφής ως προς την οδό που έπρεπε να ακολουθήσει η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση: «Η Ευρώπη... θα οικοδομηθεί με συγκεκριμένες πραγματοποιήσεις, που θα δημιουργήσουν πρώτα μια πραγματική αλληλεγγύη».

Η ολοκλήρωση θα ήταν μια διαδικασία κατά την οποία οι θετικές λειτουργίες των κοινών θεσμικών οργάνων θα προκαλούσαν θετικές αντιδράσεις των πολιτικών και οικονομικών ηγετών, θα επιδρούσαν επί της συμπεριφοράς άλλων κοινωνικών ομάδων και θα προσέγγιζαν μεταξύ τους τα διάφορα έθνη. Η νεολειτουργική λογική βασίζεται στην ιδέα της «επενέργειας διάχυσης» (spillover effect) ή πολλαπλασιαστικής ενέργειας. Αυτή σημαίνει ότι η οικονομική ολοκλήρωση εδραιώνει την αλληλεγγύη μεταξύ των συμμετεχόντων εθνών και αυτή με τη σειρά της δημιουργεί την ανάγκη για την εγκατάσταση επιπλέον υπερεθνικών θεσμών. Στο οικονομικό επίπεδο, η δημιουργία μιας τελωνειακής ένωσης δημιουργεί πιέσεις για την ανάπτυξη κοινής αγοράς και νομισματικής ένωσης. Η στενή οικονομική ολοκλήρωση που επιτυγχάνεται απαιτεί υπερεθνική θεσμική νομιμοποίηση. Έτσι η πολιτική ολοκλήρωση ακολουθεί την οικονομική ολοκλήρωση.

Μερικά δόγματα της νεολειτουργικής θεωρίας, όπως περί της εξασθένησης της ισχύος των εθνικών κρατών, προκάλεσαν τη γένεση μιας εναλλακτικής διακυβερνητικής θεωρίας (intergovernmentalism), ως εάν η επιτυχής λειτουργική εμπειρία της κοινοτικής μεθόδου μπορούσε να διαψευστεί με ιδεολογικά φορτισμένες θεωρίες περί της υπεροχής της διακυβερνητικής συνεργασίας. Πράγματι, οι Συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ διέψευσαν την πρόγνωση του Stanley Hoffmann ότι τα κράτη δεν θα διακύβευαν την κυριαρχία τους με το να μεταφέρουν την ολοκλήρωση από το πεδίο της «χαμηλής πολιτικής» (δηλαδή της οικονομίας) στη σφαίρα της «υψηλής πολιτικής», δηλαδή της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας.

Παρόλο που η νεολειτουργική θεωρία πλησιάζει περισσότερο την πραγματικότητα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ιδίως χάρη στην έμφαση επί των επενεργειών διάχυσης, ορισμένοι κριτικοί ορθά επισήμαναν κάποιες ατέλειες του νεολειτουργικού διαλογισμού. Τονίζοντας την διακυβέρνηση διαφόρων επιπέδων (multilevel governance) της ΕΚ/ΕΕ (σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό επίπεδο, κλπ.) και την αλληλεπίδραση των πρωταγωνιστών στα διάφορα επίπεδα, ο Gary Marks και άλλοι κατέδειξαν τις θεωρητικές παγίδες των υποθέσεων της προοδευτικής εξαφάνισης του κράτους ή, αντίθετα, της αμετάβλητης φύσης του.

Οι νεοθεσμικοί (neoinstitutionalists), όπως οι March και Olsen (1984) κατέδειξαν τη σημασία των θεσμών (όχι μόνο των τυπικά συγκροτημένων οργάνων, αλλά και των άτυπων σχέσεων) στη διαμόρφωση κατάλληλου περιβάλλοντος για τη σύναψη συναλλαγών. Κατά την άποψή μας, η νεολειτουργική θεωρία πρέπει να συμπληρωθεί με αυτά τα αγνοημένα στοιχεία και με έναν άλλο πολύ σημαντικό παράγοντα της διαδικασίας πολυεθνικής ολοκλήρωσης: τη σταδιακή διαμόρφωση, την ανάπτυξη και τον συνεχή πολλαπλασιασμό κοινών πολιτικών από τους πρωταγωνιστές της διαδικασίας.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Εξηγούν τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν σχετικές με την ολοκλήρωση θεωρίες
- Εξετάζουν την κάθε μία θεωρία της ευρωπαϊκής ενοποίησης
- Αναλύουν το πλαίσιο της εξέλιξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Αναλύουν την εξέλιξη των θεωριών της ολοκλήρωσης

Σκοπός της ενότητας είναι η εξέταση των θεωριών ενοποίησης. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές καλούνται να εξετάσουν κατά πόσο οι επικρατέστερες θεωρίες που επεξηγούν το φαινόμενο της Ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι ανταγωνιστικές ή συμπληρωματικές μεταξύ τους.

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Το θεωρητικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/1/1/?all=1

Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.

B. Rosamond, Θεωρίες Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, μετάφραση: Α. Θεοδωρακάκου, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2006.

Χρυσόχου Δημήτρης Ν., Θεωρία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, Παπαζήση, Αθήνα 2003.

Taylor, P. Το Αβέβαιο Μέλλον της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, μετάφραση: Ξ. Γιαταγάνας, Αθήνα: Κριτική, 2010.

Λάβδας, Κ. Α. και Χρυσόχου, Δ. Ν. (επιμ.), Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και Πολιτική Θεωρία: Η Πρόκληση του Ρεπουμπλικανισμού, Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2004.

Δραστηριότητες

Η ευρωπαϊκή ενοποίηση προέκυψε από την αποτυχία του έθνους κράτους;

Συνιστά η ύπαρξη υπερεθνικών θεσμών την απώλεια εθνικής κυριαρχίας;

Ποιες είναι οι επικρατέστερες θεωρίες Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης;

Ενότητα 3

Θεσμοί και όργανα της ΕΕ

Σύνοψη

Το θεσμικό σύστημα της ΕΕ είναι μοναδικό:

το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όπου συνεδριάζουν οι ηγέτες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, θέτει τις γενικές προτεραιότητες της ΕΕ

στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι άμεσα εκλεγμένοι ευρωβουλευτές εκπροσωπούν τους ευρωπαίους πολίτες

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της οποίας τα μέλη διορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, προωθεί τα συμφέροντα της ΕΕ ως συνόλου

στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι κυβερνήσεις προασπίζουν τα εθνικά συμφέροντα των χωρών τους.

Καθορισμός της ατζέντας

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις γενικές πολιτικές κατευθύνσεις της ΕΕ – δεν έχει όμως νομοθετική εξουσία. Με επικεφαλής τον πρόεδρό του – επί του παρόντος τον Ντόναλντ Τουσκ – και αποτελούμενο από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων και τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συνεδριάζει για λίγες ημέρες κάθε φορά, τουλάχιστον δύο φορές κάθε 6 μήνες.

Θέσπιση της νομοθεσίας

Τρία κύρια όργανα συμμετέχουν στη θέσπιση της νομοθεσίας της ΕΕ:

το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τους πολίτες της ΕΕ και εκλέγεται άμεσα από αυτούς

το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αντιπροσωπεύει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Την προεδρία του Συμβουλίου ασκούν εκ περιτροπής τα κράτη μέλη.

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία προασπίζει τα συμφέροντα της Ένωσης συνολικά.

Τα τρία αυτά θεσμικά όργανα παράγουν μαζί μέσω της λεγόμενης "Συνήθους Νομοθετικής Διαδικασίας" (πρώην "συναπόφαση") τις πολιτικές και τους νόμους που τίθενται σε εφαρμογή σε όλη την ΕΕ. Κατά κανόνα, η Επιτροπή προτείνει νέους νόμους και το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τους εγκρίνουν. Στη συνέχεια, οι νομοθετικές αυτές πράξεις τίθενται σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή η οποία μεριμνά και για την ορθή εφαρμογή των νόμων.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_el

* * *

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το νομοθετικό σώμα της ΕΕ. Εκλέγεται άμεσα από τους πολίτες της ΕΕ κάθε 5 χρόνια. Οι τελευταίες εκλογές έγιναν τον Μάιο 2014.

Το Κοινοβούλιο έχει 3 κύριες αρμοδιότητες:

Νομοθετικές

Εγκρίνει νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, μαζί με το Συμβούλιο της ΕΕ, με βάση προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Αποφασίζει για διεθνείς συμφωνίες

Αποφασίζει για θέματα διεύρυνσης

Εξετάζει το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής και της ζητά να υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις

Εποπτικές

Ασκεί δημοκρατικό έλεγχο σε όλα τα όργανα της ΕΕ

Εκλέγει τον πρόεδρο της Επιτροπής και εγκρίνει την Επιτροπή ως σώμα. Έχει τη δυνατότητα να καταθέσει «πρόταση μομφής», υποχρεώνοντας την Επιτροπή σε παραίτηση

Χορηγεί απαλλαγή, δηλαδή τελική έγκριση για τον τρόπο με τον οποίο εκτελέστηκε ο προϋπολογισμός της ΕΕ

Εξετάζει αναφορές πολιτών και συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές

Συζητά τη νομισματική πολιτική με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Υποβάλλει ερωτήσεις στην Επιτροπή και το Συμβούλιο

Εκτελεί χρέη παρατηρητή σε εκλογικές διαδικασίες

Δημοσιονομικές

Καταρτίζει τον προϋπολογισμό της ΕΕ, μαζί με το Συμβούλιο

Εγκρίνει τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ, δηλαδή το «Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο»

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-parliament_el

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Οι ηγέτες της ΕΕ συνεδριάζουν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για να καθορίσουν την ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα. Το όργανο αυτό αντιπροσωπεύει το υψηλότερο επίπεδο πολιτικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών της ΕΕ.

Είναι ένα από τα 7 επίσημα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι συνεδριάσεις του (συνήθως κάθε τρεις μήνες) έχουν τη μορφή συνόδων κορυφής ανάμεσα στους ηγέτες των χωρών της ΕΕ, υπό την προεδρία μόνιμου προέδρου.

Τι κάνει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις και πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ – δεν θεσπίζει όμως νομοθεσία.

Ασχολείται με σύνθετα ή ευαίσθητα θέματα που δεν μπορούν να επιλυθούν σε χαμηλότερο επίπεδο διακυβερνητικής συνεργασίας.

Καθορίζει την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά συμφέροντα της ΕΕ καθώς και θέματα άμυνας.

Επιλέγει και ορίζει τους υποψηφίους για ορισμένα υψηλά αξιώματα της ΕΕ, όπως του προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Για κάθε ζήτημα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί:

να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την αντιμετώπισή του.

να παραπέμψει το ζήτημα στο Συμβούλιο της ΕΕ.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-council_el

- Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο Συμβούλιο, συνεδριάζουν οι υπουργοί όλων των κρατών μελών της ΕΕ για να συζητήσουν, να τροποποιήσουν και να θεσπίσουν νομοθετικές πράξεις και να συντονίσουν πολιτικές. Οι υπουργοί έχουν την εξουσία να δεσμεύουν τις κυβερνήσεις τους να αναλάβουν τις δράσεις που συμφωνήθηκαν στις συνεδριάσεις.

Το Συμβούλιο, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, είναι το βασικό όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Το Συμβούλιο της ΕΕ δεν πρέπει να συγχέεται με:

το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - όπου οι ηγέτες των κρατών μελών της ΕΕ συνεδριάζουν τέσσερις φορές τον χρόνο για να καθορίσουν τις γενικές κατευθύνσεις της χάραξης των πολιτικών της ΕΕ

το Συμβούλιο της Ευρώπης - το οποίο δεν αποτελεί όργανο της ΕΕ.

Τι κάνει το Συμβούλιο

Διαπραγματεύεται και θεσπίζει τη νομοθεσία της ΕΕ, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Συντονίζει τις πολιτικές των χωρών της ΕΕ

Χαράσσει την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Συνάπτει συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών ή διεθνών οργανισμών

Εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ - από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/council-eu_el

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι το πολιτικά ανεξάρτητο εκτελεστικό όργανο της ΕΕ. Είναι το μόνο αρμόδιο όργανο για την κατάρτιση προτάσεων για νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία, και εφαρμόζει τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ.

Τι κάνει η Επιτροπή

Προτείνει νέους νόμους

Η Επιτροπή είναι το μόνο όργανο της ΕΕ το οποίο υποβάλλει νομοθετικές προτάσεις για έγκριση από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και το οποίο:

προστατεύει τα συμφέροντα της ΕΕ και των πολιτών της σε ζητήματα που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά σε εθνικό επίπεδο.

αποσαφηνίζει τεχνικές λεπτομέρειες, αφού συμβουλευτεί εμπειρογνώμονες και το κοινό.

Διαχειρίζεται τις πολιτικές της ΕΕ και κατανέμει τους χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ

Καθορίζει τις προτεραιότητες δαπανών της ΕΕ, από κοινού με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Καταρτίζει τους ετήσιους προϋπολογισμούς και τους υποβάλλει προς έγκριση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Εποπτεύει το πώς δαπανώνται τα χρήματα της ΕΕ, μέσω εξονυχιστικού ελέγχου που πραγματοποιεί το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επιβάλλει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Μαζί με το Δικαστήριο, διασφαλίζει ότι το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζεται ορθά σε όλα τα κράτη μέλη.

Εκπροσωπεί την ΕΕ στη διεθνή σκηνή

Ομιλεί εξ ονόματος όλων των χωρών της ΕΕ σε διεθνείς οργανισμούς, ειδικότερα στους τομείς της εμπορικής πολιτικής και της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Διαπραγματεύεται διεθνείς συμφωνίες εξ ονόματος της ΕΕ.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_el

- Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) ερμηνεύει το δίκαιο της ΕΕ ώστε να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή του σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, και διευθετεί νομικές διαφορές ανάμεσα στις εθνικές κυβερνήσεις και τα όργανα της ΕΕ.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν επίσης να προσφεύγουν στο Δικαστήριο ιδιώτες, επιχειρήσεις ή οργανισμοί κατά οργάνου της ΕΕ, εάν θεωρούν ότι το όργανο αυτό έχει με κάποιο τρόπο παραβιάσει τα δικαιώματά τους.

Τι κάνει το ΔΕΕ

Το ΔΕΕ εκδίδει αποφάσεις για υποθέσεις που του υποβάλλονται. Οι συνηθέστεροι τύποι υποθέσεων αφορούν:

ερμηνεία του δικαίου (προδικαστικές αποφάσεις): τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών της ΕΕ οφείλουν να μεριμνούν για τη σωστή εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου, το οποίο όμως μπορεί να ερμηνεύουν με διαφορετικό τρόπο. Αν ένα εθνικό δικαστήριο έχει κάποια αμφιβολία σχετικά με την ερμηνεία ή την ισχύ κάποιου ευρωπαϊκού νόμου, έχει τη δυνατότητα να ζητήσει διευκρινίσεις από το Δικαστήριο. Η ίδια διαδικασία μπορεί επίσης να ακολουθηθεί για να προσδιοριστεί κατά πόσον ένας εθνικός νόμος ή μια εθνική πρακτική συνάδουν με το δίκαιο της ΕΕ.

επιβολή του δικαίου (διαδικασίες επί παραβάσει): πρόκειται για διαδικασίες κατά των κρατών μελών για μη συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Τις διαδικασίες αυτές μπορεί να κινεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή άλλο κράτος μέλος. Το κράτος μέλος το οποίο διαπιστώνεται ότι έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του, οφείλει να προβεί αμέσως σε διορθωτικές ενέργειες, ειδάλλως κινδυνεύει να ασκηθεί εναντίον του δεύτερη προσφυγή, που μπορεί να οδηγήσει στην επιβολή προστίμου.

ακύρωση νομικών πράξεων της ΕΕ (προσφυγές ακύρωσης): εάν μια νομική πράξη της ΕΕ θεωρείται ότι παραβιάζει τις Συνθήκες της ΕΕ ή τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή (σε ορισμένες περιπτώσεις) το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορούν να ζητήσουν από το Δικαστήριο να την ακυρώσει.

Οι ιδιώτες μπορούν επίσης να ζητήσουν από το Δικαστήριο να ακυρώσει μια πράξη της ΕΕ που τους αφορά άμεσα.

Διασφάλιση της ανάληψης δράσης από την ΕΕ (προσφυγή λόγω παράλειψης): το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλουν υπό ορισμένες συνθήκες να λαμβάνουν ορισμένες αποφάσεις. Αν δεν το πράξουν, τα κράτη μέλη της ΕΕ, άλλα όργανα της ΕΕ και (υπό ορισμένες προϋποθέσεις) ιδιώτες ή επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλουν καταγγελία στο Δικαστήριο.

επιβολή κυρώσεων σε όργανα της ΕΕ (αγωγές αποζημίωσης): κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση που υπέστη ζημία εξαιτίας δράσης ή παράλειψης της ΕΕ ή του προσωπικού της μπορεί να προσφύγει στο Δικαστήριο.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/court-justice_el

- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι αρμόδια για τη διαχείριση του ευρώ και για τη χάραξη και εφαρμογή της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της ΕΕ. Βασικός της στόχος είναι να διατηρεί σταθερές τις τιμές, στηρίζοντας έτσι την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Τι κάνει η ΕΚΤ

Καθορίζει τα επιτόκια με τα οποία δανείζει τις εμπορικές τράπεζες στην Ευρωζώνη (γνωστή επίσης ως ζώνη του ευρώ), ελέγχοντας έτσι την προσφορά χρήματος και τον πληθωρισμό

Διαχειρίζεται τα συναλλαγματικά αποθέματα της Ευρωζώνης και την αγορά ή πώληση νομισμάτων, ώστε να διατηρείται η ισοτιμία των συναλλαγματικών ισοτιμιών

Διασφαλίζει την κατάλληλη εποπτεία των χρηματοπιστωτικών αγορών και ιδρυμάτων από τις εθνικές αρχές, καθώς και την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών

Μεριμνά για την ασφάλεια και την ευρωστία του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος

Εξουσιοδοτεί τις χώρες της Ευρωζώνης να εκδίδουν χαρτονομίσματα ευρώ

Παρακολουθεί τις τάσεις των τιμών και αξιολογεί τους κινδύνους που προκύπτουν για τη σταθερότητα των τιμών.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-central-bank_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο
- Εφαρμόζουν τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης στο θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Αναλύουν το πλαίσιο εφαρμογής των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Αναλύουν την εξέλιξη των Ευρωπαϊκών θεσμών

Σκοπός της ενότητας είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον τρόπο λειτουργίας τους, καθώς επίσης και τον μηχανισμό λήψης αποφάσεων σε υπερεθνικό επίπεδο.

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Πώς λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση: Ο οδηγός σας στα θεσμικά όργανα της ΕΕ

<http://bookshop.europa.eu/el/how-the-european-union-works-pbNA0414810/>

[Τα Ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα](#)

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/4/index.tkl?all=1&pos=32

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

[S. Hix, Το Πολιτικό Σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετάφραση: Α. Θεοδωρακάκου, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2009.](#)

[Nugent, N., Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Ιστορία, Θεσμοί, Πολιτικές, 3η έκδοση, μετάφραση: Ι. Τσολακίδου, Αθήνα: Σαββάλας, 2012.](#)

Δραστηριότητες

Εντοπίστε το βαθμό απόκλισης/σύγκλισης θεσμικών οργάνων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο αναφορικά με τις δραστηριότητές τους.

Ποια θεσμικά όργανα θεωρούνται διακυβερνητικά και ποια νέο-λειτουργικά;

Ποιος ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην ενοποίηση;

Ενότητα 3 (τηλεδιάσκεψη)

Διεύρυνση της ΕΕ

Σύνοψη

Διεύρυνση είναι η διαδικασία προσχώρησης χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Από την ίδρυσή της το 1957, η ΕΕ διευρύνθηκε από 6 σε 28 κράτη μέλη.

Εξάπλωση της ευημερίας και της δημοκρατίας

Κατά τα τελευταία 50 χρόνια, οι διαδοχικές διευρύνσεις της ΕΕ προήγαγαν την οικονομική ανάπτυξη και ενίσχυσαν τις δημοκρατικές δυνάμεις σε χώρες που έβγαιναν από δικτατορικά καθεστώτα.

Ένωση Ανατολής και Δύσης

Τα 6 ιδρυτικά μέλη της ΕΕ το 1957 ήταν το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες.

Αρκετές άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης προσχώρησαν στην Ένωση μετά το 1973.

Μετά την κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων το 1989, πολλές πρώην κομμουνιστικές χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης προσχώρησαν στην ΕΕ σε δύο κύματα διεύρυνσης, από το 2004 έως το 2007. Το 2013, η Κροατία έγινε το 28ο κράτος μέλος.

Ποια χώρα μπορεί να προσχωρήσει στην ΕΕ;

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει ότι κάθε ευρωπαϊκή χώρα μπορεί να υποβάλει αίτηση προσχώρησης εάν σέβεται τις δημοκρατικές αξίες της ΕΕ και δεσμεύεται να τις προάγει.

Ειδικότερα, μια χώρα μπορεί να γίνει μέλος μόνον εφόσον πληροί όλα τα κριτήρια προσχώρησης:

πολιτικά – πρέπει να διαθέτει σταθερούς θεσμούς που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα

οικονομικά – πρέπει να διαθέτει λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς εντός της ΕΕ

νομικά – πρέπει να διαθέτει ικανότητα ανταπόκρισης στις υποχρεώσεις που απορρέουν από το δίκαιο και τις πολιτικές της ΕΕ – ιδίως, προσήλωση στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Στάδια της διαδικασίας

Η διαδικασία αποτελείται από 3 στάδια (καθένα από τα οποία υπόκειται στην έγκριση όλων των κρατών μελών της ΕΕ):

μια χώρα χαρακτηρίζεται ως δύναμι υποψήφια για προσχώρηση

η χώρα αποκτά επισήμως το καθεστώς υποψήφιας χώρας για προσχώρηση

η υποψήφια χώρα αρχίζει επίσημες ενταξιακές διαπραγματεύσεις, μια διαδικασία που συνήθως προϋποθέτει μεταρρυθμίσεις με στόχο την υιοθέτηση της νομοθεσίας της ΕΕ.

Όταν οι διαπραγματεύσεις και οι συνεπαγόμενες μεταρρυθμίσεις έχουν ολοκληρωθεί με τρόπο ικανοποιητικό και για τις δύο πλευρές, η υποψήφια χώρα μπορεί να προσχωρήσει στην ΕΕ, μόνον εφόσον συμφωνούν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Πηγή: http://europa.eu/european-union/topics/enlargement_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν τη σημασία της διεύρυνσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Εξηγούν τους λόγους για τους οποίους ένα κράτος επιθυμεί την είσοδο του στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Συγκρίνουν τις συνθήκες εισόδου νέων μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Εξετάζουν τα οφέλη από την εισδοχή νέων μελών για την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Αναλύουν την εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Σκοπός της ενότητας είναι η ανάδειξη του κοινού συμφέροντος Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών (μελών) για περαιτέρω ενίσχυση των κοινοτήτων.

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Διεύρυνση: Για την επέκταση των ευρωπαϊκών αξιών και κανόνων σε περισσότερες χώρες

<http://bookshop.europa.eu/el/enlargement-pbNA0215516/?CatalogCategoryID=sciep2OwkqkAAAE.xjhtLxJz>

Γέννηση και ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας/Ένωσης

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/1/2/index.tkl?term=%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%85%CE%BD%CF%83%CE%B7&s=1&e=20&pos=2

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Berglund S., [Where Does Europe End? Borders, Limits and Directions of the EU.](#) Cheltenham, Edward Elgar, 2009

Bingran D., Junbo J. (eds.), [The Enlarged European Union: Prospects and Implications.](#) BadenBaden, Nomos, 2008.

Schimmelfennig, Frank and Ulrich Sedelmeier, eds, [The Politics of European Union Enlargement: Theoretical Approaches,](#) London: Routledge, 2005.

DeBardeleben J. (ed), [The Boundaries of EU Enlargement: Finding a Place for Neighbours](#) (Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan, 2008)

Δραστηριότητες

Ποιο το θεσμικό πλαίσιο της διεύρυνσης;

Η Συνθήκη της Λισαβόνας, η πλέον πρόσφατη, προνοεί για πρώτη φορά την έξοδο κράτους-μέλους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ποιες οι μελλοντικές προκλήσεις και προοπτικές για περαιτέρω διεύρυνση;

Ενότητα 4

Δημοκρατικό έλλειμμα στην ΕΕ

Σύνοψη

Το δημοκρατικό έλλειμμα είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται από τα άτομα που ισχυρίζονται ότι τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων τους στερούνται δημοκρατικής νομιμότητας και ότι φαίνονται απρόσιτα στον απλό πολίτη, εξαιτίας της περιπλοκότητάς τους. Το πραγματικό δημοκρατικό έλλειμμα της ΕΕ φαίνεται να αφορά την απουσία ευρωπαϊκής πολιτικής ζωής. Οι ψηφοφόροι της ΕΕ δεν θεωρούν ότι διαθέτουν αποτελεσματικό τρόπο να απορρίψουν μια «κυβέρνηση» που δεν τους ικανοποιεί και να αλλάξουν με κάποιον τρόπο την πορεία της πολιτικής ζωής και των πολιτικών.

Στο πλαίσιο του τρόπου ευρωπαϊκής διακυβέρνησης που εφαρμόζεται δεν υπάρχει «κυβέρνηση».

Το κοινό εξακολουθεί εν γένει να έχει φιλοευρωπαϊκή στάση, αλλά δεν κατανοεί το πολιτικό σύστημα που μερικές φορές φαίνεται να απειλεί τον τρόπο ζωής του.

Η δυσαρέσκεια με την Ευρώπη εκφράστηκε με το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στις ευρωεκλογές, που έφτασε σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο το 2009, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ ανήλθε μόλις στο 43 %.

Η δημοκρατική νομιμότητα αποτελούσε λεπτό ζήτημα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αντιμετωπίστηκε στις διακυβερνητικές διασκέψεις που οδήγησαν στην υπογραφή των Συνθηκών του Μάαστριχτ, του Άμστερνταμ και της Νίκαιας, ενισχύοντας τις αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (ΕΚ) και διευρύνοντας τους τομείς στους οποίους διέθετε εξουσίες λήψης αποφάσεων από κοινού με το Συμβούλιο. Κατά συνέπεια, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξελίχθηκε από συμβουλευτική συνέλευση σε συννομοθέτη.

Η συνθήκη της Λισαβόνας ενίσχυσε τις δημοσιονομικές, νομοθετικές και εποπτικές εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το ΕΚ απέκτησε σημαντική επιρροή στον διορισμό της Επιτροπής και του προέδρου της.

Επιπλέον, δημιουργήθηκε η πρωτοβουλία των Ευρωπαίων πολιτών και αναγνωρίστηκε η σημασία του διαλόγου μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Τέλος, ορισμένες συνεδριάσεις του Συμβουλίου πρέπει να δημοσιεύονται για τη βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών.

Πηγή:

http://lex.europa.eu/summary/glossary/democratic_deficit.html?locale=el

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/democratic_deficit.html?locale=el)

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν έννοιες της δημοκρατίας
- Εξηγούν τη σημασία της έννοιας της δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Συγκρίνουν βασικές αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Εξετάζουν τους λόγους της, έστω φαινομενικής, έλλειψης δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Αναλύουν το πλαίσιο στο οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση επιχειρεί την επίλυση του ζητήματος

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Τα περί δημοκρατικού ελλείμματος της ΕΕ

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/4/09/05/index.tkl?lang=gr&s=1&

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Siedentop, L., Δημοκρατία στην Ευρώπη, Αθήνα: Θεμέλιο, 2002.

Τσάτσος, Δ. Θ., Η Έννοια της Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Συμπολιτεία, Αθήνα: Πόλις, 2007.

Δραστηριότητες

Σε τι συνίσταται το δημοκρατικό έλλειμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ποιος ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο ζήτημα του δημοκρατικού ελλείματος;

Ποιες οι διαφορές του δημοκρατικού ελλείματος σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο;

Ενότητα 4 (τηλεδιάσκεψη)

Ρατσισμός και Ξενοφοβία

Σύνοψη

Ο ρατσισμός είναι ένας πολιτικός όρος βαθιά ριζωμένος στην ιστορία της Ευρώπης. Σήμερα, ωστόσο, το φαινόμενο του ρατσισμού έχει λάβει νέες διαστάσεις και μορφές που χρίζουν νέας απόδοσης του ορισμού του όρου, ο οποίος οφείλει να αντανακλά με σαφήνεια τις σημερινές ιδιαίτερες συνθήκες πολυπολιτισμικότητας. Πράγματι, ο νεο-ρατσισμός μπορεί να οριστεί ακόμη και σε πλαίσια διάκρισης του αποκλεισμού ή της ένταξης ατόμων από συγκεκριμένα κοινωνικά σύνολα. Σε παρόμοια, αν όχι παράλληλα, πλαίσια εντάσσεται ασφαλώς και ο όρος ξενοφοβία. Αντιπαραθέτοντας την ερμηνεία που αποδίδετε στα δυο συναφή φαινόμενα αντιλαμβάνεται κανείς πως σε περίπτωση όπου ένα άτομο ή σύνολο ατόμων υποστεί κακομεταχείριση εξαιτίας της φυλετικής, εθνοτικής ή θρησκευτικής διαφορετικότητας και καταγωγής του, το συγκεκριμένο συμβάν προσδιορίζεται στα πλαίσια του νεο-ρατσισμού. Από την άλλη, η έννοια της ξενοφοβίας καθορίζεται από μια ιδιαίτερη πτυχή του ρατσισμού που αποδίδεται σε μια φαινομενικά έμφυτη αποστροφή σε καθετί 'ξένο,' 'άγνωστο' και, επομένως, 'απειλητικό' στις υφιστάμενες δομές μιας κοινωνίας.

Ιστορικά, το φαινόμενο του νεορατσισμού παραπέμπει στα φασιστικά κινήματα που προϋπήρχαν των δύο Παγκοσμίων Πολέμων. Ο πυρήνας της φασιστικής ιδεολογίας ήταν η 'ευαισθητοποίηση' των ανθρώπων για τη δημιουργία μιας οργανικής κοινωνίας. Όπως προκύπτει από κείμενα της εποχής, η κοινωνία αυτή επρόκειτο να συσταθεί με βάση τις επιταγές του ρομαντισμού, κατά τα άλλα

μιας φασιστικής και άκρως εθνικιστικής μεθόδευσης, σύμφωνα πάντα και με τα φιλοσοφικά ρεύματα εκείνης της περιόδου. Στις μέρες μας, ο νεορατσισμός είναι άρρηκτα συνυφασμένος με την έξαρση του εθνικισμού ανά την Ευρώπη και την αναβίωση αναχρονιστικών τάσεων του φασισμού που πλέον ενσαρκώνουν τα κατά τόπους νεο-φασιστικά κινήματα.

Οι νεο-εθνικιστικές παρατάξεις εκφράζουν, κατά κύριο λόγο, την αντίθεσή τους στην παγκοσμιοποίηση και τη μετα-βιομηχανοποίηση της σύγχρονης κοινωνίας, απειλώντας, κατ' επέκταση, το πολιτικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ακόμη περισσότερη διεύρυνση, τόσο καθέτως όσο και οριζοντίως. Η εμφανής ανάκαμψη του όρου 'έθνος-κράτος' απειλεί τις υπερεθνικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και, ασφαλώς, πολιτισμικό επίπεδο, θέτοντας υπό έντονη αμφισβήτηση το όλο οικοδόμημα. Αναμφίβολα, τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης απειλούνται άμεσα από την απαίτηση αυτών των νεο-εθνικιστών ομάδων για διατήρηση και συνέχιση ομοιογενών εθνικών πολιτισμών συμβάλλοντας στην παρακμιακή και συνάμα εκφραυλιστική ανάπτυξη της ενωμένης Ευρώπης.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το φαινόμενο του ρατσισμού στην Ευρώπη
- Αναλύουν το φαινόμενο της ξενοφοβίας στην Ευρώπη
- Εξηγούν τις διάφορες μορφές ρατσισμού και ξενοφοβίας στην Ευρώπη

- Συγκρίνουν τις διάφορες μορφές ρατσισμού και ξενοφοβίας στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξετάζουν τις μορφές έκφρασης των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας
- Αναλύουν το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Έκθεση της ECRI για την Ελλάδα, 2015

<https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Greece/GRC-CbC-V-2015-001-GRC.pdf>

Έκθεση της ECRI για την Κύπρο, 2016

<https://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Cyprus/CYP-CbC-V-2016-018-GRC.pdf>

Κτιστάκης Γ. (επιμ.), Μετανάστες, Ρατσισμός, Ξενοφοβία. Από τη θεωρία στην πράξη, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, 2001.

Κτιστάκης Γ. (επιμ.), Μετανάστες, Ρατσισμός, Ξενοφοβία. Ελληνικές και ευρωπαϊκές εμπειρίες διακρίσεων, Εκδόσεις Α. Σάκκουλα, 1998

Δραστηριότητες

Είναι ο ρατσισμός και η ξενοφοβία εμπόδια στην Ευρωπαϊκή ενοποίηση;

Ποιες είναι οι σύγχρονες μορφές ρατσισμού;

Ποιο το προφίλ του ρατσιστή;

Ποιες συνθήκες ευνοούν τη ξενοφοβία;

Ενότητα 5

Οικονομία της ΕΕ

Σύνοψη

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι η κεντρική τράπεζα των 19 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Βασικό καθήκον μας είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ και, ως εκ τούτου, η διαφύλαξη της αγοραστικής δύναμης του ενιαίου νομίσματος.

Η ΕΚΤ είναι ένα από τα επίσημα θεσμικά όργανα της ΕΕ και αποτελεί τον πυρήνα του Ευρωσυστήματος, καθώς και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού για την τραπεζική εποπτεία. Μάθετε περισσότερα για την οργανωτική δομή μας και γνωρίστε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, του βασικού οργάνου λήψης αποφάσεων.

Η ΕΚΤ, το ΕΣΚΤ και το Ευρωσύστημα

Από την 1η Ιανουαρίου 1999 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι υπεύθυνη για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ – τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η ζώνη του ευρώ έγινε πραγματικότητα όταν η ευθύνη για την άσκηση νομισματικής πολιτικής εκχωρήθηκε από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες 11 κρατών μελών της ΕΕ στην ΕΚΤ τον Ιανουάριο του 1999. Η Ελλάδα έγινε μέλος το 2001, η Σλοβενία το 2007, η Κύπρος και η Μάλτα το 2008, η Σλοβακία το 2009, η Εσθονία το 2011, η Λεττονία το 2014 και η Λιθουανία το 2015. Η δημιουργία της ζώνης του ευρώ και η ίδρυση ενός υπερεθνικού οργάνου, της ΕΚΤ, αποτέλεσε βασικό στάδιο στη μακρόχρονη και πολύπλοκη πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Προκειμένου να ενταχθούν στη ζώνη του ευρώ, οι 19 χώρες έπρεπε να πληρούν τα κριτήρια σύγκλισης. Το ίδιο θα ισχύσει και για άλλα κράτη μέλη της ΕΕ προτού υιοθετήσουν το ευρώ. Τα κριτήρια θέτουν τις οικονομικές και νομικές προϋποθέσεις για την επιτυχημένη συμμετοχή στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν από κοινού το Ευρωσύστημα, το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ. Ο κύριος στόχος του Ευρωσυστήματος είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών: η διαφύλαξη της αξίας του ευρώ.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι υπεύθυνη για την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία είναι εγκατεστημένα στη ζώνη του ευρώ και στα

συμμετέχοντα κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ, στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, ο οποίος περιλαμβάνει και τις εθνικές αρμόδιες αρχές. Κατ' αυτόν τον τρόπο συμβάλλει στην ασφάλεια και την ευρωστία του τραπεζικού συστήματος και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε κάθε συμμετέχον κράτος μέλος.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας αποτελούν τη νομική βάση για την ενιαία νομισματική πολιτική. Με το Καταστατικό ιδρύθηκαν η ΕΚΤ και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) την 1η Ιουνίου 1998. Η ΕΚΤ ιδρύθηκε ως πυρήνας του Ευρωσυστήματος και του ΕΣΚΤ. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες εκτελούν από κοινού τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί. Η ΕΚΤ διαθέτει νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το δημόσιο διεθνές δίκαιο.

Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

Το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) όλων των κρατών μελών της ΕΕ είτε αυτά έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι.

Ευρωσύστημα

Το Ευρωσύστημα αποτελείται από την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ των χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Το Ευρωσύστημα και το ΕΣΚΤ θα εξακολουθήσουν να συνυπάρχουν όσο υφίστανται κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ.

Ζώνη του ευρώ

Η ζώνη του ευρώ αποτελείται από τις χώρες της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Πηγή: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/escb/html/index.el.html>

Οι χώρες της ΕΕ συντονίζουν τις εθνικές οικονομικές πολιτικές τους ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν από κοινού δράση όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με προκλήσεις, όπως οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κρίσεις. Ο συντονισμός αυτός είναι ακόμη εντονότερος μεταξύ των 19 χωρών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νομισμά τους.

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ (ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται εντός ή εκτός της Ευρωζώνης) ανήκουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), ένα

πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας που στοχεύει στην προώθηση της απασχόλησης και της διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και στη συντονισμένη αντιμετώπιση των παγκόσμιων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων.

Συντονισμένη αντιμετώπιση της κρίσης του 2008

Αφότου ξέσπασε η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, τον Οκτώβριο του 2008, οι εθνικές κυβερνήσεις, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Επιτροπή καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες ώστε:

να αποκατασταθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για οικονομική ανάπτυξη και αύξηση της απασχόλησης – με τον συντονισμό της εποπτείας και των παρεμβάσεων, καθώς και με τη στήριξη των τραπεζών

να προστατευθούν οι αποταμιεύσεις – με αύξηση των κρατικών εγγυήσεων για τραπεζικούς λογαριασμούς έως 100.000 ευρώ τουλάχιστον ανά καταθέτη και τράπεζα

να διατηρηθεί η ροή πιστώσεων με προσιτούς όρους για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, και

να θεσπιστεί ένα καλύτερο ευρωπαϊκό σύστημα οικονομικής και δημοσιονομικής διακυβέρνησης.

Για να αποτρέψουν την εκδήλωση σοβαρών διαταραχών στο τραπεζικό τους σύστημα, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ προσέφυγαν στη διάσωση των τραπεζών τους χορηγώντας τους έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε πρωτοφανή κλίμακα. Το διάστημα 2008 - 2011, διοχετεύθηκε στο τραπεζικό σύστημα ποσό ύψους 1,6 τρισ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 13% του ετήσιου ΑΕΠ της ΕΕ, υπό μορφή εγγυήσεων ή άμεσων κεφαλαίων.

Για να διαφυλάξει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να εξαλείψει τις εντάσεις στις αγορές κρατικών χρεογράφων της Ευρωζώνης, η ΕΕ δημιούργησε επίσης ένα δίκτυο ασφαλείας για τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης που αντιμετωπίζουν δυσκολίες: τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ), ο οποίος αντικατέστησε τους προηγούμενους προσωρινούς μηχανισμούς και είναι πλέον το μεγαλύτερο πολυμερές χρηματοπιστωτικό όργανο παγκοσμίως, με πραγματική δανειοδοτική ικανότητα έως και 500 δισ. ευρώ.

Επίσης, το διάστημα 2011-2013, η ΕΕ θέσπισε νέους, αυστηρότερους κανόνες (συμπεριλαμβανομένης διεθνούς συνθήκης) για να ελέγχει αποτελεσματικότερα το δημόσιο χρέος και τα ελλείμματα – μεριμνώντας ώστε οι κυβερνήσεις να μην δαπανούν πέραν των δυνατοτήτων τους.

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται στο κυριότερο εργαλείο της ΕΕ για την εγγύηση της οικονομικής σταθερότητας και της δημοσιονομικής πειθαρχίας, το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), και ενισχύουν την εφαρμογή του:

δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη μείωση των υψηλών επιπέδων δημόσιου χρέους τροποποιώντας τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος, ώστε να μπορεί να ενεργοποιείται όχι μόνο λόγω ύπαρξης ελλείμματος σε ένα συγκεκριμένο έτος, αλλά και λόγω βαθύτερων υποκείμενων τάσεων του δημόσιου χρέους.

δρομολογώντας έναν ετήσιο κύκλο συντονισμού της οικονομικής, υπό την καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε χρόνο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβαίνει σε διεξοδική ανάλυση των προγραμμάτων οικονομικών μεταρρυθμίσεων των κρατών μελών της ΕΕ και παρέχει συστάσεις για τους επόμενους 12-18 μήνες.

επιβάλλοντας αυστηρότερους δημοσιονομικούς κανόνες, μεταξύ άλλων, σημαντικές κυρώσεις για τις χώρες της Ευρωζώνης που παραβιάζουν τους δημοσιονομικούς κανόνες.

θεσπίζοντας νέες ρυθμίσεις για την παρακολούθηση επικίνδυνων οικονομικών ανισορροπιών – όπως οι «φούσκες» των τιμών των περιουσιακών στοιχείων (τιμές κατοικιών, μετοχών, κ.λπ.) και η εξασθένιση της ανταγωνιστικότητας – και λαμβάνοντας μέτρα για την αντιμετώπισή τους προτού αυτές θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική σταθερότητα μιας χώρας, ολόκληρης της Ευρωζώνης ή της ΕΕ στο σύνολό της.

Τα οφέλη του ευρώ

Το ενιαίο νόμισμα, το οποίο χρησιμοποιείται από σχεδόν 340 εκατομμύρια πολίτες της ΕΕ, είναι επωφελές για όλους:

όλοι μπορούν πλέον να ταξιδεύουν και να κάνουν συναλλαγές εντός της Ευρωζώνης χωρίς να χρειάζονται συνάλλαγμα, εξοικονομώντας έτσι χρόνο και χρήμα

το κόστος των διασυνοριακών πληρωμών είναι πολύ μικρότερο (ή και μηδενικό)

οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις μπορούν να συγκρίνουν ευκολότερα τις τιμές, γεγονός που ωθεί τις επιχειρήσεις να μειώνουν τις τιμές τους.

Η συμμετοχή στην Ευρωζώνη εγγυάται σταθερές τιμές. Η ΕΚΤ καθορίζει τα βασικά επιτόκια σε επίπεδα που κρατούν τον πληθωρισμό κοντά, αλλά κάτω από 2%. Επίσης, διαχειρίζεται ένα μέρος των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Ευρωζώνης και μπορεί να παρεμβαίνει στις αγορές συναλλάγματος για να επηρεάζει τη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ.

Το μέγεθος σε συνδυασμό με την ισχύ της Ευρωζώνης δημιουργεί επίσης ένα ισχυρότερο και σταθερότερο νόμισμα που μπορεί να προστατεύει καλύτερα τα

μέλη της από εξωτερικούς κλυδωνισμούς και αναταράξεις στις αγορές συναλλάγματος από,τι η κάθε χώρα μόνη της.

Πώς μπορούν οι χώρες της ΕΕ να προσχωρήσουν στην Ευρωζώνη

Όλες οι χώρες της ΕΕ προβλέπεται να υιοθετήσουν το ευρώ όταν οι οικονομίες τους θα είναι έτοιμες – εκτός από τη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο που έχουν επίσημα δικαίωμα εξαίρεσης.

Για να προσχωρήσει μια χώρα στην Ευρωζώνη, θα πρέπει το εθνικό της νόμισμα να έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία επί 2 χρόνια. Επίσης, ισχύουν και άλλοι αυστηροί όροι όσον αφορά:

τα επιτόκια

τα δημοσιονομικά ελλείμματα

το ύψος του δημόσιου χρέους

το ποσοστό πληθωρισμού

Φθηνότερες διασυννοριακές πληρωμές

Αποστολή της ΕΚΤ δεν είναι μόνο να κρατά τις τιμές σταθερές, αλλά και να μεριμνά ώστε οι μεταφορές ποσών ευρώ σε αποδέκτες άλλων χωρών της Ευρωζώνης να είναι όσο το δυνατόν φθηνότερες τόσο για τις τράπεζες όσο και για τους πελάτες τους.

Για πληρωμές πολύ μεγάλων χρηματικών ποσών, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες χρησιμοποιούν ένα σύστημα πληρωμών σε πραγματικό χρόνο, γνωστό ως TARGET2. Με την έναρξη λειτουργίας του συστήματος TARGET2-Securities τον Ιούνιο του 2015, θα είναι δυνατή η ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη εκτέλεση συναλλαγών σε τίτλους εντός της Ευρώπης μέσω μιας ενιαίας πλατφόρμας την οποία θα διαχειρίζεται το Ευρωσύστημα (οι κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης και η ΕΚΤ).

Η ΕΚΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταβάλλουν από κοινού προσπάθειες για να επεκτείνουν τα πλεονεκτήματα της αποτελεσματικότερης και φθηνότερης διεκπεραίωσης πληρωμών σε ολόκληρη την ήπειρο – μέσω της δημιουργίας ενός ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ (SEPA).

Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι σε 34 ευρωπαϊκές χώρες όλες οι πληρωμές σε ευρώ (τραπεζικά εμβάσματα, άμεσες χρεώσεις, κάρτες, κ.λπ.) αντιμετωπίζονται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, ανεξάρτητα από το αν οι πληρωμές πραγματοποιούνται μεταξύ μερών στην ίδια χώρα ή σε διαφορετικές χώρες.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/topics/economic-monetary-affairs_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το οικονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία εφαρμογής του ενιαίου οικονομικού συστήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Εξετάζουν τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης σε οικονομικό επίπεδο
- Αναλύουν τη σημασία του ενιαίου νομίσματος και της κοινής αγοράς
- Αναλύουν την εξέλιξη του δημοψηφίσματος στην Βρετανία (BREXIT)

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

[Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο](#)

[Η οικονομική και νομισματική ένωση και το ευρώ: Για σταθερότητα, ανάπτυξη και ευημερία σε ολόκληρη την Ευρώπη](#)

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbNA0114988/?CatalogCategoryID=sciep2OwkqkAAAE.xjhtLxJz>

[Τα οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#)

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/3/4/index.tkl?all=1&pos=30

[Οικονομική και νομισματική ένωση](#)

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/3/7/index.tkl?all=1&pos=83

[Ένα νόμισμα για μία Ευρώπη: ο δρόμος προς το ευρώ](#)

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication6730_el.pdf

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Aldcroft, D. H., Ευρωπαϊκή Οικονομία, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2007.

Berend, I. T., Οικονομική Ιστορία του Ευρωπαϊκού 20ού Αιώνα, Εκδόσεις Gutenberg, Αθήνα, 2009.

Eichengreen, B., Η Ευρωπαϊκή Οικονομία μετά το 1945, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2013.

Δραστηριότητες

Ποια τα βασικά συστατικά στοιχεία μιας νομισματικής ένωσης;

Ποιος ο ρόλος της ΕΚΤ στην Ευρωπαϊκή οικονομία;

Ποια τα οφέλη για τον Ευρωπαίο πολίτη;

Ενότητα 5 τηλεδιάσκεψη)

Ευρωπαϊκό Δίκαιο

Σύνοψη

Για τη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ κατά κανόνα ακολουθείται η λεγόμενη 'συνήθης νομοθετική διαδικασία' (πρώην "διαδικασία συναπόφασης"). Αυτό σημαίνει ότι οι προτεινόμενοι νόμοι πρέπει να εγκριθούν τόσο από το άμεσα εκλεγμένο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και από το Συμβούλιο (που εκπροσωπεί τις κυβερνήσεις των 28 χωρών μελών της ΕΕ).

Κατάρτιση της νομοθεσίας της ΕΕ

Προτού καταθέσει νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες, η Επιτροπή αξιολογεί τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που ενδέχεται να έχει η εκάστοτε πρωτοβουλία. Για τον σκοπό αυτό, συντάσσει τις λεγόμενες "εκτιμήσεις επιπτώσεων" που αναλύουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων εναλλακτικών επιλογών.

Η Επιτροπή διενεργεί επίσης διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως μη κυβερνητικές οργανώσεις, τοπικές αρχές και εκπροσώπους των διαφόρων κλάδων και της κοινωνίας των πολιτών. Ομάδες εμπειρογνομόνων παρέχουν συμβουλές για τεχνικά θέματα. Με αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή φροντίζει ώστε οι νομοθετικές προτάσεις να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των άμεσα ενδιαφερομένων και αποφεύγει την άσκοπη γραφειοκρατία.

Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί μπορούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία διαβούλευσης μέσω του δικτυακού τόπου "Δημόσιες Διαβουλεύσεις".

Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να εκφράσουν επίσημα τις επιφυλάξεις τους εάν θεωρούν ότι θα ήταν καλύτερο να αντιμετωπιστεί ένα ζήτημα σε εθνικό επίπεδο αντί σε επίπεδο ΕΕ.

Εξέταση και έγκριση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξετάζουν τις προτάσεις της Επιτροπής και με τη σειρά τους προτείνουν τροποποιήσεις. Εάν δεν μπορούν να συμφωνήσουν επί των τροποποιήσεων, γίνεται δεύτερη ανάγνωση.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης ανάγνωσης, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μπορούν και πάλι να προτείνουν τροποποιήσεις. Το Κοινοβούλιο έχει την εξουσία

να εμποδίσει την έγκριση της προτεινόμενης νομοθετικής πράξης εάν δεν μπορεί να συμφωνήσει με το Συμβούλιο.

Εάν τα δύο όργανα συμφωνήσουν επί των τροποποιήσεων, η προτεινόμενη νομοθετική πράξη εγκρίνεται. Εάν δεν μπορούν να συμφωνήσουν, μια επιτροπή συνδιαλλαγής επιχειρεί να βρει λύση. Τόσο το Συμβούλιο όσο και το Κοινοβούλιο μπορούν να εμποδίσουν την έγκριση της νομοθετικής πρότασης σ' αυτήν την τελευταία ανάγνωση.

Μπορείτε να παρακολουθήσετε ζωντανά μέσω του Διαδικτύου τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και ορισμένες συνεδριάσεις του Συμβουλίου.

Πώς εγκρίνεται η νομοθεσία;

Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώην "συναπόφαση")

Παρουσίαση των σταδίων της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει νόμους από κοινού με το Συμβούλιο της ΕΕ, και κατάλογος παλαιότερων νομοθετικών πράξεων που εγκρίθηκαν με αυτή τη μέθοδο

Επίσημος εσωτερικός κανονισμός του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Πώς λειτουργεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Ευρωπαϊκή δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις

Συνεργασία μεταξύ εθνικών δικαστηρίων σε αστικές υποθέσεις

Πηγή: https://europa.eu/european-union/eu-law/decision-making/procedures_el

Η νομοθεσία της ΕΕ και η εφαρμογή της

οι κανονισμοί και οι αποφάσεις αποκτούν αυτομάτως δεσμευτικό χαρακτήρα σε όλη την ΕΕ από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους

οι οδηγίες πρέπει να ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία των κρατών μελών

Μορφές δικαίου της ΕΕ

Εφαρμογή από τις χώρες της ΕΕ

Κανονισμοί και αποφάσεις

Οι εθνικές αρχές οφείλουν να διασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή τους.

Οδηγίες

Κάθε οδηγία προβλέπει μια προθεσμία εντός της οποίας οι χώρες της ΕΕ πρέπει να ενσωματώσουν τις διατάξεις της στην εθνική τους νομοθεσία και να ενημερώσουν σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βοηθά τα κράτη μέλη στην ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ. Παρέχει online πληροφορίες, σχέδια εφαρμογής, έγγραφα καθοδήγησης και διοργανώνει συνεδριάσεις με ομάδες εμπειρογνομώνων.

Εποπτεία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καθήκον να μεριμνά ώστε όλες οι χώρες-μέλη να εφαρμόζουν σωστά τη νομοθεσία της ΕΕ. Αναφορικά με τον ρόλο της αυτό, χαρακτηρίζεται «θεματοφύλακας των Συνθηκών».

Ως εκ τούτου, προβαίνει στις δέουσες ενέργειες σε περίπτωση που μια χώρα της ΕΕ:

δεν έχει ενσωματώσει πλήρως μια οδηγία στην εθνική της νομοθεσία εντός της καθορισμένης προθεσμίας

ενδεχομένως δεν εφαρμόζει ορθά το δίκαιο της ΕΕ

Παρακολούθηση της εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ

Βελτίωση της νομοθεσίας: γιατί και πώς

Όταν οι χώρες δεν εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ

Εάν οι εθνικές αρχές δεν εφαρμόζουν σωστά τη νομοθεσία της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται αρχικά με την εν λόγω χώρα επιδιώκοντας την εξεύρεση λύσης.

Εάν αυτό δεν καταστεί δυνατό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να κινήσει επίσημη διαδικασία επί παραβάσει κατά της συγκεκριμένης χώρας. Εάν το ζήτημα δεν διευθετηθεί, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει την υπόθεση στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Πηγή: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/applying-eu-law_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου
- Συγκρίνουν την εφαρμογή νομοθετικών αποφάσεων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο
- Εξετάζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου
- Αναλύουν τη σημασία θέσπισης του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στην παρακάτω ιστοσελίδα κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Το αλφάβητο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<http://bookshop.europa.eu/el/--pbOA8107147/?CatalogCategoryID=6R8KABsttkAAAEjvJEY4e5L>

Το νομικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/3/3/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=29&s=1&e=10

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Σαχπεκίδου Ευγενία, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, Σάκκουλας, 2013.

Δραστηριότητες

Ποιος ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση;

Ποια η σημασία του Δικαίου σε υπερεθνικό επίπεδο;

Ποιο το νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ενότητα 6

Εξωτερική Πολιτική της ΕΕ

Σύνοψη

Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, την οποία ανέπτυξε με την πάροδο των ετών η Ευρωπαϊκή Ένωση, της δίνει τη δυνατότητα να μιλά και να ενεργεί ως μία οντότητα στις παγκόσμιες υποθέσεις. Η ανάπτυξη κοινής δράσης παρέχει στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής απ' ό,τι θα είχαν εάν το κάθε κράτος μέλος δρούσε μεμονωμένα.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας, που τέθηκε σε ισχύ το 2009, ενίσχυσε αυτόν τον τομέα πολιτικής, θεσπίζοντας το αξίωμα του Υπάτου Εκπροσώπου της ΕΕ για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, καθώς και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) – το διπλωματικό σώμα της ΕΕ.

Ειρήνη και ασφάλεια

Η εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ αποσκοπεί στη διατήρηση της ειρήνης και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας στην προώθηση της διεθνούς συνεργασίας στην ανάπτυξη και σταθεροποίηση της δημοκρατίας του κράτους δικαίου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Διπλωματία και εταιρικές σχέσεις

Η ΕΕ αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς: από την αντιμετώπιση του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν και τη σταθεροποίηση της κατάστασης στη Σομαλία και την ευρύτερη περιοχή του Κέρατος της Αφρικής μέχρι την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Η κοινή της εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, που έχει σχεδιαστεί για την επίλυση των διαφορών και την προώθηση της διεθνούς αλληλοκατανόησης, στηρίζεται στη διπλωματία. Συμπληρωματικό ρόλο παίζουν συχνά το εμπόριο, η ανθρωπιστική βοήθεια, η ασφάλεια και η άμυνα.

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός αναπτυξιακής χρηματοδότησης στον κόσμο και, κατά συνέπεια, βρίσκεται στην πλέον κατάλληλη θέση για την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Και μόνον το δημογραφικό και οικονομικό ειδικό βάρος μιας ένωσης 28 κρατών την καθιστούν μείζονα δύναμη. Η ΕΕ είναι η μεγαλύτερη εμπορική δύναμη παγκοσμίως, με το δεύτερο ισχυρότερο διεθνώς νόμισμα, το ευρώ. Η τάση λήψης κοινών αποφάσεων στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής αυξάνει τη δύναμη της.

Η ΕΕ αναπτύσσει εταιρικές σχέσεις με τους σημαντικότερους παράγοντες της διεθνούς σκηνής, περιλαμβανομένων των αναδιδόμενων δυνάμεων. Προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι οι σχέσεις αυτές θα βασίζονται σε αμοιβαία συμφέροντα και οφέλη. Η ΕΕ διεξάγει τακτικά διασκέψεις κορυφής με τον Καναδά, την Κίνα, την Ινδία, την Ιαπωνία, τη Ρωσία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι διεθνείς σχέσεις της εστιάζουν επίσης στα εξής θέματα:

εκπαίδευση

περιβάλλον

ασφάλεια και άμυνα

εγκληματικότητα

ανθρώπινα δικαιώματα.

Ειρηνευτικές αποστολές

Η ΕΕ έχει αποστείλει ειρηνευτικές αποστολές σε διάφορες περιοχές του κόσμου που αποτελούν εστίες συγκρούσεων. Τον Αύγουστο του 2008, διαμεσολάβησε για την παύση των εχθροπραξιών μεταξύ Γεωργίας και Ρωσίας, απέστειλε παρατηρητές για να παρακολουθούν την κατάσταση (αποστολή επιτήρησης της ΕΕ στη Γεωργία και χορήγησε ανθρωπιστική βοήθεια στους πληθυσμούς που εκτοπίστηκαν λόγω των συγκρούσεων.

Στο Κοσσυφοπέδιο, ισχυρή αστυνομική και δικαστική δύναμη (EULEX Kosovo/EN) συμβάλλει επιτόπου στην αποκατάσταση της δικαιοσύνης και της τάξης.

Τα μέσα παρέμβασης

Η ΕΕ δεν διαθέτει μόνιμο στρατό. Αντίθετα, στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφαλείας και Άμυνας (ΚΕΠΠΑ), βασίζεται σε ad hoc δυνάμεις τις οποίες διαθέτουν τα κράτη μέλη για:

κοινές επιχειρήσεις αφοπλισμού

ανθρωπιστικές αποστολές και επιχειρήσεις διάσωσης

στρατιωτικές συμβουλές και βοήθεια

πρόληψη συγκρούσεων και διατήρηση της ειρήνης

διαχείριση κρίσεων, π.χ. διατήρηση της ειρήνης και σταθεροποίηση μετά από συγκρούσεις.

Από το 2003 και μετά η ΕΕ έχει πραγματοποιήσει περίπου 30 μη στρατιωτικές και στρατιωτικές επιχειρήσεις σε 3 ηπείρους. Όλες αποσκοπούσαν στην αντιμετώπιση κρίσεων:

οικοδόμηση της ειρήνης μετά τις καταστροφές που προκάλεσε το τσουνάμι στην Ινδονησία

προστασία των προσφύγων στο Μάλι και την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία
καταπολέμηση της πειρατείας στη Σομαλία και το Κέρας της Αφρικής.

Η ΕΕ διαδραματίζει σήμερα πρωτεύοντα ρόλο ως πάροχος ασφάλειας.

Από τον Ιανουάριο του 2007, η ΕΕ μπορεί να πραγματοποιεί επιχειρήσεις ταχείας αντίδρασης με 2 μάχιμες ομάδες, η καθεμιά από τις οποίες αποτελείται από 1.500 στρατιώτες. Εάν είναι απαραίτητο, 2 επιχειρήσεις μπορούν να ξεκινήσουν σχεδόν ταυτόχρονα. Οι αποφάσεις για επέμβαση λαμβάνονται από τους υπουργούς των κρατών μελών, οι οποίοι συνεδριάζουν στο πλαίσιο του Συμβουλίου της ΕΕ.

Στενότεροι δεσμοί με τους γείτονές μας: Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) διέπει τις σχέσεις της ΕΕ με 16 από τους νότιους και ανατολικούς γείτονές της.

Στα νότια: με την Αλγερία, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιορδανία, τον Λίβανο, τη Λιβύη, το Μαρόκο, την Παλαιστίνη (η ονομασία αυτή δεν συνεπάγεται αναγνώριση της Παλαιστίνης ως κράτους και γίνεται με την επιφύλαξη των θέσεων σχετικά με την αναγνώριση της Παλαιστίνης ως κράτους), τη Συρία και την Τυνησία.

Στα ανατολικά: με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία.

Η πολιτική αυτή, που έχει σχεδιαστεί για τη σύσφιγξη των σχέσεων της ΕΕ με τους γείτονές της, προβλέπει :

πολιτική σύνδεση

οικονομική ολοκλήρωση

και αυξημένη κινητικότητα του πληθυσμού.

Με τη διεύρυνση της ΕΕ, οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και του Νότιου Καυκάσου έγιναν πιο κοντινοί μας γείτονες. Η ασφάλεια, η σταθερότητα και η ευημερία των χωρών αυτών επηρεάζουν όλο και περισσότερο τη δική μας. Μια κοινή πολιτική πρωτοβουλία – η Ανατολική Εταιρική Σχέση – ξεκίνησε το 2009 για να εμβαθύνει τις σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και των 6 ανατολικών γειτόνων της. Η στενότερη συνεργασία της ΕΕ με τους ανατολικούς γείτονές της, την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, είναι σημαντικό στοιχείο των διεθνών σχέσεων που αναπτύσσει η ΕΕ.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το θεσμικό πλαίσιο εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη σημασία κοινής (εξωτερικής) πολιτικής γραμμής της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο
- Εξετάζουν τις θεωρίες διεθνών σχέσεων
- Αναλύουν την εξέλιξη του θεσμού εξωτερικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στις παρακάτω ιστοσελίδες κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε τα σχετικά αρχεία

Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbQC3801649/>

Οι εξωτερικές σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbNA5904548/>

Η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbNAAB07126/>

Οι εξωτερικές σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/7/25/index.tkl?all=1&pos=356

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Δραστηριότητες

Πόσο «κοινή» είναι η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Υπάρχει σύγκλιση μεταξύ των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των (εθνικών) συμφερόντων των κρατών-μελών;

Δύναται η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει ρόλο παγκόσμιας δύναμης;

Ενότητα 6 (τηλεδιάσκεψη)

Παγκοσμιοποίηση και ΕΕ

Σύνοψη

Μετά την Αραβική Άνοιξη, η ΕΕ επαναδρομολόγησε την Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας με σκοπό να βελτιώσει την παρεχόμενη στήριξη στις χώρες-εταίρους που προβαίνουν σε μεταρρυθμίσεις υπέρ της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η πρωτοβουλία αυτή ενθαρρύνει την οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς στις χώρες αυτές και προωθεί την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων με διάφορες ομάδες και οργανώσεις, παράλληλα με τις σχέσεις της ΕΕ με τις κυβερνήσεις.

Η ΕΕ στηρίζει επίσης τις γειτονικές χώρες που αντιμετωπίζουν συγκρούσεις και κρίσεις. Είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας στα θύματα της κρίσης στη Συρία, έχοντας χορηγήσει πάνω από 3,2 δισ. από το 2011 και μετά. Η ΕΕ επιθυμεί επίσης να παρασχεθεί βοήθεια στη Λιβύη λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας δυσχερούς πολιτικής κατάστασης και της κατάστασης ασφαλείας.

Η ΕΕ εξακολουθεί να στηρίζει τις διεθνείς ειρηνευτικές προσπάθειες στη Μέση Ανατολή. Τάσσεται υπέρ της λύσης των δύο κρατών, σύμφωνα με την οποία το παλαιστινιακό κράτος θα συμβιώνει με το Ισραήλ. Η ΕΕ, ο ΟΗΕ, οι ΗΠΑ και η Ρωσία (το λεγόμενο "Κουαρτέτο") συνεργάζονται με στόχο την ενθάρρυνση των δύο πλευρών να έρθουν σε συμφωνία. Επίσης, συνεργάζονται στενά με τους περιφερειακούς εταίρους για την ειρηνική επίλυση της σύγκρουσης.

Το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν είναι ένα από τα πιο επίμαχα ζητήματα παγκοσμίως. Η συμφωνία-ορόσημο του Νοεμβρίου 2013 με τη διεθνή κοινότητα ήταν ένα πρώτο βήμα στην επίλυση του ζητήματος αυτού. Σε σχέση με τη συμφωνία αυτή, ανήκουν εύσημα στην ΕΕ για τον ηγετικό ρόλο που διαδραμάτισε εξ ονόματος της διεθνούς κοινότητας στις σχετικές ειρηνευτικές συνομιλίες.

Ασία και Λατινική Αμερική

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συσφίγγει τις σχέσεις της με περιφερειακές ομάδες χωρών, ιδίως στην Ασία και τη Λατινική Αμερική. Με τους ταχέως αναπτυσσόμενους Ασιάτες εταίρους της, η ΕΕ έχει συνάψει "ενισχυμένες εταιρικές σχέσεις", δηλαδή συμφωνίες που συνδυάζουν οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές. Είναι επίσης θερμός υποστηρικτής της περιφερειακής ολοκλήρωσης και στις δύο περιοχές.

Η λήψη αποφάσεων εξωτερικής πολιτικής στην ΕΕ

Το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο οποίο συμμετέχουν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 28 κρατών μελών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνεδριάζει τέσσερις φορές τον χρόνο και χαράσσει τις αρχές και τις γενικές κατευθύνσεις της Ένωσης.

Ο ρόλος της Ύπατης Εκπροσώπου είναι να μεριμνά για τη μεγαλύτερη συνοχή της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ. Γι' αυτό, προεδρεύει στη μηνιαία συνεδρίαση του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων στο οποίο συμμετέχουν οι υπουργοί Εξωτερικών των 28 κρατών μελών. Παρευρίσκεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με θέματα εξωτερικών υποθέσεων.

Για τις περισσότερες αποφάσεις στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας απαιτείται η συγκατάθεση όλων των χωρών της ΕΕ.

Ο ρόλος της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (EEAS) είναι να παρέχει υποστήριξη στην Ύπατη Εκπρόσωπο. Πρόκειται για τη διπλωματική υπηρεσία της ΕΕ. Ένα δίκτυο 139 και πλέον αντιπροσωπειών και γραφείων της ΕΕ σε όλο τον κόσμο προωθεί και προστατεύει τις αξίες και τα συμφέροντα της ΕΕ.

Πηγή: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_el

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή κοινότητα
- Εξηγούν το βαθμό επιρροής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή κοινότητα και αντιστρόφως
- Εξετάζουν τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο
- Αναλύουν τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτους (κράτη, οργανισμούς)

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Στις παρακάτω ιστοσελίδες κάνετε κλικ στο «τηλεφόρτωση» για να αποθηκεύσετε το σχετικό αρχείο

Ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας: Μία ασφαλής Ευρώπη σ'έναν καλύτερο κόσμο

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbQC7809568/?CatalogCategoryID=ouUKABst3loAAAEjxJEY4e5L>

Δουλεύοντας για την ειρήνη, την ασφάλεια και την σταθερότητα: Η Ευρώπη στον κόσμο

<https://bookshop.europa.eu/el/--pbNF7606708/?CatalogCategoryID=ouUKABst3loAAAEjxJEY4e5L>

Η ΕΕ στον κόσμο: Ειρήνη, ασφάλεια και σταθερότητα

<https://bookshop.europa.eu/el/h-ee--pbNF6304173/?CatalogCategoryID=ouUKABst3loAAAEjxJEY4e5L>

Μια Ευρωπαϊκή Πολιτική Ένωση στον κόσμο

http://www.europedia.moussis.eu/books/Book_2/2/1/5/06/index.tkl?lang=gr&all=1&pos=16&s=1&e=10

[Μούσης Νίκος, Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο, οικονομία, πολιτική, 15η Έκδοση, Παπαζήσης, Αθήνα, 2015.](#)

Δραστηριότητες

Ποια η σημασία της δημοκρατίας στην περιφέρεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ποιος ο συσχετισμός δυνάμεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών και περιφερειακών οργανισμών;

Δύναται η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναλάβει ρόλο παγκόσμιας δύναμης;

Επανάληψη (τηλεδιάσκεψη)

Επανάληψη

Σύνοψη

Το θεσμικό σύστημα της ΕΕ είναι μοναδικό:

- το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όπου συνεδριάζουν οι ηγέτες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, θέτει τις γενικές προτεραιότητες της ΕΕ
- στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο οι άμεσα εκλεγμένοι ευρωβουλευτές εκπροσωπούν τους ευρωπαίους πολίτες
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της οποίας τα μέλη διορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις, προωθεί τα συμφέροντα της ΕΕ ως συνόλου
- στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι κυβερνήσεις προασπίζουν τα εθνικά συμφέροντα των χωρών τους.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αναλύουν το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εξηγούν τη διαδικασία εφαρμογής των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Συγκρίνουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο
- Εξετάζουν τις θεωρίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης
- Αναλύουν το πλαίσιο της εξέλιξης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης
- Αναλύουν την εξέλιξη των Ευρωπαϊκών Συνθηκών

Εκπαιδευτικό υλικό και βιβλιογραφία

Όλες οι διαθέσιμες, ανά ενότητα και εβδομάδα, πηγές που αναφέρονται στις παραπάνω σελίδες.

Δραστηριότητες

Ακολουθεί τελική εξέταση με βαρύτητα 50% της συνολικής αξιολόγησης του μαθήματος.

Αριστοτέλης Ζμας

ΜΡΑ640 - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Περιεχόμενα

Ενότητα 1^η: Σύγχρονη διοικητική θεωρία και διακυβέρνηση

Ενότητα 2^η: Ψηφιακός κυβερνοχώρος

Ενότητα 3^η: Εισαγωγή στην ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση

Ενότητα 4^η: Εσωτερικά πληροφορικά συστήματα δημόσιας διοίκησης

Ενότητα 5^η: Εξωστρεφή πληροφορικά συστήματα δημόσιας διοίκησης

Ενότητα 6^η: Ηλεκτρονική διοίκηση και ασφάλεια συναλλαγών

Ενότητα 7^η: Ψηφιακή δημοκρατία και νέες πολιτειακές δομές

Ενότητα 8^η: «Ενεργοί πολίτες» στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας

Ενότητα 9^η: Κύπρος και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Ενότητα 10^η: Ευρωπαϊκή Ένωση και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Ενότητα 11^η: Βέλτιστες πρακτικές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Ενότητα 12^η: Ψηφιακές πόλεις

Ενότητα 1^η: Σύγχρονη διοικητική θεωρία και διακυβέρνηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας αναλύεται η νέα διοικητική κουλτούρα που διαμορφώνεται στο πλαίσιο της δικτυακής κοινωνίας. Στη συνέχεια διερευνάται ο ρόλος του Κράτους υπό το πρίσμα της διακυβέρνησης. Τέλος, εξετάζονται σύγχρονες μορφές διακυβέρνησης σε συνδυασμό με τους παράγοντες ανάδειξής τους.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η δημόσια διοίκηση καλείται να απομακρυνθεί από προβλήματα γραφειοκρατίας, εσωστρέφειας και νομικισμού. Κύριος στόχος της είναι η εκ μέρους της πληρέστερη ανταπόκριση τόσο στις ανάγκες των πολιτών όσο και στις απαιτήσεις της ονομαζόμενης «δικτυακής κοινωνίας».
2. Η διακυβέρνηση αποτυπώνει τις δικτυακού τύπου σχέσεις, που παγιώνονται μεταξύ επίσημου Κράτους, Αγοράς και Κοινωνίας των Πολιτών. Εννοιολογικές διχοτομήσεις του παρελθόντος, όπως κράτος εναντίον αγοράς, δημόσιος εναντίον ιδιωτικού τομέα καθώς και εθνικό εναντίον διεθνούς επιπέδου, αδυνατούν πλέον να ερμηνεύσουν τις συλλογικές δράσεις που αναζητούνται στο όνομα της διακυβέρνησης.
3. Στο πλαίσιο της διακυβέρνησης αναπτύσσονται αλληλένδετες μορφές εξουσίας. Αυτές αποδυναμώνουν τον γραμμικό τρόπο διοίκησης από πλευράς Κράτους.
4. Νέες μορφές διακυβέρνησης προωθούνται στο πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, όπως η νομοθετική ευελιξία, η ανοικτή

μέθοδος συντονισμού και ο κοινωνικός διάλογος. Οι νέες αυτές μορφές διακυβέρνησης αναδεικνύονται στην προσπάθεια ενίσχυσης της δημοκρατικότητας, ενδυνάμωσης της συνεργασίας μεταξύ ποικίλων εταίρων και, τέλος, της επίλυσης πολύπλοκων προβλημάτων διεθνούς εμβέλειας.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει τη νέα διοικητική κουλτούρα υπό το πρίσμα της διακυβέρνησης, στο πλαίσιο της οποίας ανασυγκροτείται ο επιτελικός ρόλος του Κράτους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Περιγράφουν τα βασικά γνωρίσματα της νέας διοικητικής κουλτούρας.
2. Ορίζουν την έννοια της «διακυβέρνησης».
3. Εκτιμούν τον ρόλο του Κράτους στο πλαίσιο της διακυβέρνησης.
4. Διακρίνουν τις σύγχρονες μορφές διακυβέρνησης.
5. Προσδιορίζουν τους παράγοντες ανάδειξης των νέων μορφών διακυβέρνησης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Νέα διοικητική κουλτούρα

Κράτος

Διακυβέρνηση

Μορφές διακυβέρνησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Καρκατσούλης, Π. (2004). *Το Κράτος σε Μετάβαση. Από τη «διοικητική μεταρρύθμιση» και το «νέο δημόσιο μάνατζμεντ» στη «διακυβέρνηση»*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης. (κεφ. 9, σελ. 311-347)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Hague, E. & Harrop, M. (2010). *Συγκριτική Πολιτική και Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Κριτική.

Μανουβέλος, Ε. (2010). *Νέες Μορφές Διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολιτικές Σύγκλισης και Πεδία Εφαρμογής*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Ξενόγλωσση

Jessop, B. (2008). *State Power*. Cambridge: Polity Press.

Rosenau, J. N. & Czempiel, E. O. (Eds) (1992). *Governance without Government. Order and Change in World Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

The World Bank (1994). *Governance: The World Bank's Experience*. Washington, D.C.: The World Bank.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Γράψτε μια παράγραφο για τις προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπη η δημόσια διοίκηση στο πλαίσιο της διακυβέρνησης.
- Ανταλλάξτε σκέψεις στην πλατφόρμα του μαθήματος για τις σύγχρονες μορφές διακυβέρνησης.

Ενότητα 2^η: Ψηφιακός κυβερνοχώρος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας εξετάζεται η έννοια του «κυβερνοχώρου» που συγκροτείται ψηφιακά, εξαιτίας της εξάπλωσης των δικτύων επικοινωνίας και πληροφορίας. Στη συνέχεια αναλύονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με την ανάπτυξη και την επίδραση του ψηφιακού κυβερνοχώρου. Τέλος, μελετάται η χρήση του ψηφιακού κυβερνοχώρου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η χρήση των νέων τεχνολογιών και του ίντερνετ από τις κεντρικές κυβερνήσεις και τις δημόσιες υπηρεσίες τους οδηγούν στην ανάπτυξη ενός κυβερνοχώρου ως ψηφιακού χωρικού συστήματος.
2. Οι θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με την ανάπτυξη και την επίδραση του ψηφιακού κυβερνοχώρου βασίζονται στη διερεύνηση και ερμηνεία της σχέσης που αναπτύσσεται μεταξύ της τεχνολογίας και της κοινωνίας.
3. Οι κυριότερες θεωρητικές προσεγγίσεις σχετικά με τον ψηφιακό κυβερνοχώρο είναι οι ακόλουθες: α) η ουτοπιστική-φουτουριστική ερμηνεία, β) ο τεχνολογικός ντετερμινισμός, γ) η πολιτική οικονομία και δ) ο κοινωνικός κονστρουκτιβισμός της τεχνολογίας.
4. Παρά το γεγονός ότι ο ψηφιακός κυβερνοχώρος είναι ανεξάρτητος από χωρο-χρονικούς περιορισμούς, η χρήση του παρουσιάζει διαφοροποιήσεις. Διαφορές παρατηρούνται ως προς την ευχέρεια πρόσβασης σε αυτόν, το κόστος λειτουργίας

του και την ικανότητα των ατόμων να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που προσφέρει. Στο πλαίσιο αυτό διεξάγεται συζήτηση για τις επιπτώσεις που επιφέρει η μη ισότιμη χρήση του ψηφιακού κυβερνοχώρου σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει την έννοια του «ψηφιακού κυβερνοχώρου», αξιολογώντας τόσο τις ερμηνευτικές προσεγγίσεις γύρω από αυτόν, όσο και τις διαφοροποιήσεις που καταγράφονται ως προς τη χρήση του.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Ορίζουν την έννοια του «ψηφιακού κυβερνοχώρου».
2. Διακρίνουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με τον ψηφιακό κυβερνοχώρο.
3. Συγκρίνουν τις θεωρητικές προσεγγίσεις αναφορικά με τον ψηφιακό κυβερνοχώρο.
4. Εκτιμούν τις επιπτώσεις που προκύπτουν από τη μη ισότιμη χρήση του ψηφιακού κυβερνοχώρου σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Δίκτυα επικοινωνίας και πληροφορικής

Ψηφιακός κυβερνοχώρος

Θεωρητικές προσεγγίσεις

Χρήση ψηφιακού κυβερνοχώρου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Γεωργιάδου, Ε., Τριανταφύλλου, Ε. & Οικονομίδης, Α. (2013). *Οικονομία, Εμπόριο, Μάρκετινγκ, Διακυβέρνηση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα. (κεφ. 7, σελ. 191-230)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Κοσκινάς, Κ. & Αρσένης, Σ. (επιμ.) (2009). *Δυνητικές Κοινότητες και Διαδίκτυο: Κοινωνιο-Ψυχολογικές Προσεγγίσεις και Τεχνικές Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Ξενόγλωσση

Wertheim, M. (2000). *The Pearly Gates of Cyberspace: a History of Space from Dante to Internet*. New York & London: W. W. Norton & Company.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καταγράψτε σε μια παράγραφο τις επιμέρους διαστάσεις του ψηφιακού κυβερνοχώρου, όπως διαμορφώνεται μέσα από την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και του διαδικτύου.
- Αναρτήστε στην πλατφόρμα του μαθήματος τις απόψεις σας σχετικά με ποιες στρατηγικές καλούνται να ακολουθήσουν οι κεντρικές κυβερνήσεις για να διασφαλίσουν την όσο το δυνατόν πιο ισότιμη χρήση του ψηφιακού κυβερνοχώρου από τους πολίτες των χωρών τους.

Ενότητα 3^η: Εισαγωγή στην ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας επιχειρείται η εννοιολογική προσέγγιση του όρου «ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση» και καταγράφονται τα βασικά της χαρακτηριστικά. Στη συνέχεια αναζητούνται οι σύγχρονες εξελίξεις καθώς και τα τρέχοντα αίτια που οδηγούν στη διευρυμένη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και ιδιαίτερα του διαδικτύου στη δημόσια διοίκηση. Τέλος, διερευνώνται οι τρόποι υλοποίησης της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση είναι η αξιοποίηση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα του διαδικτύου από τους δημόσιους φορείς. Η αξιοποίηση αυτή οδηγεί στην ανασυγκρότηση της δημόσιας διοίκησης, εκσυγχρονίζοντας τις υπηρεσίες της.
2. Η στενότερη επικοινωνία μεταξύ πολιτών και δημοσίων φορέων, ο συνεργατικός σχεδιασμός δράσεων και η ομαδική υλοποίηση των επιδιωκόμενων πολιτικών συγκαταλέγονται στα βασικά χαρακτηριστικά της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
3. Η εύκολη και με μικρότερο κόστος επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων, επιχειρήσεων και οργανισμών χάρη στις ΤΠΕ και το διαδίκτυο πιέζει τη δημόσια διοίκηση για να υιοθετήσει ανάλογες πρακτικές. Η τελευταία καλείται να υιοθετήσει νέες μεθόδους λειτουργίας (π.χ. μείωση γραφειοκρατίας) για να ενδυναμώσει το χαμηλό επίπεδο ικανοποίησης των πολιτών από τις υπηρεσίες της.

4. Η υλοποίηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης προϋποθέτει την ανάπτυξη εσωτερικών και εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων. Τα συστήματα αυτά διευκολύνουν την ηλεκτρονική διασύνδεση των δημοσίων οργανισμών. Η συγκεκριμένη διασύνδεση προϋποθέτει την ύπαρξη αποτελεσματικής ηγεσίας, επαρκούς χρηματοδότησης, προστασίας της ιδιωτικότητας, ενίσχυσης της συμμετοχής των πολιτών και, τέλος, συνεχούς αξιολόγησης.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί στην αναγνώριση των βασικών γνωρισμάτων της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης, αναζητώντας τόσο τα αίτια προώθησής της όσο και τον τρόπο πραγμάτωσής της.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Ορίζουν την έννοια της «ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης».
2. Περιγράφουν τα βασικά γνωρίσματα της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
3. Διακρίνουν τις σύγχρονες συνθήκες και τα αίτια που οδηγούν στην παγίωση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
4. Αναζητούν μηχανισμούς σχεδιασμού της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
5. Προτείνουν τρόπους πραγμάτωσης της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ορισμός ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης

Χαρακτηριστικά ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης
Σχεδιασμός ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης
Υλοποίηση ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 1, σελ. 21-65)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2004). *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (2000). *Μελέτη των Επιπτώσεων της Πληροφορικής στη Δημόσια Διοίκηση*. Αθήνα: ΕΚΚΕ.

Μήλιου, Α. & Πομπόρτζης, Α. (2004). *Υπηρεσίες Προστιθέμενης Αξίας στο Διαδίκτυο*. Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα.

Ξενόγλωσση

OECD (2009). *Re-thinking e-Government services: user-centred approaches*. Paris: OECD.

Otenyo, E. & Lind, N. (2011). *E-Government: The Use of Information and Communication Technologies in Administration*. New York: Teneo Press.

Scholl, H. (ed.) (2014). *E-Government: information, technology, and transformation*. London: Routledge.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Γράψτε μια παράγραφο για τα βασικά γνωρίσματα της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
- Αναζητείστε στο διαδίκτυο και αναρτήστε στην πλατφόρμα παραδείγματα ηλεκτρονικής διοίκησης που εφαρμόζονται στον δημόσιο τομέα της χώρας σας.
- Ανταλλάξτε σκέψεις στην πλατφόρμα του μαθήματος για τα αίτια εφαρμογής της ηλεκτρονικής διοίκησης στον δημόσιο τομέα της χώρας σας.

Ενότητα 4^η: Εσωτερικά πληροφορικά συστήματα δημόσιας διοίκησης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας αναγνωρίζεται η σημασία του εσωτερικού πληροφοριακού συστήματος για τη λειτουργία κάθε δημόσιου οργανισμού. Στη συνέχεια αναλύονται βασικοί όροι του εσωτερικού πληροφοριακού συστήματος ενός δημοσίου φορέα. Ακολουθεί η αναζήτηση προηγμένων μορφών από τέτοιου είδους πληροφοριακά συστήματα. Τέλος, παρουσιάζονται συγκεκριμένα παραδείγματα εσωτερικών πληροφορικών συστημάτων δημόσιας διοίκησης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ομαλή λειτουργία ενός δημοσίου οργανισμού στηρίζεται στο πληροφοριακό του σύστημα. Στο πλαίσιό του επιτυγχάνεται η παραγωγή, συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διάχυση πληροφοριών. Οι ροές πληροφοριών πραγματοποιούνται τόσο μεταξύ των οργανωτικών μονάδων ενός οργανισμού, όσο και μεταξύ του τελευταίου και του εξωτερικού του περιβάλλοντος.
2. Το εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα ενός οργανισμού αποτελείται από ανθρώπους, διαδικασίες, υλικό, λογισμικό και δικτυακές διασυνδέσεις. Η πλέον σύγχρονη μορφή του στη δημόσια διοίκηση είναι αυτή των Ολοκληρωμένων Πληροφοριακών Συστημάτων (ΟΠΣ).
3. Τα ΟΠΣ βασίζονται σε Συστήματα Διαχείρισης Ροών Εργασίας και Εγγράφων (ΣΔΡΕΕ). Τα τελευταία χρησιμοποιούνται για την αυτοματοποίηση κάθε διαδικασίας, βελτιώνοντας τον τρόπο λήψης αποφάσεων.

4. Κύριο ζητούμενο είναι η περαιτέρω εδραίωση και ενδυνάμωση τέτοιου είδους εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων σε δημόσιους οργανισμούς, οι οποίοι λειτουργούν σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναδεικνύει τον καίριο ρόλο που το εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα διαδραματίζει για την ομαλή λειτουργία των δημοσίων οργανισμών, αναγνωρίζοντας σύγχρονες εκφάνσεις του με τη βοήθεια συγκεκριμένων παραδειγμάτων.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Αναγνωρίζουν τη σημασία του εσωτερικού πληροφοριακού συστήματος για τη λειτουργία κάθε δημοσίου οργανισμού.
2. Περιγράφουν τα βασικά γνωρίσματα ενός εσωτερικού πληροφοριακού συστήματος.
3. Διακρίνουν τις σύγχρονες εκφάνσεις των εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων.
4. Αναζητούν παραδείγματα εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων σε δημόσιους οργανισμούς που λειτουργούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Πληροφοριακές ροές

Εσωτερικό πληροφοριακό σύστημα

Ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα

Συστήματα διαχείρισης ροών εργασίας και εγγράφων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 2, σελ. 67-103)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Laudon, K. & Laudon, J. (2014). *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης* (μεταφρ. Β. Μάνθου). Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Οικονόμου, Γ. & Γεωργόπουλος, Ν. (2004). *Πληροφοριακά συστήματα για τη διοίκηση επιχειρήσεων*. Αθήνα: Εκδόσεις Ε. Μπένου.

Wallace, P. (2014). *Πληροφοριακά συστήματα διοίκησης* (μεταφρ. Ε. Βαϊμάκη). Αθήνα: Κριτική.

Ξενόγλωσση

Han, J., Kamber, M. & Pei, J. (2012). *Data Mining: concepts and techniques*. Waltham: Morgan Kaufmann Publishers.

Hastie, T., Tibshirani, R. & Friedman, J. (2009²). *The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction*. New York: Springer Verlag.

Peppers, K., Gengler, C. & Tuunanen, T. (2003). Extending critical success factors methodology to facilitate broadly participative information systems planning. *Journal of Management Information Systems*, 20(1), 51-85.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καταγράψτε σε μια παράγραφο τα βασικά γνωρίσματα της εσωτερικού πληροφοριακού συστήματος σε έναν δημόσιο οργανισμό.
- Αναζητείστε στο διαδίκτυο και αναρτήστε στην πλατφόρμα τρία παραδείγματα εσωτερικών πληροφοριακών συστημάτων από δημόσιους οργανισμούς που λειτουργούν στον τόπο διαμονής σας.

Ενότητα 5^η: Εξωστρεφή πληροφορικά συστήματα δημόσιας διοίκησης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας αναγνωρίζεται η συμβολή του εξωστρεφούς πληροφοριακού συστήματος στην επικοινωνία κάθε δημόσιου οργανισμού με το εξωτερικό του περιβάλλον. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι ομάδες χρηστών στις οποίες απευθύνονται τα εξωστρεφή πληροφορικά συστήματα. Ακολουθεί ο διαχωρισμός των εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων βάσει των δυνατοτήτων που προσφέρουν στους χρήστες τους. Τέλος, αναλύονται συγκεκριμένα παραδείγματα εξωστρεφών πληροφορικών συστημάτων δημόσιας διοίκησης, αναδεικνύοντας την ανάγκη προσεκτικού σχεδιασμού και πιλοτικής εφαρμογής τους.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Κάθε εξωστρεφές πληροφοριακό σύστημα διασφαλίζει την επικοινωνία και συνεργασία του δημοσίου οργανισμού με το εξωτερικό περιβάλλον του τελευταίου. Έτσι, τα εξωστρεφή πληροφορικά συστήματα παρέχουν πληροφορίες σε πολίτες, επιχειρήσεις και κοινωνικούς φορείς μέσω ηλεκτρονικών καναλιών.
2. Τα εξωστρεφή πληροφορικά συστήματα της δημόσιας διοίκησης διακρίνονται βάσει των ομάδων χρηστών στις οποίες απευθύνονται σε: α) Συστήματα Διοίκησης προς Πολίτες (Government to Citizen), β) Συστήματα Διοίκησης προς Επιχειρήσεις (Government / Administration to Business) και γ)

Συστήματα Διοίκησης προς Διοίκηση (Government to Government ή Administration to Administration).

3. Επίσης, τα εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης διαιρούνται βάσει των δυνατοτήτων που προσφέρουν στους χρήστες τους σε: α) Συστήματα Ηλεκτρονικής Πληροφόρησης, β) Συστήματα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών, γ) Συστήματα Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Συνεργασίας μεταξύ Δημοσίων Οργανισμών και δ) Συστήματα Ηλεκτρονικής Δημοκρατίας.
4. Ο κατάλληλος σχεδιασμός και η πιλοτική εφαρμογή των εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων είναι απαραίτητες προϋποθέσεις, προκειμένου τα εν λόγω συστήματα να υλοποιήσουν τους στόχους τους.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναδεικνύει τον ρόλο που τα εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα διαδραματίζουν για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, μελετώντας τις επιμέρους κατηγορίες τους βάσει τόσο των ομάδων χρηστών στις οποίες απευθύνονται, όσο και των δυνατοτήτων που προσφέρουν σε αυτές.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Εκτιμούν τη σημασία των εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.
2. Διαχωρίζουν τα εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης, έχοντας ως κριτήριο τις ομάδες χρηστών στις οποίες απευθύνονται

3. Διακρίνουν τα εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα, έχοντας ως κριτήριο τις δυνατότητες που προσφέρουν στους χρήστες τους.
4. Αναλύουν περιπτώσεις εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων σε δημόσιους οργανισμούς που λειτουργούν σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα

Συστήματα Διοίκησης προς Πολίτες

Συστήματα Διοίκησης προς Επιχειρήσεις

Συστήματα Διοίκησης προς Διοίκηση

Συστήματα Ηλεκτρονικής Πληροφόρησης

Συστήματα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών

Συστήματα Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Συνεργασίας μεταξύ Δημοσίων Οργανισμών

Συστήματα Ηλεκτρονικής Δημοκρατίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 3, σελ. 105-141)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Βαζιργιάννης, Μ. & Χαλκίδη, Μ. (2005). *Εξόρυξη γνώσης από βάσεις δεδομένων*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Βουτσινάς, Β. (2003). *Θέματα επιχειρηματικής νοημοσύνης*. Αθήνα: Εκδόσεις Κωσταράκη.

Γεωργιάδου, Ε., Τριανταφύλλου, Ε. & Οικονομίδης, Α. (2013). *Οικονομία, Εμπόριο, Μάρκετινγκ, Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Τζιόλα.

Ξενόγλωσση

European Commission (2014). *Towards a Cloud of Public Services*. Brussel: European Commission.

Irani, Z., Love, P. E. D. & Montezami, A. (2007). E-Government: past, present and future. *European Journal of Information System*, 16(2), 103-105

Yusuf, M., Adams, C. & Dingley, K. (2016). A Review of e-Government Research as a Mature Discipline: Trends, Themes, Philosophies, Methodologies, and Methods. *The Electronic Journal of eGovernment*, 14(1), 18-35.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καταγράψτε σε μια παράγραφο τη σημασία των εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων για τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.
- Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα θα επεξεργαστεί μία από τις τρεις κατηγορίες στις οποίες διακρίνονται τα εξωστρεφή πληροφοριακά συστήματα βάσει των χρηστών στους οποίους απευθύνονται. Ειδικότερα, κάθε ομάδα θα αναρτήσει στην πλατφόρμα του μαθήματος δύο παραδείγματα από την κατηγορία του εξωστρεφούς πληροφοριακού συστήματος που θα επιλέξει να διερευνήσει.

- Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα θα επεξεργαστεί μία από τις ακόλουθες κατηγορίες εξωστρεφών πληροφοριακών συστημάτων: α) Συστήματα Ηλεκτρονικής Πληροφόρησης, β) Συστήματα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών, γ) Συστήματα Υποστήριξης Ηλεκτρονικής Συνεργασίας μεταξύ Δημοσίων Οργανισμών. Ειδικότερα, κάθε ομάδα θα αναρτήσει στην πλατφόρμα του μαθήματος δύο παραδείγματα από την κατηγορία του εξωστρεφούς πληροφοριακού συστήματος που θα επιλέξει να διερευνήσει.

Ενότητα 6^η: Ηλεκτρονική διοίκηση και ασφάλεια συναλλαγών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας διερευνώνται τα αίτια που καθιστούν επιτακτική την ανάγκη να διεξάγονται με ασφάλεια οι ηλεκτρονικές συναλλαγές μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων. Στη συνέχεια αναλύονται οι βασικές απαιτήσεις που καλούνται να ικανοποιηθούν στο πλαίσιο της επιδιωκόμενης ασφάλειας. Τέλος, παρουσιάζονται τα βασικά είδη κρυπτογράφησης των ηλεκτρονικά ανταλλασσόμενων μηνυμάτων για την επίτευξη του προαναφερθέντος στόχου.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Τα οφέλη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορούν να επιτευχθούν, όταν οι συναλλαγές μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων πραγματοποιούνται με ασφάλεια. Το Internet ως το πιο ανοικτό, εύκολο και ευρέως προσβάσιμο δίκτυο στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αδυνατεί από μόνο του να εγγυηθεί την προαναφερθείσα ασφάλεια.
2. Η εγκυρότητα των ηλεκτρονικών συναλλαγών προϋποθέτει την ικανοποίηση βασικών απαιτήσεων ασφαλείας. Οι σημαντικότερες από αυτές τις απαιτήσεις είναι: α) η εμπιστευτικότητα, β) η ακεραιότητα, γ) η αυθεντικότητα και δ) η μη αποποίηση.
3. Οι σύγχρονες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των προαναφερθέντων απαιτήσεων στηρίζονται στην κρυπτογράφηση των ηλεκτρονικά ανταλλασσόμενων μηνυμάτων.

4. Η κρυπτογράφηση των ηλεκτρονικά ανταλλασσόμενων μηνυμάτων διακρίνεται σε δύο βασικά είδη. Το πρώτο είδος είναι η συμμετρική κρυπτογράφηση, όπου αποστολέας και αποδέκτης χρησιμοποιούν το ίδιο κλειδί για την (απο)κρυπτογράφηση των μηνυμάτων. Το δεύτερο είδος είναι η ασύμμετρη κρυπτογράφηση, όπου αποστολέας και αποδέκτης του μηνύματος χρησιμοποιούν διαφορετικό κλειδί για την (απο)κρυπτογράφηση των μηνυμάτων.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα καταγράφει τις βασικές απαιτήσεις που καλούνται να εκπληρωθούν για να διασφαλιστεί η ασφάλεια των ηλεκτρονικών συναλλαγών μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων, αναλύοντας βασικά είδη κρυπτογράφησης των ηλεκτρονικά ανταλλασσόμενων μηνυμάτων.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Αναγνωρίζουν τη σημασία να διεξάγονται με ασφάλεια οι ηλεκτρονικές συναλλαγές μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων.
2. Αναλύουν τις βασικές απαιτήσεις που αναμένεται να υλοποιηθούν στο διασφάλισης των ηλεκτρονικών συναλλαγών.
3. Διακρίνουν τα βασικά είδη κρυπτογράφησης των ηλεκτρονικών μηνυμάτων.
4. Συγκρίνουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα από τα διάφορα είδη κρυπτογράφησης των ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ασφάλεια ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Απαιτήσεις για ασφάλεια ηλεκτρονικών συναλλαγών

Κρυπτογράφηση ηλεκτρονικών μηνυμάτων

Συμμετρική κρυπτογραφία

Ασύμμετρη κρυπτογραφία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 6, σελ. 205-246)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Γκρίτζαλης, Σ. Κάτσικας, Σ. & Γκρίτζαλης, Δ. (2003). *Ασφάλεια Δικτύων Υπολογιστών*. Αθήνα: Παπασωτηρίου.

Κάτσικας, Σ., Γκρίτζαλης Δ. & Γκρίτζαλη Σ. (επιμ.) (2004). *Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Ξενόγλωσση

Kaufman, C., Perlman, R. & Speciner, M. (2002). *Network Security: Private Communication in a Public World*. New York: Prentice Hall.

Stallings, W. (2014⁶). *Cryptography and Network Security: principles and practice*. New York: Pearson Education Limited.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καταγράψτε σε μια παράγραφο τη σημασία να διεξάγονται με ασφάλεια οι ηλεκτρονικές συναλλαγές μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων.
- Αναζητείστε στο διαδίκτυο παραδείγματα κρυπτογράφησης των συναλλαγών στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Ανταλλάξτε σκέψεις στην πλατφόρμα του μαθήματος για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων ειδών κρυπτογράφησης των συναλλαγών μεταξύ δημόσιας διοίκησης, πολιτών και επιχειρήσεων.

Ενότητα 7^η: Ψηφιακή δημοκρατία και νέες πολιτειακές δομές

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο οι δημόσιοι φορείς είναι σε θέση να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τους στο όνομα της «ψηφιακής δημοκρατίας». Στη συνέχεια αναζητούνται οι προϋποθέσεις εκείνες που θα διασφαλίζουν τα οφέλη της «ψηφιακής δημοκρατίας» στον δρόμο εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης. Τέλος, αναγνωρίζονται τα προβλήματα και οι πιθανοί κίνδυνοι που καλούνται να αποφευχθούν κατά την παγίωση της «ψηφιακής δημοκρατίας».

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία εκλαμβάνεται παραδοσιακά ως έκφραση της λαϊκής βούλησης. Στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας οι πολίτες δεν εμπλέκονται άμεσα σε ζητήματα διακυβέρνησης. Αντίθετα, η συλλογική τους βούληση εκφράζεται και προωθείται έμμεσα, δηλαδή με τη βοήθεια των νόμιμα εκλεγμένων αντιπροσώπων τους.
2. Στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνιών, οι οποίες διέπονται από πολύπλοκες δομές και έρχονται αντιμέτωπες με σύνθετα προβλήματα, είναι εμφανής η ανάγκη να διαδραματίσουν οι πολίτες έναν ολοένα και πιο ενεργό ρόλο. Η χρήση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα του Διαδικτύου καλείται να στηρίξει την όλη προσπάθεια ενδυνάμωσης των δημοκρατικών διαδικασιών.
3. Η παγίωση της ψηφιακής δημοκρατίας αποσκοπεί να εκπληρώσει τον προαναφερθέντα σκοπό. Ειδικότερα, η ψηφιακή δημοκρατία χρησιμοποιείται για να αποδώσει την ουσιαστική

- συμμετοχή των πολιτών μέσω της χρήσης των νέων τεχνολογιών και πληροφοριών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
4. Η εδραίωση της ψηφιακής δημοκρατίας ενισχύει τις προσδοκίες για την εφαρμογή της άμεσης δημοκρατίας, αναβιώνοντας κατά κάποιο τρόπο τη λεγόμενη άμεση «Αθηναϊκή δημοκρατία». Την ίδια στιγμή, η ψηφιακή δημοκρατία αναμένεται να διασφαλίσει κύρια προτάγματα των σύγχρονων κοινωνιών, όπως τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα και την υπευθυνότητα στις διαδικασίες διακυβέρνησης.
 5. Η παγίωση, όμως, της ψηφιακής δημοκρατίας καλείται να απομακρυνθεί από μια σειρά προβλημάτων και κινδύνων. Ειδικότερα, ερωτήματα εγείρονται, εάν η ψηφιακή δημοκρατία είναι σε θέση να διασφαλίσει την ανωνυμία, την ιδιαιτερότητα, την προσωπική ταυτότητα και την ελευθερία των συμμετεχόντων. Την ίδια στιγμή, αναδεικνύονται νέες μορφές ανισοτήτων, όπως αυτών του ψηφιακού χάσματος και του τεχνολογικού αναλφαριθμητισμού. Επίσης, ελλοχεύει ο κίνδυνος να αποδυναμωθεί η συλλογική συνείδηση των «ενεργών πολιτών», οι οποίοι θα είναι απλά «αποστασιοποιημένοι καταναλωτές» ατομικών δικαιωμάτων και επιδιώξεων.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει τις προοπτικές και τα προβλήματα που αναδεικνύονται μέσα από τη χρήση των ΤΠΕ και ιδιαίτερα του διαδικτύου για την ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών και της συλλογικής δράσης στο πλαίσιο παγίωσης της ψηφιακής δημοκρατίας.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Περιγράφουν την πορεία από την άμεση «Αθηναϊκή δημοκρατία» προς την ψηφιακή δημοκρατία.
2. Διακρίνουν τις μορφές και τα γνωρίσματα της ψηφιακής δημοκρατίας.
3. Αναγνωρίζουν τις προοπτικές και τα οφέλη που επιφέρει η εδραίωση της ψηφιακής δημοκρατίας.
4. Σχολιάζουν τα προβλήματα και τους κινδύνους που συνοδεύουν την παγίωση της ψηφιακής δημοκρατίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αθηναϊκή δημοκρατία

Χρήση ΤΠΕ και Διαδικτύου

Ψηφιακή δημοκρατία

Μορφές και γνωρίσματα ψηφιακής δημοκρατίας

Οφέλη ψηφιακής δημοκρατίας

Προβλήματα και κίνδυνοι ψηφιακής δημοκρατίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 4, σελ. 143-186)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Δερμετζής, Ν. (2002). *Πολιτική Επικοινωνία: διακινδύνευση, δημοσιότητα, διαδίκτυο*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μπράουν, Ν. (επιμ.) (1999). *Η δικτατορία στον κυβερνοχώρο: το τέλος της δημοκρατίας στην εποχή της πληροφορικής*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Ξενόγλωσση

Milakovich, M. E. (2010). The internet and Increased Citizen Participation in Government. *eJournal of eDemocracy & Open Government*, 2(1), 1-9.

OECD (2003). *Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement*. Paris: OECD.

Van Dijk, J. & Hacker, K. (2003). The Digital Divide as a Complex and Dynamic Phenomenon. *The Information Society*, 19(4), 315-327.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Γράψτε μια παράγραφο, περιγράφοντας τις μορφές και τα γνωρίσματα της ψηφιακής δημοκρατίας.
- Χωριστείτε σε δύο ομάδες, ανταλλάσσοντας επιχειρήματα στην πλατφόρμα του μαθήματος για τα υπέρ και κατά της ψηφιακής δημοκρατίας.

Ενότητα 8^η: «Ενεργοί πολίτες» στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας παρουσιάζονται οι μηχανισμοί ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο εδραίωσης της ψηφιακής δημοκρατίας. Στη συνέχεια αναλύονται οι δυνατότητες και οι περιορισμοί αυτών των μηχανισμών. Τέλος, επιδιώκεται η έμπρακτη εφαρμογή ορισμένων από τους προαναφερθέντες μηχανισμούς, οι οποίοι διερευνώνται στη συγκεκριμένη ενότητα.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ενεργοποίηση των πολιτών στο πλαίσιο εδραίωσης της ψηφιακής δημοκρατίας επιτυγχάνεται με τη βοήθεια συγκεκριμένων μηχανισμών. Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι: α) οι ηλεκτρονικές δημοσκοπήσεις (online polls), β) οι διαδραστικές ζωντανές μεταδόσεις (interactive live broadcasts), γ) οι ηλεκτρονικές ψηφοφορίες (E-voting), δ) τα ιστολόγια (Blogs) και ε) τα ηλεκτρονικά συλλογικά αιτήματα (E-petitions).
2. Κάθε ένας από τους πέντε προαναφερθέντες μηχανισμούς ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας παρουσιάζει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κατά την εφαρμογή του.
3. Κύριο ζητούμενο είναι η απόκτηση από τον εκάστοτε πολίτη των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων, προκειμένου να είναι σε θέση να αξιοποιήσει τους προαναφερθέντες μηχανισμούς.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει τις δυνατότητες και τους περιορισμούς των κυριότερων μηχανισμών ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας, παρέχοντας την ευχέρεια έμπρακτης εφαρμογής ορισμένων από αυτούς.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Καταγράφουν τους σημαντικότερους μηχανισμούς ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας.
2. Εκτιμούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα από τους προαναφερθέντες μηχανισμούς.
3. Αναγνωρίζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που καλείται να διαθέτει κάθε πολίτης προκειμένου να χρησιμοποιεί με επιτυχία τους συγκεκριμένους μηχανισμούς.
4. Εφαρμόζουν στην πράξη ορισμένους από τους προαναφερθέντες μηχανισμούς.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ενεργός πολίτης και ψηφιακή δημοκρατία

Ηλεκτρονικές δημοσκοπήσεις

Διαδραστικές ζωντανές μεταδόσεις

Ηλεκτρονικές ψηφοφορίες

Ιστολόγια

Ηλεκτρονικά συλλογικά αιτήματα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 4, σελ. 143-186)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Βουλδή, Δ. (2004). *Ψηφιακή Δημοκρατία: υποσχέσεις, προϋποθέσεις, προβλήματα και εφαρμογές*. Αθήνα: Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης.

Παναγιωτοπούλου, Ρ. (2003). *Η ψηφιακή πρόκληση: ΜΜΕ και δημοκρατία*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ξενόγλωσση

Milakovich, M. E. (2010). The internet and Increased Citizen Participation in Government. *eJournal of eDemocracy & Open Government*, 2(1), 1-9.

OECD (2003). *Promise and Problems of E-Democracy: Challenges of Online Citizen Engagement*. Paris: OECD.

Van Dijk, J. & Hacker, K. (2003). The Digital Divide as a Complex and Dynamic Phenomenon. *The Information Society*, 19(4), 315-327.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Γράψτε ένα κείμενο 1000 λέξεων σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των κυριότερων μηχανισμών ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας.
- Χωριστείτε σε πέντε ομάδες. Κάθε ομάδα θα αναλάβει να εφαρμόσει έναν από τους μηχανισμούς ενεργοποίησης των πολιτών στο πλαίσιο της ψηφιακής δημοκρατίας. Κάθε ομάδα είναι ελεύθερη να επιλέξει το θέμα μελέτης, πάνω στο οποίο θα εργαστεί. Το δείγμα της έρευνας θα είναι όλα τα μέλη (π.χ. φοιτητές, ακαδημαϊκό προσωπικό) του Πανεπιστημίου.

Ενότητα 9^η: Κύπρος και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας εξετάζεται από ιστορική σκοπιά η πορεία προς μια ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση στην Κύπρο. Στη συνέχεια αναλύεται το σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εδραίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα. Τέλος, παρουσιάζονται τρέχουσες πρωτοβουλίες και συνακόλουθα προγράμματα της δημόσιας διοίκησης στην Κύπρο που προάγουν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Κύριο γνώρισμα της κυπριακής διοικητικής πραγματικότητας μέχρι τα τέλη του περασμένου αιώνα ήταν το χαμηλό ποσοστό δαπανών στις ΤΠΕ και ο περιορισμένος αριθμός δημοσίων υπαλλήλων που ήταν καταρτισμένοι σε πληροφοριακά συστήματα.
2. Με την είσοδο ιδιαίτερα της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση εντατικοποιήθηκε η προσπάθεια για ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
3. Το νομοθετικό πλαίσιο περί ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Κύπρο καλείται να εναρμονιστεί περαιτέρω με τις διατάξεις που προβλέπονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Προς αυτή την κατεύθυνση υλοποιείται το Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας.
4. Η εδραίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Κύπρο διαφαίνεται στα σχετικά προγράμματα των τελευταίων χρόνων. Τα κυριότερα από αυτά είναι: α) η Κυβερνητική Διαδικτυακή Δίοδος Ασφαλείας ΑΡΙΑΔΝΗ, β) η Κυβερνητική Αποθήκη

Πληροφοριών, γ) το Σύστημα Διαχείρισης και Υποστήριξης Δικτύων και Συστημάτων και δ) το Σύστημα υποβολής εγγράφων για εγγραφή εταιρειών μέσω του διαδικτύου και δημιουργία φακέλου για κάθε εταιρεία (e-Filing).

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει τις πρωτοβουλίες της Κύπρου για την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό της, εξετάζοντας συναφή προγράμματα και πρωτοβουλίες των τελευταίων χρόνων.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Αναγνωρίζουν τα αρχικά στάδια εφαρμογής της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης στην Κύπρο.
2. Αναγνωρίζουν την υπάρχουσα νομοθεσία στην Κύπρο πάνω σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
3. Καταγραφούν τις πρωτοβουλίες της Κύπρου για την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό της.
4. Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των σύγχρονων προγραμμάτων στην Κύπρο για την ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης.
5. Προτείνουν λύσεις για τη βελτίωση των μηχανισμών προώθησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Κύπρο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Κύπρος

Στάδια εφαρμογής της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης

Προγράμματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
Βελτίωση μηχανισμών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Λαδής, Σ. (2011). *Οικονομική κρίση και διοικητική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και στην Κύπρο: ευκαιρίες και περιορισμοί*. Λευκωσία: Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (2004). *Η Οργάνωση και Λειτουργία της Κυπριακής Δημόσιας Διοίκησης*. Λευκωσία: Κυπριακή Δημοκρατία.

Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου (2011). *Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2010*. Λευκωσία: Κυπριακή Δημοκρατία.

Ξενόγλωσση

Ker-Lindsay, J. & Faustmann, H. (eds) (2009). *The Government and Politics in Cyprus*. Bern: Peter Lang.

Nugent, N. (2006). Cyprus and the European Union: The Significance of its Smallness, Both as an Applicant and a Member. *European Integration*, 28(1), 51-71.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανατρέξτε στη διαδικτυακή πύλη της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντοπίστε τα τρέχοντα προγράμματα προώθησης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα.
- Συγκροτήστε ομάδες των τριών ατόμων. Στη συνέχεια επιλέξτε ένα από τα υπουργεία της Κυπριακής Δημοκρατίας και ανατρέξτε στην ιστοσελίδα του. Προχωρήστε στη μελέτη και αξιολόγηση της εν λόγω ιστοσελίδας, προκειμένου να γίνει πιο εύχρηστη στους χρήστες της. Αναρτήστε την αξιολογική σας έκθεση στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Ενότητα 10^η: Ευρωπαϊκή Ένωση και ηλεκτρονική διακυβέρνηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας αναλύεται η σημασία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως υπερεθνικού οργανισμού στο πλαίσιο της παγκόσμιας «οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης». Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μεταξύ των κρατών-μελών της. Τέλος, εξετάζονται οι δείκτες που ελέγχουν την πρόοδο των ευρωπαϊκών χωρών ως προς την παγίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό τους.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως υπερεθνικός οργανισμός καλείται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που προβάλλονται στο πλαίσιο της παγκόσμιας «οικονομίας και κοινωνίας της γνώσης». Η ψηφιακή σύγκλιση των κρατών-μελών της αποτελεί βασική συνιστώσα για την επίτευξη της προαναφερθείσας επιδίωξης.
2. Η προώθηση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο αναμένεται να ενδυναμώσει την οικονομική ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να θωρακίσει τη διασυνοριακή της ασφάλεια, να ενισχύσει την κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού, και, τέλος, να διευκολύνει την ανταλλαγή αγαθών και κεφαλαίου στο εσωτερικό της.
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο των κρατών-μελών της. Ενδεικτικά παραδείγματα έχουν αποτελέσει

στο παρελθόν η «Πρωτοβουλία eEurope 2002», η διακήρυξη του Manchester περί «Μετασχηματίζοντας τις Δημόσιες Υπηρεσίες» και η «Στρατηγική i2010».

4. Η αποτίμηση της προόδου που επιτελείται στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών χωρών για την παγίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κρίνεται απαραίτητη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει μια σειρά από δείκτες (indicators), οι οποίοι ελέγχουν τη σχετική πρόοδο που πραγματοποιείται στα κράτη-μέλη της.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναλύει τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό των κρατών-μελών της και επεξεργάζεται τους ευρωπαϊκούς δείκτες που ελέγχουν την επίτευξη της σχετικής προόδου.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Αναγνωρίζουν τη σημασία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την εδραίωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως υπερεθνικού οργανισμού.
2. Καταγράφουν τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό των κρατών-μελών της.
3. Προσδιορίζουν τους δείκτες ελέγχου της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε επίπεδο κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Εκτιμούν βάσει των ευρωπαϊκών δεικτών την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση

Οικονομία και κοινωνία της γνώσης

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Δείκτες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 9, σελ. 347-384)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005). *Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή Περιφερειών. «Η στρατηγική i2010 – Ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση»*. COM (2005), 229 τελικό της 01.06.2005.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2009). *Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή Περιφερειών. Έκθεση για την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης Κύρια επιτεύγματα της*

στρατηγικής i2010 μεταξύ 2005-2009. COM (2009), 390 τελικό της 04.08.2009.

Ξενόγλωσση

European Commission (2016). *eGovernment Benchmark 2016. A turning point for eGovernment development in Europe?* Brussel: European Commission.

European Commission (2016). *Communication from Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. EU eGovernment Action Plan 2016-2020. Accelerating the digital transformation of government.* COM (2016) 179 final, of 19.04.2016.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Ανατρέξτε στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναζητήστε τις τρέχουσες πρωτοβουλίες του εν λόγω οργανισμού πάνω σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (<https://ec.europa.eu/>). Στη συνέχεια αναρτήστε στην πλατφόρμα του μαθήματος τις συγκεκριμένες πρωτοβουλίες.
- Βασιζόμενοι στους ευρωπαϊκούς δείκτες που ελέγχουν τον βαθμό πραγμάτωσης της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο εσωτερικό των ευρωπαϊκών χωρών απαντήστε σε μια παράγραφο στα ακόλουθα δύο ερωτήματα: α) σε ποιους τομείς η χώρα σας υπερτερεί σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ως προς την εδραίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης; και β) σε ποιους τομείς η χώρα σας υστερεί σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ως προς την εδραίωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης;

Ενότητα 11^η: Βέλτιστες πρακτικές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας διερευνώνται οι δυνατότητες αλλά και οι περιορισμοί ως προς τη διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες πάνω σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται παραδείγματα «βέλτιστων πρακτικών» από ευρωπαϊκές χώρες σε διάφορους τομείς ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Τέλος, μελετάται η προσαρμοστική ενσωμάτωση «βέλτιστων πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από άλλες χώρες στο ελληνοκυπριακό συγκείμενο.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών πάνω σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ενδυναμώνεται ολοένα και περισσότερο. Κύριος στόχος είναι η διάχυση «βέλτιστων πρακτικών», οι οποίες θα επιταχύνουν τα σχετικά βήματα προόδου στις ευρωπαϊκές χώρες.
2. Η διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» έχει, όμως, και περιορισμούς. Κύριο ζητούμενο είναι να λαμβάνεται υπόψη το ιδιαίτερο συγκείμενο κάθε χώρας, διότι ο δανεισμός «βέλτιστων πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συνοδεύεται συχνά με απρόοπτες εξελίξεις.
3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενθαρρύνει τη διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Υπό τον συντονισμό της διοργανώνει διασκέψεις και εκδίδει συγκριτικές εκθέσεις σχετικά με την προαναφερθείσα θεματική.

4. Ο χαρακτηρισμός μιας πρακτικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ως «βέλτιστης» επιτυγχάνεται με τη βοήθεια συγκεκριμένων κριτηρίων. Ενδεικτικά εξετάζεται κατά πόσο μια πρακτική ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συμβάλλει: α) στην ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, β) στη βελτίωση της καθημερινής ζωής των Ευρωπαίων πολιτών και γ) στην προώθηση της κυβερνητικής συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκού, εθνικού και τοπικού επιπέδου.
5. Κύριο ζητούμενο είναι η προσαρμοστική ενσωμάτωση «βέλτιστων πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο ελληνοκυπριακό συγκείμενο, λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα νομοθεσία και τις τρέχουσες εξελίξεις στη χώρα.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα διερευνά τις δυνατότητες και τους περιορισμούς ως προς τη διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, αναλύοντας ιδιαίτερα τις προοπτικές που διανοίγονται στο ελληνοκυπριακό συγκείμενο.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Ορίζουν την έννοια «βέλτιστη πρακτική» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
2. Προσδιορίζουν τις δυνατότητες και τους περιορισμούς ως προς τη διάχυση «βέλτιστων πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών.
3. Καταγράφουν παραδείγματα «καλών πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τόσο στο εσωτερικό της χώρας τους, όσο και σε χώρες του εξωτερικού.

4. Εκτιμούν την προοπτική μεταφοράς και εφαρμογής «καλών πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από χώρες του εξωτερικού στο ελληνοκυπριακό συγκείμενο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

«Καλές πρακτικές» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
Παραδείγματα «καλών πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
Μεταφορά και εφαρμογή «καλών πρακτικών»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 11, σελ. 437-497)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Πορμπότσης, Α. (2006). *Εισαγωγή στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government) – Ο μετασχηματισμός των λειτουργιών & υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης στην Ψηφιακή Εποχή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.

Ξενόγλωσση

Assar, S., Boughzala, I. & Boydens, I. (eds.) (2011). *Practical Studies in E-Government: Best Practices from Around the World*. New York: Springer.

Fath-Allah, A., Cheikhi, L., Al-Qutaish, R.E. and Idri, A. (2014). E-government portals best practices: a comprehensive survey. *Electronic Government: An International Journal*, 11(1/2), 101-132.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Αναζητήστε στο διαδίκτυο και στη συνέχεια καταγράψτε στην πλατφόρμα του μαθήματος ιστοσελίδες, οι οποίες αφορούν την εφαρμογή «καλών πρακτικών» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Αναζητήστε στο διαδίκτυο και στη συνέχεια καταγράψτε στην πλατφόρμα του μαθήματος «καλές πρακτικές» ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται στη χώρα σας.

Ενότητα 12^η: Ψηφιακές πόλεις

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην αρχή της ενότητας επιχειρείται η εισαγωγή στην έννοια της «ψηφιακής πόλης». Στη συνέχεια αναγνωρίζεται ο σκοπός της ίδρυσης των ψηφιακών πόλεων, έχοντας ως βάση συγκεκριμένα παραδείγματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Τέλος, παρουσιάζεται ένας ενδεικτικός τρόπος σχεδιασμού ψηφιακών πόλεων σε συνάρτηση με τα επιμέρους επίπεδα από τα οποία απαρτίζεται ο εν λόγω σχεδιασμός.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι ψηφιακές πόλεις αντικατοπτρίζουν σε ηλεκτρονική μορφή τις πραγματικές πόλεις. Με άλλα λόγια, οι ψηφιακές πόλεις συλλέγουν και ενσωματώνουν πληροφορίες για τα αστικά κέντρα, συγκροτώντας δημόσιους ηλεκτρονικούς χώρους για τους ανθρώπους.
2. Οι ψηφιακές πόλεις αποσκοπούν στην παροχή πληροφοριών για τις πραγματικές πόλεις και ενημερώνουν τους πολίτες για τα δικαιώματά τους. Την ίδια στιγμή, οι ψηφιακές πόλεις προσβλέπουν στην ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών σε θέματα αναφορικά με τον τόπο διαμονής τους, παρακινώντας τους σε σχετικό διάλογο. Στο πλαίσιο αυτό οι ψηφιακές πόλεις προωθούν την κοινωνική συνοχή και γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ πολιτών και εκπροσώπων της κυβερνητικής εξουσίας.
3. Η ύπαρξη πετυχημένων παραδειγμάτων που αφορούν τις ψηφιακές πόλεις με τα εικονικά τους περιβάλλοντα τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο πιστοποιεί την ανάγκη

- διεύρυνσής τους στον δρόμο της οικονομικής ανάπτυξης και της ενίσχυσης του διαλόγου μεταξύ δημοτικών αρχών και πολιτών.
4. Η κατάλληλη αρχιτεκτονική μιας ψηφιακής πόλης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της. Ο συστηματικός σχεδιασμός μιας ψηφιακής πόλης στηρίζεται σε τρία επίπεδα: α) της πληροφορίας, β) των διεπαφών και γ) της αλληλεπίδρασης.

ΣΚΟΠΟΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα αναδεικνύει τη σημασία συγκρότησης των ψηφιακών πόλεων, οι οποίες μέσω ενός προσεκτικού σχεδιασμού διευκολύνουν την καθημερινότητα του εκάστοτε πολίτη και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να:

1. Ορίζουν την έννοια της «ψηφιακής πόλης» και να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά της.
2. Αναλύουν τα αίτια που οδηγούν στη συγκρότηση των ψηφιακών πόλεων.
3. Αναγνωρίζουν τη σημασία των ψηφιακών πόλεων για την καθημερινότητα των πολιτών και τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης.
4. Αναλύουν περιπτώσεις ψηφιακών πόλεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
5. Σχεδιάζουν την αρχιτεκτονική μιας ψηφιακής πόλης.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ψηφιακή πόλη

Λειτουργία ψηφιακής πόλης

Παραδείγματα ψηφιακών πόλεων

Αρχιτεκτονική ψηφιακής πόλης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Αποστολάκης, Ι., Λουκής, Ε. & Χάλαρης, Ι. (2008). *Ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση: οργάνωση, τεχνολογία και εφαρμογές*. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 14, σελ. 557-600)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ελληνόγλωσση

Καρυδάς, Ι. (2007). *Ψηφιακή πόλη: Κοινωνία - Ψυχολογία - Διαδίκτυο - Αστική Γειτονιά*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Κοσκινάς, Κ. & Αρσένης Σ. (2009). *Δυνητικές κοινότητες και διαδίκτυο: κοινωνιοψυχολογικές προσεγγίσεις και τεχνικές εφαρμογές*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Μαυροφίδης, Θ. (2009). *Ψηφιακή πόλη: μεθοδολογία προδιαγραφής λειτουργικών απαιτήσεων*. Μυτιλήνη: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Ξενόγλωσση

Lampugnani, V. M. (2004). Settling in cyber city? *City*, 8(3), 391-402

Mitchell, W. J. (1996). *City of Bits: space, place, and the Infobahn*. Massachusetts: MIT.

Williams, A. & Dourish, P. (2006). Imaging the City: the cultural dimensions of urban computing. *Computer*, 39(9), 38-43.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Καταγράψτε σε μια παράγραφο τον ρόλο των ψηφιακών πόλεων για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών και της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.
- Αναζητήστε στο διαδίκτυο μια εικονική πόλη και αναρτήστε στην πλατφόρμα του μαθήματος την ιστοσελίδα της συγκεκριμένης πόλης. Στη συνέχεια προχωρήστε σε κριτική ανάλυση του σχετικού εικονικού περιβάλλοντος. Δύο είναι τα ερωτήματα που καλείστε να επεξεργαστείτε: α) Ποια είναι τα δυνατά σημεία του εικονικού περιβάλλοντος από την υπό διερεύνηση ψηφιακή πόλη; β) τι θα βελτιώνατε στο εικονικό περιβάλλον της συγκεκριμένης πόλης;
- Συγκροτήστε ομάδες των τριών ατόμων. Επιλέξτε έναν τόπο διαμονής (π.χ. αστικό κέντρο, χωριό) και σχεδιάστε το εικονικό του περιβάλλον. Το εικονικό περιβάλλον θα αποσκοπεί στην παροχή χρήσιμων πληροφοριών: α) στους μόνιμους κατοίκους πάνω σε ζητήματα δημόσιας διοίκησης και β) σε επισκέπτες, οι οποίοι σχεδιάζουν να διαμείνουν για λίγες ημέρες στον συγκεκριμένο τόπο.

ΜΡΑ650 - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ενότητα 1^η:

Τίτλος:

Σημαντικότερες προσεγγίσεις έρευνας: Θετικισμός, ερμηνευτική ερευνητική προσέγγιση, κριτική ερευνητική προσέγγιση. Η ποιοτική και ποσοτική σχολή (paradigm) έρευνας

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστούν οι σημαντικότερες προσεγγίσεις έρευνας. Θα γίνει διάκριση ανάμεσα στο θετικισμό, την ερμηνευτική ερευνητική προσέγγιση και την κριτική ερευνητική προσέγγιση. Συνακόλουθα θα εξεταστούν οι ποιοτικές και ποσοτικές σχολές έρευνας (paradigms)

Σύνοψη:

1. Ο άνθρωπος προσπαθεί να καταλάβει το περιβάλλον και τα διάφορα φαινόμενα που αντιμετωπίζει μέσα από:
 - Την εμπειρία
 - Τη λογική σκέψη
 - Την έρευνα (συστηματική και ελεγχόμενη)
2. Η κοινωνική πραγματικότητα: Οντολογικές και επιστημολογικές παραδοχές
 - Η κοινωνική πραγματικότητα είναι εξωτερική ως προς το άτομο – το άτομο έχει ανεξάρτητη ύπαρξη (ρεαλισμός). Η γνώση είναι «σκληρή», αντικειμενική και μπορεί να μεταδοθεί. Ο ερευνητής είναι παρατηρητής και χρησιμοποιεί τις μεθόδους των φυσικών επιστημών (θετικισμός)
 - Η κοινωνική πραγματικότητα είναι προϊόν ατομικής συνείδησης (νομιναλισμός). Η γνώση είναι προσωπική, υποκειμενική και απαιτεί ενεργό ανάμειξη του ερευνητή στο θέμα και απόρριψη των μεθόδων των φυσικών επιστημών (αντι-θετικισμός)
3. Ποσοτική και ποιοτική έρευνα

Διαφέρουν αλλά αλληλοσυμπληρώνονται. Διαφέρουν ως προς:

- ο Το σκοπό
- ο Τη μορφή των δεδομένων
- ο Σε εργαλεία ανάλυσης
- ο Στην έμφαση στο γενικό ή στη λεπτομέρεια
- ο Σε φιλοσοφικές παραδοχές και σχολές

4. Μικτοί ερευνητικοί σχεδιασμοί

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την πρώτη εβδομάδα, αναμένεται να μπορούν να κατανοούν τις:

- Σημαντικότερες προσεγγίσεις έρευνας: Θετικισμός, ερμηνευτική ερευνητική προσέγγιση, κριτική ερευνητική προσέγγιση
- Την ποιοτική και ποσοτική σχολή (paradigm) έρευνας: Ερευνητικά διλήμματα και Παραδείγματα

Λέξεις/ κλειδιά:

Θετικισμός, αντι-θετικιστικές προσεγγίσεις, ερμηνευτική ερευνητική προσέγγιση, ποσοτική και ποιοτική έρευνα

Περιεχόμενο:

- Η αναζήτηση της αλήθειας
- Η έρευνα προς αναζήτηση της αλήθειας
- Σύγκρουση μεταξύ της παραδοσιακής άποψης που βλέπει τις κοινωνικές επιστήμες όπως τις φυσικές, και μιας πιο νεωτεριστικής προσέγγισης που υποστηρίζει πως οι άνθρωποι διαφέρουν από τα άψυχα αντικείμενα των φυσικών επιστημών
- Η κοινωνική πραγματικότητα: δύο (ακραίες) θεωρήσεις. Οντολογικές και επιστημολογικές παραδοχές
- Στόχος της επιστήμης
- Χαρακτηριστικά μιας θεωρίας

- Θετικισμός
- Αντι-θετικιστικές προσεγγίσεις
- Κανονιστικά παραδείγματα (paradigms) (Σχολές)
(θετικισμός)
- Ερμηνευτικά παραδείγματα (interpretative paradigms)
(Σχολές)
- Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα
- Ποσοτική και Ποιοτική έρευνα
- Μεικτές προσεγγίσεις

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Φόρουμ συζήτησης: : Περιγράψτε ένα ερευνητικό θέμα αναφέροντας (α) το Ερευνητικό θέμα, (β) Ποιο paradigm θα ακολουθούσατε και (γ) Ποια θα ήταν η μεθοδολογία σας;

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morrison (2008) κεφ. 1

Ενότητα 2^η:

Τίτλος:

Στάδια διεξαγωγής έρευνας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστούν ξέρουν τα στάδια διεξαγωγής έρευνας και η σημασία της βιβλιογραφικής επισκόπησης

Σύνοψη:

1. Μια κοινωνική έρευνα:

- Αρχίζει με την ύπαρξη ενός θέματος/προβλήματος προς διερεύνηση
- Προϋποθέτει την ξεκάθαρη διατύπωση του σκοπού της έρευνας
- Υποδιαίρει τον σκοπό της έρευνας σε επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις
- Συλλέγει και οργανώνει δεδομένα που σχετίζονται με τα ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις
- Αναλύει και ερμηνεύει τα δεδομένα αυτά απαντώντας στα ερευνητικά ερωτήματα

2. Στάδιο Πριν την Έρευνα

- Για να είναι επιτυχημένη οποιαδήποτε ερευνητική προσπάθεια βασική προϋπόθεση είναι να έχουν προηγηθεί κάποια βασικά βήματα, τα οποία θα επιτρέψουν στον/στην ερευνητή/ρια, να καθορίσει τους θεωρητικούς αλλά και τους μεθοδολογικούς άξονες πάνω στους οποίους θα κινηθεί.
- Χωρίς αυτή την προεργασία, ελλοχεύουν σοβαροί κίνδυνοι που είναι δυνατόν να θέσουν σε αμφισβήτηση τόσο τα ερευνητικά δεδομένα που θα συγκεντρωθούν στα πλαίσια της συγκεκριμένης έρευνας, όσο και τα συμπεράσματα που θα διατυπωθούν μετά τη λήξη της.
- Τρία (3) είναι τα βασικά βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει ο/η ερευνητής/ρια προτού ξεκινήσει μια ερευνητική προσπάθεια:

- Ο καθορισμός του ερευνητικού θέματος
 - Η Βιβλιογραφική Ανασκόπηση
 - Ο σχεδιασμός της έρευνας
3. Στάδιο κατά τη διάρκεια της έρευνας
- Μετά την ολοκλήρωση των βημάτων και ενεργειών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου, ο/η ερευνητής/ρια, είναι έτοιμος/η να προχωρήσει στην υλοποίηση του κυρίου μέρους της έρευνας.
 - Στα πλαίσια αυτού του σταδίου, περιλαμβάνονται δύο δραστηριότητες:
 - Η πραγματοποίηση της Έρευνας – Εφαρμογή του σχεδιασμού,
 - Η ανάλυση, η επεξεργασία των δεδομένων και η εξαγωγή συμπερασμάτων
4. Στάδιο μετά την έρευνα
- Στα πλαίσια της τρίτης και τελευταίας φάσης, και αφού έχει ολοκληρωθεί η συλλογή και η επεξεργασία των ερευνητικών δεδομένων, ακολουθεί η παρουσίασή τους.
 - Η φάση αυτή κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική αφού χωρίς αυτή, όλη η προσπάθεια που έχει προηγηθεί (σε θεωρητικό αλλά και σε εμπειρικό επίπεδο) δεν είναι δυνατόν να αναδειχθεί και να αξιοποιηθεί.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την δεύτερη εβδομάδα, αναμένεται να ξέρουν τα:

- Στάδια διεξαγωγής έρευνας
- Τη σημασία της βιβλιογραφικής επισκόπησης

Λέξεις κλειδιά:

βιβλιογραφική επισκόπηση, σχεδιασμός έρευνας

Περιεχόμενο:

- Τα τρία (3) διαφορετικά στάδια:
 - Στάδιο πριν την έρευνα
 - Στάδιο κατά τη διάρκεια της έρευνας
 - Στάδιο μετά την έρευνα
- Η βιβλιογραφική ανασκόπηση

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Περιήγηση σε διεθνείς βάσεις δεδομένων
- Άσκηση: Αποδελτίωση δημοσιευμένης έρευνας

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morrison (2008) κεφ. 3
- Bryman (2004) Κεφ.2

Ενότητα 3^η:

Τίτλος:

Δειγματοληψία στην ποιοτική και ποσοτική έρευνα και μέγεθος δείγματος

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστούν οι σημαντικότερες προσεγγίσεις δειγματοληψίας στην κοινωνική έρευνα. Θα γίνει διάκριση ανάμεσα στη δειγματοληψία στις ποσοτικές και στις ποιοτικές έρευνες.

Σύνοψη:

1. Η δειγματοληψία απαιτεί τον ακριβή ορισμό του πληθυσμού, ώστε να είναι δυνατή η επιλογή του δείγματος από τον πληθυσμό στον οποίο απευθύνεται η έρευνα.
2. Δειγματοληψία: Αντιπροσωπευτικό δείγμα. Για να είναι ένα δείγμα αντιπροσωπευτικό πρέπει τα κρίσιμα χαρακτηριστικά του να είναι τα ίδια με αυτά του πληθυσμού. Αυτό εξαρτάται από τον τρόπο επιλογής του δείγματος (δηλ. να έχει επιλεγεί με τυχαίο τρόπο) και το μέγεθός του (δηλ. να είναι πολυπληθές). Επιλέγοντας αντιπροσωπευτικό δείγμα ο/η ερευνητής/τρια μπορεί να επιχειρήσει να προχωρήσει σε γενικεύσεις των συμπερασμάτων της έρευνας στο σύνολο του πληθυσμού. Συνοδεύεται από το λάθος της δειγματοληψίας: μόνο ένα από πολλά πιθανά δείγματα μελετάται.
 - Ποσοστό απαντήσεων - συμμετοχής
 - Μέγεθος δείγματος
 - Τυχαία δειγματοληψία
3. Δειγματοληψία: Μη αντιπροσωπευτικό δείγμα. Αν ο/η ερευνητής/τρια δεν επιθυμεί να γενικεύσει τα συμπεράσματα της έρευνας (ή δεν έχει τους πόρους για μελέτη μεγάλου δείγματος), τότε επιλέγει το δείγμα χρησιμοποιώντας κριτήρια που σχετίζονται με το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας (θεωρητική ή σκόπιμη δειγματοληψία). Στην ποιοτική έρευνα, σπάνια επιδιώκεται το αντιπροσωπευτικό δείγμα: επιλέγονται

περιπτώσεις εφόσον σχετίζονται με το θέμα, και όχι εάν αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την ενότητα αυτή, αναμένεται

- να μπορούν να κατανοούν τις σημαντικότερες προσεγγίσεις δειγματοληψίας στην κοινωνική έρευνα
- να διακρίνουν ανάμεσα στη δειγματοληψία στις ποσοτικές και στις ποιοτικές έρευνες.

Λέξεις/ κλειδιά:

Δειγματοληψία στην ποσοτική και ποιοτική έρευνα,
Αντιπροσωπευτικό δείγμα, Μη-αντιπροσωπευτικό δείγμα

Περιεχόμενο:

- Δειγματοληψία
- Δειγματοληψία: Αντιπροσωπευτικό δείγμα
- Πλαίσιο Δειγματοληψίας – Sampling Frame
- Δείγμα πιθανοτήτων για επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος
 - Απλή τυχαία δειγματοληψία (random)
 - Συστηματική δειγματοληψία (systematic)
 - Στρωματοποιημένη αναλογική δειγματοληψία (stratified proportional)
 - Δειγματοληψία κατά συστάδες/δεσμίδες ή συμπλεγματική (cluster)
 - Πολυσταδιακή δειγματοληψία (multistage)
- Ποσοστό απαντήσεων - συμμετοχής
- Μέγεθος δείγματος
- Τυχαία δειγματοληψία
- Δειγματοληψία στις ποιοτικές έρευνες
- Δειγματοληψία: Μη αντιπροσωπευτικό δείγμα
- Επιλογή μη αντιπροσωπευτικού δείγματος
 - Βολική δειγματοληψία (convenience)

- Ποσοστιαία δειγματοληψία (quota)
- Δειγματοληψία σκοπιμότητας (purposive)
- Δειγματοληψία χιονοστιβάδα (snowball)

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Quiz 20 ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morrison (2008) κεφ. 4
- Ψαρρού & Ζαφειρόπουλος (2001) (Μέρος Γ', Κεφ. 2)

Ενότητα 4^η:

Τίτλος:

Μέτρηση στην έρευνα - Μεταβλητές

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστεί το ζήτημα της μέτρησης στην κοινωνική έρευνα. Θα εξεταστούν τα διάφορα είδη μεταβλητών και κλιμάκων μέτρησης, οι υποθέσεις και ο τρόπος που διατυπώνονται για να αποτελέσουν κομμάτι ερευνητικού σχεδιασμού.

Σύνοψη:

1. Οι μεταβλητές (Variables) είναι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα, ιδιότητα ή ικανότητα που έχουν τα υποκείμενα σε διαφορετικό βαθμό και μπορεί να πάρει διαφορετικές τιμές.
2. Ορισμός Μεταβλητών
 - Εννοιολογικός ορισμός μεταβλητών: Το σημασιολογικό–εννοιολογικό περιεχόμενο του όρου
 - Λειτουργικός ορισμός μεταβλητών: Ο τρόπος με τον οποίο επιλέγει ο ερευνητής στη συγκεκριμένη έρευνα να μετρήσει τη συγκεκριμένη μεταβλητή
3. ΕΙΔΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ
 - Κατηγορικές: Μεταβολή κατά είδος-κατηγορία
 - Ιεραρχικές: Μεταβολή κατά ποιότητα
 - Ποσοτικές: Μεταβολή κατά ποσότητα
4. ΕΙΔΗ ΚΛΙΜΑΚΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
 - Ονοματικές ή κατηγορικές: Κατάταξη των «υποκειμένων» σε κατηγορίες
 - Δια-βαθμιστικές: Διαβάθμιση των «υποκειμένων» σε μια τακτική σειρά
 - Δια-τακτικές: Διάταξη των «υποκειμένων» σε μια τακτική σειρά
 - Ισο-διαστημικές συνεχείς: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα συνεχή διαστήματα

- Ισο-διαστημικές ασυνεχείς: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα ασυνεχή διαστήματα
- Αναλογικές: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα ασυνεχή διαστήματα, ενώ το σημείο μηδέν είναι γνήσιο

5. ΕΙΔΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ

(σε σχέση με ερευνητικό σχέδιο – πειραματική κατάσταση – συνθήκες παρατήρησης)

- Ανεξάρτητη (ενεργητική, πειραματική, ερέθισμα, εξηγηματική): Αυτή που ελέγχεται, μεταβάλλεται κατά βούληση του ερευνητή, το αίτιο.
 - Εξαρτημένη (παθητική, αντίδραση, κριτήριο): Αυτή που δέχεται την επίδραση της ανεξάρτητης, το αποτέλεσμα.
 - Μια μεταβλητή δεν είναι πάντα ανεξάρτητη ή εξαρτημένη.
 - Εξαρτάται από το είδος του προβλήματος που εξετάζεται.
6. Η Υπόθεση. Μια δοκιμαστική πρόταση που αναφέρεται στη σχέση που μπορεί να υπάρχει μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών που μελετώνται στην έρευνα. Οι προβλέψεις, οι εικασίες που κάνει ο ερευνητής για τα αναμενόμενα αποτελέσματα της έρευνας του λέγονται ερευνητικές υποθέσεις και είναι συνήθως καταφατικές προτάσεις.

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την ενότητα αυτή, αναμένεται

- να μπορούν να κατανοούν τα διάφορα είδη μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στην κοινωνική έρευνα
- να διακρίνουν πως μπορούν να τοποθετηθούν οι μεταβλητές σε ένα ερευνητικό σχεδιασμό
- να διατυπώνουν υποθέσεις που να καθοδηγούν την ερευνητική διαδικασία

Λέξεις/ κλειδιά:

Μεταβλητές, είδη μεταβλητών, κατηγορικές, ιεραρχικές, ισοδιαστημικές, ανεξάρτητες και εξαρτημένες, υποθέσεις

Περιεχόμενο:

- Μέτρηση στην έρευνα - Μεταβλητές
- Ορισμός Μεταβλητών
- ΕΙΔΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ
 - Κατηγορικές: Μεταβολή κατά είδος-κατηγορία
 - Ιεραρχικές: Μεταβολή κατά ποιότητα
 - Ποσοτικές: Μεταβολή κατά ποσότητα
- ΕΙΔΗ ΚΛΙΜΑΚΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
 - Ονοματικές ή κατηγορικές: Κατάταξη των «υποκειμένων» σε κατηγορίες
 - Δια-βαθμιστικές: Διαβάθμιση των «υποκειμένων» σε μια τακτική σειρά
 - Δια-τακτικές: Διάταξη των «υποκειμένων» σε μια τακτική σειρά
 - Ισο-διαστημικές συνεχείς: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα συνεχή διαστήματα
 - Ισο-διαστημικές ασυνεχείς: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα ασυνεχή διαστήματα
 - Αναλογικές: Όχι μόνο διαβαθμίσεις, αλλά και ίσα ασυνεχή διαστήματα, ενώ το σημείο μηδέν είναι γνήσιο
- ΕΙΔΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ
 - Ανεξάρτητη (ενεργητική, πειραματική, ερέθισμα, εξηγηματική)
 - Εξαρτημένη (παθητική, αντίδραση, κριτήριο)
 - Ελέγχου
 - Ενδιάμεσες ή Παρεμβαλλόμενες
 - Συνθετικές
 - Παρασιτικές
- Υπόθεση
- Είδη Υποθέσεων
- Σημασία των υποθέσεων
- Ερευνητικά Ερωτήματα

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.

- Άσκηση σε ομάδες. Διατύπωση υποθέσεων και έλεγχος μεταβλητών.

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morrisson (2008) κεφ. 14

Ενότητα 5^η:

Τίτλος:

Επισκοπήσεις: Έρευνα ερωτηματολογίου και Δομημένη συνέντευξη

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστεί μια από τις σημαντικότερες μεθόδους ποσοτικής έρευνας που είναι η έρευνα με ερωτηματολόγιο ή η δομημένη συνέντευξη. Θα εξεταστούν διάφορα είδη προσεγγίσεων και θα γίνει επικέντρωση στην κατασκευή ενός ερωτηματολογίου ή την προσαρμογή ενός υπάρχοντος από προηγούμενες έρευνες.

Σύνοψη:

1. Υπάρχουν πολλές τεχνικές συλλογής δεδομένων με ερωτηματολόγιο: Με προσωπική επαφή, Μέσω ταχυδρομείου ή διαδικτύου ή με προσωπικές ή τηλεφωνικές συνεντεύξεις. Ένα ερωτηματολόγιο μπορεί να περιλαμβάνει δημογραφικές ερωτήσεις, κλίμακες στάσεων, σταθμισμένα τεστ επίδοσης ή γνώσεων κτλ.
2. Ένα ερωτηματολόγιο έχει πολλά πλεονεκτήματα όπως:
 - Μεγάλο δείγμα ατόμων
 - Όλοι οι συμμετέχοντες έχουν το ίδιο πλαίσιο αναφοράς
 - Τυποποίηση
 - Συμπληρώνεται χωρίς την παρουσία του ερευνητή
 - Οικονομικός τρόπος συλλογής δεδομένων
 - Οι απαντήσεις κωδικοποιούνται και αναλύονται σχετικά εύκολα
3. Έχει όμως και μειονεκτήματα όπως:
 - Δε γνωρίζουμε κατά πόσο οι συμμετέχοντες απάντησαν με ειλικρίνεια και σοβαρότητα
 - Βλάπτεται η εγκυρότητα
 - Οι μεταβλητές/ερωτήσεις ορίζονται με εξωτερικά κριτήρια
 - Τα ερωτηματολόγια που δεν επιστρέφονται πιθανόν να μειώσουν την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος
 - Δεν υπάρχει ευελιξία στις απαντήσεις

- Χρονοβόρα ετοιμασία, δοκιμή και ανασχηματισμός ερωτηματολογίου
4. Για την ετοιμασία ερωτηματολογίου πρέπει να γίνεται:
- Αποσαφήνιση του γενικού σκοπού του ερωτηματολογίου και μετατροπή του σε ειδικότερους στόχους
 - Εντοπισμός και διατύπωση επιμέρους θεμάτων που σχετίζονται με τους στόχους
 - Προσδιορισμός πληροφοριών που απαιτούνται για κάθε ένα από αυτά τα θέματα
 - Διατύπωση τελικών ερωτήσεων που να διερευνούν τα επιμέρους θέματα

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την πρώτη εβδομάδα, αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τα βασικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου
- Να γνωρίζουν τα βασικά είδη ερωτήσεων
- Να κατασκευάζουν ένα απλό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο

Λέξεις/ κλειδιά:

Ερωτηματολόγιο, δομημένη συνέντευξη, ανοικτές και κλειστές ερωτήσεις, κωδικοποίηση

Περιεχόμενο:

- ▶ Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ερωτηματολογίου
- ▶ Περιεχόμενο ερωτηματολογίου
- ▶ Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ανοικτών και κλειστών ερωτήσεων
- ▶ Βασικές αρχές σύνταξης ερωτηματολογίου: *Η διατύπωση των ερωτήσεων*
- ▶ Βασικές αρχές σύνταξης ερωτηματολογίου: *Οργάνωση ερωτηματολογίου*

- ▶ Βασικές αρχές σύνταξης ερωτηματολογίου: *Η δοκιμαστική έρευνα* (pilot)
- ▶ Βασικά βήματα για εξασφάλιση εγκυρότητας περιεχομένου ερωτηματολογίου
- ▶ Θέματα αξιοπιστίας (reliability)

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Ομαδική εργασία για κατασκευή ενός απλού ερωτηματολογίου με τη χρήση google forms

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morrison (2008) κεφ. 14

Ενότητα 6^η και 7^η

Τίτλος:

Επεξεργασία και ανάλυση ποσοτικών δεδομένων

- ▶ Οργάνωση και παρουσίαση ποσοτικών δεδομένων
- ▶ Έλεγχος υποθέσεων (Σύγκριση μέσων όρων και συσχετίσεις)

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή που καλύπτει δύο εβδομάδες θα ασχοληθούμε με την επεξεργασία και ανάλυση ποσοτικών δεδομένων και συγκεκριμένα με την οργάνωση και παρουσίαση ποσοτικών δεδομένων και τον έλεγχο υποθέσεων με σύγκριση μέσων όρων και συσχετίσεις. Θα γίνει επίσης παρουσίαση των λογισμικών SPSS και PSPP.

Σύνοψη:

1. Κατά τη διεξαγωγή μιας έρευνας συλλέγονται μεγάλες ποσότητες δεδομένων, τα οποία είναι αδύνατον να παρουσιαστούν χωρίς κάποια επεξεργασία.
2. Οι πίνακες και τα διαγράμματα που παρουσιάζουν ποιοτικά δεδομένα πρέπει να δείχνουν τη συχνότητα (frequency) των περιπτώσεων κάθε κατηγορίας και τα διαγράμματα οπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων. Διαγράμματα:
 - ▶ Κυκλικό Διάγραμμα
 - ▶ Ραβδόγραμμα
 - ▶ Ιστόγραμμα
 - ▶ Διάγραμμα κορμού και φύλλων
 - ▶ Διάγραμμα κουτιού
3. Ο πιο συνηθισμένος τρόπος οργάνωσης μιας ομάδας ποσοτικών δεδομένων είναι η κατανομή συχνότητας (frequency distribution). Η κατανομή συχνότητας δείχνει πόσο συχνά συναντάται κάθε τιμή της μεταβλητής.
4. Δείκτες Κεντρικής Τάσης και Διασποράς

- ▶ Δείκτες κεντρικής τάσης: προσδιορίζουν ένα κεντρικό σημείο γύρω από το οποίο τείνουν να συγκεντρώνονται τα δεδομένα
 - ▶ Δείκτες Διασποράς: δίνουν περιληπτικά τη διασπορά, δηλαδή το άπλωμα των δεδομένων πάνω στην ευθεία των πραγματικών αριθμών
5. Παραμετρικοί/Μη παραμετρικοί Έλεγχοι Υποθέσεων
- ▶ Παραμετρικοί έλεγχοι υποθέσεων: Έλεγχοι που γίνονται με την προϋπόθεση ότι τα επιλεγμένα δείγματα προέρχονται από πληθυσμό που ακολουθεί την κανονική κατανομή ή όταν αυτό δεν ισχύει, επιβάλλεται τα δείγματα να είναι σχετικά μεγάλα
 - ▶ Μη παραμετρικοί έλεγχοι υποθέσεων: Έλεγχοι που δεν χρειάζεται να εξασφαλίζουν κάποιες προϋποθέσεις σχετικά με τις παραμέτρους του πληθυσμού και άρα μπορούν να εφαρμοστούν ακόμα και όταν η κατανομή του πληθυσμού δεν ακολουθεί την κανονική κατανομή, αλλά και όταν το μέγεθος του δείγματος είναι μικρό

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την πρώτη εβδομάδα, αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τη χρησιμότητα της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής
- Να χειρίζονται βάσεις δεδομένων
- Να κάνουν απλές και σύνθετες αναλύσεις απαντώντας σε ερευνητικά ερωτήματα και ελέγχοντας υποθέσεις.

Λέξεις/ κλειδιά:

Περιγραφική και επαγωγική στατιστική, Δείκτες Κεντρικής Τάσης και Διασποράς, Παραμετρικοί/Μη παραμετρικοί Έλεγχοι Υποθέσεων

Περιεχόμενο:

- ▶ Οργάνωση & Παρουσίαση Κατηγορικών Δεδομένων
- ▶ Πίνακας Συχνοτήτων
- ▶ Κυκλικό Διάγραμμα (πίτα)
- ▶ Ραβδόγραμμα ή Ακιδωτό διάγραμμα

- ▶ Οργάνωση & Παρουσίαση Ποσοτικών Δεδομένων
- ▶ Γραφική Παρουσίαση
- ▶ Ιστόγραμμα
- ▶ Πολύγωνο συχνότητας
- ▶ Οι Δείκτες Κεντρικής Τάσης
 - Ο Αριθμητικός Μέσος Όρος (Μ.Ο.) - mean
 - Η Διάμεσος(Δμ) - median
 - Η Δεσπόζουσα Τιμή (Δσπ) – mode
- ▶ Δείκτες διασποράς ή σκεδασμού
- ▶ Παραμετρικοί/Μη παραμετρικοί Έλεγχοι Υποθέσεων

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Τηλεσυναντήσεις με διδάσκοντα για εκμάθηση στατιστικών προγραμμάτων και για πρακτικές εφαρμογές.

Βιβλιογραφία:

- Ρούσσος, Π., & Τσαούσης. Ι. (2003). Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες

Ενότητα 8^η:

Τίτλος:

Η συνέντευξη στην ποιοτική έρευνα

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστεί η συνέντευξη η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κύριο μέσο συλλογής δεδομένων που έχουν άμεση σχέση με τα αντικείμενα της έρευνας (γνώσεις, πληροφόρηση, αξίες, προτιμήσεις, στάσεις, πεποιθήσεις), για τον έλεγχο υποθέσεων ή την υπόδειξη νέων ή σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους.

Σύνοψη:

1. Υπάρχουν πολλά είδη συνέντευξης:
 - ▶ Δομημένη– εστιασμένη, επικεντρωμένη συνέντευξη: Ο/η ερευνητής/τρια χρησιμοποιεί ένα προκαθορισμένο και τυποποιημένο ‘πρωτόκολλο’ συνέντευξης με συγκεκριμένες ερωτήσεις τις οποίες υποβάλλει με την ίδια σειρά, χωρίς να αλλοιώνει τη διατύπωση.
 - ▶ Ημιδομημένη συνέντευξη
 - ▶ Ελεύθερη-μη δομημένη συνέντευξη: Ο/η ερευνητής/τρια δεν έχει αυστηρά προκαθορισμένες ερωτήσεις, αλλά στηρίζεται σε ένα γενικό κατάλογο θεμάτων. Η συνέντευξη εξελίσσεται ως ελεύθερη συνομιλία και ανταλλαγή απόψεων-εμπειριών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το θέμα. Η ευελιξία και δυναμικότητα της συνέντευξης στηρίζεται άμεσα στην αλληλεπίδραση συνεντευκτή-συνεντευξιαζόμενου.
 - ▶ Ατομική – Ομαδική συνέντευξη
2. Βασικά χαρακτηριστικά της ημι-δομημένης και ελεύθερης συνέντευξης
 - ▶ Όταν οι ερευνητές θεωρούν ότι ακόμη και ένα στοιχειώδες δελτίο συνέντευξης μπορεί να μη επιτρέψει τη γνήσια και σε βάθος εισχώρηση στον κόσμο των ιδεών και των απόψεων που υπάρχουν στο πεδίο τότε μπορεί να προτιμήσουν τη μη-δομημένη συνέντευξη.

- ▶ Όταν ο/ η ερευνητής/ -τρια έχει από την αρχή της έρευνας του/ της μια σχετικά ξεκάθαρη ιδέα για το τι ψάχνει τότε είναι πιθανόν να κάνει χρήση ημι-δομημένης συνέντευξης έτσι ώστε να προσεγγίσει με συγκεκριμένο τρόπο τα ζητήματα που τον/ την ενδιαφέρουν.
 - ▶ Όταν οι ερευνητές/ -τριες είναι περισσότεροι/ ες από ένα/ μία για να διασφαλιστεί η ελάχιστη «συγκρισιμότητα» των παραγόμενων δεδομένων είναι δυνατό να προτιμηθεί η ημι-δομημένη συνέντευξη.
 - ▶ Η ημι-δομημένη συνέντευξη με τη σχετική δομή που μας παρέχει προτιμάται επίσης όταν έχουμε έρευνες πολλαπλών περιπτώσεων όπου είναι απαραίτητη η σύγκριση των περιπτώσεων μεταξύ τους (cross-case comparability in multiple-case study research).
3. Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε αυτή την προσέγγιση. Με την κατάλληλη εκπαίδευση των ερευνητών τα πλεονεκτήματα μπορούν να μεγιστοποιηθούν και τα μειονεκτήματα να περιοριστούν.

Προσδοκόμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τα βασικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της συνέντευξης
- Να γνωρίζουν τα βασικά είδη ερωτήσεων
- Να πραγματοποιούν μια ποιοτική και σε βάθος συνέντευξη

Λέξεις/ κλειδιά:

ημιδομημένη συνέντευξη, ανοικτή ή σε βάθος συνέντευξη, πρωτόκολλο συνέντευξης

Περιεχόμενο:

- ▶ Η συνέντευξη στην ποιοτική έρευνα
- ▶ Η μη δομημένη συνέντευξη ή η συνέντευξη βάθους

- ▶ Είδη ερωτήσεων
- ▶ Απομαγνητοφώνηση
- ▶ Χρήση των δεδομένων που προκύπτουν από τη συνέντευξη
- ▶ Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα συνέντευξης
- ▶ Προβλήματα εγκυρότητας της συνέντευξης
- ▶ Πόσο αντιπροσωπευτικά είναι τα αποτελέσματα;
- ▶ Ομαδικές συνεντεύξεις

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Πραγματοποίηση μιας συνέντευξης βάθους και απομαγνητοφώνηση

Βιβλιογραφία:

- Ιωσηφίδης κεφ. 4

Ενότητα 10 και 11:

Τίτλος:

Κωδικοποίηση και επεξεργασία ποιοτικών δεδομένων

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή που καλύπτει δύο εβδομάδες θα εξεταστεί πως γίνεται η κωδικοποίηση και επεξεργασία ποιοτικών δεδομένων κι θα επικεντρωθούμε στην Αναλυτική Επαγωγή και την Εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία.

Σύνοψη:

1. Η ανάλυση δεδομένων 'ποιοτικής' μορφής είναι μια κυκλική διαδικασία που περιλαμβάνει τη συστηματική κωδικοποίηση/ομαδοποίηση των δεδομένων και προτείνει ένα ολοκληρωμένο θεωρητικό πλαίσιο που περιλαμβάνει και ερμηνεύει τα δεδομένα μέσα από την προοπτική των υποκειμένων της έρευνας, έχοντας πάντοτε ως πλαίσιο αναφοράς το εκάστοτε συγκείμενο.
2. Ο/η ερευνητής/τρια ακολουθεί σε γενικές γραμμές τα πιο κάτω στάδια:
 - κάνοντας μια γενική επισκόπηση-μελέτη των δεδομένων δημιουργεί 'κατηγορίες' που ταιριάζουν στα δεδομένα.
 - μελετά με λεπτομέρεια τα δεδομένα και τα 'κωδικοποιεί'.
 - επιχειρεί να διατυπώσει πιο γενικές και αφηρημένες έννοιες που εκφράζουν καλύτερα τις κωδικοποιημένες κατηγορίες.
 - εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ των εννοιών/κατηγοριών και διατυπώνει υποθέσεις που αφορούν αυτές τις σχέσεις. Μελετά επίσης τη σύνδεση των σχέσεων αυτών με άλλα θεωρητικά σχήματα.
 - αναπτύσσει μια νέα θεωρία που εδράζεται στα δεδομένα της έρευνας.

3. Δύο στρατηγικές για ανάπτυξη θεωρητικού μοντέλου που να βασίζεται σε ποιοτικά δεδομένα είναι η συνεχής συγκριτική μέθοδος και η θεωρητική δειγματοληψία.
- η συνεχής συγκριτική μέθοδος είναι μια διαδικασία κατά την οποία ο ερευνητής κωδικοποιεί και αναλύει ταυτόχρονα τα δεδομένα με σκοπό την ανάπτυξη εννοιών. Με την συνεχή σύγκριση των κωδικοποιημένων δεδομένων ο ερευνητής επεξεργάζεται αυτές τις έννοιες, προσδιορίζει τις ιδιότητες τους, διερευνά τις μεταξύ τους σχέσεις και τις εντάσσει σε ένα θεωρητικό μοντέλο.
 - η θεωρητική δειγματοληψία είναι μια διαδικασία κατά την οποία ο ερευνητής επιλέγει και εντάσσει κατά εξελικτικό τρόπο νέα υποκείμενα στο δείγμα της έρευνας του με κριτήριο την προοπτική/ δυνατότητα τους να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη και διασαφήνιση των εννοιών και του υπό ανάπτυξη θεωρητικού μοντέλου.
4. Παρουσίαση Αποτελεσμάτων που προέκυψαν από Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων
- Σκοπός του ερευνητή είναι να μεταδώσει τη βιωματική εμπειρία των υποκειμένων μέσα από την ερευνητική έκθεση.
 - Η ερευνητική έκθεση έχει αφηγηματική μορφή και είναι γραμμένη σε προσωπικό ύφος.
 - Ο ερευνητής δεν είναι μια άορατη και ανώνυμη φωνή 'εξουσίας' αλλά ένα πραγματικό ιστορικό πρόσωπο με συγκεκριμένα και σαφή ερευνητικά ενδιαφέροντα και στόχους.
 - Ο 'υποκειμενισμός' του ερευνητή πρέπει να είναι 'ορατός' στην ερευνητική έκθεση, ώστε να μπορεί να εξεταστεί από τον κάθε αναγνώστη.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τις βασικές διαδικασίες ποιοτικής ανάλυσης
- Να γνωρίζουν τις συνθήκες και τα πλαίσια πραγματοποίησης της

- Να πραγματοποιήσουν μια εθνογραφική παρατήρηση με καταγραφή σημειώσεων πεδίου

Λέξεις/ κλειδιά:

συνεχής συγκριτική μέθοδος, κωδικοποίηση, θεωρητική δειγματοληψία

Περιεχόμενο:

- Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων
- Στάδια ανάλυσης
- Η Κωδικοποίηση ως Μέθοδος Ανάλυσης Ποιοτικών Δεδομένων
- Συνεχής Συγκριτική Μέθοδος
- Θεωρητική Δειγματοληψία
- Παρουσίαση Αποτελεσμάτων που προέκυψαν από Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Ομαδική εργασία για ανάλυση ποιοτικών δεδομένων που συγκεντρώθηκαν από τις συνεντεύξεις που έκαναν οι φοιτητές σε προηγούμενες ενότητες.

Βιβλιογραφία:

- Ιωσηφίδης κεφ. 5

Ενότητα 9^η:

Τίτλος:

Η Εθνογραφική μελέτη- Παρατήρηση, Μελέτη περίπτωσης

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστεί η εθνογραφική μελέτη, η παρατήρηση και η μελέτη περίπτωσης.

Σύνοψη:

1. Υπάρχουν δύο είδη παρατήρησης:
 - ▶ Δομημένη παρατήρηση:
 - Κατασκευάζεται φύλλο (κλείδα ή πρωτόκολλο) παρατήρησης που περιλαμβάνει μόνο τις προκαθορισμένες υπό μελέτη μεταβλητές
 - Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης, η συλλογή και καταγραφή των δεδομένων γίνεται με συστηματικό τρόπο
 - Τα δεδομένα ποσοτικοποιούνται και αναλύονται στατιστικά
 - ▶ Ελεύθερη παρατήρηση:
 - Ο ερευνητής δεν εστιάζει την παρατήρηση αποκλειστικά σε συγκεκριμένες μεταβλητές - είναι ευέλικτος
 - Κατά τη διάρκεια της παρατήρησης ο ερευνητής καταγράφει με λεπτομέρεια όσα συμβαίνουν
 - Αργότερα κατηγοριοποιεί τα δεδομένα αυτά ψάχνοντας για ομοιότητες, διαφορές και επαναλαμβανόμενα μοτίβα
2. Αναλόγως με το πώς παίρνουμε δείγματα, τα αποτελέσματα της παρατήρησης γενικεύονται. Υπάρχουν δύο τρόποι δειγματοληψίας:
 - Με βάση το χρόνο (time sampling): Η ερευνήτρια επιλέγει χρονικά διαστήματα (συνήθως με συστηματικό τρόπο) για παρατήρηση

- Με βάση την περίπτωση (situation sampling): Η ερευνήτρια επιλέγει καταστάσεις, γεγονότα, χώρους για παρατήρηση
 - Συχνά μπορεί να έχουμε συνδυασμό των δύο τρόπων δειγματοληψίας
3. Υπάρχουν πολλά πλεονεκτήματα σε μια παρατήρηση
- Ο ερευνητής διακρίνει τη συνεχιζόμενη συμπεριφορά όσο αυτή λαμβάνει χώρα
 - Αναπτύσσονται πιο στενές και άτυπες σχέσεις με αυτούς που παρατηρούν σε πιο φυσικά περιβάλλοντα από ότι στο πείραμα
 - Τα υποκείμενα παρουσιάζουν λιγότερο αναδραστική συμπεριφορά (reactive) σε σχέση με αυτά που συμμετέχουν στο πείραμα ή την επισκόπηση (manipulate)
 - Τα δεδομένα είναι ισχυρά στην πραγματικότητα αλλά δύσκολο να οργανωθούν
 - Δίνουν έμφαση στη λεπτομέρεια και στην πολυπλοκότητα της ίδιας της περίπτωσης
 - Στηρίζουν εναλλακτικές ερμηνείες – εκφράζουν ως ένα βαθμό τις ασυμφωνίες και τις συγκρούσεις ανάμεσα στις απόψεις των συμμετεχόντων
 - Χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη προσωπικού ή μεμονωμένων ατόμων, για εκπαιδευτική πολιτική
 - Επιτρέπουν τους χρήστες των αποτελεσμάτων να κρίνουν οι ίδιοι της προεκτάσεις μιας μελέτης
4. Η μελέτη περίπτωσης είναι μια μέθοδος για απόκτηση γνώσεων σχετικά με μια πολύπλοκη περίπτωση, που να βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη κατανόηση μέσω εκτεταμένων περιγραφών και ανάλυσης της περίπτωσης και του συγκείμενου της.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τα βασικότερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της παρατήρησης
- Να γνωρίζουν τις συνθήκες και τα πλαίσια πραγματοποίησης της
- Να πραγματοποιήσουν μια εθνογραφική παρατήρηση με καταγραφή σημειώσεων πεδίου

Λέξεις/ κλειδιά:

Παρατήρηση, εθνογραφία, μελέτη περίπτωσης

Περιεχόμενο:

- Είδη Παρατήρησης
- Εγκυρότητα συμμετοχικής παρατήρησης
- Δειγματοληψία στην παρατήρηση
- Θέματα που αφορούν στην Παρατήρηση ως Μέσο Συλλογής Δεδομένων

- Πλεονεκτήματα Παρατήρησης
- Μελέτη Περίπτωσης

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Καταγραφή λεπτομερών σημειώσεων πεδίου για τη συνέντευξη που έχουν κάνει στην προηγούμενη ενότητα

Βιβλιογραφία:

- Ιωσηφίδης κεφ. 4

Ενότητα 12^η:

Τίτλος:

Εγκυρότητα και αξιοπιστία στην κοινωνική έρευνα, Δεοντολογία της κοινωνικής έρευνας

Περίληψη:

Στην ενότητα αυτή θα εξεταστούν τα ζητήματα εγκυρότητας και αξιοπιστίας στην κοινωνική έρευνα. Επιπρόσθετα θα εξεταστούν θέματα δεοντολογίας της κοινωνικής έρευνας

Σύνοψη:

1. Στόχος των Κοινωνικών Επιστημών είναι να διατυπώνουν με ένα ελεγχόμενο και συστηματικό τρόπο (π.χ. μέσω της έρευνας) ακριβείς περιγραφές του κοινωνικού γίνεσθαι όπως αυτό προσλαμβάνεται από τους ερευνητές/ τριες.
2. Μέσα από τη διασφάλιση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας της έρευνας μας μπορούμε με σχετική σιγουριά να ισχυριστούμε ότι οι περιγραφές μας, ανεξαρτήτως των επιστημολογικών αφητηριών μας, ανταποκρίνονται στο συγκεκριμένο αντικείμενο/ θέμα/ ζήτημα που μελετούμε και δεν είναι αποτέλεσμα αυθαίρετων ερμηνειών. Στηρίζονται δηλαδή σε πραγματικά στοιχεία (δεδομένα) που προέκυψαν μέσα από αυστηρές και μεθοδικές διαδικασίες.
3. Η αξιοπιστία μιας ποιοτικής έρευνας αναφέρεται στο βαθμό στον οποίο τα αποτελέσματά της είναι ανεξάρτητα από τυχαία γεγονότα. Με άλλα λόγια ο/ η ερευνητής/ τρια εάν δοκίμαζε να πραγματοποιήσει την έρευνα με ένα άλλο τρόπο θα κατέληγε στα ίδια αποτελέσματα. Στην ποιοτική έρευνα ο έλεγχος της αξιοπιστίας γίνεται μέσα από τη διασφάλιση εκ μέρους του/ της ερευνητή /τριας του ανοιχτού και δημόσιου ελέγχου της διαδικασίας παραγωγής και ερμηνείας των δεδομένων.
4. Ερωτήματα για προβληματισμό για θέματα δεοντολογίας
 - Ποια είναι τα οφέλη και οι κίνδυνοι για τους συμμετέχοντες σε μια έρευνα;

- Τι πρέπει να γνωρίζουν οι συμμετέχοντες για τη διεξαγωγή μιας κοινωνικής έρευνας;
- Η «κρυφή» έρευνα μπορεί να δικαιολογηθεί;
- Τι είδους δεδομένα μπορούν να μαζεύονται;
- Πώς πρέπει να γίνεται η διάχυση των πληροφοριών που μαζεύονται;

Προσδοκώμενα αποτελέσματα:

Οι φοιτητές, μετά την τελευταία εβδομάδα, αναμένεται να μπορούν:

- Να κατανοούν τις βασικές διαδικασίες εγκυρότητας και αξιοπιστίας στις κοινωνικές έρευνες
- Να αναγνωρίζουν την πολυπλοκότητα των ζητημάτων δεοντολογίας

Λέξεις/ κλειδιά:

Εγκυρότητα, αξιοπιστία, δεοντολογία, τριγωνοποίηση

Περιεχόμενο:

- Η Έννοια της Εγκυρότητας (Validity) και Αξιοπιστίας (Reliability) στην Έρευνα
- Εγκυρότητα και Αξιοπιστία: Ερωτηματολόγιο
- Εγκυρότητα
 - Φαινομενική (face)
 - Περιεχομένου (content)
 - Κριτηρίου (criterion)
 - Δομής (construct)
- Αξιοπιστία
 - Έλεγχος-επανάλεγχος (test-retest)
 - Εναλλακτική μορφή (alternative form)
 - Εσωτερική συνάφεια (internal consistency)
- Εγκυρότητα στην ποιοτική έρευνα
- Αξιοπιστία στην ποιοτική έρευνα
- Τριγωνοποίηση

- Χρονική
- Τοπική
- Συνδυασμένα επίπεδα
- Θεωρητική
- Ερευνητική
- Μεθοδολογική
- Πηγών
- Τοποθετήσεις για θέματα δεοντολογίας στη διεξαγωγή έρευνας

Δραστηριότητες:

- Ανάγνωση σχετικής βιβλιογραφίας.
- Ερωτήσεις σεναρίων για ζητήματα δεοντολογίας

Βιβλιογραφία:

- Cohen, Manion & Morriison (2008) κεφ. 2 & 5

ΜΡΑ670 - ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Ο σκοπός του Οδηγού αυτού είναι να προσφέρει στους/στις μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών τις κατευθυντήριες γραμμές για εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας, η οποία αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου Μ.Α. στη Δημόσια Διοίκηση (ΜΡΑ).

Η Διπλωματική Εργασία πρέπει να προσφέρει από τη μια στην επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα γνώσεις, οι οποίες να είναι πρωτότυπες και από την άλλη, αποσκοπεί στην ανάπτυξη των ερευνητικών δεξιοτήτων του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας στην παροχή ευκαιρίας σε αυτόν/τήν να ενδιατρίψει σε θέματα ενδιαφέροντος του/της, καθώς και στην εξοικείωσή του/της με τη σύγχρονη βιβλιογραφία. Η Διπλωματική Εργασία πρέπει να είναι σε γραπτή μορφή, ούτως ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί από κάθε ενδιαφερόμενο και να είναι γραμμένη με βάση την επιστημονικά καθιερωμένη μορφή APA (APA, 2009, Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition).

Η Διπλωματική Εργασία παίρνει συνήθως την πιο κάτω μορφή και περιεχόμενο, χωρίς να αποκλείεται κάποιος εναλλακτικός τύπος, αν αυτός θεωρηθεί πιο κατάλληλος για τη συγκεκριμένη εργασία:

- 1. Εισαγωγή:** Παρουσιάζεται το θέμα, με τρόπο ώστε να γίνεται κατανοητό το πώς προσεγγίστηκε το θέμα από το φοιτητή/φοιτήτρια. Στο μέρος αυτό, περιλαμβάνονται οι σκοποί, τα ερευνητικά ερωτήματα και το σκεπτικό της ερευνητικής εργασίας.
- 2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση:** Παρουσιάζεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση, το θεωρητικό υπόβαθρο της μελέτης, τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών και άλλων επιστημονικών εργασιών πάνω στο θέμα, τα οποία ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/φοιτήτρια θεωρεί ως σημαντικά και σχετικά με τη δική του/της ερευνητική εργασία.
- 3. Μεθοδολογία:** Περιγράφεται και τεκμηριώνεται ο σχεδιασμός της μεθοδολογίας, όπως και η διαδικασία που ακολουθήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας, με τρόπο που να μπορούν τα αποτελέσματα να αξιολογηθούν για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους.
- 4. Αποτελέσματα/Ευρήματα:** Παρουσιάζεται η ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν και τα βασικά αποτελέσματα/ευρήματα της έρευνας.
- 5. Συμπεράσματα-Εισηγήσεις:** Αξιολογούνται και ερμηνεύονται τα αποτελέσματα και συσχετίζονται με τον αρχικό σκοπό, τα ερευνητικά ερωτήματα και το θεωρητικό υπόβαθρο της έρευνας. Παρατίθενται, επίσης, εισηγήσεις για αξιοποίηση των ευρημάτων της έρευνας και αναφέρονται τυχόν περιορισμοί της.
- 6. Βιβλιογραφία:** Η βιβλιογραφία πρέπει να βοηθά οποιονδήποτε ενδιαφέρεται για το θέμα να ανατρέξει στις σχετικές πηγές. Η μορφή που ακολουθείται για την καταγραφή της βιβλιογραφίας είναι το σύστημα APA.

7. Παραρτήματα: Το μέρος αυτό περιλαμβάνει οποιοδήποτε επεξηγηματικό υλικό, πίνακες ή/και μέσα συλλογής δεδομένων, τα οποία δεν περιλήφθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια.

Για την υποβολή ερευνητικής πρότασης και τη συγγραφή και την αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας, θα ακολουθηθούν τα πιο κάτω στάδια:

(α) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες που προτίθενται να εκπονήσουν Διπλωματική Εργασία, θα πρέπει να καταθέτουν για αξιολόγηση μέσω του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντα/ουσα στη Γραμματέα των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών της Σχολής ερευνητική πρόταση για εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας. Η ερευνητική πρόταση υποβάλλεται με βάση τις οδηγίες του σχετικού εντύπου (Παράρτημα 1). Η γραμματεία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων της Σχολής ενημερώνει ηλεκτρονικά τον/τη φοιτητή/τρια -με κοινοποίηση στον/την επιβλέποντα/ουσα και στο/τη συντονιστή/τρια (και συν-συντονιστή/τρια του μεταπτυχιακού προγράμματος, εάν ισχύει)- τη σχετική αξιολογική απόφαση για την ερευνητική πρόταση.

(β) Η αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας γίνεται από Επιτροπή Αξιολόγησης, στην οποία μετέχουν:

- (i) Ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια
- (ii) Ο/η Εξωτερικός/ή Αξιολογητής/τρια

2. ΟΡΙΣΜΟΣ

Η Διπλωματική Εργασία είναι τεκμηριωμένη ερευνητική εργασία, η οποία υποδηλώνει την ικανότητα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών να εφαρμόσουν και να επεκτείνουν τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των μεταπτυχιακών τους σπουδών με τρόπο μεθοδικό και αναλυτικό.

3. ΣΚΟΠΟΣ & ΕΙΔΟΣ

Η Διπλωματική Εργασία δύναται να πάρει τη μορφή:

- Ερευνητικής εργασίας με συλλογή και επεξεργασία πρωτογενών εμπειρικών δεδομένων μετά από έρευνα πεδίου.
- Ερευνητικής εργασίας με συλλογή και επεξεργασία πηγών από κείμενα πολιτικής ή δευτερογενείς πηγές πληροφοριών με σκοπό την κριτική ανάλυση και ερμηνεία ενός προβλήματος/ζητήματος.

4. ΓΕΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

4.1 Πιστωτικές Μονάδες/ECTS

Η Διπλωματική Εργασία, εξασφαλίζει στο/τη μεταπτυχιακό φοιτητή/φοιτήτρια 6 πιστωτικές μονάδες (15 ECTS).

4.2. Χρόνος

4.2.1 Οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να εγγραφούν στο μάθημα ΜΡΑ670 Διπλωματική Εργασία (ανάλογα) όταν θα έχουν ήδη συμπληρώσει με επιτυχία το ΜΡΑ650 – Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας.

4.2.2. Η διάρκεια εκπόνησης της Δ.Ε. δεν δύναται να είναι μικρότερη των έξι (6) μηνών.

4.3. Ερευνητική Πρόταση

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες πρέπει να υποβάλουν πρόταση για εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας, η οποία αξιολογείται όπως περιγράφεται στο Άρθρο 1 πιο πάνω (Παράρτημα 1). Στην πρόταση πρέπει να αναφέρονται σε συντομία (έκταση μέχρι και 3 σελίδες):

1. Ο προτεινόμενος τίτλος της εργασίας.
2. Ο σκοπός και τα ερευνητικά ερωτήματα (μέγιστο 3 ερευνητικά ερωτήματα) της προτεινόμενης ερευνητικής εργασίας.
3. Σύνοψη ανασκόπηση σχετικής βιβλιογραφίας (βασισμένη σε πρόσφατη βιβλιογραφία-όχι παλαιότερη του 2000)
4. Αναγκαιότητα και αξία της έρευνας
5. Περιγραφή της προτεινόμενης ερευνητικής μεθοδολογίας:
 1. Προτεινόμενη μεθοδολογική προσέγγιση (ποιοτική/ποσοτική έρευνα με τεκμηρίωση που να υποστηρίζεται βιβλιογραφικά)
 2. Προτεινόμενο είδος έρευνας (π.χ. μελέτη περίπτωσης, επισκόπηση, πειραματική μελέτη, κλπ) με τεκμηρίωση που να υποστηρίζεται βιβλιογραφικά)
 3. Πληθυσμός και δείγμα (με αναφορά στο είδος της δειγματοληψίας και μέγεθος του δείγματος)
 4. Προτεινόμενες στρατηγικές και εργαλεία συλλογής δεδομένων
 5. Προτεινόμενοι μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων.
6. Βιβλιογραφικές πηγές (εντός των 3 σελίδων).

4.4 Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια

Με την έγκριση της ερευνητικής πρότασης ορίζεται ο/η επιβλέπων/ουσα της ΔΕ. Επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, της Σχολής ή του Πανεπιστημίου ή επιστημονικός συνεργάτης.

Από τη στιγμή εκείνη, ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να διευθετήσει συναντήσεις με τον/την Επιβλέποντα/ουσα Καθηγητή/τρια του/της. Ο/η κάθε φοιτητής/τρια συναντάται με τον/την Επιβλέποντα/ουσα Καθηγητή/τρια της Διπλωματικής Εργασίας μέχρι την αποπεράτωση της Εργασίας. Κατά διαστήματα τα οποία ορίζει ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια, ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια οφείλει να υποβάλλει προς αυτόν/αυτήν τα συμπληρωμένα τμήματα της εργασίας του/της για συζήτηση και να αναφέρει τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει.

5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ

5.1 Παράδοση

Όταν η Διπλωματική Εργασία είναι έτοιμη και με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας, ορίζεται ημερομηνία για τη διαδικασία αξιολόγησης/υποστήριξης η οποία συμφωνείται μεταξύ των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης και του/της φοιτητή/τριας, με κοινοποίηση στο/τη συντονιστή/τρια (και συν-συντονιστή/τρια του μεταπτυχιακού προγράμματος, εάν ισχύει) και τη γραμματεία των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων της Σχολής.

5.2 Υποστήριξη

Η υποστήριξη της Εργασίας γίνεται προφορικά, μέσω λογισμικού τηλεδιάσκεψης (κατά προτίμηση μέσα από την πλατφόρμα Blackboard Collaborate) ενώπιον της Επιτροπής Αξιολόγησης. Η διαδικασία υποστήριξης περιλαμβάνει παρουσίαση της ΔΕ από το/τη φοιτητή/τρια και συζήτηση της ΔΕ με τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης, είναι ανοικτή στην ακαδημαϊκή κοινότητα και το ευρύ κοινό με υποχρέωση των όσων ενδιαφέρονται να την παρακολουθήσουν όπως δηλώσουν το ενδιαφέρον τους έγκαιρα στον επιβλέποντα καθηγητή/επιβλέπουσα καθηγήτρια ώστε να λάβουν τους απαραίτητους κωδικούς πρόσβασης στο λογισμικό τηλεδιάσκεψης. Προτείνεται όπως η διαδικασία υποστήριξης οπτικογραφείται (σε αυτή την περίπτωση απαιτείται η προηγούμενη συναίνεση του/της φοιτητή/τριας και των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης).

5.3 Αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας

Αμέσως μετά την υποστήριξη, η Επιτροπή Αξιολόγησης αξιολογεί τη Διπλωματική Εργασία αποφασίζοντας κατά πόσο η Διπλωματική Εργασία γίνεται δεκτή ή όχι. Σχετικό Έντυπο Αξιολόγησης περιέχεται στο Παράρτημα 6. Η απόφαση είναι τελεσίδικη.

Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα:

- Εγκρίνει τη ΔΕ ως έχει (δηλαδή η ΔΕ είναι εξαιρετική ή οι εισηγήσεις για βελτίωση της ΔΕ δεν αναμένεται να εφαρμοστούν).
- Εγκρίνει τη ΔΕ με μικρές διορθώσεις που θα ελέγξει ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια.
- Μην κάνει αποδεκτή τη ΔΕ ως έχει, αλλά να συστήσει αριθμό τροποποιήσεων και επανυποβολή της σε καθορισμένο χρονικό διάστημα για εξέταση από την ίδια Επιτροπή.
- Μην κάνει αποδεκτή τη ΔΕ και να συστήσει επανυποβολή της σε καθορισμένο χρονικό διάστημα, αφού επέλθουν σημαντικές τροποποιήσεις, για εξέταση από την ίδια Επιτροπή, η οποία ενισχύεται με ακόμη ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού, που υποδεικνύεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.

5.4 Αντίγραφο της Διπλωματικής Εργασίας

Μετά την αποδοχή της Διπλωματικής Εργασίας, ο/η επόπτης/τρια της ΔΕ αποστέλλει ηλεκτρονικά τη Διπλωματική Εργασία στη γραμματεία των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών της Σχολής, μαζί με το Έντυπο Αξιολόγησης (Παράρτημα 6) (και τα δύο έγγραφα σε μορφή pdf). Η Διπλωματική Εργασία θα πρέπει να έχει συγκεκριμένη μορφή, όπως αυτή αναφέρεται στα Παραρτήματα 2 μέχρι 5. Το ηλεκτρονικό αντίγραφο αποτελεί περιουσία του Πανεπιστημίου.

6. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΥΦΟΣ

6.1. Ύφος

Οι σημειώσεις, οι παραπομπές, η βιβλιογραφία και η εισαγωγή στην αρχή κάθε κεφαλαίου, θα ακολουθούν το σύστημα που χρησιμοποιείται από την *Ψυχολογική Εταιρεία Αμερικής* (2009) (*Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition*). Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να βρουν πληροφορίες για το APA σύστημα βιβλιογραφικής καταχώρησης και τεκμηρίωσης στην ακόλουθη ιστοσελίδα:

<http://www.apastyle.org/>

Παρόλο που η έκταση της Διπλωματικής Εργασίας είναι δύσκολο να καθορισθεί, μια λογική έκταση κυμαίνεται γύρω στις 20000 λέξεις, εξαιρουμένων των Προκαταρκτικών Στοιχείων, των Παραρτημάτων και της Βιβλιογραφίας. Πιο κάτω παρατίθεται μια ενδεικτική κατανομή της έκτασης της γραπτής εργασίας στα επί μέρους κεφάλαια ως εξής:

1. Εισαγωγή	10%
2. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση	20-25%
3. Μεθοδολογία	20-25%

4. Αποτελέσματα – Ευρήματα	30-35%
5. Συμπεράσματα – Εισηγήσεις	10-15%

Περιθώρια: Τα προκαθορισμένα από το σύστημα βιβλιογραφικών αναφορών APA. Το κείμενο θα είναι δακτυλογραφημένο, σε διπλό διάστημα.

Η γλώσσα: Ελληνική (εκτός κι εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια αιτηθεί όπως την υποβάλει σε άλλη γλώσσα, στην οποία περίπτωση το αίτημα του εξετάζεται από το Συμβούλιο του αντίστοιχου Τμήματος).

6.2 Μορφή

Στη Διπλωματική Εργασία πρέπει να περιλαμβάνονται και τα ακόλουθα:

Α΄. Προκαταρκτικά

- Σελίδα με τον τίτλο της εργασίας (Παραρτήματα 2 και 3)
- Δήλωση Αποδοχής (Παράρτημα 4)
- Σελίδα Υπεύθυνης Δήλωσης (Παράρτημα 5)
- Πίνακας Περιεχομένων
- Κατάλογος Πινάκων (αν χρειάζεται)
- Πίνακας Διαγραμμάτων (αν χρειάζεται)
- Ευχαριστίες (Προαιρετικό)
- Περίληψη: περίπου 150 λέξεις στα ελληνικά και στα αγγλικά.

Β΄. Το Κύριο Σώμα

Γ΄. -Βιβλιογραφία

-Παράρτημα/τα (αν χρειάζεται, με αρίθμηση)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η ίδρυση της Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης αποτελεί ορόσημο για το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, αφού για πρώτη φορά -τον Οκτώβριο του 2013- προσφέρονται πλήρως αναγνωρισμένα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Πιο συγκεκριμένα, η Μονάδα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της προσπάθειας του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου να προσφέρει πρόσβαση στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό πολιτών, οι οποίοι, μέχρι τώρα, λόγω γεωγραφικών, επαγγελματικών, οικογενειακών ή άλλων περιορισμών, δεν είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν δια ζώσης κάποιο πρόγραμμα σπουδών. Με αυτό τον τρόπο, λοιπόν, το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου ανταποκρίνεται στις σύγχρονες και αυξανόμενες ανάγκες της κοινωνίας για μάθηση και προωθεί τις ίσες ευκαιρίες σε θέματα εκπαίδευσης, μέσω προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η Μονάδα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης εφαρμόζει ένα συγκεκριμένο και ολοκληρωμένο παιδαγωγικό μοντέλο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, το μοντέλο αυτό περιστρέφεται γύρω από ένα κεντρικό στοιχείο, τον εκπαιδευόμενο, και έχει ως βασικό στόχο τη διευκόλυνσή του στο δρόμο προς τη μάθηση και τη γνώση.

Η επιτυχία του μοντέλου βασίζεται στον άρτιο σχεδιασμό των δραστηριοτήτων μάθησης, στις οποίες επιδρούν τρία βασικά στοιχεία που βρίσκονται πάντα παρόντα στην εκπαιδευτική διαδικασία, έστω και με διαφορετικό βαθμό συμμετοχής κάθε φορά. Τα στοιχεία αυτά είναι η συνεργασία (μεταξύ φοιτητών, φοιτητών-διδασκόντων), η καθοδήγηση/μεντορισμός των φοιτητών (από το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου) και τα μέσα (περιβάλλον μάθησης, περιεχόμενα μαθημάτων, εργαλεία μάθησης).

Το διδακτικό προσωπικό που συνεργάζεται με τη Μονάδα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης είναι μέλη ΔΕΠ του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, ή εξωτερικοί συνεργάτες, όλοι τους με σημαντική ερευνητική και διδακτική δραστηριότητα στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αλλά και με εμπειρία και επιμόρφωση στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση και τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας σε δραστηριότητες διδασκαλίας και εκμάθησης. Η επιστημονική τους εγκυρότητα σε ό,τι αφορά το γνωστικό τους αντικείμενο και οι πιστοποιημένες γνώσεις τους στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, σε συνδυασμό με την άρτια και σύγχρονη υλικοτεχνική υποδομή του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου εγγυώνται την ποιότητα και την αξιοπιστία των προσφερόμενων προγραμμάτων.

1.1. Κριτήρια Εισδοχής (Admission Criteria)

Περαιτέρω πληροφορίες για τα Κριτήρια Εισδοχής του Πανεπιστημίου υπάρχουν στο Καταστατικό του Πανεπιστημίου (Annex 2)

Συγκεκριμένα, τα κριτήρια εισδοχής στα Μεταπτυχιακά προγράμματα της Σχολής είναι τα ακόλουθα:

1. Τίτλος Πτυχίου ή αντίστοιχό του από αναγνωρισμένο φορέα.
2. Γνώση Αγγλικής. Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία για επαρκή γνώση της αγγλικής γλώσσας. Αυτό πρέπει να αποτελείται από τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

(α) Απόδειξη ότι η διδασκαλία των προπτυχιακών μαθημάτων έχει γίνει στα αγγλικά

(β) Πιστοποιητικό αγγλικής γλώσσας ως ακολούθως:

EUC COURSES	IELTS	IGCSE/ GCE	TOEFL PAPER	TOEFL COMPUTER BASED	COUNCIL OF EUROPE LEVELS	ANGLIA ESOL	CAMBRIDGE EXAMS ESOL	TOEIC	TEIS	MICHIGAN CERT. OF PROFICIEN CY
ENG: 102	5.5	D	525	196	B2	Pass in advance d level	First Certificate (FCE)	600 - 640	60- 69	75-84

(γ) Γνώση της αγγλικής γλώσσας σε επίπεδο του τελευταίου έτους της Ελληνοκυπριακής εξαετούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (βαθμός 17+) ή Πιστοποιητικό αποφοίτησης από αγγλόφωνο σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

(δ) Οποιαδήποτε πιστοποιητικό αγγλικής γλώσσας ισοδύναμο με το κατώτερο αποδεκτό επίπεδο (ENG102) που λαμβάνεται από αναγνωρισμένο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

(ε) Τυχόν αποδεικτικό στοιχείο που δόθηκε από την Επιτροπή της Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και αντιστοιχεί σε 'Πολύ καλή' γνώση της Αγγλικής γλώσσας.

Σε περίπτωση που οι παραπάνω απαιτήσεις δεν μπορούν να ικανοποιηθούν, τότε το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου χρησιμοποιεί τη δική του διαγνωστική εξέταση αγγλικών, το αποτέλεσμα της οποίας θα προσδιορίσει το επίπεδο Αγγλικών του κάθε φοιτητή. Το ελάχιστο επίπεδο ενός/μιας φοιτητή/τριας ώστε γίνει δεκτός/η στο

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα είναι ENG102. Σε φοιτητές με χαμηλότερο επίπεδο αγγλικών ή πλησίον του ENG102 προσφέρονται εντατικά/συμπληρωματικά μαθήματα αγγλικών.

3. Άριστη γνώση της Ελληνικής. Οι υποψήφιοι οι οποίοι αναμένεται να διδάξουν / εργαστούν σε ελληνόφωνα σχολεία πρέπει να υποβάλλουν απόδειξη επάρκειας στην ελληνική γλώσσα: Αυτό πρέπει να αποτελείται από τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

- α) Απόδειξη ότι η διδασκαλία των προπτυχιακών μαθημάτων έχει γίνει στα ελληνικά.
- β) Απολυτήριο Λυκείου από αναγνωρισμένο εξατάξιο σχολείο σε Ελλάδα ή Κύπρο, με την προϋπόθεση ότι η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική.
- γ) Βαθμό C (ή ανώτερο) στα Νέα Ελληνικά σε επίπεδο GCE / A-level.
- δ) Πιστοποιητικό επιτυχίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε εξέταση για την ελληνική γλωσσική επάρκεια (Πολύ Καλή Γνώση)

4. Προσκόμιση/ύπαρξη πορτφόλιο (εάν κριθεί απαραίτητο)

5. Τουλάχιστον δύο χρόνια εμπειρία θα θεωρηθεί επιπρόσθετο ποσόν.

6. Η επιτυχία σε συνέντευξη είναι απαραίτητη.

i. Διαδικασία αίτησης:

Απαιτούμενα Δικαιολογητικά για Αίτηση Εισδοχής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα:

- 1. Συμπληρωμένη Αίτηση Εισδοχής (Μεταπτυχιακό)
- 2. Αναλυτική Βαθμολογία ή επίσημο αντίγραφο Αναλυτικής Βαθμολογίας
- 3. Απολυτήριο ή επίσημο αντίγραφο Απολυτηρίου
- 4. Σύντομη Προσωπική έκθεση εκπαιδευτικών και μουσικών επιτευγμάτων (μέχρι 2 σελίδες)
- 5. Βιογραφικό σημείωμα
- 6. Δυο συστατικές επιστολές
- 7. Δύο μικρές φωτογραφίες διαστάσεων διαβατηρίου
- 8. Για αιτητές/τριες των οποίων η μητρική γλώσσα δεν είναι η Ελληνική, ο φοιτητής/τρια θα παρακάθεται σε προφορική ή και γραπτή εξέταση διαπίστωσης του επιπέδου γνώσεων της Ελληνικής γλώσσας. Το Πανεπιστήμιο διατηρεί το δικαίωμα να αποδεχτεί αναγνωρισμένες εξετάσεις που επιβεβαιώνουν τη γνώση της Ελληνικής γλώσσας.
- 9. Οποιαδήποτε άλλα στοιχεία, τα οποία ο/η υποψήφιος/α φοιτητής/τρια θεωρεί ότι στηρίζουν την αίτηση του.

Οι υποψήφιοι φοιτητές μπορούν να προμηθευτούν την αίτηση εισδοχής του Πανεπιστημίου είτε ηλεκτρονικά, είτε από το Γραφείο Εισδοχής. Η αίτηση εισδοχής πρέπει να συνοδεύεται από μη επιστρεπτέο τέλος εισδοχής €52. Όταν ο/η υποψήφιος

φοιτητής/τρια γίνει δεκτός/ή στο Πανεπιστήμιο, το Γραφείο Εισδοχής (Office of Admissions) θα του/της στείλει Επιστολή Αποδοχής (Acceptance Letter).

Επικοινωνία:

Γραφείο Εισδοχής

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τ.Θ. 22006,

Τ.Κ.1516 Λευκωσία, Κύπρος

Τηλ: 00357-22713000-1, Φαξ: 00357-22713172

Email: eadmissions@euc.ac.cy

ii. Αναγνώριση Προηγούμενης Μάθησης

Το Πανεπιστήμιο δίνει εξαιρέσεις μαθημάτων/ πιστωτικών μονάδων ως εξής:

- Φοιτητές/τριες που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τα μαθήματα σε ένα άλλο πανεπιστήμιο / κολέγιο, σύμφωνα πάντα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

Για να γίνει επίσημη αξιολόγηση των μεταφερόμενων πιστωτικών μονάδων, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να καταθέσει στο Γραφείο Εισδοχής του Πανεπιστημίου τα εξής:

- **Συμπληρωμένο έντυπο αίτηση εισδοχής.**
Οι υποψήφιοι φοιτητές/τριες μπορούν να προμηθευτούν την αίτηση εισδοχής είτε ηλεκτρονικά, είτε από το Πανεπιστήμιο και συγκεκριμένα από το Γραφείο Εισδοχής. Η αίτηση εισδοχής πρέπει να συνοδεύεται από μη επιστρεπτέο τέλος εισδοχής € 52.
- **Αναλυτική Βαθμολογία ή επίσημο ή επικυρωμένο αντίγραφο της.**

Αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των μεταφερομένων πιστωτικών μονάδων, δίδεται στους υποψήφιους φοιτητές/τριες επίσημη δήλωση των πιστώσεων που αναγνωρίστηκαν για μεταφορά στο πτυχίο της επιλογής του/της, από το Γραφείο της Εισδοχής πριν την ημερομηνία εγγραφής.

Δεκτά γίνονται τα μαθήματα με βαθμό «C» και πάνω από ακαδημαϊκό ίδρυμα πανεπιστημιακού επιπέδου ή το πρόγραμμα. Για τα μαθήματα τα οποία ο βαθμός είναι χαμηλότερος από το «C» μπορεί να δοθεί ειδική εξέταση ώστε να μπορέσουν να μεταφερθούν.

Οι μεταφερόμενες πιστωτικές μονάδες αναγνωρίζονται στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου ως:

- Αντίστοιχο μάθημα
- Μάθημα Επιλογής

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Εισδοχής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου στο τηλέφωνο 00357-22-713000 ή στο eadmissions@euc.ac.cy

1.2. Προαπαιτούμενα Μαθήματα

Οι φοιτητές αναμένονται να έχουν συμπληρώσει τα προαπαιτούμενα μαθήματα (αν υπάρχουν) για κάθε μάθημα στο οποίο προτίθενται να εγγραφούν. Τυχόν εξαιρέσεις πρέπει να εγκρίνονται από το συντονιστή του Προγράμματος του/της κάθε φοιτητή/τριας.

1.3. Διάγραμμα Μαθήματος

Ο καθηγητής κατά την έναρξη των μαθημάτων αναρτά στην πλατφόρμα στους φοιτητές το Διάγραμμα Μαθήματος. Το Διάγραμμα Μαθήματος περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που χρειάζονται οι φοιτητές/τριες για να ολοκληρώσουν τις απαιτήσεις του μαθήματος. Περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή του μαθήματος αναφέροντας το σκοπό, τους στόχους και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη διδασκαλία, τις μεθόδους αξιολόγησης του μαθήματος και το χρονοδιάγραμμα του εξαμήνου. Επίσης, περιλαμβάνει κατάλογο με τα βασικά εγχειρίδια του μαθήματος και κατάλογο άλλων αναγνωσμάτων ως επιπλέον υλικό για το μάθημα.

1.4. Σύστημα Βαθμολογίας

Στο τέλος κάθε τετραμήνου και της καλοκαιρινής περιόδου, οι τελικοί βαθμοί ταχυδρομούνται σε όλους τους φοιτητές στη ταχυδρομική τους διεύθυνση ή αποστέλλονται με άλλο σύστημα επικοινωνίας και καταγράφονται από τη Γραμματεία στο ακαδημαϊκό τους δελτίο.

Το σύστημα βαθμολογίας που χρησιμοποιείται από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει ως εξής (όσον αφορά τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα):

**Εγγράμματη
βαθμολογία**

Ερμηνεία

**Αριθμητική
βαθμολογία**

Ποσοστό

A	Άριστα	4.00	90 και πάνω
B+	Πολύ καλά	3.5	85-89
B	Καλά	3.0	80-84
C+	Ικανοποιητικά	2.5	75-79
C	Αποδεκτό	2.0	70-74
F	Αποτυχία	0	70 και κάτω
I	Ελλιπής /Ατελής	0	
W	Απόσυρση μαθήματος	0	

- Ο βαθμός **"I" (Incomplete)** απονέμεται σε φοιτητή που έχει διατηρήσει ικανοποιητική επίδοση στο μάθημα, αλλά δεν ήταν σε θέση να ολοκληρώσει ένα μέρος των εργασιών (ανατιθέμενη μελέτη ή/ ενδιάμεση ή/ τελική εξέταση) για λόγους οι οποίοι έγιναν αποδεκτοί από το διδάσκοντα. Είναι ευθύνη του φοιτητή να δώσει τις απαραίτητες πληροφορίες στον διδάσκοντα καθηγητή για να δικαιολογήσει τους λόγους για τους οποίους δεν ολοκλήρωσε την εργασία που του ανατέθηκε και να καταλήξουν σε διευθέτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα ολοκληρωθούν οι απαιτήσεις του μαθήματος από το φοιτητή, έτσι ώστε να του καταχωρηθεί βαθμός. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει την ευθύνη, μετά από συνεννόηση με τον διδάσκοντα καθηγητή, για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που παραμένουν στο χρονικό διάστημα των πρώτων τεσσάρων εβδομάδων του επόμενου ακαδημαϊκού τετραμήνου. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, ο διδάσκων καθηγητής μπορεί να επεκτείνει το χρονοδιάγραμμα αυτό με παράταση μέχρι το επόμενο ακαδημαϊκό τετράμηνο. Αν ο/η φοιτητής/τρια δεν ολοκληρώσει τις εργασίες που του ανατέθηκαν στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, θα έχει ως αποτέλεσμα την αποτυχία του μαθήματος και σε καταχώρηση τελικού βαθμού "F" στο ακαδημαϊκό του δελτίο.

Ο βαθμός 'I' επιτρέπει στον φοιτητή/τρια να συμπληρώσει τις ελλιπείς απαιτήσεις του μαθήματος μέχρι την τελευταία μέρα του επομένου τετραμήνου. Φοιτητές/τριες που επιθυμούν να πάρουν παράταση πρέπει να καταθέσουν το έντυπο "Παράταση προθεσμίας παράδοσης του Ελλιπή βαθμού" συμπληρωμένο και υπογραμμένο από τον/την διδάσκοντα/ουσα/επόπτη/τρια του/της και τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Η παράταση πάντα ισχύει μόνο για ένα τετράμηνο με το δικαίωμα ανανέωσης αφού δοθεί έγκριση από τους προαναφερόμενους πριν την λήξη της. Τα συμπληρωμένα έντυπα παραδίδονται από τον/την φοιτητή/τρια στην Γραμματεία του Πανεπιστημίου, στο Τμήμα Εγγραφών.

- Ο βαθμός **"W" (Withdrawal)** υποδηλώνει την απόσυρση του φοιτητή από κάποιο μάθημα πριν από το χρονικό διάστημα που καθορίζεται σύμφωνα με την ισχύουσα πολιτική. Ο βαθμός **"W" (Withdrawal)** δεν υπολογίζεται στη γενική βαθμολογία του κάθε φοιτητή.
- Ο βαθμός **"F" (Fail)** υπολογίζεται στη γενική βαθμολογία του κάθε φοιτητή.
- Βαθμοί για μαθήματα που μεταφέρθηκαν από άλλο πανεπιστήμιο δεν υπολογίζονται στο μέσο όρο της τελικής βαθμολογίας (GPA).

1.5. Αναθεώρηση του Βαθμού

Στην περίπτωση κατά την οποία ένας/μία φοιτητής/τρια θεωρεί ότι οι βαθμοί που του/της καταχωρήθηκαν δεν ήταν οι αναμενόμενοι, πρέπει να επιλύσει το πρόβλημα με τον/τη διδάσκοντα/ουσα καθηγητή/τρια. Εάν δεν επιλυθεί, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει ένσταση (αφορά μόνο την τελική εξέταση) συμπληρώνοντας αίτηση ένστασης στο γραφείο της Γραμματείας εγγραφής φοιτητών (Registrar's Office).

Η Γραμματεία θα ενημερώσει τον/την Συντονιστή/τρια του αντίστοιχου Μεταπτυχιακού Προγράμματος, ο/η οποίος/α θα εξαντλήσει όλες τις πιθανότητες για την επίλυση του προβλήματος προσωπικά με τον/την φοιτητή/τρια και τον τον/τη διδάσκοντα/ουσα καθηγητή/τρια. Για την περαιτέρω εξέταση της ένστασης (π.χ. επαναξιολόγηση) ακολουθούνται οι εσωτερικοί κανονισμοί της Σχολής.

Για να γίνει επανεξέταση της βαθμολογίας ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να κάνει ένσταση εντός τεσσάρων (4) εβδομάδων από την ημερομηνία που ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα.

1.6. Αλλαγή Βαθμολογίας

Μόλις οι βαθμοί υποβληθούν στο γραφείο της Γραμματείας εγγραφής φοιτητών (Registrar's Office) καμία αλλαγή δεν επιτρέπεται, εκτός αν ο/η διδάσκων/ουσα καθηγητής/τρια συμπληρώσει το έντυπο αλλαγής βαθμού (Grade Change form) στο οποίο εξηγεί το λάθος που έγινε στον υπολογισμό του βαθμού του/της φοιτητή/τριας. Οποιαδήποτε αλλαγή στη βαθμολογία πρέπει να εγκριθεί από τον Κοσμήτορα της Σχολής.

1.7. Αναπληρωματική Εξέταση

Όταν σε κάποιος/α φοιτητή/τρια καταχωρείται ο βαθμός "I" εξαιτίας της αδυναμίας του να παρακαθίσει σε εξετάσεις και επιθυμεί να τις παρακαθίσει, θα πρέπει να επικοινωνήσει με το γραφείο της Γραμματείας εγγραφής φοιτητών (Registrar's Office), να συμπληρώσει την σχετική αίτηση (Incomplete form) και να πληρώσει το σχετικό τέλος. Στη συνέχεια θα πρέπει να επικοινωνήσει με τον/τη διδάσκοντα/ουσα καθηγητή/τρια έτσι ώστε να διευθετηθεί η ημερομηνία για την εξέταση. Μετά την εξέταση ο/η διδάσκοντας/ουσα καθηγητής/τρια πρέπει να υποβάλει τον τελικό βαθμό στη Γραμματεία. Αναπληρωματικές εξετάσεις δεν μπορούν να γίνουν για βελτίωση βαθμού.\

1.8. Επανάληψη μαθήματος

Εάν ένας/μία φοιτητής/τρια επαναλάβει κάποιο μάθημα, ο νέος βαθμός θα συμπεριληφθεί στον υπολογισμό του μέσου όρου της τελικής βαθμολογίας του (GPA). Ο βαθμός που καταχωρήθηκε πριν από την επανάληψη του μαθήματος δεν συμπεριλαμβάνεται στον μέσο όρο της τελικής βαθμολογίας, καταγράφεται όμως στο ακαδημαϊκό δελτίο του φοιτητή και στην αναλυτική βαθμολογία.

1.9. Μέσος όρος Βαθμολογιών (GPA)

Ένας Μέσος Όρος Βαθμολογίας (GPA–Grade Point Average) καταχωρείται σε κάθε φοιτητή/τρια στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Ο μέσος όρος υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των πιστωτικών ωρών κάθε μαθήματος με την αριθμητική βαθμολογία (που ισοδυναμεί στην εγγράμματη βαθμολογία) και στη συνέχεια προστίθενται. Το συνολικό άθροισμα διαιρείται με το συνολικό αριθμό των πιστωτικών ωρών για τις οποίες ο/η φοιτητής/τρια έχει λάβει βαθμό. Βαθμοί που καταχωρήθηκαν ως "I", "W", δεν υπολογίζονται στο μέσο όρο.

1.10. Ακύρωση Μαθημάτων

Το Πανεπιστήμιο έχει δικαίωμα ακύρωσης μαθημάτων αν δεν υπάρχει ικανοποιητικός αριθμός εγγραφής φοιτητών στα μαθήματα αυτά.

1.11. Απόσυρση από το Πανεπιστήμιο

Φοιτητές οι οποίοι επιθυμούν να αποχωρήσουν από το Πανεπιστήμιο θα πρέπει να συμπληρώσουν την αίτηση απόσυρσης "withdrawal form" από το Γραφείο . Η συμπλήρωση της αίτησης θεωρείται υποχρέωση του φοιτητή, ως μέρος της τελικής διαδικασίας απόσυρσης. Αν ο/η φοιτητής/τρια δεν το κάνει τότε υποχρεούται να πληρώσει τα διδάκτρα και τα τέλη του τρέχοντος ακαδημαϊκού εξαμήνου και αυτόματα θα του καταχωρηθεί βαθμολογία "F" στα μαθήματα που εγγράφηκε.

1.12. Αλλαγή Ονοματεπώνυμου, Διεύθυνσης ή Κλάδου Σπουδών

Είναι ευθύνη του κάθε φοιτητή να ενημερώνει το γραφείο της Γραμματείας εγγραφής φοιτητών (Registrar's Office).για οποιαδήποτε αλλαγή στο ονοματεπώνυμο, διεύθυνση ή κλάδου σπουδών. Σε περίπτωση αλλαγής κλάδου σπουδών ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να

συμπληρώσει το έντυπο Αλλαγής Κλάδου Σπουδών (Change of Major/Degree form) και να εγκριθεί από τον ακαδημαϊκό του σύμβουλο.

1.13. Αποφοίτηση

i. Για να μπορέσει κάποιος/α μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να κάνει αίτηση για αποφοίτηση θα πρέπει να:

1. έχει συμπληρώσει τις απαιτήσεις που ορίζει ο οδηγός σπουδών (Bulletin) για απόκτηση πτυχίου.
2. διατηρεί ένα γενικό (G.P.A.) τουλάχιστον 2,50 στο σύνολο όλων των μαθημάτων που έχει κάνει
3. έχει τακτοποιήσει όλες τις οικονομικές (και άλλες π.χ. βιβλιοθήκη) υποχρεώσεις απέναντι στο Πανεπιστήμιο πριν από την αίτηση αποφοίτησης

ii. Αίτηση για αποφοίτηση

Οι φοιτητές που πληρούν όλες τις απαιτήσεις που αναφέρονται πιο πάνω, πρέπει να συμπληρώσουν την αίτηση για αποφοίτηση από το γραφείο Εγγραφής Φοιτητών (Registrar's Office). Όταν υποβληθεί η αίτηση ο/η φοιτητής/τρια πληρώνει το αντίστοιχο τέλος. Το Πανεπιστήμιο δεν έχει καμία ευθύνη για το αν ο/η φοιτητής/τρια δεν αποφοιτήσει εξαιτίας της παράλειψής του να υποβάλει την αίτηση για την αποφοίτησή του.

iii. Τελετή αποφοίτησης

Οι φοιτητές/τριες, οι οποίοι επιθυμούν να παραστούν στην Ετήσια Τελετή Αποφοίτησης και Απονομής Βραβείων του Πανεπιστημίου, πρέπει να υποβάλουν αίτηση στο Γραφείο Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας (Office of Student Affairs) εντός της χρονικής προθεσμίας που ορίζεται κάθε φορά. Οι φοιτητές/τριες που αποφοιτούν στο τέλος του Χειμερινού Εξαμήνου επιτρέπεται να παραστούν στην τελετή αποφοίτησης του Εαρινού εξαμήνου. Είναι επίσης, πολιτική του Πανεπιστημίου να επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στους/στις φοιτητές/τριες που αναμένεται να αποφοιτήσουν μετά το πέρας της Καλοκαιρινής περιόδου μαθημάτων να συμμετάσχουν στην Τελετή Αποφοίτησης.

Τα πτυχία δεν απονέμονται κατά την τελετή αποφοίτησης. Συμμετοχή στην τελετή αποφοίτησης, δεν υποδηλώνει ότι ο/η φοιτητής/τρια έχει ολοκληρώσει τις απαιτήσεις ώστε να μπορεί να πάρει πτυχίο.

ΠΑΡΟΧΕΣ – ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

2.1. Βιβλιοθήκη

Η Βιβλιοθήκη βρίσκεται στον 2ο όροφο του Νότιου Κτιρίου του Πανεπιστημίου. Καταλαμβάνει ολόκληρο τον όροφο και έχει συνολική έκταση 1300 τετραγωνικά μέτρα. Η Βιβλιοθήκη έχει χωρητικότητα περίπου 160 ατόμων. Η Βιβλιοθήκη είναι πλήρως μηχανογραφημένη ώστε να διευκολύνει τους βιβλιοθηκονόμους και τους φοιτητές με διάφορους τρόπους. Οι διαθέσιμοι υπολογιστές παρέχουν στους χρήστες πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Υπάρχουν 17 δημόσιοι σταθμοί εργασίας, υποστηρίζοντας τις ανάγκες των χρηστών, 3 σταθμοί για αναζήτηση στο σύστημα καταλογογράφησης της Βιβλιοθήκης και 1 σταθμός που χρησιμοποιείται από τους βιβλιοθηκονόμους για την παροχή βοήθειας στους χρήστες και για σκοπούς επιμόρφωσης. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη έχει ένα εργαστήριο υπολογιστών με είκοσι σταθμούς εργασίας, 2 δωμάτια μελέτης/συναντήσεων με χωρητικότητα 10 ατόμων σε κάθε δωμάτιο, καθώς και ένα δωμάτιο φωτοτυπίας. Στη Βιβλιοθήκη υπάρχει πρόσβαση σε ασύρματο δίκτυο για όλους τους χρήστες.

Η Βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή 6 ημέρες την εβδομάδα για συνολικά εβδομήντα τέσσερις ώρες. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί από Δευτέρα έως Παρασκευή 8π.μ.– 9μ.μ. και Σάββατο 9π.μ.– 6μ.μ. Επιπλέον, η Βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή 6 ημέρες κατά τη διάρκεια των διακοπών των Χριστουγέννων και 6 ημέρες κατά τη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα, 9π.μ. – 5μ.μ.

Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης παρέχει βοήθεια στους χρήστες της για εντοπισμό βιβλίων, περιοδικών και στην διαδικτυακή αναζήτηση. Εκτός από το κεντρικό γραφείο υποδοχής, υπάρχει και Γραφείο Πληροφοριών τοποθετημένο σε περίοπτη θέση στο κέντρο της Βιβλιοθήκης, ώστε να παρέχει βοήθεια στους φοιτητές και το διδακτικό προσωπικό. Οι βιβλιοθηκονόμοι προσεγγίζουν συχνά τους φοιτητές για να τους προσφέρουν βοήθεια, αντί να περιμένουν τον ίδιο τον φοιτητή να προσεγγίσει το βιβλιοθηκονόμο.

Οι συλλογές της Βιβλιοθήκης οργανώνονται από διεθνώς εγκεκριμένες συμβάσεις και είναι διατεταγμένες για την αποτελεσματική ανάκτηση την αναγκαία στιγμή, βάση του Διεθνή Συστήματος Ταξινόμησης της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (LCCS). Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου χρησιμοποιεί το LCCS από το 1986. Η Βιβλιοθήκη παρέχει στους χρήστες της εύκολη πρόσβαση σε βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και άλλο υλικό αναφοράς.

Για την αναζήτηση ενός βιβλίου, η Βιβλιοθήκη είναι πλήρως μηχανογραφημένη. Ο χρήστης μπορεί να εντοπίσει ένα βιβλίο απλά εισάγοντας τον συγγραφέα, μια λέξη-κλειδί ή τον τίτλο ενός βιβλίου. Ο χρήστης μπορεί επίσης να αναζητήσει τη βάση δεδομένων ανάλογα με το θέμα, ώστε να μπορεί να δει όλα τα βιβλία που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα.

Η Βιβλιοθήκη προμηθεύτηκε το σύστημα KOHA Open-Source Integrated Library και επί του παρόντος βρίσκεται στη διαδικασία της εκ νέου καταγραφής όλης της συλλογής βιβλίων, προκειμένου να ανταποκρίνεται στα διεθνή πρότυπα και να αποτελεί μέρος του Καταλόγου της Ένωσης Βιβλιοθηκών Κύπρου.

Για να ενισχύσει την έρευνα, η Βιβλιοθήκη είναι εγγεγραμμένη σε διάφορες βάσεις δεδομένων, όπως οι Academic Onefile-Infotrac, Proquest Central, PsyArticles, ACM Digital Library, Emerald Insight 200, EBSCO'S Academic Complete and Business Source Complete, Sage, Medline Complete, CINAHL Plus fulltext, Health and Wellness Resource Center-Infotrac, Science Direct's Health and Life Sciences, Health and Medical Complete-Proquest, IEEE και σε πολλές άλλες διαδικτυακές Βάσεις Δεδομένων. Οι βάσεις δεδομένων παρέχουν στους χρήστες πρόσβαση στα πλήρη κείμενα περιοδικών, εφημερίδων, πρακτικά συνεδρίων, εκθέσεις εταιρειών και πολλά άλλα. Επί του παρόντος, οι χρήστες έχουν πρόσβαση σε πάνω από 69.000 μοναδικούς τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών και σε πάνω από 230.000 ηλεκτρονικά βιβλία.

Ο χρήστης της Βιβλιοθήκης μπορεί να δανειστεί έως και επτά βιβλία μέσα σε ένα χρόνο, για μια περίοδο τριών εβδομάδων. Ο χρήστης, που επιθυμεί να κρατήσει τα βιβλία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, μπορεί να το κάνει ανανεώνοντας τα βιβλία στη Βιβλιοθήκη. Οι φοιτητές δεν μπορούν να δανειστούν βιβλία που σημειώνονται με κόκκινο αυτοκόλλητο. Τέτοια βιβλία χρησιμοποιούνται ως σημείο αναφοράς ή τίθενται σε εφεδρεία για ορισμένα μαθήματα. Όταν η επιστροφή των βιβλίων έχει καθυστερήσει, οι φοιτητές κοινοποιούνται μέσω ταχυδρομείου ή μέσω e-mail, ενώ τους επιβάλλεται πρόστιμο 50 σεντς την ημέρα. Τα χρήματα από τα πρόστιμα χρησιμοποιούνται για την αγορά βιβλίων για τη βιβλιοθήκη.

Το φωτοτυπικό κέντρο που βρίσκεται εντός των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου παρέχει υπηρεσίες στους φοιτητές, όπως δακτυλογράφηση, έγχρωμη εκτύπωση και πώληση σχολικών υλικών και προμηθειών. Οι χρήστες μπορούν να αγοράσουν από το κέντρο μαγνητικές κάρτες για χρήση στα φωτοτυπικά μηχανήματα αυτοεξυπηρέτησης. Οι κενές μαγνητικές κάρτες κοστίζουν 1 ευρώ συν 10 ευρώ για 200 αντίτυπα. Υπάρχουν όμως περιορισμοί σχετικά με το τι οι χρήστες μπορούν να φωτοτυπούν (σύμφωνα με τη νομοθεσία). Τα πνευματικά δικαιώματα στην Κύπρο ρυθμίζονται από τον Νόμο Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων του 1976 μέχρι 2006 (Νόμος 59/1976, όπως τροποποιήθηκε με τους Νόμους 63/77, 18/93, 54(I)/99, 12(I)/2001, 128(I)/2002 και 128(I)/2004 και 123(I)/2006) και σε όλες τις περιπτώσεις, η ευθύνη για τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία ανήκει στο χρήστη που πραγματοποιεί τις φωτοτυπίες.

Η Βιβλιοθήκη είναι επίσης υπεύθυνη για την παραγγελία και την πώληση βιβλίων. Ο στόχος του βιβλιοπωλείου είναι να διευκολύνει τους φοιτητές, παρέχοντας τους όλα τα απαραίτητα βιβλία που χρειάζονται για να υποστηρίξουν τις σπουδές τους.

2.2. Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών

Το Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών λειτουργεί υπό την εποπτεία του Διοικητικού Τμήματος Πληροφοριακών Συστημάτων και παρέχει υπηρεσίες με στόχο να υποστηρίξει τις ανάγκες της διδασκαλίας, της έρευνας και τις διοικητικές λειτουργίες του Πανεπιστημίου.

Το Κέντρο προσπαθεί συνεχώς να παρέχει τις καλύτερες υπηρεσίες για χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και να ικανοποιήσει όσες πιο πολλές ανάγκες του Πανεπιστημίου, να ενισχύσει και να εμπλουτίσει τη διαδικασία της εκπαίδευσης και να την οδηγήσει στην πρωτοπορία της τεχνολογίας. Οι προσπάθειες διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των σχολών και των υπόλοιπων τμημάτων του Πανεπιστημίου αλλά και την ανταλλαγή πληροφοριών με υπηρεσίες εκτός Πανεπιστημίου.

2.3. Δίκτυο Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου

Σε κάθε φοιτητή του μεταπτυχιακού δίνεται ένας λογαριασμός για σύνδεση με το δίκτυο του Πανεπιστημίου. Ο λογαριασμός αυτός επιτρέπει την πρόσβαση των φοιτητών στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του Πανεπιστημίου. Ο λογαριασμός αυτός δίνει επίσης πρόσβαση σε ένα ειδικό χώρο για αποθήκευση αρχείων στον οποίο μπορείτε να αποθηκεύσετε τις εργασίες σας. Μπορείτε επίσης να έχετε πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων της Βιβλιοθήκης είτε μέσω των Η/Υ της Βιβλιοθήκης ή είτε από το κύριο Κέντρο Η/Υ.

2.4. Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (E-MAIL)

Όλοι οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου έχουν ηλεκτρονική διεύθυνση του Πανεπιστημίου. Αυτή η υπηρεσία σας επιτρέπει να ελέγχετε το ηλεκτρονικό σας ταχυδρομείο από οποιονδήποτε υπολογιστή συνδεδεμένο στο Διαδίκτυο. Μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για να επικοινωνήσετε με μέλη ΔΕΠ, το προσωπικό του πανεπιστημίου και συμφοιτητές/τριες σας. Στη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στέλλονται οι επίσημες πληροφορίες και ανακοινώσεις του Πανεπιστημίου, γι'αυτό ελέγχετε το ηλεκτρονικό σας ταχυδρομείο σε τακτική βάση, προκειμένου να παραμείνετε ενημερωμένοι για σημαντικές ειδήσεις και γεγονότα.

Η δομή της διεύθυνσης είναι: [Registration number@students.euc.ac.cy](mailto:Registration_number@students.euc.ac.cy)

Για παράδειγμα, ο/η φοιτητής/τρια με αριθμό εγγραφής (registration number) 20081100 θα έχει την πιο κάτω ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail account) καθώς και το πιο κάτω όνομα χρήστη (username) και κωδικό αριθμό πρόσβασης (password):

e-mail account: 20081100@students.euc.ac.cy

username: 20081100@students.euc.ac.cy

password: ο κωδικός θα σταλεί με sms αμέσως μετά την εγγραφή στα μαθήματα

Για σκοπούς ασφάλειας, μπορείτε να αλλάξετε τον κωδικό αριθμό πρόσβασης που σας δίνεται, όπως αναφέρεται πιο πάνω, και να θέσετε δικό σας από την πρώτη φορά που θα «μπείτε» (login). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πως να αλλάξετε το κωδικό σας αριθμό πρόσβασης μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου μας www.euc.ac.cy επιλέγοντας “Student webmail”.

Συμβουλευέστε να αλλάξετε τον κωδικό αριθμό σας τώρα, για να αποφύγετε προβλήματα στο μέλλον.

Μην κοινοποιείτε σε κανένα τον κωδικό σας αριθμό

Παρακαλούνται οι φοιτητές/τριες να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική διεύθυνση του Πανεπιστημίου που τους έχει δοθεί με την εγγραφή τους στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο όταν επικοινωνούν με το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου και τους επιστημονικούς του συνεργάτες. Παρακαλώ επικοινωνήστε με support@euc.ac.cy σε περίπτωση που δεν γνωρίζετε την ηλεκτρονική διεύθυνσή σας ή έχετε οποιαδήποτε δυσκολία να τη χρησιμοποιήσετε. Παρακαλώ σημειώστε, επίσης, ότι το προσωπικό του Πανεπιστημίου δεν θα ανταποκρίνεται σε ηλεκτρονικά μηνύματα φοιτητών από άλλες ηλεκτρονικές διευθύνσεις εκτός από εκείνες του Πανεπιστημίου (για λόγους ασφάλειας)».

4.5. Εργαστήρια

Κέντρο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών – Κύριο Εργαστήριο

Ωράριο: 08:00π.μ – 09:00 μ.μ

ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΣΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ

3.1. Ανέντιμη πρακτική φοιτητών/τριών

Το Πανεπιστήμιο έχει την ευθύνη να διατηρεί και να προωθεί την ποιότητα της επιστημονικής γνώσης, όπως επίσης και να διασφαλίζει ότι οι φοιτητές/τριές του αντιλαμβάνονται τι είναι η ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Σε αυτό το τμήμα διαγράφεται η πολιτική του πανεπιστημίου για την ανέντιμη ακαδημαϊκή λειτουργία των φοιτητών/τριών του. Τέτοια αδικήματα συνεπάγονται ποινές. Οι φοιτητές/τριες πρέπει να διαβάσουν προσεκτικά τους Εσωτερικούς Κανονισμούς για την Ακαδημαϊκή Δεοντολογία και Πειθαρχία Φοιτητών/τριών και προτρέπονται να ζητήσουν τη βοήθεια και καθοδήγηση της Σχολής όσον αφορά την έντιμη ακαδημαϊκή πρακτική, ιδιαίτερα όσον αφορά τη χρήση υλικού από πηγές του διαδικτύου. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να αποφύγουν οποιαδήποτε μη εσκεμμένη ανεντιμότητα.

Οι πιο κάτω αυτονόητοι όροι υποδεικνύουν τους τύπους της ανέντιμης πρακτικής.

i. Πρωτοτυπία

Για τους σκοπούς αυτής της Πολιτικής Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας «πρωτότυπη» εργασία είναι γνήσια δουλειά που παράγεται για τη συγκεκριμένη προς αξιολόγηση μελέτη από το φοιτητή/τρια, η οποία φέρει το όνομά του/της. Οποιαδήποτε χρήση ιδεών ή επιστημονικής γνώσης άλλων αναγνωρίζεται. Η «εργασία» δεν περιλαμβάνει μόνο γραπτό υλικό αλλά και προφορικό, ακουστικό, οπτικό, ή άλλο υλικό που έχει υποβληθεί για βαθμολόγηση.

ii. Ακαδημαϊκή Ανεντιμότητα

Η ακαδημαϊκή ανεντιμότητα καθορίζεται από την έκταση και το επίπεδο της πρόθεσης. Κατά την εκτίμηση της έκτασης ή κλίμακας ανεντιμότητας ο διδάσκων/διδάσκουσα θα αξιολογήσει πόση από τη δουλειά του φοιτητή/τριας είναι δική του μετά την αφαίρεση όλου του αναγνωρισθέντος υλικού πηγών. Σε καμιά περίπτωση, δουλειά που είναι προϊόν λογοκλοπής μπορεί να συνυπολογισθεί για τον καθορισμό ενός βαθμού. Η πρόθεση για εξαπάτηση αποτελεί σημαντική άποψη ακαδημαϊκής ανεντιμότητας. Επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις εξαπάτησης συνεπάγονται την επιβολή σοβαρών ποινών στο φοιτητή/τρια και η παράβαση θα καταγράφεται επίσημα και μόνιμα στο φάκελο του φοιτητή/τριας.

iii. Λογοκλοπή

Λογοκλοπή είναι η παρουσίαση από ένα/μία φοιτητή/τρια της δουλειάς κάποιου άλλου ως δικής του/της. Περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

- i. Υποβολή από ένα φοιτητή/τρια της δουλειάς κάποιου άλλου ως δικής του.
- ii. Παράφραση ή συντόμευση κειμένου χωρίς την αναγνώριση της πηγής του υλικού.
- iii. Αυτούσια παραπομπή ή αντιγραφή λέξεων από μέρος ή ολόκληρη δουλειά, ιδεών, ή επιστημονικής γνώσης κάποιου άλλου χωρίς τον προσδιορισμό της ταυτότητάς του, αναγνώριση ή αναφορά.
- iv. Υποβολή από ένα φοιτητή/τρια δουλειάς που αγοράστηκε, που δανείστηκε, ή έρευνας, άρθρων και σχεδίων εργασίας που κλάπηκαν.

iv. Δολίευση

Δολίευση είναι η παροχή ή λήψη μη εξουσιοδοτημένης βοήθειας για αθέμιτη εκμετάλλευση πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από εξέταση, διαγώνισμα, παρουσίαση ή άλλη εξέταση όπως:

- i. Συνεργασία εκ των προτέρων αν αυτό απαγορεύεται ειδικά από το διδάσκοντα.
- ii. Προφορική συνεργασία κατά τη διάρκεια της εξέτασης, εκτός και αν αυτό επιτρέπεται ειδικά από το διδάσκοντα.
- iii. Η χρήση σημειώσεων, βιβλίων, ή άλλων γραπτών βοηθημάτων κατά τη διάρκεια της εξέτασης, εκτός και αν αυτό επιτρέπεται ειδικά από το διδάσκοντα.
- iv. Η χρήση ηλεκτρονικών τεχνασμάτων και κινητής τηλεφωνίας για αποθήκευση, μετάδοση ή φωτογράφιση πληροφοριών από και προς μια εξωτερική πηγή.
- v. Η χρήση κωδικών ή σημάτων που αποσκοπούν στην επικοινωνία με άλλους/ες φοιτητές/τριες μέσα στην αίθουσα εξέτασης.
- vi. Το να κοιτάζει ένας πάνω στο γραπτό κάποιου άλλου και/ή να επιτρέπει σε άλλο φοιτητή/τρια να κοιτάζει στο γραπτό του κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου.
- vii. Διαβίβαση οποιωνδήποτε πληροφοριών σε φοιτητές/τριες που δεν έχουν ακόμη παρακαθήσει σε εξετάσεις.
- viii. Παραποίηση αποδεικτικών στοιχείων μιας εξέτασης διευθετώντας με άλλο/η φοιτητή/τρια να παρακαθήσει σε μια εξέταση στη θέση του ή στη θέση του ίδιου.
- ix. Προσποιούμενος/η ότι έχει παρακαθήσει στην εξέταση αλλά να μην παραδίδει το γραπτό του/της και μετά να ισχυρίζεται ότι το απώλεσε ο διδάσκων/διδάσκουσα.

v. Συμπαιγνία

Συμπαιγνία είναι η λανθασμένη αντιπροσώπευση από ομάδες φοιτητών/τριών οι οποίοι εν γνώσει τους βοηθούν ο ένας τον άλλο για να επιτύχουν ένα αθέμιτο εξεταστικό πλεονέκτημα. Περιλαμβάνει:

- i. Αντιπροσώπευση της δουλειάς διαφόρων προσώπων ως δουλειάς ενός φοιτητή/τριας με την ανάμειξη και των δύο μερών στη διευθέτηση εν γνώσει τους.
- ii. Αντιπροσώπευση της δουλειάς ενός φοιτητή/τριας ως δουλειάς μιας ομάδας φοιτητών/τριών με την ανάμειξη και των δύο μερών στη διευθέτηση εν γνώσει τους.
- iii. Ηθελημένη πολλαπλή διανομή αντιγράφων των μελετών, άρθρων ή σχεδίων εργασίας ενός/μιας φοιτητή/τριας σε άλλους/ες φοιτητές/τριες για υποβολή μετά την μετονομασία της μελέτης ως δικής τους.

vi. Χάλκευση

Χάλκευση είναι η ψευδής αντιπροσώπευση δεδομένων έρευνας ή «παραστασιακού» υλικού σαν πρωτότυπης αυθεντικής δουλειάς για υποβολή για βαθμολόγηση. Παραδείγματα είναι:

- i. Επινόηση δεδομένων.
- ii. Ηθελημένη παράλειψη μερικών δεδομένων προς απόκτηση επιθυμητών αποτελεσμάτων που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

3.2. Ποινές και Διαδικασίες

Ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού, αφού αξιολογήσει την έκταση της ανεντιμότητας και το επίπεδο της πρόθεσης και αποδείξει την ακαδημαϊκή ανεντιμότητα, μπορεί να χρησιμοποιήσει μια ή συνδυασμό από τις ακόλουθες ποινές και διαδικασίες:

- i. Να απαιτήσει να ξαναγραφτεί μια μελέτη που περιέχει ύλη που αποτελεί προϊόν λογοκλοπής.
- ii. Να μειώσει το βαθμό μιας έκθεσης ή ενός σχεδίου εργασίας.
- iii. Να μηδενίσει μια εργασία.
- iv. Να μειώσει το βαθμό ενός μαθήματος.
- v. Να μηδενίσει ένα μάθημα.
- vi. Να παραπέμψει την περίπτωση στη Σύγκλητο για περαιτέρω μέτρα τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν αναστολή ακαδημαϊκής φοίτησης ή αποβολή.

Αναμένεται ότι οι διδάσκοντες θα αναφέρουν γραπτώς στο Γραφείο Εγγραφών (μέσω του Προέδρου του Τμήματός) όλες τις επιβληθείσες ποινές, με σύντομη περιγραφή του περιστατικού, αποστέλλοντας αντίγραφα στον Κοσμήτορα της σχετικής σχολής και στον Πρύτανη. Εάν ένας/μία διδάσκων/διδάσκουσα ανακοινώσει ότι ένας/μία φοιτητής/τρια έχει μηδενιστεί στο μάθημα λόγω ακαδημαϊκής ανεντιμότητας, ο/η τιμωρηθείς/σα φοιτητής/τρια δεν επιτρέπεται να αποσυρθεί από το μάθημα.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

4.1. Γραφείο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων

Το γραφείο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων προσφέρει σημαντικές πληροφορίες για τα μεταπτυχιακά προγράμματα της Σχολής και στηρίζει τις ακαδημαϊκές ανάγκες των φοιτητών.

Κατά τη διάρκεια του Χειμερινού και του Εαρινού εξαμήνου το γραφείο είναι ανοικτό Δευτέρα – Παρασκευή από τις 8:00π.μ – 1:30μμ και από τις 15:00μμ – 18:30 μμ. Κατά τη διάρκεια του Καλοκαιρινού εξαμήνου το γραφείο είναι ανοικτό Δευτέρα – Παρασκευή από τις 8:00π.μ – 1:30μμ και από τις 16:00μμ – 19:00 μμ.

4.2. Διοικητικό – Γραμματειακό Προσωπικό

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τηλέφωνο: 22713132

4.3. Σύνδεσμος Αποφοίτων (ALUMNI ASSOCIATION)

Οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου αντικατοπτρίζουν την ποιότητα των μεταπτυχιακών προγραμμάτων της Σχολής, όχι μόνο μέσα από τη πορεία της καριέρας τους αλλά και μέσα από τον ενθουσιασμό που εκφράζουν για την εμπειρία τους.

Το Πανεπιστήμιο επιχορηγεί το Σύνδεσμο Αποφοίτων ως μια προσπάθεια να κρατήσει επαφή με τους απόφοιτους προσκαλώντας τους να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου και στέλλοντας τους δημοσιεύσεις του Πανεπιστημίου. Ο σύνδεσμος είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να λαμβάνει πληροφορίες από τους αποφοίτους σύμφωνα με την εργασία τους και την σταδιοδρομία που ακολουθούν.

Ο αυξανόμενος αριθμός του Συνδέσμου Αποφοίτων αναμένεται να προωθήσει περαιτέρω τους επαγγελματικούς και κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των Αποφοίτων και των Αποφοίτων με το Πανεπιστήμιο.

Σε αυτή τη προσπάθεια το Πανεπιστήμιο υποστηρίζει και ενθαρρύνει τον σύνδεσμο στις κοινωνικές και επαγγελματικές του εκδηλώσεις έτσι ώστε να διαφοροποιήσει το χαρακτήρα

του και να αναπτυχθεί σε ένα ανεξάρτητο οργανισμό με διακριτή ταυτότητα. Ο σύνδεσμος Αποφοίτων είναι ένας ζωντανός οργανισμός ανθρώπων και ιδεών δεσμευμένος να επιτύχει την περαιτέρω εξέλιξη της σταδιοδρομίας των μελών του αλλά και να προωθήσει το εκπαιδευτικό ήθος μεταξύ τους.

Σκοπός και στόχοι του Συνδέσμου Αποφοίτων

Σκοπός

Να προσφέρει καθοδήγηση στους/στις φοιτητές/τριες του Πανεπιστημίου και στους Απόφοιτους για την επίτευξη των στόχων τους σχετικά με την σταδιοδρομία τους και να αναπτύξουν και διατηρήσουν ουσιαστικές σχέσεις μεταξύ του Συνδέσμου Αποφοίτων και των Αποφοίτων.

Οι στόχοι του συνδέσμου είναι:

- Η ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των μελών του Συνδέσμου καθώς και μεταξύ των Σχολών του Πανεπιστημίου, τη διοίκηση και των άλλων αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου.
- Η επίλυση των προβλημάτων των μελών-φοιτητών του συνδέσμου.
- Η ανάπτυξη φιλικών δεσμών, της συνεργασίας και της αλληλεγγύης με τους/τις φοιτητές/τριες.
- Η παροχή βοήθειας στις σχολές για προώθηση των στόχων ενισχυμένων εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων για τους/τις φοιτητές/τριες και το σύνδεσμο μέσα από συναντήσεις και άλλες μορφές επικοινωνίας.
- Η προώθηση με τον καλύτερο τρόπο των συμφερόντων του Πανεπιστημίου και των μελών του.

4.4. Υπηρεσίες Υποστήριξης Φοιτητών

4.4.1. Καθοδήγηση

Ακαδημαϊκή καθοδήγηση παρέχεται σε όλους τους/τις Μεταπτυχιακούς/ες Φοιτητές/τριες με την εγγραφή τους στο Πρόγραμμα από το γραφείο μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών της Σχολής Τεχνών και Επιστημών Αγωγής και τον/την Συντονιστή/τρια του Προγράμματος στο οποίο φοιτούν. Η επικοινωνία του φοιτητή με το/τη Συντονιστή/τρια του Προγράμματος του/της μπορεί να γίνει οποιαδήποτε στιγμή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνικά στις ώρες γραφείου του, έτσι ώστε να συζητήσει τα πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζει και να καθοδηγηθεί για εξομάλυνσή τους.

Ο κύριος στόχος της ακαδημαϊκής καθοδήγησης είναι να συμβουλευσει τους/τις φοιτητές/τριες στη σωστή επιλογή μαθημάτων για τις ακαδημαϊκές τους σπουδές. Το Πανεπιστήμιο μέσα από το θεσμό αυτό βελτιώνει συνεχώς τις υπηρεσίες του για ομαλότερη και αποτελεσματικότερη διαδικασία εγγραφών, καλύτερη χρήση των πόρων του Τμήματος και του Πανεπιστημίου και την αναβάθμιση των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών

προγραμμάτων. Η συνολική διαδικασία της ακαδημαϊκής καθοδήγησης περιλαμβάνει την παροχή συμβουλών και πληροφοριών και την αξιολόγηση των ικανοτήτων και των στόχων του/της κάθε φοιτητή/τριας. Για τους λόγους αυτούς, η παροχή ακαδημαϊκής καθοδήγησης θεωρείται ως μια αμφίδρομη διαδικασία μεταξύ των φοιτητών και του/της Συντονιστή/τριας του Προγράμματος.

Ο/Η Συντονιστής/τρια του Προγράμματος έχει την ευθύνη να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/τριες στον καθορισμό και την ανάπτυξη ρεαλιστικών εκπαιδευτικών στόχων που να είναι σύμφωνοι με τις ακαδημαϊκές τους ικανότητες, τις δεξιότητες, τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες τους. Οι Συντονιστές/τριες του κάθε Προγράμματος είναι μέλη ΔΕΠ πλήρους απασχόλησης των πανεπιστημιακών τμημάτων/σχολών.

4.4.2. Υπηρεσία Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας

Η Υπηρεσία Σπουδών και Φοιτητικής μέριμνας συντονίζει τις υπηρεσίες των φοιτητών και οργανώνει τη ζωή στο Πανεπιστήμιο και τις φοιτητικές εκδηλώσεις. Η υπηρεσία στηρίζει τους/τις φοιτητές/τριες και τους προσφέρει προκλήσεις ώστε να αποδώσουν στο μέγιστο των ικανοτήτων τους. Οι φοιτητές/τριες ενθαρρύνονται να αναπτύξουν, να διερευνήσουν και να εκφράσουν τις απόψεις τους ως ξεχωριστά άτομα και μέλη της κοινότητας, σ' ένα περιβάλλον ασφάλειας και αμοιβαίου σεβασμού. Η καλλιέργεια της αίσθησης της ενεργού συμμετοχής και κοινωνικής ευθύνης αποτελεί βασική δέσμευση της Υπηρεσίας, έτσι ώστε οι φοιτητές/τριες να εξελιχθούν σε πρωτοποριακούς ηγέτες.

Η Υπηρεσία Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας βρίσκεται στο ισόγειο του Δυτικού κτιρίου του Πανεπιστημίου και είναι ανοιχτό από τη Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή.

4.4.3. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

Προσωπική Καθοδήγηση παρέχεται από το Γραφείο Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας. Το εξειδικευμένο μέλος/σύμβουλος κατέχει διδακτορικό στο τομέα της Ψυχολογίας καθώς και ένα σημαντικό υπόβαθρο στη ψυχολογική συμβουλευτική, με ιδιαίτερη κατάρτιση και εμπειρία στον τομέα της παρέμβασης της ανθρώπινης ανάπτυξης

Ο πρωταρχικός στόχος της προσωπικής καθοδήγησης είναι η παροχή συμβουλευτικής βοήθειας μέσα από την οργάνωση συνεδριάσεων για τις ψυχολογικές και συναισθηματικές τους ανάγκες. Η υπηρεσία αποτελείται τόσο από διδακτικό όσο και από διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου και επιχειρεί να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/τριες στην αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων τους (προσωπικής, συναισθηματικής και διαπροσωπικής φύσεως) τα οποία αποτελούν εμπόδια για τη προσαρμογή τους στο Πανεπιστήμιο, την ακαδημαϊκή επιτυχία και την προσωπική τους ανάπτυξη.

Ο σύμβουλος είναι διαθέσιμος για παροχή συμβουλευτικής βοήθειας κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, σε προκαθορισμένες ώρες ή με ραντεβού από τη Δευτέρα έως Παρασκευή.

4.4.4. Επαγγελματική Καθοδήγηση

Η υπηρεσία αυτή έχει σκοπό να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/τριες να εντοπίσουν τα επαγγελματικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες. Οι φοιτητές/τριες που δεν είναι σίγουροι για τους εκπαιδευτικούς τους στόχους ή που έχουν ανάγκη για γενικές ακαδημαϊκές συμβουλές μπορούν να απευθυνθούν για βοήθεια στο Κέντρο Συμβουλευτικής.

Το προσωπικό από όλες τις Σχολές του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, καλείται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους να βοηθήσει τους/τις φοιτητές/τριες για την επιλογή του κλάδου σπουδών (για καινούριους/ες φοιτητές/τριες), των μαθημάτων και την οργάνωση του προγράμματος τους.

4.4.5. Γραφείο Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης (Employment and Career Office)

Το Γραφείο Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου επικεντρώνει τις προσπάθειές του στην παροχή βοήθειας σε όλους τους αποφοίτους που αναζητούν ευκαιρίες σταδιοδρομίας. Το Γραφείο Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης (ECO) έχει καλλιεργήσει στενούς δεσμούς με την επιχειρηματική κοινότητα και διατηρεί μια ανοικτή γραμμή επικοινωνίας με όλες τις εταιρείες/ιδρύματα που έχουν ανάγκη από νέες προσλήψεις.

Μέσα από το Γραφείο Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης, παρέχεται επίσης βοήθεια στους/στις φοιτητές/τριες να αποκτήσουν μερική, προσωρινή ή θερινή απασχόληση εντός και εκτός πανεπιστημιούπολης αλλά και ενημέρωση στους απόφοιτους για πιθανές ευκαιρίες σχετικές με τη σταδιοδρομία τους. Το γραφείο αποφοίτων μπορεί να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες του Γραφείου Σταδιοδρομίας είτε για την εξεύρεση εργασίας ή την αλλαγή από τη παρούσα απασχόληση σε νέα.

Το Γραφείο Σταδιοδρομίας και Απασχόλησης βοηθά τους/τις φοιτητές/τριες να προετοιμάσουν το βιογραφικό τους και τους διδάσκει δεξιότητες για μια επιτυχημένη συνέντευξη μέσα από μια σειρά από σεμινάρια, συνεντεύξεις, ασκήσεις προσομοίωσης και εργαστήρια. Το γραφείο διοργανώνει κάθε άνοιξη στο Πανεπιστήμιο Ημέρα Καριέρας στην οποία συμμετέχουν διάφορες εταιρείες οι οποίες προσφέρουν θέσεις εργασίας. Οι θέσεις αυτές καταχωρούνται σε λίστα στο χώρο των ανακοινώσεων ανακοίνωσης του Φοιτητικού Κέντρου.

Οι φοιτητές/τριες που αναζητούν εργασία μπορούν να περιηγηθούν στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, επιλέγοντας τη σελίδα του Γραφείου Σταδιοδρομίας και

Απασχόλησης. Εκεί, μπορούν να βρουν θέσεις εργασίας, να υποβάλουν αιτήσεις και να εγγραφούν σε διάφορα προγράμματα, όπως το Internship Program.

4.4.6. Επιτροπή Ειδικών Αναγκών

Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο στηρίζει τις ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση για όλα τα τμήματα της κοινωνίας. Προς υλοποίηση της στήριξης αυτής, το Πανεπιστήμιο θεσμοθέτησε Επιτροπή, η οποία προωθεί επίσημα την κουλτούρα της συνειδητοποίησης και στήριξης της αναπηρίας. Πιο συγκεκριμένα το Πανεπιστήμιο προσφέρει βοήθεια σε φοιτητές/τριες με αναπηρίες / ανάγκες μετά από ανάλογη επίσημη διάγνωση και πληροφορεί τους καθηγητές και επισύρει την προσοχή τους σε περιπτώσεις για τις οποίες απαιτούνται ειδικές προσαρμογές, π.χ. στη συμβουλευτική, στη διδασκαλία, αξιολόγηση, βαθμολόγηση κ.τ.λ. Επίσης, προνοεί για εύκολη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις και τις διευκολύνσεις του Πανεπιστημίου.

4.4.7. Υπηρεσία Α΄ Βοηθειών και Επείγοντων Ιατρικών Περιστατικών

Η υπηρεσία αυτή παρέχει πρώτη ιατρική βοήθεια και φροντίδα σε φοιτητές/τριες και προσωπικό του Πανεπιστημίου. Βρίσκεται σε ειδική διαμορφωμένη και εξοπλισμένη αίθουσα / μονάδα στο ισόγειο της δυτικής πτέρυγας, δίπλα από την καφετέρια του Πανεπιστημίου και το Γραφείο Φοιτητικών Υποθέσεων. Είναι στελεχωμένη με επαγγελματία Νοσηλεύτη και Εκπαιδευτή Νοσηλευτικής. Ο τηλεφωνικός αριθμός επικοινωνίας με τη μονάδα είναι 22-713003.

Για θέματα που δεν προνοούνται στον οδηγό αυτό υπάρχουν αναφορές στον Οδηγό Σπουδών (Bulletin) του Πανεπιστημίου Σε κάθε περίπτωση υπερισχύουν οι πρόνοιες του Καταστατικού και οι αποφάσεις του Συμβουλίου της Σχολής και της Συγκλήτου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΜΡΑ670

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Όνοματεπώνυμο φοιτητή/τριας:	
Αριθμός εγγραφής φοιτητή/τριας:	
Ηλεκτρονική διεύθυνση φοιτητή/τριας:	
Προτεινόμενο τετράμηνο έναρξης εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας:	

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ:

Ερευνητική Πρόταση:

(έκταση μέχρι και 3 σελίδες)

1. Προτεινόμενος τίτλος της ΔΕ.
2. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα (μέγιστο 3) της προτεινόμενης ερευνητικής εργασίας.
3. Σύνοψη ανασκόπηση σχετικής βιβλιογραφίας (βασισμένη σε πρόσφατη βιβλιογραφία-όχι παλαιότερη του 2000)
4. Αναγκαιότητα και αξία της έρευνας
5. Περιγραφή της προτεινόμενης ερευνητικής μεθοδολογίας:
 1. Προτεινόμενη μεθοδολογική προσέγγιση (ποιοτική/ποσοτική έρευνα με τεκμηρίωση που να υποστηρίζεται βιβλιογραφικά)
 2. Προτεινόμενο είδος έρευνας (π.χ. μελέτη περίπτωσης, επισκόπηση, πειραματική μελέτη, κλπ) με τεκμηρίωση που να υποστηρίζεται βιβλιογραφικά)
 3. Πληθυσμός και δείγμα (με αναφορά στο είδος της δειγματοληψίας και μέγεθος του δείγματος)
 4. Στρατηγικές και εργαλεία συλλογής δεδομένων
 5. Μέθοδος/οι ανάλυσης δεδομένων.
6. Βιβλιογραφικές πηγές (εντός των 3 σελίδων).

Προτεινόμενος/η επιβλέπωντας/ουσα καθηγητής/τρια (2, κατά σειρά προτίμησης):

(Σημ. Η πρόταση αυτή δεν δεσμεύει το Τμήμα στον ορισμό του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας)

1.

2.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

(ΕΞΩΦΥΛΛΟ)

**ΤΙΤΛΟΣ (ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΟΣ ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ)
ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΑΠΟ ΤΟΝ/ΤΗΝ

(Όνομα και επώνυμο φοιτητή/φοιτήτριας)

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ:.....**

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Μήνας, Χρόνος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

(ΕΣΩΦΥΛΛΟ)

Ευρωπαϊκό
Πανεπιστήμιο Κύπρου

LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

**ΤΙΤΛΟΣ (ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΟΣ ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ)
ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΑΠΟ ΤΟΝ/ΤΗΝ

(Όνομα και επώνυμο φοιτητή/φοιτήτριας)

**Διπλωματική εργασία
για μερική ικανοποίηση των όρων για απόκτηση
Μεταπτυχιακού Τίτλου
στη Δημόσια Διοίκηση:**

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Μήνας, Χρόνος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΔΟΧΗΣ

Η Διπλωματική Εργασία με θέμα «.....», η οποία εκπονήθηκε από τον/την..... για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου
.....

εγκρίθηκε στις ύστερα από εισήγηση των ακόλουθων Μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης:

- 1.
- 2.

Ο/η Πρόεδρος του Τμήματος

Ημερομηνία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο/η(όνομα φοιτητή/τριας), γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «.....» (τίτλος Διπλωματικής Εργασίας), αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο/η δηλών/ούσα

(όνομα μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Τμήμα (ανάλογα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όνομα Συγγραφέα:

Αρ. Μητρώου:

Τίτλος Εργασίας:

ΒΑΘΜΟΣ:

Αριθμός: Γράμμα:

Εργασία: /85

Παρουσίαση: /15

Η Διπλωματική Εργασία (διαγράφονται όσα δεν ισχύουν και περιγράφεται στη συνέχεια το σκεπτικό της απόφασης):

1. Εγκρίνεται ως έχει (δηλαδή η ΔΕ είναι εξαιρετη ή οι εισηγήσεις για βελτίωση της ΔΕ δεν αναμένεται να εφαρμοστούν).
2. Εγκρίνεται με μικρές διορθώσεις που θα ελέγξει ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια.
3. Δεν γίνεται αποδεκτή ως έχει, αλλά συστήνει αριθμό τροποποιήσεων και επανυποβολή της σε καθορισμένο χρονικό διάστημα για εξέταση από την ίδια Επιτροπή.
4. Δεν γίνεται αποδεκτή και συστήνει επανυποβολή της σε καθορισμένο χρονικό διάστημα, αφού επέλθουν σημαντικές τροποποιήσεις, για εξέταση από την ίδια Επιτροπή, η οποία ενισχύεται με ακόμη ένα μέλος του διδακτικού προσωπικού, που υποδεικνύεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος.

Παρατηρήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης:

Προτείνονται οι ακόλουθες αλλαγές: (Στην περίπτωση των 2, 3 ή 4 πιο πάνω)

Η Επιτροπή Αξιολόγησης

Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια:

Εξωτερικός/ή Αξιολογητής/τρια:

Ημερομηνία:

ΜΡΑ615 - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η: Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένα εισαγωγικό μάθημα στην κοινωνική πολιτική που παρουσιάζει και αναλύει κριτικά τις έννοιες επιθυμία, ανάγκη και δικαίωμα και θίγει ζητήματα ορισμού της κοινωνικής πολιτικής και του πεδίου της. Παρουσιάζει την ιδιότητα του πολίτη και διαπραγματεύεται τη σχέση της με την κοινωνική πολιτική.

ΣΥΝΟΨΗ

Η έννοια της 'εκ της συμμετοχής ιδιότητας του πολίτη' (citizenship) δεν έχει αποδοθεί με έναν καθολικά αποδεκτό ορισμό. Η Μαρσαλλιανή προσέγγιση της την επεκτείνει προς τη σφαίρα των κοινωνικών δικαιωμάτων, συνδέοντας την άμεσα με την κοινωνική πολιτική και την εξέλιξη του κράτους πρόνοιας. Τα κοινωνικά δικαιώματα οριοθετούν ως ένα βαθμό μια προωθημένη μορφή της ιδιότητας του πολίτη, η οποία αντικαθιστά μια κοινωνία βασισμένη στον ανταγωνισμό των τάξεων και τις ανισότητες, από μια κοινωνία εδρασμένη στην αρχή της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Μοχλός αλλά και ανατροφοδότης της υποκατάστασης αυτής είναι η κοινωνική πολιτική.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Επιθυμίες-Ανάγκες- Κοινωνικά Δικαιώματα

Ιδιότητα του πολίτη

Κοινωνικά Προβλήματα/ Κοινωνικός αποκλεισμός

Κοινωνική Πολιτική

Κοινωνική Πρόνοια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Κοινωνικά Δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=88&eventsId=1187&furtherEvents=yes>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Καυταντζόγλου, Ι. (2006) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ Εκτός Εντός και Υπό; Θεωρητικές, ιστορικές και πολιτικές καταβολές μιας διαφορούμενης έννοιας, Αθήνα: Σαββάλας.

Σταθόπουλος, Π. (2015) Κοινωνική Προστασία Κοινωνική Πρόνοια Πολιτικές και Προγράμματα, Αθήνα: Παπαζήση. (Κεφ. Ι, ΙΙ, ΙΙΙ)

Lewis, G., Gewirtz, S., & Clarke, J., επιμ., (2007) Κοινωνική πολιτική. Μια άλλη προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Πώς διαμορφώνονται οι ανάγκες ενός ατόμου από τις επιθυμίες του;

Ποιο το σκεπτικό στην αναγόρευση αναγκών σε δικαιώματα;

Ποιους στόχους εξυπηρετεί η κοινωνική πολιτική;

Θεωρείται σκόπιμο να παρέχονται από το κράτος χρήματα σε άπορους για κινητή τηλεφωνία, για νοσηλεία σε ιδιωτικές κλινικές, για ψυχαγωγία, για διακοπές;

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η : Κύριες Αντιλήψεις και Μοντέλα Κοινωνικής Πολιτικής

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παρουσιάζει και αναλύει κριτικά τα επικρατέστερα μοντέλα κοινωνικής πολιτικής.

ΣΥΝΟΨΗ

Η ανάπτυξη των κοινωνικών δικαιωμάτων και η άσκηση της κοινωνικής πολιτικής εξαρτάται από τους όρους της συνθηκολόγησης μεταξύ των κυρίαρχων οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών συμφερόντων. Η φύση και η εφαρμογή δικαιωμάτων και πολιτικής διαμορφώνεται και αναπτύσσεται με τη φορά εκείνης της ιδιότητας του πολίτη. Βεβαίως, είναι οι αντιλήψεις για το περιεχόμενο των σύνθετων αυτών εννοιών που κυρίως καθορίζουν τη δυναμική της αλληλεπίδρασης τους.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.
- Συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Υπολειμματικό ≠ Θεσμικό μοντέλο

Νεοφιλελεύθερη ≠ Σοσιαλδημοκρατική προσέγγιση

Μαρξισμός

Φεμινισμός

Οικολογία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- What is Social Policy?

Pete Alcock

https://www.youtube.com/watch?v=Ccff_50dFP4

Hartley Dean

<https://www.youtube.com/watch?v=IQ3DKpD8kao>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Βενιέρης, Δ. (2009) Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική και κοινωνικά δικαιώματα. Το τέλος των ύμνων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. (Κεφ. I, II, III, IV)

Σταθόπουλος, Π. (2015) Κοινωνική Προστασία Κοινωνική Πρόνοια Πολιτικές και Προγράμματα, Αθήνα: Παπαζήση. (Κεφ. III)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Δώστε έναν ορισμό της κοινωνικής πολιτικής.

Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του θεσμικού και του υπολειμματικού μοντέλου κοινωνικής πολιτικής;

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η : Κράτος Πρόνοιας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παρουσιάζει και αναλύει κριτικά μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή το κράτος πρόνοιας και τα επικρατέστερα μοντέλα στην Ευρώπη.

ΣΥΝΟΨΗ

Το μάθημα θα εξετάσει διαφορετικές προσεγγίσεις όπως την Μαρξιστική, την φεμινιστική και την νέο-φιλελεύθερη και διαφορετικά καθεστώτα ευημερίας που χρησιμοποιούνται σε διαφορετικά κράτη και ιδιαίτερα το νοτιο-ευρωπαϊκό μοντέλο κοινωνικής προστασίας.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής.
- Αναλύουν το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Κράτος Πρόνοιας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Esping-Andersen, G., (with Gallie, D., Hemerijck, A. & Myles, J.), 2006. Γιατί χρειαζόμαστε ένα νέο κοινωνικό

κράτος. Αθήνα: Διόνικος (2002).

Esping-Andersen, G., 2014. Οι τρεις κόσμοι του καπιταλισμού της ευημερίας. Αθήνα: Τόπος (1990).

Κατρούγκαλος, Γ. Σ.-Π. (2009) Θεσμοί Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασία των Κοινωνικών Δικαιωμάτων σε Διεθνές και Εθνικό Επίπεδο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη. (Κεφ. 1, 4 και 5)

Μάρδας, Γ.Δ. και Βαλκάνος, Ε. Ι. (2005) Κοινωνική Πολιτική Θεωρία και Πράξη, Διοίκηση-Οικονομία-Δίκαιο-Κοινωνιολογία. Αθήνα: Παπαζήση.

Στασινοπούλου, Ο. (1990) Κράτος πρόνοιας. Ιστορική εξέλιξη-Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Gutenberg.

Katrougalos, G. and Lazaridis, G., 2003. South European welfare states. Problems, challenges and prospects. Houndsmills, Basingstoke: Palgrave.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Τι είναι το κράτος πρόνοιας;

Πώς δημιουργήθηκε και ποια η διαδρομή του στο χρόνο;

Ποια τα διαφορετικά προνοιακά μοντέλα σύμφωνα με την τυπολογία που παρουσιάστηκε;

Που ανήκουν η Ελλάδα και η Κύπρος;

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η : Κοινωνικός σχεδιασμός

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εξοικειώνει τους φοιτητές με βασικά ζητήματα σχεδιασμού της κοινωνικής πολιτικής τα οποία και αναλύει κριτικά.

ΣΥΝΟΨΗ

Η σημασία του σχεδιασμού στη χάραξη καθώς και στην εφαρμογή αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής. Στάδια και μέθοδοι σχεδιασμού και διαβούλευσης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων. Η κοινωνική έρευνα και ο ρόλος της στον κοινωνικό σχεδιασμό.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Κοινωνικός σχεδιασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ιατρίδης, Δ. Σ. (2004) Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής. Θεωρία και Πράξη του Κοινωνικού Σχεδιασμού. Αθήνα: Gutenberg.

Ιατρίδης, Δ. (2005) Οργανισμοί Κοινωνικής Φροντίδας: Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής για Ανάπτυξη, Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.

Κασιμάτη, Κ. (2006) Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση. Μέθοδοι και Πρακτικές. Αθήνα: Gutenberg.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Ποιοι ορίζουν την ατζέντα της κοινωνικής πολιτικής;

Πώς η έρευνα μπορεί και πρέπει να χρησιμοποιείται στον σχεδιασμό αλλά και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής;

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η : Αξιολόγηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θίγει ζητήματα έρευνας και αξιολόγησης μέτρων και προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής.

ΣΥΝΟΨΗ

Η σημασία της αξιολόγησης στη χάραξη, εφαρμογή και βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής. Τεκμηριωμένες πρακτικές και αποτελεσματικότητα. Μέθοδοι και πρακτικές αξιολόγησης. Διαδικασία και παράμετροι αξιολόγησης της κοινωνικής πολιτικής.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αξιολόγηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ιατρίδης, Δ. Σ. (2004) Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής. Θεωρία και Πράξη του Κοινωνικού Σχεδιασμού. Αθήνα: Gutenberg.

Κασιμάτη, Κ. (2006) Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση. Μέθοδοι και Πρακτικές. Αθήνα: Gutenberg.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Ποια ζητήματα μπορούν να επηρεάσουν την 'επιτυχία' ή την 'αποτυχία' μιας πολιτικής;

ΕΝΟΤΗΤΑ 6^η : Ζητήματα Εφαρμογής

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αναφέρεται σε ζητήματα εφαρμογής που προκύπτουν στην κοινωνικής πολιτικής τα οποία προσεγγίζονται κριτικά.

ΣΥΝΟΨΗ

Ο προνοιακός πλουραλισμός επηρεάζει τη χάραξη αλλά και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής. Οι διαφορετικοί «παίκτες» στην κοινωνική πολιτική. Κοινωνική πολιτική και κρατικοί, ιδιωτικοί και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.
- Συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Προνοιακός πλουραλισμός

Μεικτή οικονομία της κοινωνικής πρόνοιας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

-Making public policy more fun | Vasiliki (Vass) Bednar | TEDxToronto

<https://www.youtube.com/watch?v=wXYsA5yVSY>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Ζαϊμάκης Γ., Κανδυλάκη Α. (επιμ.) (2005) Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές Παρέμβασης σε Ευπαθείς Ομάδες και σε Πολυπολιτισμικές Κοινότητες, Αθήνα: Κριτική.

Gough, I., 2008. Η πολιτική οικονομία του κοινωνικού κράτους. Αθήνα: Σαββάλας (1979).

Offer, J. and Pinker, R. (2016) Social Policy and Welfare Pluralism. Bristol: Policy Press.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Τι είναι προνοιακός πλουραλισμός;

Δώστε έναν ορισμό και ένα παράδειγμα της μεικτής προνοιακής οικονομίας.

Γιατί η δημιουργία και εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής είναι μια περίπλοκη διαδικασία;

Πώς οι δημόσιοι οργανισμοί, η κοινωνία και η αγορά συνδιαμορφώνουν την κοινωνική πολιτική;

-Γραπτή Εργασία

Επιλέξτε μια πολιτική και αναλύστε την με βάση τη σχετική βιβλιογραφία.

Εισαγωγή: Ποια πολιτική αναλύετε; Ποια κοινωνικά ζητήματα/προβλήματα σχεδιάστηκε να αντιμετωπίσει; Γιατί είναι σημαντική;

Κύριο μέρος: Ποιες είναι οι αιτίες του προβλήματος; Πόσο σοβαρό είναι; Ποιους επηρεάζει; Ποιες πολιτικές/προγράμματα υπάρχουν για να αντιμετωπιστεί; Ποια είναι η λογική τους; Καλύπτουν στις ανάγκες του πληθυσμού που αντιμετωπίζει το πρόβλημα; Δυνατά σημεία και αδυναμίες. Εφαρμόζονται όπως σχεδιάστηκαν; Είναι αποτελεσματικές; Ποια είναι τα αναμενόμενα αποτελέσματα; Υπάρχουν εκπλήξεις;

Επίλογος: Με βάση την ανάλυσή σας, εντοπίζετε κάποιες απαραίτητες βελτιώσεις; Ποιος και πώς μπορεί να βελτιώσει την επικρατούσα κατάσταση; Οι λύσεις που προτείνετε είναι εφαρμόσιμες; Θα έχουν τα επιθυμητά οφέλη; Θα υπάρχουν παρενέργειες; Μπορεί κάτι να πάει στραβά με τις λύσεις που προτείνετε;

Βιβλιογραφία: Τουλάχιστον 15 αναφορές.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7^η : Εργασία και Κοινωνικές ασφαλίσεις

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια εισαγωγή σε δύο βασικούς πυλώνες της κοινωνικής πολιτικής.

ΣΥΝΟΨΗ

Η συγκεκριμένη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση κύριων κοινωνικών προβλημάτων που αναδύονται στις σύγχρονες κοινωνίες και των τρόπων αντιμετώπισής τους μέσα από κοινωνικές πολιτικές.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.
- Συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Εργασία

Προστασία Ανέργων

Ασφαλιστικό

Ισορροπία επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής

Κοινωνικός Αποκλεισμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

-PANOS PASHARDES AND CHRISTOS KOUTSAMPELAS –
EUROPEAN SOCIAL POLICY NETWORK FEBRUARY 2017

Why did poverty in old age in Cyprus reduce so sharply? ESPN Flash Report 2017/08.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1135&newsId=2756&furtherNews=yes>

Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sidv2.nsf/page02_gr/page02_gr?OpenDocument

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Ορίστε την ισορροπία επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής.

Με ποιους τρόπους μπορεί κάποιος να μειονεκτεί ή να είναι θύμα διακρίσεων στην αγορά εργασίας και ποιες πολιτικές είναι διαθέσιμες για να το καταπολεμήσουν;

ΕΝΟΤΗΤΑ 8^η : Παιδεία Υγεία και Πρόνοια

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή σε τρεις βασικούς πυλώνες της κοινωνικής πολιτικής.

ΣΥΝΟΨΗ

Η συγκεκριμένη ενότητα περιλαμβάνει την ανάλυση κύριων κοινωνικών προβλημάτων που αναδύονται στις σύγχρονες κοινωνίες και των τρόπων αντιμετώπισής τους μέσα από κοινωνικές πολιτικές.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συζητούν βασικές έννοιες στην κοινωνική πολιτική.
- Αναλύουν τη σημασία της κοινωνικής πολιτικής.
- Συγκρίνουν διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις κοινωνικής πολιτικής.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Παιδεία

Υγεία

Πρόνοια

Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (Ε.Ε.Ε.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

<http://www.moec.gov.cy/>

Υπουργείο Υγείας

http://www.moh.gov.cy/moh/moh.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument

Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sws/sws.nsf/dmlindex_gr/dmlindex_gr?OpenDocument

Ματσαγγάνης Μ. (2004) Η Κοινωνική Αλληλεγγύη και οι Αντιφάσεις της. Ο ρόλος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος σε μια σύγχρονη κοινωνική πολιτική, Αθήνα: Κριτική.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Δώστε έναν ορισμό του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Πώς η παρουσία δημόσιων, ιδιωτικών και μη-κυβερνητικών οργανισμών αλλάζει την παροχή προνοιακών υπηρεσιών;

ΕΝΟΤΗΤΑ 9^η : Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μέσα από μια σύντομη ιστορική αναδρομή παρουσιάζει την ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική.

ΣΥΝΟΨΗ

Θα χρησιμοποιούν σύγχρονα παραδείγματα κοινωνικής πολιτικής από διαφορετικούς χώρους τόσο από τον Ευρωπαϊκό αλλά και τον παγκόσμιο χώρο σε σχέση με την υγεία, την απασχόληση, τη μετανάστευση, και την εκπαίδευση για να αναλυθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα διαφορετικών συστημάτων κοινωνικής ευημερίας και ιδιαίτερα η επίδραση της κοινωνικής πολιτικής στους χρήστες κοινωνικών υπηρεσιών.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Αναλύουν το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Συγκρίνουν έννοιες κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική

Κοινωνική συνοχή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Βενιέρης, Δ. (2002) Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης. Η Κοινωνική Πολιτική του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βενιέρης, Δ. (2009) Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική και κοινωνικά δικαιώματα. Το τέλος των ύμνων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βενιέρης, Δ. (2012), Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική και κοινωνικά δικαιώματα, Αθήνα: Τόπος.

Κατρούγκαλος, Γ. Σ.-Π. (2009) Θεσμοί Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασία των Κοινωνικών Δικαιωμάτων σε Διεθνές και Εθνικό Επίπεδο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (επιμ), (2010), Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αθήνα: Διονικός.

Journal of European Social Policy

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Πώς προκύπτει η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική;

-Γραπτή εργασία

Επιλέξτε ένα θέμα που σας ενδιαφέρει. Εντοπίστε και παρουσιάστε τις ισχύουσες πολιτικές σε εθνικό επίπεδο. Αναζητήστε και παρουσιάστε ευρωπαϊκές πολιτικές/ οδηγίες για το συγκεκριμένο θέμα.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10^η : Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (Μέρος 2^ο)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική, συνθήκη Λισαβόνας και η κρίση του κράτους πρόνοιας.

ΣΥΝΟΨΗ

Θα χρησιμοποιούν σύγχρονα παραδείγματα κοινωνικής πολιτικής από διαφορετικούς χώρους τόσο από τον Ευρωπαϊκό αλλά και τον παγκόσμιο χώρο σε σχέση με την υγεία, την απασχόληση, τη μετανάστευση, και την εκπαίδευση για να αναλυθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα διαφορετικών συστημάτων κοινωνικής ευημερίας και ιδιαίτερα η επίδραση της κοινωνικής πολιτικής στους χρήστες κοινωνικών υπηρεσιών.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Αναλύουν το πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Συγκρίνουν έννοιες κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Στρατηγική της Λισαβόνας

Σύγκλιση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Βενιέρης, Δ. (2002) Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης. Η Κοινωνική Πολιτική του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βενιέρης, Δ. (2009) Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική και κοινωνικά δικαιώματα. Το τέλος των ύμνων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βενιέρης, Δ. (2012), Ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική και κοινωνικά δικαιώματα, Αθήνα: Τόπος.

Γιώτη-Παπαδάκη, Ο. (2004) Ευρωπαϊκή πολιτική ολοκλήρωση και πολιτικές αλληλεγγύης. Αθήνα: Κριτική.

Κατρούγκαλος, Γ. Σ.-Π. (2009) Θεσμοί Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασία των Κοινωνικών Δικαιωμάτων σε Διεθνές και Εθνικό Επίπεδο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη. (Κεφ. 3)

Πρέκα, Β. Ι. (2010) Στρατηγική της Λισαβόνας και Κοινωνική Πολιτική, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Σακελλαρόπουλος, Θ. (επιμ), (2010), Η κοινωνική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αθήνα: Διονικός.

European Social Policy Network

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1135&langId=en>

Journal of European Social Policy

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Πώς μεταφράζεται η ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική σε κρατικό επίπεδο;

Δώστε έναν ορισμό της σύγκλισης

Τι γνωρίζετε για τη Συνθήκη της Λισαβόνας;

-Γραπτή Εργασία

Σε σχέση με το θέμα που επιλέξατε προηγουμένως αναζητήστε και παρουσιάστε διαφορετικές προσεγγίσεις που ακολουθούν άλλα ευρωπαϊκά κράτη για την αντιμετώπιση του και αναλύστε κριτικά.

ΕΝΟΤΗΤΑ 11^η : Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Διεθνή προβλήματα χρειάζονται διεθνείς λύσεις; Εθνική και διεθνής κοινωνική πολιτική.

ΣΥΝΟΨΗ

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αλλά και ευρύτερων κοινωνικών αλλαγών που προκύπτουν εντός των κρατών αλλά και σαν συνέπεια της παγκοσμιοποίησης που καταδεικνύουν την ανάγκη για αλλαγές στις κοινωνικές πολιτικές προστασίας που ακολουθούνται τόσο σε εθνικό αλλά και σε υπερεθνικό επίπεδο όπως την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο ρόλος διεθνών οργανισμών στη χάραξη αλλά και στην παρακολούθηση κοινωνικής πολιτικής.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συγκρίνουν έννοιες κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

- Κάνουν μια συγκριτική προσέγγιση των ισχυουσών πολιτικών των ευρωπαϊκών κρατών σε μια σειρά από ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική πολιτική.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Παγκοσμιοποίηση

ΟΗΕ

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

-Jody Heymann: Global health and social policy

<https://www.youtube.com/watch?v=pbzM9wAMIVg>

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας

Το προφίλ της Κύπρου

<http://www.who.int/countries/cyp/en/>

Ηνωμένα Έθνη

Πολιτική για την ισότητα των φύλων

<http://eca.unwomen.org/en/news/stories/2015/09/30-countries-in-europe-and-central-asia-have-stepped-it-up>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Κατρούγκαλος, Γ. Σ.-Π. (2009) Θεσμοί Κοινωνικής Πολιτικής και Προστασία των Κοινωνικών Δικαιωμάτων σε Διεθνές και Εθνικό Επίπεδο. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη. (Κεφ. 2)

Clasen, J. (ed) (1999) Comparative Social Policy Concepts, theories and methods. Oxford: Blackwell.

Hill, M. (2006) Social Policy in the modern world. A comparative text. Oxford: Blackwell.

Yeates, N. & Holden, C. (2009) (ed.) The Global Social Policy Reader, the Policy Press.

Global Social Policy (journal)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Τι είναι η παγκοσμιοποίηση και πώς επηρεάζει τη φτώχεια, την ανισότητα, την υγεία, τις συντάξεις και τα δικαιώματα των εργαζομένων;

Πώς κοινωνικοί, πολιτικοί, οικονομικοί και διεθνείς παράγοντες διαμορφώνουν την κοινωνική πολιτική;

ΕΝΟΤΗΤΑ 12^η: Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική (Μέρος 2^ο)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Παγκοσμιοποίηση και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της συγκριτικής προσέγγισης. Ιστορικοί, πολιτικοί, οικονομικοί, πολιτισμικοί και άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν τις υπάρχουσες πολιτικές αλλά και τη δυνατότητα επιτυχημένης εφαρμογής προσαρμοσμένων προτάσεων/ προγραμμάτων που λειτουργούν αποτελεσματικά σε άλλες χώρες.

ΣΥΝΟΨΗ

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης αλλά και ευρύτερων κοινωνικών αλλαγών που προκύπτουν εντός των κρατών αλλά και σαν συνέπεια της παγκοσμιοποίησης που καταδεικνύουν την ανάγκη για αλλαγές στις κοινωνικές πολιτικές προστασίας που ακολουθούνται τόσο σε εθνικό αλλά και σε υπερεθνικό επίπεδο.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική μέσα από μια κριτική προσέγγιση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Συγκρίνουν έννοιες κοινωνικής πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Κάνουν μια συγκριτική προσέγγιση των ισχυουσών πολιτικών των ευρωπαϊκών κρατών σε μια σειρά από ζητήματα που αφορούν στην κοινωνική πολιτική.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Παγκοσμιοποίηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

The influence of policy | Amy Hanauer | TEDxSHHS

<https://www.youtube.com/watch?v=iBRxl3Klhj0>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Clasen, J. (ed) (1999) Comparative Social Policy Concepts, theories and methods. Oxford: Blackwell.

Farnsworth and Irving, Z. (2011) Social Policy in Challenging Times, Polity Press.

Hill, M. (2006) Social Policy in the modern world. A comparative text. Oxford: Blackwell.

Yeates, N. & Holden, C. (2009) (ed.) The Global Social Policy Reader, the Policy Press.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

-Ερωτήσεις

Τι κερδίζει κανείς υιοθετώντας μια συγκριτική προσέγγιση στην κοινωνική πολιτική;

Ποια βασικά ζητήματα προκύπτουν όταν συγκρίνει κανείς προνοιακά συστήματα;

Πώς μπορούμε να μάθουμε από τις διαφορετικές προσεγγίσεις των κρατών στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων;

ΜΡΑ625 - Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών

Θεματική ενότητα 1^η: «Θεωρητική και Ιστορική Εξέλιξη της Διοικητικής Επιστήμης»

Ιστορική Θεμελίωση της Διοικητικής Επιστήμης

Σύγχρονες Θεωρίες Διοίκησης

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η ιστορική διαδρομή της Επιστήμης της Διοίκησης και γίνεται αναφορά στις 4 προσεγγίσεις της Διοικητικής Θεωρίας, στην Κλασική, στην Νεοκλασική, στην Ποσοτική και στη Σύγχρονη

ΣΥΝΟΨΗ:

- Η Ιστορία της Διοίκησης έχει μακρά ιστορική πορεία, η οποία ξεκινά από τα αρχαία χρόνια και φθάνει ως σήμερα
- Η Κλασική Προσέγγιση προσανατολίζεται στην ανάλυση της εργασίας και του οργανισμού
- Η Νεοκλασική προσανατολίζεται στην κατανόηση του ανθρώπου και της συμπεριφοράς του
- Η Ποσοτική συνδέει την αποτελεσματική διοίκηση με τη χρήση στατιστικών μοντέλων και μεθόδων επιχειρησιακής έρευνας

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να περιγράφει τις βασικές αρχές κάθε Διοικητικής Προσέγγισης
- Να συγκρίνει τις αρχές του Taylor με τις βασικές αρχές της κίνησης των ανθρωπίνων σχέσεων
- Να προσδιορίζει τη συμβολή των μαθηματικών, της στατιστικής και της πληροφορικής στην επεξεργασία των πληροφοριών
- Να ορίζει τη συμβολή της συστημικής θεώρησης στην ανάδειξη του ανοιχτού συστήματος ανάλυσης των οργανισμών
- Να συσχετίζει τους όρους εισροές, λειτουργίες μετασχηματισμού, εκροές και επαναπληροφόρηση

- Να αναγνωρίζει τη φιλοσοφική, οικονομική και τεχνοκρατική διάσταση της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Διοίκηση , Διοικητική Επιστήμη, Καταμερισμός Εργασίας, Εξειδίκευση, Διοικητικές Δεξιότητες, Οργανωσιακή Κουλτούρα, Συγκρούσεις, Λήψη Αποφάσεων, Σύστημα, Διασφάλιση Ποιότητας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Παρουσίαση Βασικών Σημείων με PP

Σταθόπουλος, Π. (2012) *Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών*, Παπαζήση, Αθήνα, κεφ. II

<https://youtu.be/9EBILBenBfw>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πετρίδου, Ε. (2011), *Διοίκηση Μάνατζμεντ, μια εισαγωγική προσέγγιση*, Σοφία, Θεσσαλονίκη, κεφ. 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τι είναι η Διοίκηση;

Τι είναι η Διοικητική Επιστήμη;

Ποιες είναι οι βασικές αρχές της Επιστημονικής Διοίκησης;

Ποια τα αποτελέσματα των πειραμάτων Hawthorne και ποια η σημασία τους για την εξέλιξη της διοικητικής επιστήμης;

Ποια η συμβολή των Fayol, Barnard, Parker-Follett, Simon, Woodward στη διοικητική σκέψη;

Περιγράψτε σε 15 σειρές την επίσημη και ανεπίσημη δομή της κοινωνικής υπηρεσίας που εργάζεστε.

Πώς θα αξιοποιούσατε τις αρχές της ΔΟΠ στη δική σας υπηρεσία;

Θεματική ενότητα 2^η «Κοινωνικές Υπηρεσίες»

Έννοιες, οριοθέτηση και χαρακτηριστικά

Τομείς Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Στην ενότητα αυτή εξετάζεται ιστορικά ο θεσμός της κοινωνικής πρόνοιας και γίνεται περιγραφή των τεσσάρων τομέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, δηλαδή του δημόσιου τομέα, του κερδοσκοπικού τομέα, του μη κερδοσκοπικού τομέα και των άτυπων δικτύων φροντίδας.

ΣΥΝΟΨΗ:

- Ο δημόσιος τομέας περιλαμβάνει τις κρατικές υπηρεσίες σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Τα έσοδά τους προέρχονται από τη γενική φορολογία.
- Ο ιδιωτικός κερδοσκοπικός τομέας περιλαμβάνει μονάδες κοινωνικής φροντίδας που λειτουργούν με βασικό κίνητρο το κέρδος, αδειοδοτούνται όμως από τις αρμόδιες κατά τόπους αρχές.
- Οι εθελοντικές οργανώσεις (μη κερδοσκοπικός τομέας) περιλαμβάνουν φιλανθρωπικές και εκκλησιαστικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, κοινωφελή ιδρύματα, τα οποία χρηματοδοτούνται από δωρεές, κληροδοτήματα, χορηγίες, εισφορές.
- Τα δίκτυα άτυπης φροντίδας περιλαμβάνουν φορείς αυτοβοήθειας, όπως η οικογένεια, οι συγγενείς και το φιλικό πλαίσιο.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να ορίζει τους τομείς και να αναλύει το ρόλο τους στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών
- Να προσδιορίζει τη συμβολή της τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας.
- Να ορίζει τα είδη των υπηρεσιών που προσφέρει ο κερδοσκοπικός τομέας
- Να συσχετίζει τη συρρίκνωση του ρόλου του κοινωνικού κράτους με την ανάπτυξη του εθελοντικού, μη κερδοσκοπικού φορέα

- Να εντοπίζει τις ομοιότητες και τις διαφορές κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού τομέα
- Να συγκρίνουν τον επίσημο και τον ανεπίσημο τομέα παροχής υπηρεσιών
- Να αναγνωρίζουν ότι οι αξίες και οι παραδοχές των ατόμων επηρεάζουν τη διοίκηση των οργανισμών κοινωνικής φροντίδας
- Να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά μιας Μ.Κ.Ο.
- Να συγκρίνει τις παραμέτρους στη διοίκηση του δημόσιου, κερδοσκοπικού και εθελοντικού τομέα

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Τομείς παροχής υπηρεσιών, δημόσιος, ιδιωτικός, κερδοσκοπικός, μη κερδοσκοπικός, εθελοντικός, δίκτυα άτυπης φροντίδας, κοινωνική φροντίδα, πρότυπα οργάνωσης κοινωνικών υπηρεσιών, οι αρχές της επιλεκτικότητας και της καθολικότητας, ταξινόμηση κοινωνικών υπηρεσιών, προσωπικό κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Παρουσίαση Βασικών Σημείων με ΡΡ

Σταθόπουλος, Π. (2012) *Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών*, Παπαζήση, Αθήνα, κεφ. ΙΙΙ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σταθόπουλος, Π. (2005) *Κοινωνική Πρόνοια : Ιστορική Εξέλιξη – Νέες Κατευθύνσεις*, Παπαζήση, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σε τι αναφέρεται ο όρος κοινωνική πρόνοια;

Ποιοι είναι οι τομείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και ποια τα χαρακτηριστικά τους;

Αιτιολογείστε την άποψή σας εάν θα πρέπει να υπάρχουν εθελοντικές οργανώσεις

Σε τι διαφέρουν οι σκοποί και η διοικητική δομή των κερδοσκοπικών οργανισμών από τις κοινωνικές υπηρεσίες του εθελοντικού τομέα;

Ποια η σχέση του Δημόσιου και του εθελοντικού τομέα στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών;

Ποιες οι διαφορές του υπολειμματικού και του θεσμικού προτύπου οργάνωσης των κοινωνικών υπηρεσιών;

Τι προβλήματα αντιμετωπίζουν οργανώσεις που χρηματοδοτούνται από πολλές πηγές;

Σε ποιες περιπτώσεις μια ΜΚΟ δεν πρέπει να παίρνει χρηματοδότηση;

Θεματική ενότητα 3^η: «Η δυναμική του περιβάλλοντος των οργανισμών»

Το εσωτερικό περιβάλλον

Το εξωτερικό περιβάλλον

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών επηρεάζεται από το σύνολο των στοιχείων, θεσμών και δυνάμεων που διαμορφώνουν το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον. Ανθρώπινοι και υλικοί πόροι, λειτουργίες και υπηρεσίες, πολιτικές διοίκησης, αξίες, κουλτούρα είναι μερικές από τις δυνάμεις του εσωτερικού περιβάλλοντος. Οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, νομικές, τεχνολογικές και οικολογικές μεταβλητές προσδιορίζουν το εξωτερικό περιβάλλον.

ΣΥΝΟΨΗ:

- Το εσωτερικό περιβάλλον των οργανισμών αποτελούν οι εισροές, οι λειτουργίες του οργανισμού και οι εκροές
- Ο σημαντικότερος παράγοντας αποτελεσματικής λειτουργίας κάθε υπηρεσίας είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Επιπρόσθετα χρειάζονται φυσικοί, οικονομικοί και τεχνολογικοί πόροι για να λειτουργήσει.
- Οι υπηρεσίες, ως οργανισμοί, διαθέτουν οργανωσιακή κουλτούρα (παρατηρούμενη και μη παρατηρούμενη).

- Η τεχνολογία παίζει καθοριστικό ρόλο στο είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Η παγκοσμιοποίηση, η διεθνοποίηση και οι δημογραφικές αλλαγές επηρεάζουν τη λειτουργία των κοινωνικών υπηρεσιών

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να συγκρίνει το εσωτερικό με το εξωτερικό περιβάλλον
- Να απαριθμεί τους ανθρώπινους, τους οικονομικούς, τους φυσικούς και τους τεχνολογικούς πόρους
- Να προσδιορίζει την έννοια, τα χαρακτηριστικά και τα είδη της κουλτούρας
- Να ορίζει τους όρους καταναλωτής και προμηθευτής
- Να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου περιβάλλοντος
- Να υιοθετήσει την ενδεχομενική προσέγγιση στο πλαίσιο του στρατηγικού προγραμματισμού
- Να κατανοήσει την αναγκαιότητα του μάνατζμεντ των αλλαγών

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Εσωτερικό Περιβάλλον, Εξωτερικό Περιβάλλον, Πόροι, Λειτουργίες, Οργανωσιακή Κουλτούρα, Διεθνές Περιβάλλον, Οργανισμός Μάθησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Παρουσίαση Βασικών Σημείων με PP

Πετρίδου, Ε. (2011), *Διοίκηση Μάνατζμεντ, μια εισαγωγική προσέγγιση*, Σοφία, Θεσσαλονίκη, κεφ. 3

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ζαβλανός Μ. (2012), *Μάνατζμεντ*, Σταμούλης, Αθήνα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποιοι είναι οι ανθρώπινοι, οι οικονομικοί, οι φυσικοί και οι τεχνολογικοί πόροι;

Τι σημαίνει έργο μετασχηματισμού;

Ποιο είναι το έργο της Διοίκησης;

Αποτυπώστε σχηματικά τη Στρατηγική Διοίκηση των Επιχειρησιακών Λειτουργιών

Δώστε ένα παράδειγμα από την υπηρεσία σας της παρατηρούμενης και μη παρατηρούμενης κουλτούρας

Περιγράψτε σε 10 σειρές το προφίλ των καταναλωτών και των προμηθευτών σας.

Πώς θα αξιοποιούσατε το μάνατζμεντ των αλλαγών στη δική σας υπηρεσία;

Επιλέξτε μια πολιτική ΔΑΠ που θα υιοθετούσε η υπηρεσία σας εάν μετασχηματιζόταν σε οργανισμό μάθησης.

Θεματική ενότητα 4^η: «Οι λειτουργίες της Διοίκησης»

Ο προγραμματισμός

Η οργάνωση

Η διεύθυνση

Ο έλεγχος

Η λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Αρκετά συγγράμματα Διοίκησης ακολουθούν την κλασική προσέγγιση των λειτουργιών που πρώτος ο Fayol παρουσίασε, δηλαδή τον προγραμματισμό, την οργάνωση, τη διεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο. Με τις μελέτες όμως του Mintzberg ενοποιήθηκαν οι λειτουργίες του συντονισμού και της οργάνωσης και αναδείχθηκε η λειτουργία της

λήψης απόφασης. Στην πράξη βέβαια όλες οι λειτουργίες εκτελούνται σχεδόν ταυτόχρονα

ΣΥΝΟΨΗ:

- Ο προγραμματισμός είναι η πρόβλεψη του μέλλοντος και η ετοιμασία του σχεδίου δράσης
- Η οργάνωση είναι το κτίσιμο της δομής (υλικής και ανθρώπινης) της επιχείρησης
- Η διεύθυνση είναι ο χειρισμός του ανθρώπινου παράγοντα για να επιτευχθούν οι στόχοι του οργανισμού
- Ο έλεγχος είναι ο καθορισμός των προτύπων απόδοσης, η σύγκριση της απόδοσης με τα πρότυπα και οι διορθωτικές ενέργειες
- Η αποτελεσματική άσκηση κάθε λειτουργίας εξαρτάται από την ορθολογική λήψη αποφάσεων

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να απαριθμεί τις λειτουργίες της διοίκησης
- Να προσδιορίζει τα είδη, τη διαδικασία και το περιεχόμενο του προγραμματισμού
- Να απαριθμεί τις βασικές αρχές οργάνωσης της εργασίας
- Να συγκρίνει τους όρους διεύθυνση και ηγεσία
- Να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά των ομάδων
- Να διαχειρίζεται τις συγκρούσεις εντός της υπηρεσίας
- Να υιοθετήσει τη σημασία της αμφίδρομης επικοινωνίας
- Να αποτυπώνει σχηματικά τη διαδικασία του ελέγχου
- Να διακρίνει τα είδη του ελέγχου
- Να ορίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- Να επιλέγει την κατάλληλη κατά περίπτωση τεχνική λήψης αποφάσεων

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Προγραμματισμός (στρατηγικός, λειτουργικός), Οργάνωση, Συντονισμός, Διεύθυνση, Έλεγχος, Λήψη Απόφασης, MBO, SWOT Analysis, οργανόγραμμα, περιγραφή θέσης εργασίας, θεωρίες υποκίνησης, Ενδυνάμωση, Επικοινωνία, Πρότυπα Απόδοσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Παρουσίαση Βασικών Σημείων με PP

Πετρίδου, Ε. (2011), *Διοίκηση Μάνατζμεντ, μια εισαγωγική προσέγγιση*, Σοφία, Θεσσαλονίκη, κεφ. 5-9

<https://youtu.be/LRR6nCpQdwc>

<https://youtu.be/3yVsOSbbPhc>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σταθόπουλος, Π. (2012) *Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών*, Παπαζήση, Αθήνα, κεφ. VI-X

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ποια είναι τα είδη του προγραμματισμού και σε τι διαφέρουν;

Ποια η διαδικασία του προγραμματισμού;

Αναλύστε το ακρωνύμιο SMART που χρησιμοποιείται για τη διατύπωση των στόχων

Τι είναι η SWOT analysis και πώς αξιοποιείται;

Τι είναι το MBO; Ποια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά του;

Αποτυπώστε το οργανόγραμμα της υπηρεσίας σας

Δημιουργείστε έντυπο περιγραφής της θέσης εργασίας

Ποιο είναι το όριο εποπτείας στην υπηρεσία σας;

Δώστε ένα παράδειγμα γραμμικής, επιτελικής και λειτουργικής εξουσίας

Περιγράψτε σε 20 σειρές τη διαφορά των όρων διεύθυνση και ηγεσία

Να συγκρίνετε τη θεωρία υποκίνησης του Maslow και του Herzberg

Πώς καταλαβαίνετε τον όρο δυναμική της ομάδας;

Ποια τα στάδια του ελέγχου;

Ποια η διαφορά του εσωτερικού από τον εξωτερικό έλεγχο;

Ποια τα στάδια λήψης ορθολογικής απόφασης;

Παρουσιάστε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα δύο τεχνικών λήψης απόφασης

Θεματική ενότητα 5^η: «Μελέτες περίπτωσης»

Η ανάλυση των περιπτώσεων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Η μελέτη περιπτώσεων σε θέματα διοικητικής πρακτικής αποσκοπεί στη σύνδεση της ακαδημαϊκής διδασκαλίας με την πράξη. Η μέθοδος της ανάλυσης των περιπτώσεων παρουσιάζει στο φοιτητή γεγονότα μιας συγκεκριμένης κατάστασης και του ζητά να χρησιμοποιήσει γνώσεις και δεξιότητες για την αποτελεσματική διαχείρισή τους

ΣΥΝΟΨΗ:

- Η εμπέδωση του περιεχομένου του μαθήματος θα γίνει με τη χρήση μελετών περίπτωσης
- Ο φοιτητής θα εκπαιδευθεί στο σύγχρονο πνεύμα της διοικητικής σκέψης με την επεξεργασία πολύπλοκων καταστάσεων
- Η ανάλυση των περιπτώσεων μπορεί να γίνει μέσω εργασίας σε ομάδες

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας ο φοιτητής θα είναι σε θέση:

- Να εφαρμόζει επί χάρτου τις γνώσεις διοίκησης που απέκτησε
- Να υιοθετήσει τη στάση ότι διαφορετικές συγκυρίες, διαφορετικές προσωπικότητες, διαφορετικές μεταβλητές διαφοροποιούν την άσκηση της Διοίκησης

- Να διακρίνει το πρόβλημα, να καταγράφει εναλλακτικές λύσεις και να επιλέγει την καταλληλότερη κατά περίπτωση

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Μελέτη περίπτωσης, μεθοδολογία ανάλυσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Μελέτη Περίπτωσης 1: Συζήτηση μεταξύ δύο διοικητικών υπαλλήλων Κρατικού Νοσοκομείου

Μελέτη Περίπτωσης 2: Το μάνατζμεντ ενός μη κερδοσκοπικού φορέα

Μελέτη Περίπτωσης 3: Ο νέος προϊστάμενος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Πετρίδου, Ε. (2011), *Διοίκηση Μάνατζμεντ, μια εισαγωγική προσέγγιση*, Σοφία, Θεσσαλονίκη

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Αναλύστε τις μελέτες περίπτωσης μέσω ερωτήσεων

ΜΡΑ635 - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Το γνωστικό αντικείμενο και η εξέλιξη της Οργανωτικής Ψυχολογίας.
2. Ανάλυση εργασίας και Επιλογή προσωπικού.
3. Εκπαίδευση και Ανάπτυξη προσωπικού.
4. Οργανωσιακή Ανάπτυξη. Ο ρόλος της Ηγεσίας.
5. Διαχείριση της απόδοσης.
6. Ομαδικότητα – Επικοινωνία.
7. Ικανοποίηση καταναλωτή.
8. Διαχείριση έργου.
9. Αρνητική ψυχολογική κατάσταση (Εργασιακό Άγχος).
10. Αρνητική ψυχολογική κατάσταση (Παρενόχληση, εκφοβισμός, επαγγελματική εξουθένωση).
11. Θετική Ψυχολογική κατάσταση και εργασιακή ικανοποίηση.
12. Υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Ο ρόλος των παρεμβάσεων.

Ενότητα 1: Το γνωστικό αντικείμενο και η εξέλιξη της Οργανωτικής Ψυχολογίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή αποτελεί μία εισαγωγή στην ιστορία και στο αντικείμενο της οργανωτικής ψυχολογίας. Αρχικώς, γίνεται αναφορά στο ρόλο της εργασίας στη ζωή των ανθρώπων. Στη συνέχεια αναλύεται το γνωστικό αντικείμενο της Οργανωτικής Ψυχολογίας, ο ρόλος που καλείται να έχει στη σημερινή κοινωνία, καθώς και η συμβολή του συγκεκριμένου υποπεδίου της Ψυχολογίας στην κοινωνία. Επιπλέον, δίνεται προσοχή στο έργο των πρώτων ερευνητών της Οργανωτικής Ψυχολογίας τόσο στην Ευρώπη όσο και στις ΗΠΑ, στα πεδία εφαρμογής, στις πρόσφατες εξελίξεις στον κλάδο, όπως και στις μελλοντικές προοπτικές του.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι περισσότεροι άνθρωποι περνούν ένα μεγάλο μέρος της ζωής τους στην εργασία. Κατά συνέπεια, ο εργασιακός χώρος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων .
2. Η Οργανωτική Ψυχολογία επικεντρώνεται στην ανθρώπινη (ατομική και ομαδική) συμπεριφορά στο χώρο εργασίας με σκοπό τη βελτίωση του χώρου εργασίας και της εργασιακής ζωής.
3. Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες των οργανωσιακών ψυχολόγων δεν διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο μόνο στα πλαίσια του εργασιακού περιβάλλοντος αλλά συμβάλλουν σημαντικά και στην κοινωνική ζωή.
4. Η προέλευση της Οργανωτικής Ψυχολογίας παρουσιάζεται ως ακολούθως:
 - Τα πρώτα βήματα (1880-1910)
 - Η επίδραση των δύο Παγκοσμίων Πολέμων (1910-1950)
 - Η ώριμη περίοδος (1950-σήμερα)
5. Το αντικείμενο της Οργανωτικής Ψυχολογίας εκτείνεται σε ένα αρκετά μεγάλο εύρος των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το Ανθρώπινο Δυναμικό ενός οργανισμού. Βασικά πεδία εφαρμογής είναι τα ακόλουθα:
 - Επιλογή προσωπικού
 - Εκπαίδευση και Ανάπτυξη
 - Οργανωσιακή Ανάπτυξη
 - Διαχείριση της Απόδοσης
 - Ποιότητα Εργασιακής Ζωής
 - Εργονομία

6. Οι συνεχείς κοινωνικο-πολιτικές και οικονομικές αλλαγές καθώς και οι αυξανόμενες απαιτήσεις στον εργασιακό χώρο οδήγησαν σε περαιτέρω ανάπτυξη του αντικειμένου της Οργανωτικής Ψυχολογίας.
7. Η παγκοσμιοποίηση οδήγησε την Οργανωτική Ψυχολογία να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορέσει να εφαρμόσει τις θεωρίες και τις πρακτικές σε διαφορετικές κουλτούρες.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποτελέσει μία εισαγωγή στην ιστορία, το γνωστικό αντικείμενο και την εξέλιξη της Οργανωτικής Ψυχολογίας, αποσκοπώντας στην καλύτερη γνωριμία του φοιτητή με το περιεχόμενο του συγκεκριμένου κλάδου.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν το ρόλο της εργασίας στη ζωή των ανθρώπων
- Αναπτύξουν μια ευρεία αντίληψη των επιστημονικών όρων
- Κατανοήσουν το ρόλο της Οργανωτικής Ψυχολογία στην κοινωνία
- Κατανοήσουν την ιστορία της Οργανωτικής Ψυχολογίας, αναγνωρίζοντας τις μεγάλες προσωπικότητες του κλάδου, τη συμβολή και το έργο τους
- Είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα βασικά πεδία εφαρμογής της Οργανωτικής Ψυχολογίας
- Αντιληφθούν την εξέλιξη του κλάδου και τις εφαρμογές του

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασία
- Οργανωτική Ψυχολογία
- Οργανωσιακός ψυχολόγος
- Ανθρώπινο δυναμικό
- Διοίκηση ανθρωπίνων πόρων
- Αμερικάνικη Ψυχολογική Εταιρεία
- Κίνημα των Ανθρωπίνων Σχέσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 1, σελ. 21-33)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)
- Απόσπασμα από την ταινία «Modern Times» σε μορφή video

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Muchinsky, P. (2009). *Psychology Applied to Work*. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 1, σελ. 1-22)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α. Μικρή Εργασία (έκταση μέχρι 300 λέξεις): Οι φοιτητές καλούνται να δουν ένα μικρό απόσπασμα από την ταινία «Modern Times» (Μοντέρνοι Καιροί) και να εντοπίσουν, να καταγράψουν και να αναλύσουν εν συντομία τους κινδύνους και τα προβλήματα που παρατήρησαν στον εργασιακό χώρο, από την οπτική του

οργανωσιακού ψυχολόγου. Με τον τρόπο αυτό οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αντιληφθούν καλύτερα τα θέματα που πραγματεύεται ο κλάδος της Οργανωτικής Ψυχολογίας καθώς και το ρόλο που καλείται να διαδραματίσει ένας οργανωσιακός ψυχολόγος στο χώρο εργασίας.

Οι εργασίες θα συζητηθούν στην πρώτη τηλεδιάσκεψη, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Ενότητα 2: Ανάλυση εργασίας και Επιλογή προσωπικού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή επιχειρεί να διερευνήσει τις σημαντικές πτυχές που σχετίζονται τόσο με την ανάλυση εργασίας, δηλαδή τον αναλυτικό καθορισμό των στοιχείων που απαρτίζουν μια συγκεκριμένη θέση εργασίας, όσο και με θέματα αξιοπιστίας και εγκυρότητας των αντίστοιχων μεθόδων. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι διαδικασίες μέσω των οποίων γίνεται η καταλληλότερη επιλογή προσωπικού. Τέλος, γίνεται αναφορά στα ψυχολογικά ή ψυχομετρικά τεστ που χρησιμοποιούνται προκειμένου να ερευνηθεί και να αξιολογηθεί η ανθρώπινη συμπεριφορά.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η ανάλυση εργασίας είναι μία λειτουργία κλειδί, καθώς παρέχει τις απαραίτητες και πρωταρχικές πληροφορίες για τον προσδιορισμό μίας εργασιακής θέσης, ώστε να επιλεγεί ο καταλληλότερος υποψήφιος.
2. Οι δύο κύριες προσεγγίσεις στην ανάλυση εργασίας είναι προσανατολισμένες είτε στην εργασία είτε στο άτομο.

3. Υπάρχουν πολλές και ποικίλες μέθοδοι για την ανάλυση εργασίας, με διαφορετικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα η κάθε μία.
4. Οι ειδικές τεχνικές ανάλυσης θέσης συμπληρώνουν σε ακρίβεια τα στοιχεία που συγκεντρώνει ο αναλυτής από τις διάφορες πηγές και μεθόδους πληροφόρησης. Οι τεχνικές αυτές αποτελούν χρήσιμα εργαλεία για τη συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών σχετικά με τη θέση εργασίας.
5. Η περιγραφή και οι προδιαγραφές μίας θέσης εργασίας αποτελούν χρήσιμες πληροφορίες, καθώς παρέχουν τη δυνατότητα προσέλκυσης και αξιοποίησης καταλληλότερων ανθρώπινων πόρων.
6. Ο υποκειμενικός χαρακτήρας των αξιολογήσεων τις καθιστά ατελείς και κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να διαπιστωθεί το επίπεδο εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μεθόδων ανάλυσης εργασίας.
7. Η διαδικασία επιλογής του κατάλληλου υποψηφίου, αποτελείται από πολλά στάδια, των οποίων η προετοιμασία αποτελεί αδιαμφισβήτητη προϋπόθεση για την επιτυχή αποτελέσματα.
8. Η χρήση των ψυχολογικών ή ψυχομετρικών τεστ είναι αρκετά διαδεδομένη στον εργασιακό χώρο, καθώς βοηθούν στην αξιολόγηση των διατομικών διαφορών. Κάθε ψυχολογικό ή ψυχομετρικό τεστ, για να μπορέσει να χαρακτηριστεί ως επαρκές θα πρέπει να είναι έγκυρο και αξιόπιστο.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει μία από τις σημαντικότερες, ουσιαστικότερες και ταυτόχρονα κρίσιμες διαδικασίες στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, αυτή της προσέλευσης και επιλογής προσωπικού. Η προσέλευση προσωπικού περιλαμβάνει τις διαδικασίες που προηγούνται της επιλογής προσωπικού, όπως η ανάλυση θέσης, η αναζήτηση προσωπικού. Αντίστοιχα η επιλογή προσωπικού αναφέρεται κυρίως στην εφαρμογή των διαφορετικών μεθόδων επιλογής. Επιπλέον, η ενότητα αυτή αποσκοπεί στην παρουσίαση των ψυχολογικών ή ψυχομετρικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται στον εργασιακό χώρο.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τη διαδικασία ανάλυσης εργασίας και τις κύριες προσεγγίσεις της
- Εξοικειωθούν με τις μεθόδους και τις ειδικές τεχνικές ανάλυσης εργασίας
- Αντιληφθούν τη συμβολή της ανάλυσης εργασίας στις λειτουργίες της διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων
- Κατανοήσουν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα των πληροφοριών μιας ανάλυσης εργασίας, καθώς και τις πιθανές πηγές σφαλμάτων
- Να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες επιλογής προσωπικού
- Να αντιληφθούν τις ιδιότητες και τη σημασία των ψυχολογικών ή ψυχομετρικών τεστ.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ανάλυση εργασίας

- Επιλογή προσωπικού
- Είδη συνέντευξης
- Αξιοπιστία και Εγκυρότητα
- Αξιολόγηση
- Ψυχομετρικά τεστ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 3, σελ. 109-152; κεφ. 4, σελ. 157-222)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 2, σελ. 35-80; κεφ. 12, σελ. 407-439)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Το πρώτο βήμα στο σχεδιασμό ενός συστήματος επιλογής προσωπικού είναι η καταγραφή των σχετικών με τη θέση εργασίας δεξιοτήτων. (Απάντηση: Σωστό)
2. Στην καταστασιακή συνέντευξη οι υποψήφιοι καλούνται να περιγράψουν καταστάσεις από την παρελθούσα εργασιακή τους εμπειρία (Απάντηση: Λάθος)

3. Στην αξιοπιστία εναλλακτικών, ισοδύναμων ή παράλληλων τύπων, η μέτρηση συμπληρώνεται μία φορά αλλά για το κάθε άτομο υπολογίζονται δύο βαθμολογίες, μία για κάθε ήμισυ της μέτρησης (Απάντηση: Λάθος)
4. Στην εγκυρότητα εννοιολογικής κατασκευής αναφερόμαστε στο κατά πόσο η μέτρηση αξιολογεί την έννοια ή τη μεταβλητή που θα έπρεπε να μετράει. (Απάντηση: Σωστό)
5. Το τεστ προσωπικότητας ανήκει στις εισαγωγικές μεθόδους επιλογής προσωπικού (Απάντηση: Λάθος)
6. Τα ερωτηματολόγια βιογραφικών πληροφοριών είναι ερωτηματολόγια κλειστού τύπου ή/και πολλαπλών επιλογών. (Απάντηση: Σωστό)
7. Η αγγελία αποτελεί μέθοδο εξωτερικής προσέλκυσης προσωπικού. (Απάντηση: Σωστό)
8. Σύμφωνα με το θεμελιώδες σφάλμα απόδοσης, οι άνθρωποι συνηθίζουν να αποδίδουν επιτυχίες στις ικανότητές τους ενώ τις αποτυχίες σε τρίτους. (Απάντηση: Λάθος)

Θα πραγματοποιηθεί η πρώτη τηλεδιάσκεψη.

Ενότητα 3: Εκπαίδευση και Ανάπτυξη προσωπικού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τις βασικές θεωρίες μάθησης και τις πρακτικές εφαρμογές της στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων. Η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού είναι σχεδιασμένη να επιφέρει μόνιμη αλλαγή στις γνώσεις, στάσεις ή

ικανότητες του ατόμου, ενισχύοντας την εργασιακή του απόδοση. Η μάθηση ωστόσο μπορεί να ωφελήσει και τον οργανισμό τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Επίσης γίνεται αναφορά στην έννοια της καριέρας και της σταδιοδρομίας που αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό κομμάτι της οργανωτικής ψυχολογίας.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η αλλαγή της συμπεριφοράς πρέπει να είναι μόνιμη για να υφίσταται η έννοια της μάθησης.
2. Οι βασικές θεωρίες μάθησης είναι οι ακόλουθες:
 - Κλασσική εξαρτημένη μάθηση
 - Συντελεστική μάθηση
 - Γνωστικές θεωρίες και θεωρία κοινωνικής μάθησης
3. Η εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού στηρίζεται στον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών αναγκών, στην υλοποίηση της εκπαίδευσης μέσω εκπαιδευτικών μεθόδων και στην αξιολόγησή της.
4. Το κύριο χαρακτηριστικό ενός οργανισμού που μαθαίνει είναι ότι έχει αναπτύξει την ικανότητα να προσαρμόζεται και να μαθαίνει.
5. Υπάρχουν δύο βασικές προσεγγίσεις για την αποτελεσματική υλοποίηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος: η εκπαίδευση στη θέση εργασίας και η εκπαίδευση εκτός θέσης εργασίας.
6. Οι πιο διαδεδομένες θεωρίες επαγγελματικής επιλογής και ανάπτυξης είναι η τυπολογική θεωρία του Holland και οι εξελικτικές θεωρίες του Ginzberg και του Super.
7. Η τυπολογική θεωρία του Holland ισχυρίζεται ότι οι άνθρωποι δεν ταυτίζονται με ένα συγκεκριμένο τύπο από τους έξι που

περιλαμβάνει η θεωρία, αλλά με ένα συνδυασμό τους που προκύπτει από τη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου ενδιαφερόντων.

8. Η επιλογή του επαγγέλματος είναι το τελικό στάδιο μιας μακροχρόνιας εξελικτικής διαδικασίας, της επαγγελματικής ανάπτυξης.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τις βασικές θεωρίες μάθησης, τον τρόπο διαμόρφωσης της συμπεριφοράς του/ της εργαζόμενου/ νης, καθώς και τη διαδικασία εκπαίδευσης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Επιπλέον παρουσιάζει τις θεωρίες επαγγελματικής επιλογής και ανάπτυξης και το μεταβαλλόμενο πλαίσιο της καριέρας στους οργανισμούς.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τις βασικές θεωρίες μάθησης
- Εξοικειωθούν με τον τρόπο διαμόρφωσης της συμπεριφοράς των εργαζομένων
- Κατανοήσουν τη διαδικασία εκπαίδευσης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού
- Αντιληφθούν το μεταβαλλόμενο πλαίσιο της καριέρας στους οργανισμούς
- Κατανοήσουν τις θεωρίες επαγγελματικής επιλογής

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εκπαίδευση
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- Εργασιακή Απόδοση
- Μάθηση
- Ανάπτυξη σταδιοδρομίας
- Εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- Αξιολόγηση εκπαίδευσης
- Ανατροφοδότηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 7, σελ. 227-250; κεφ. 13, σελ. 449-478)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 6, σελ. 182-212)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις αντιστοίχισης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Αμοιβαία εμπιστοσύνη (Απάντηση: Δ)	A. Εξελικτική θεωρία του Super
2. Το στάδιο της φαντασίας (Απάντηση: Η)	B. Κίνητρα σταδιοδρομίας
3. Επίγνωση σταδιοδρομίας (Απάντηση: Β)	Γ. Ρανλον
4. Επιχειρηματικά παίγνια (Απάντηση: Ι)	Δ. Σχισιακό Ψυχολογικό Συμβόλαιο
5. Χαμηλή δέσμευση (Απάντηση: Ζ)	E. Skinner
6. Βιοτικά στάδια (Απάντηση: Α)	ΣΤ. Εκπαίδευση εντός θέση εργασίας
7. Κλασική εξαρτημένη μάθηση (Απάντηση: Γ)	Z. Συναλλακτικό Ψυχολογικό Συμβόλαιο
8. Επανατροφοδότηση (Απάντηση: Q)	H. Εξελικτική θεωρία του Ginzberg
9. Πρακτική άσκηση (Απάντηση: ΣΤ)	Θ. Γνωστικές θεωρίες μάθησης
10. Συντελεστική μάθηση (Απάντηση: Ε)	Ι. Εκπαίδευση εκτός θέση εργασίας

Ενότητα 4: Οργανωσιακή Ανάπτυξη. Ο ρόλος της Ηγεσίας .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή γίνεται ανάλυση της οργανωτικής δομής και περιγράφεται η οργανωσιακή αλλαγή, ώστε να γίνει αντιληπτή η διαδικασία της οργανωσιακής ανάπτυξης και η σχέση της με την οργανωσιακή κουλτούρα. Επιπλέον προσδιορίζεται η έννοια της ηγεσίας, περιγράφονται οι στόχοι της ηγεσίας και οι βασικές ιδιότητες των αποτελεσματικών ηγετών. Τέλος, παρουσιάζονται οι θεωρίες της ηγεσίας. Καθώς λοιπόν η ηγεσία παραμένει ένα από τα πιο δημοφιλή ζητήματα έρευνας και μελέτης, καθίσταται σημαντική η διερεύνηση του ρόλου της στο εργασιακό περιβάλλον καθώς και η σχέση της με το μάνατζμεντ.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η οργανωσιακή αλλαγή είναι η διαδικασία κατά την οποία οργανισμός μετακινείται από μία παρούσα κατάσταση σε μία επιθυμητή κατάσταση, προκειμένου να αυξήσει τη αποτελεσματικότητά του.
2. Τα προγράμματα αλλαγών εμφανίζουν ένα ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό αποτυχίας κυρίως εξαιτίας της έλλειψης οράματος και στρατηγικής, της υπεροψίας, της έλλειψης δέσμευσης της ηγεσίας ή της ανώτερης διοίκησης, της αντίστασης κατά της αλλαγής, της έλλειψης πόρων, της ελλιπούς επικοινωνίας, της ανεπαρκούς εκπαίδευσης, της έλλειψης επιστημονικής γνώσης.
3. Η οργανωσιακή δομή αφορά τους τρόπους εκείνους που η εργασία καταμερίζεται σε συγκεκριμένα καθήκοντα, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται αποδοτικότητα και έλεγχος. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πολλές διαφορετικές οργανωσιακές δομές, λίγες από

αυτές μπορεί να είναι αποτελεσματικές για τον εκάστοτε οργανισμό.

4. Βασικά θεωρητικά μοντέλα και εργαλεία στη διοίκηση αλλαγών είναι τα ακόλουθα:
 - Η θεωρία του Lewin
 - Η ανάλυση δυναμικής πεδίου
 - Τα οκτώ στάδια του Kotter
5. Η οργανωσιακή κουλτούρα είναι ολιστική, ιστορικά καθορισμένη, κοινωνικά κατασκευασμένη και δύσκολο να αλλάξει. Στα χαρακτηριστικά αυτά συγκλίνουν οι περισσότεροι ερευνητές, ωστόσο δεν υπάρχει ένας και μοναδικός ορισμός της έννοιας.
6. Η έννοια της ηγεσίας είναι πολύπλευρη και υπάρχει πλήθος ορισμών. Στα πλαίσια της Οργανωτικής Ψυχολογίας ορίζεται μέσα από το πρίσμα της εξουσίας και της δύναμης στο περιβάλλον των οργανισμών.
7. Ο ρόλος και οι στόχοι ενός μάνατζερ διαφέρουν από το ρόλο και τους στόχους του ηγέτη. Σύμφωνα με την άποψη του Α. Πουργούρα (2004), *«ο μάνατζερ κάνει σωστά πράγματα, ενώ ο ηγέτης κάνει τα πράγματα σωστά»*.
8. Ένας ηγέτης για να είναι αποτελεσματικός πρέπει να χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένες ιδιότητες και δεξιότητες, όπως για παράδειγμα εντιμότητα, αξιοπιστία, ικανότητα στην επικοινωνία, να εστιάζει στο μέλλον κ.α.
9. Στον κλάδο της Οργανωτικής Ψυχολογίας έχουν διαπιστωθεί πολλές θεωρίες ηγεσία, οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις παρακάτω κατηγορίες:
 - Θεωρίες των ατομικών χαρακτηριστικών

- Συμπεριφορικές θεωρίες
- Θεωρίες που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της κατάστασης
- Σύγχρονες θεωρίες

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αναλύσει την οργανωσιακής δομή και να παρουσιάσει την έννοια της οργανωσιακής αλλαγής μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η οργανωσιακή ανάπτυξη. Επιπλέον γίνεται αναφορά τόσο στο ρόλο της οργανωσιακής κουλτούρα όσο και στο ρόλο της ηγεσίας για την επίτευξη της οργανωσιακής ανάπτυξης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν την οργανωσιακή δομή
- Εξοικειωθούν με την έννοια της οργανωσιακής αλλαγής
- Κατανοήσουν τον όρο της οργανωσιακής κουλτούρας
- Αντιληφθούν την έννοια της οργανωσιακής ανάπτυξης
- Κατανοήσουν την έννοια, τους στόχους και το ρόλο της ηγεσίας
- Να εξοικειωθούν με τις διαφορετικές θεωρίες ηγεσίας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Οργανωσιακή δομή
- Οργανωσιακή αλλαγή
- Ηγεσία
- Οργανωσιακή κουλτούρα
- Οργανωσιακή Ανάπτυξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 9, σελ. 297-328; κεφ. 11, σελ. 375-402)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 7, σελ. 349-383)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Μελέτη περίπτωσης: Θα δοθεί στους φοιτητές μία μελέτη περίπτωσης (σε αρχείο pdf) να τη μελετήσουν και να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Περιγράψτε το στυλ ηγεσίας και τα χαρακτηριστικά σημεία της ηγετικής συμπεριφοράς του Διευθύνοντα Συμβούλου του οργανισμού.
- Ποια θεωρείτε ότι είναι τα σημαντικότερα προσωπικά χαρακτηριστικά και ικανότητες του Διευθύνοντα Συμβούλου του οργανισμού;
- Αξιολογείστε κριτικά τις προσπάθειες του Διευθύνοντα Συμβούλου να βελτιώσει τον οργανισμό.

Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στη δεύτερη τηλεδιάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί την 4^η εβδομάδα, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Ενότητα 5: Διαχείριση της απόδοσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται μία ακόμη σημαντική διαδικασία της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, η αξιολόγηση της απόδοσης. Η διαδικασία αυτή δε λειτουργεί αυτόνομα ή ανεξάρτητα, αλλά λαμβάνει και προσφέρει πληροφορίες σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό σε άλλες διαδικασίες, όπως αυτή της επιλογής ή της εκπαίδευσης και ανάπτυξης. Ένα επιπλέον θέμα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη ενότητα αφορά τα κίνητρα, τα οποία προσδιορίζουν κάποιες από τις πιο κρίσιμες στάσεις και συμπεριφορές των εργαζομένων, όπως τη δέσμευση και αφοσίωση στην επιχείρηση ή την εργασιακή ικανοποίηση.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η αξιολόγηση της απόδοσης εντάσσεται στα πλαίσια της συνολικής διοίκησης της απόδοσης ενός οργανισμού. Ένα σύστημα διοίκησης της απόδοσης αποτελείται από τρία συστατικά μέρη: τον προσδιορισμό των προσδοκιών απόδοσης, τη διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης και την ανατροφοδότηση.
2. Η διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης περιλαμβάνει τέσσερις βασικές μεθόδους: τη συγκριτική μέθοδο, τη μέθοδο με βάση τα προσόντα, τη μέθοδο με βάση τη συμπεριφορά και τη μέθοδο με βάση τα αποτελέσματα.

3. Κατά την εφαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης ενδέχεται να προκύψουν προβλήματα που σχετίζονται με την αντίληψη, όπως τα στερεότυπα, οι προκαταλήψεις, η επιλεκτική αντίληψη, η επίδραση των τελευταίων εντυπώσεων κ.α.
4. Τα κίνητρα αποτελούν μία από τις πολλές μεταβλητές που μπορούν να επηρεάσουν την εργασιακή απόδοση. Αποτελούν μία εσωτερική διαδικασία του ατόμου που εφόσον ενεργοποιηθεί, θα οδηγήσει σε καταστάσεις υψηλής κινητοποίησης.
5. Οι θεωρίες των κινήτρων χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες είτε με βάση το περιεχόμενο, είτε με βάση τη διαδικασία.
6. Οι θεωρίες περιεχομένου είναι οι ακόλουθες:
 - Η θεωρία της ιεράρχησης των αναγκών του Maslow
 - Η θεωρία παρακίνησης ERG του Alderfer
 - Η θεωρία των δύο παραγόντων του Herzberg
 - Η θεωρία X και Y του McGregor
 - Η θεωρία των αναγκών του McClelland
7. Οι θεωρίες που βασίζονται στην παραδοχή ότι το άτομο έχει την ικανότητα μάθησης από προηγούμενες εμπειρίες είναι οι ακόλουθες:
 - Η θεωρία της δικαιοσύνης – ισότητας του Adams
 - Η θεωρία των προσδοκιών του Vroom
 - Η θεωρία της στοχοθέτησης
 - Η θεωρία της ενίσχυσης
 - Το μοντέλο των χαρακτηριστικών της εργασίας

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τη διαδικασία της αντίληψης καθώς και τις πρακτικές εφαρμογές της, ώστε να κατανοηθεί η διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης. Επιπλέον, η ενότητα αποσκοπεί να παρουσιάσει τις θεωρίες κινήτρων, οι οποίες συμβάλλουν στην κατανόηση κρίσιμων ερωτημάτων που σχετίζονται με την εργασιακή ικανοποίηση, την απόδοση, την αφοσίωση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τη διαδικασία της αντίληψης
- Κατανοήσουν τα προβλήματα που σχετίζονται με την αντίληψη ώστε να βελτιωθεί η ακρίβεια της αντιληπτικής διαδικασίας
- Εξοικειωθούν με τις πρακτικές εφαρμογές της αντίληψης στην αξιολόγηση της απόδοσης
- Αντιληφθούν τα σφάλματα στη διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης
- Κατανοήσουν τις θεωρίες παρακίνησης

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Αξιολόγηση της απόδοσης
- Αντίληψη
- Στερεότυπα
- Προκαταλήψεις
- Κίνητρα
- Θεωρίες παρακίνησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 3, σελ. 95-115; κεφ. 4, σελ. 125-150)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 5, σελ. 227-290)
- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 12, σελ. 376-415)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Η θεωρία της ιεράρχησης αναγκών του Maslow ανήκει στις θεωρίες περιεχομένου (Απάντηση: Σωστό).
2. Η παρακίνηση σύμφωνα με τη θεωρία της στοχοθέτησης εξαρτάται από τη συντελεστικότητα (Απάντηση: Λάθος).
3. Η θεωρία του Alderfer στηρίζεται στην ύπαρξη τριών ομάδων αναγκών, που σχετίζονται με την επιβίωση, τις σχέσεις και την ανάπτυξη (Απάντηση: Σωστό).
4. Η θεωρία των προσδοκιών του Vroom προτείνει πως η πρόθεση του ατόμου να εργαστεί πως ένα συγκεκριμένο σκοπό αποτελεί βασική πηγή παρακίνησης (Απάντηση: Λάθος).

5. Σύμφωνα με τη θεωρία των δύο παραγόντων, η κατηγορία των κινήτρων περιλαμβάνει παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση, ενώ η κατηγορία παραγόντων υγιεινής σχετίζεται με τη δυσαρέσκεια από την εργασία (Απάντηση: Σωστό).

6. Η θεωρία Χ και η θεωρία Υ είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετες θεωρίες (Απάντηση: Σωστό).

7. Η θεωρία των αναγκών του McClelland εστιάζεται σε τρεις ανάγκες: επίτευξη, δύναμη και εξουσία, δημιουργία σχέσεων (Απάντηση: Σωστό).

8. Η θεωρία της ενίσχυσης βασίζεται στην εσωτερική γνωστική αξιολόγηση και ο σκοπός είναι αυτός που κατευθύνει την προσπάθεια του ατόμου (Απάντηση: Λάθος).

B. Μελέτη περίπτωσης: Θα δοθεί στους φοιτητές μία μελέτη περίπτωσης (σε αρχείο pdf) να την εξετάσουν όσον αφορά:

- Στο σύνδρομο του «όμοιος με εμένα»
- Στην αυτοεκπληρούμενη προφητεία
- Στα στερεότυπα
- Στην επιλεκτική αντίληψη
- Στην προβολή
- Στο σφάλμα του «φωτοστέφανου»

Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στην τρίτη τηλεδιάσκεψη, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Ενότητα 6: Ομαδικότητα – Επικοινωνία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια προσπάθεια προσέγγισης της σημαντικότητας της ομάδας στον εργασιακό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, παρατίθενται οι λόγοι που οδηγούν στη δημιουργία ομάδων, καθώς και η χρησιμότητα των ομάδων στους οργανισμούς. Επιπλέον, παρουσιάζονται και οι παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ομάδας. Ωστόσο, μία επιτυχημένη ομάδα βασίζεται στην επικοινωνία, μέσω της οποίας επιτυγχάνονται οι στόχοι της ομάδας και η ικανοποίηση των μελών της. Συνεπώς, γίνεται μία περιγραφική αναφορά στο φαινόμενο της επικοινωνίας καθώς και στις ιδιαιτερότητες της επικοινωνιακής διαδικασίας στο πλαίσιο των οργανισμών.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η συνδιαλεκτική ή διαδραστική μνήμη είναι ο τρόπος με τον οποίο οι ομάδες εξελίσσουν και δομούν τις πληροφορίες, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο τα μέλη τις κωδικοποιούν, αποθηκεύουν και ανασύρουν.
2. Τα μέλη των ομάδων είναι πιθανότερο να αναπτύξουν τη συνδιαλεκτική μνήμη όταν τα ομαδικά έργα είναι πιο πολύπλοκα και αλληλοεξαρτώμενα.
3. Μία εργασιακή ομάδα μπορεί να οριστεί ως «ένας μικρός αριθμός ατόμων με συμπληρωματικές ικανότητες, δεσμευμένα σε ένα κοινό σκοπό και στο σύνολο των στόχων που σχετίζονται με την απόδοση για την οποία θεωρούν τους εαυτούς τους υπευθύνους».
4. Στους οργανισμούς εμφανίζονται πολλά είδη ομάδων. Οι ομάδες μπορεί να είναι τυπικές αλλά και άτυπες. Επίσης μπορούν να

πάρουν τις εξής μορφές: λειτουργικές ομάδες, ομάδες εργασίας, ανεπίσημες ομάδες, διοικητικές ομάδες, εικονικές ομάδες.

5. Μία τυποποιημένη διαδικασία στην εξέλιξη των ομάδων πρότεινε ο Tuckman (1965). Το μοντέλο των πέντε σταδίων, όπως ονομάζεται, περιγράφει τα στάδια που περνάει η ανάπτυξη – εξέλιξη μιας ομάδας (διαμόρφωσης, έντασης, σταθεροποίησης, απόδοσης, αναστολής ή διακοπής).
6. Οι παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ομάδας φαίνεται να σχετίζονται κυρίως με τη σύνθεση, το πλαίσιο και τις διαδικασίες της ομάδας.
7. Τα εμπόδια μίας αποτελεσματικής επικοινωνίας μπορεί να είναι τα εξής: η αντίληψη, η οργανωσιακή κουλτούρα, οι διαπολιτισμικές διαφορές.
8. Η επικοινωνία σε έναν οργανισμό μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική αν αυξηθεί η εμπιστοσύνη, το κλίμα γίνει πιο υποστηρικτικό, οι μάνατζερ υιοθετήσουν μια πιο περιγραφική γλώσσα, υιοθετηθούν προγράμματα επικοινωνίας, βελτιωθεί η ικανότητα επικοινωνίας σε ατομικό επίπεδο κ.α.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει ένα περιεκτικό χάρτη του επικοινωνιακού φαινομένου, ώστε να γίνει κατανοητή η χρησιμότητα του στην επικοινωνιακή πραγματικότητα των οργανισμών. Η επικοινωνία αποτελεί σημαντικό στοιχείο μίας επιτυχημένης και αποτελεσματικής

ομάδας. Επιπλέον σκοπός της ενότητας είναι να αναδείξει τη σημαντικότητα και τη χρησιμότητα της ομάδας στον εργασιακό χώρο.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τις ιδιαιτερότητες σχετικά με τον τρόπο που οι επικοινωνιακές διαδικασίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο των επιχειρήσεων
- Κατανοήσουν το επικοινωνιακό φαινόμενο
- Αντιληφθούν τη σημαντικότητα και τη χρησιμότητα της ομάδας στον εργασιακό χώρο
- Κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των ομάδων

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ομάδα
- Συνδιαλεκτική μνήμη
- Το μοντέλο των πέντε σταδίων
- Αποτελεσματικότητα ομάδας
- Επικοινωνία
- Μη λεκτική επικοινωνία
- Οργανωσιακή κουλτούρα
- Συγκρούσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Ροσίλι. (κεφ. 8, σελ. 255-287; κεφ.10, σελ. 339-368)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 2, σελ. 93-105; Κεφ. 9, σελ. 503-534)
- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 9, σελ. 285-312)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Ομαδική Εργασία: Οι φοιτητές θα χωριστούν σε τρεις ομάδες και η κάθε ομάδα θα αναλάβει να απαντήσει σε ένα από τρία παρακάτω ερωτήματα. Η συζήτηση θα έχει τη μορφή debate, οπότε θα πρέπει να καταγραφούν τόσο τα υπέρ όσο και τα κατά της εκάστοτε απάντησης - απόψεως .

1. Ο ρόλος ενός/ μίας προπονητή/ ριας αθλητικής ομάδας είναι ο ίδιος ή διαφορετικός από το ρόλο ενός/ μίας μάνατζερ εργασιακής ομάδας και γιατί;
2. Οι συγκρούσεις ωφελούν μια επιχείρηση;
3. Είναι κατάλληλο να χρησιμοποιείται το χιούμορ στις διαπροσωπικές σχέσεις στον εργασιακό χώρο;

Οι απαντήσεις - απόψεις θα συζητηθούν στην τρίτη τηλεδιάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί την 6^η εβδομάδα, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Ενότητα 7: Ικανοποίηση καταναλωτή.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή περιγράφει την έννοια της ικανοποίησης και πιο συγκεκριμένα της ικανοποίησης των πελατών. Η ικανοποίηση των πελατών αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο για τις επιχειρήσεις σήμερα. Για την καλύτερη κατανόηση της έννοιας παρουσιάζονται τα βασικά κριτήρια ικανοποίησης, η μη ικανοποίηση, η διάκριση ανάμεσα στα προϊόντα και τις υπηρεσίες, η καταναλωτική αφοσίωση – πιστότητα καθώς και η επίδραση της ικανοποίησης των πελατών στη μακροχρόνια ανάπτυξη της επιχείρησης. Τέλος, γίνεται αναφορά στις προσεγγίσεις και τα μοντέλα συμπεριφοράς του καταναλωτή.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Σύμφωνα με τον Kotler (1991), η ικανοποίηση των πελατών αποτελεί τον σημαντικότερο δείκτη για την κερδοφορία της επιχείρησης.
2. Οι αυξανόμενες απαιτήσεις των καταναλωτών – πελατών σε συνδυασμό με τον υψηλό ανταγωνισμό που επικρατεί μεταξύ των επιχειρήσεων – οργανισμών, οδήγησαν στην υιοθέτηση πελατοκεντρικής αντίληψης.
3. Τέσσερα βασικά στοιχεία έχουν επίπτωση στην ικανοποίηση των πελατών: τα βασικά χαρακτηριστικά του προϊόντος ή της υπηρεσίας, οι βασικές υπηρεσίες υποστήριξης, η παροχή

εξαιρετικής υπηρεσίας, οι διαδικασίες ανάκαμψης στην κακή εμπειρία ενός πελάτη.

4. Η μη ικανοποίηση μπορεί να προκαλέσει σημαντικές απώλειες σε έναν οργανισμό – επιχείρηση. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η διατήρηση ενός συστήματος διαχείρισης παραπόνων των πελατών.
5. Πολλές φορές η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης πελατών δεν αποτελεί αξιόπιστο δείκτη για την απόδοση ή το επίπεδο ποιότητας ενός οργανισμού – επιχείρησης. Η επίτευξη και διατήρηση καταναλωτικής αφοσίωσης αποτελεί τον απόλυτο στόχο ειδικά σε περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών.
6. Η έννοια της αφοσίωσης έχει εξεταστεί μέσα από τρεις διαφορετικές προσεγγίσεις: τη συμπεριφορική, την προσέγγιση στάσεων και τη θεωρία της αιτιατής δράσης.
7. Η ικανοποίηση των πελατών δεν εξαρτάται τόσο από την ποιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών, όσο από τον τρόπο που ο πελάτης εκλαμβάνει αυτή την ποιότητα και τον βαθμό που ικανοποιεί τις ανάγκες του.
8. Η συμπεριφορά του καταναλωτή αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο αντικείμενο μελέτης, με αποτέλεσμα, όσες έρευνες και όσα μοντέλα και αν αναπτυχθούν, να μην μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποτυπώσει την έννοια της ικανοποίησης των πελατών, καθώς αφορά έναν σημαντικό, αν όχι τον σημαντικότερο δείκτη κερδοφορίας μίας επιχείρησης ή ενός οργανισμού. Η ενότητα παρουσιάζει μία πολύπλευρη ανάλυση της έννοιας με στόχο την βαθύτερη κατανόηση της σημαντικότητάς της.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν την έννοια της ικανοποίησης των πελατών και της μη ικανοποίησης
- Περιγράψουν τα κριτήρια ικανοποίησης
- Αντιληφθούν τη διάκριση μεταξύ των όρων πελάτης και καταναλωτής, προϊόν και υπηρεσία
- Κατανοήσουν την έννοια της καταναλωτικής αφοσίωσης – πιστότητας
- Κατανοήσουν τις προσεγγίσεις στην ικανοποίηση πελατών
- Περιγράψουν τα μοντέλα συμπεριφοράς καταναλωτή

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ικανοποίηση πελάτη/ καταναλωτή
- Μη ικανοποίηση
- Πελάτες/ καταναλωτές
- Προϊόντα/ Υπηρεσίες
- Καταναλωτική αφοσίωση – πιστότητα
- Ολική ποιότητα
- Μοντέλο συμπεριφοράς καταναλωτή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 12, σελ. 599-622)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)

- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις αντιστοίχισης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Η ψυχολογία του καταναλωτή είναι σαν ένα «μαύρο κουτί» (Απάντηση: Ε)	A. Μοντέλο Fornell
2. Βαθιά δέσμευση επαναγοράς ενός προτιμητέου προϊόντος/ υπηρεσίας (Απάντηση: Β)	B. Καταναλωτική αφοσίωση
3. Η συμπεριφορά του καταναλωτή ενδέχεται να επηρεάζεται από την κοινωνική πίεση (Απάντηση: ΣΤ)	Γ. Προσέγγιση στάσεων
4. Παρορμητική αφοσίωση (Απάντηση: Γ)	Δ. Κριτήριο ικανοποίησης
5. Παροχή εξαιρετικής υπηρεσίας (Απάντηση: Δ)	Ε. Μοντέλο Oliver
6. Σουηδικός δείκτης ικανοποίησης (Απάντηση: Α)	ΣΤ. Θεωρία της αιτιατής δράσης

B. Ανάθεση τελικής εργασίας: Οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν το θέμα της τελικής τους εργασίας. Η τελική εργασία μπορεί να έχει τη μορφή μελέτης περίπτωσης, ερευνητικού πρωτόκολλου ή βιβλιογραφικής ανασκόπησης και θα αφορά ένα ζήτημα που εμπίπτει

στη θεματολογία του μαθήματος της Οργανωτικής ψυχολογίας
(έκταση: 3000 λέξεις).

Ενότητα 8: Διαχείριση έργου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται να παρουσιαστεί η καταλληλότητα της διαχείρισης έργου, καθώς και τα οφέλη της μεθοδολογίας της για τις επιχειρήσεις και τους οργανισμούς. Γίνεται αναφορά στις βασικές λειτουργίες και επιδιώξεις της διαχείρισης έργου, καθώς και στα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την επιτυχή υλοποίηση ενός έργου. Τέλος, γίνεται αναφορά στη σημαντικότητα της διαχείρισης κινδύνου.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η διαχείριση έργου αποτελεί ένα λειτουργικό σύστημα που συνδυάζει πολλούς επιμέρους παράγοντες, ώστε να επιτευχθεί η υλοποίησή του, σε προγραμματισμένο χρόνο, με την καλύτερη δυνατή ποιότητα και το μικρότερο δυνατό κόστος.
2. Οι βασικές λειτουργίες της διαχείρισης έργου είναι: ο σχεδιασμός και προγραμματισμός του έργου, η οργάνωση και ο συντονισμός, ο έλεγχος, και η καθοδήγηση του ανθρώπινου δυναμικού.
3. Τα τρία βασικά κριτήρια για την επιτυχή υλοποίηση ενός έργου είναι: τα χαρακτηριστικά, οι βασικοί παράγοντες και οι περιορισμοί του έργου.
4. Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη σωστή εκτέλεση ενός έργου είναι: ο κύκλος ζωής του, ο χρονικός

προγραμματισμός, η οργάνωση, το κόστος, ο έλεγχος, η επιλογή προσωπικού, οι παράγοντες απόδοσης του εργατικού δυναμικού, η διατήρηση των κινήτρων, η αξιολόγηση της απόδοσης, ο ρόλος του μάνατζμεντ, ο προγραμματισμός, η λήψη αποφάσεων, ο συντονισμός, η ανάθεση αρμοδιοτήτων, η καινοτομία, η ηγεσία, η διαχείριση αλλαγής.

5. Η διαχείριση έργου αποτελεί μία πρακτική που μπορεί να βοηθήσει και στην περίπτωση του μάρκετινγκ.
6. Η διαχείριση κινδύνου αποτελεί ένα σημαντικό τομέα στη διαχείριση έργου καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να καταστεί κατανοητή η πολύτιμη συμβολή της διαχείρισης έργου και της μεθοδολογίας της στα πλαίσια του οργανισμού και των επιχειρήσεων.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν την έννοια της διαχείρισης έργου
- Περιγράψουν τις βασικές λειτουργίες και επιδιώξεις της
- Αντιληφθούν τη σημασία του έργου
- Κατανοήσουν τα κριτήρια αξιολόγησης για την επιτυχή υλοποίηση του έργου
- Κατανοήσουν το ρόλο της διαχείρισης έργου στις επιχειρήσεις
- Αντιληφθούν τη σημαντικότητα της διαχείρισης ρίσκου

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Διαχείριση έργου
- Έλεγχος
- Αξιολόγηση της απόδοσης
- Μάνατζμεντ
- Λήψη αποφάσεων
- Διαχείριση κινδύνου
- Ανάλυση κόστους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 11, σελ. 561-596)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Ποιές είναι οι βασικές λειτουργίες της διοίκησης έργου;
2. Να περιγράψετε τις τεχνικές διοίκησης έργου (βασικά χαρακτηριστικά, βασικοί παράγοντες, περιορισμοί).
3. Ποιες είναι οι κυριότερες μορφές οργάνωσης έργου;
4. Να περιγράψετε τη διαδικασία που ακολουθείται για την εκτίμηση κόστους.

5. Ποια είναι τα κύρια είδη ελέγχου;
6. Ποια είναι τα προσόντα που θα πρέπει να έχει ένα ικανό διοικητικό στέλεχος;
7. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία λειτουργίας του προγραμματισμού;
8. Ποια είναι τα στάδια του προγραμματισμού;
9. Να περιγράψετε τη διαδικασία της διοίκησης με βάση τους στόχους.
10. Ποια είναι τα στάδια που ακολουθεί ο κάθε οργανισμός για την ορθολογική λήψη αποφάσεων;

B. Αναζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας για την τελική εργασία.

Την 8η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η τέταρτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση και θα λυθούν απορίες γύρω από τα θέματα της ύλης και των τελικών εργασιών.

Ενότητα 9: Αρνητική ψυχολογική κατάσταση (Εργασιακό Άγχος).

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται το εργασιακό άγχος, μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην Ευρώπη, που σχετίζεται με την υγεία και την ασφάλεια. Γίνεται αναφορά στις ρίζες του φαινομένου, στον προσδιορισμό της έννοιας του στρες, στα ερμηνευτικά μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί για την εξήγηση του φαινομένου, στα αίτια δημιουργίας του εργασιακού άγχους, καθώς και στις συνέπειες και στα συμπτώματα. Τέλος, παρουσιάζονται οι στρατηγικές αντιμετώπισης που έχουν αναπτυχθεί για να επιφέρουν την επιθυμητή μείωση των επιπέδων του φαινομένου.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι ρίζες του άγχους εντοπίζονται στην εποχή του Ιπποκράτη, ο οποίος προσέγγισε το άγχος από ιατρική σκοπιά, επικεντρώνοντας στις βιολογικές του συνέπειες παρά στην καταγραφή της φύσης και των αιτιών του.
2. Τα ερμηνευτικά μοντέλα για το εργασιακό άγχος εστιάζουν σε ποικίλους ατομικούς ή/ και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Κάποια μοντέλα μπορεί να εξετάζουν είτε εσωτερικές επιρροές, είτε εξωτερικές επιρροές.
3. Μερικά από τα βασικά ερμηνευτικά μοντέλα του εργασιακού άγχους είναι τα ακόλουθα: το αντιληπτικό μοντέλο, η θεωρία των κοινωνικών ρόλων, η θεωρία της ψυχολογικής αμοιβαιότητας, η θεωρία της αλληλοπροσαρμογής ατόμου-περιβάλλοντος, το γενικό μοντέλο υγείας του εργασιακού άγχους, το μοντέλο των εργασιακών απαιτήσεων, το μοντέλο της υποκειμενικής εσωτερικής γνωστικής διεργασίας, το μοντέλο διατήρησης των πόρων, η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας κ.α.
4. Τα αίτια του εργασιακού άγχους σχετίζονται με τη φύση, τη δομή και το περιεχόμενο της εργασίας, καθώς και με τα χαρακτηριστικά του εργαζόμενου.
5. Το εργασιακό άγχος μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ψυχολογικές και κοινωνικές συνέπειες, να έχει άμεσο, σοβαρό, αρνητικό αντίκτυπο στην υγεία του ατόμου, αλλά και στους ίδιους τους οργανισμούς.
6. Ένα από τα βασικά αντικείμενα της Οργανωτικής Ψυχολογίας αφορά στην αντιμετώπιση του εργασιακού άγχους και

επικεντρώνεται στο να προτείνει τρόπους που θα επιφέρουν την επιθυμητή μείωση των επιπέδων του φαινομένου.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει μία σύντομη ιστορική αναδρομή του φαινομένου του εργασιακού άγχους ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα. Επιπλέον, αποσκοπεί στην βαθύτερη κατανόηση του φαινομένου μέσω της αναφοράς στους διαφορετικούς ορισμούς, τα ερμηνευτικά μοντέλα, τα αίτια και τις συνέπειες. Τέλος, στοχεύει στην παρουσίαση στρατηγικών αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Περιγράψουν την ιστορική αναδρομή και τις ρίζες του φαινομένου του εργασιακού άγχους
- Αντιληφθούν τους διαφορετικούς ορισμούς και το πρόβλημα της έλλειψης κοινώς αποδεκτού λειτουργικού προσδιορισμού.
- Εξοικειωθούν με τα ερμηνευτικά μοντέλα του εργασιακού άγχους
- Αντιληφθούν τα αίτια του εργασιακού άγχους
- Κατανοήσουν τις συνέπειες του εργασιακού άγχους
- Εξοικειωθούν με τις στρατηγικές αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασιακό άγχος
- Αντιληπτικό μοντέλο

- Μοντέλο εργασιακών απαιτήσεων
- Επαγγελματικές απαιτήσεις
- Επαγγελματική ασφάλεια
- Ισορροπία εργασιακής και οικογενειακής ζωής
- Φόρτος εργασίας
- Πίεση χρόνου
- Παρέμβαση στην εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 8, σελ. 389-476)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 6, σελ. 197-209)
- Landy, F., & Conte, J. (2007). Work in the 21st century. An introduction to industrial and organizational psychology. 2nd Edition, Australia: Blackwell Publishing. (κεφ. 10, σελ. 418-460)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Εργασία: Καταγράψτε το ημερήσιο πρόγραμμά σας και προσδιορίστε τις πηγές άγχους. Στη συνέχεια προτείνετε λύσεις για κάθε πηγή άγχους.

B. Σχεδιασμός και αποστολή σχεδιαγράμματος – δομής τελικής εργασίας.
Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στην πέμπτη τηλεδιάσκεψη, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

Ενότητα 10: Αρνητική ψυχολογική κατάσταση (Παρενόχληση, εκφοβισμός, επαγγελματική εξουθένωση).

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται κάποια από τα φαινόμενα αντιπαραγωγικής, αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς που επηρεάζουν άμεσα το εργασιακό κλίμα ενός οργανισμού με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες τόσο για τον ίδιο τον οργανισμό όσο και για τα μέλη του. Τα φαινόμενα αυτά είναι ο εκφοβισμός στον εργασιακό χώρο και η σεξουαλική παρενόχληση. Επιπλέον γίνεται αναφορά στο σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης καθώς και στα αίτια που το προκαλούν.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Το εργασιακό περιβάλλον όπου υπάρχει εκφοβισμός χαρακτηρίζεται από έλλειψη συνεργασίας και ανεπαρκή επικοινωνία.
2. Η παρενόχληση περιλαμβάνει μία υπαρκτή άνιση συσχέτιση δύναμης και προκαλεί μία κατάσταση δυσφορίας για το θύμα, καθώς θίγει την προσωπική του υπόσταση και αξιοπρέπεια, δυσχεραίνοντας την επαγγελματική του ζωή.
3. Η επαγγελματική εξουθένωση ίσως αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους επαγγελματικούς κινδύνους του 21ου αιώνα, καθώς

αναφέρεται σε κάτι πολύ πιο σοβαρό από το να αισθάνεται κάποιος μελαγχολία ή να έχει μια άσχημη ημέρα.

4. Η επαγγελματική εξουθένωση συνιστά μια χρόνια κατάσταση, κατά την οποία ο εργαζόμενος χάνει κάθε ενδιαφέρον για την εργασία του γεγονός που μπορεί να επιφέρει σοβαρή κρίση στη ζωή του. Τα επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης αποκαλύπτουν το πόσο καλή είναι η σχέση του εργαζόμενου με τη δουλειά του, αλλά και γενικότερα οι σχέσεις του με τον οργανισμό.
5. Οι επιπτώσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης μεταφράζονται σε υπερβολική κόπωση, χαμηλή προσπάθεια, σύγκρουση ρόλων, εκπτώσεις στην ποιότητα και ποσότητα της εργασίας.
6. Οι καταστάσεις που συνήθως συναντώνται κατά την αναζήτηση των αιτίων του φαινομένου αυτού είναι ο φόρτος εργασίας, η άσκηση ελέγχου, η ανατροφοδότηση, η δικαιοσύνη, η σύγκρουση ρόλων, η ηθική και οι αξίες του εργαζόμενου και του οργανισμού.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γίνει αντιληπτή η ύπαρξη αντιπαραγωγικών, αντιδεοντολογικών ή και παράνομων συμπεριφορών, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα το εργασιακό κλίμα και μάλιστα με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες. Επιπλέον αποσκοπεί στην παρουσίαση της επαγγελματικής εξουθένωσης ώστε να καταστούν γνωστά τα αίτια, και κατά συνέπεια να γίνει δυνατή η αντιμετώπιση του συνδρόμου.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν την ύπαρξη αντιπαραγωγικών – αντιδεοντολογικών συμπεριφορών στο χώρο εργασίας
- Κατανοήσουν τις αρνητικές συνέπειες του εκφοβισμού τόσο για τον οργανισμό όσο και για τον εργαζόμενο
- Κατανοήσουν τις αρνητικές συνέπειες της σεξουαλικής παρενόχλησης τόσο για τον οργανισμό όσο και για τον εργαζόμενο
- Αντιληφθούν την έννοια της επαγγελματικής εξουθένωσης
- Κατανοήσουν τα αίτια της επαγγελματικής εξουθένωσης

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Αρνητική ψυχολογική κατάσταση
- Ψυχολογική παρενόχληση
- Εκφοβισμός
- Σεξουαλική παρενόχληση
- Αντιπαραγωγική συμπεριφορά
- Επαγγελματική εξουθένωση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 5, σελ. 181-187; κεφ. 6, σελ. 211-218)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Μελέτες περίπτωσης: Οι φοιτητές θα χωριστούν σε δύο ομάδες και η κάθε ομάδα θα αναλάβει από μία μελέτη περίπτωσης που θα έχει θέμα είτε την παρενόχληση είτε τον εκφοβισμό. Οι φοιτητές των ομάδων καλούνται να απαντήσουν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Εντοπίστε τα οργανωσιακά αίτια της παρενόχλησης (για την πρώτη ομάδα), του εκφοβισμού (για τη δεύτερη ομάδα).
- Αξιολογείστε τη στάση των εργαζομένων που έπεσαν θύματα παρενόχλησης ή εκφοβισμού.
- Προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης των φαινομένων.
- Προτείνετε στρατηγικές πρόληψης.

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Την 10η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η πέμπτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση σχετικά με τις απαντήσεις στις μελέτες περίπτωσης, ενώ θα λυθούν απορίες γύρω από τα θέματα της ύλης και των τελικών εργασιών.

Ενότητα 11: Θετική Ψυχολογική κατάσταση και εργασιακή ικανοποίηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι διαστάσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης και πιο συγκεκριμένα της ευημερία - ευτυχίας στο χώρο εργασίας και της εργασιακής ικανοποίησης. Οι έννοιες αυτές είναι απόλυτα συνυφασμένες με θετικές προεκτάσεις τόσο για τους οργανισμούς όσο και για τους ίδιους τους εργαζόμενους. Μπορούν να λειτουργούν είτε ως αίτια είτε ως αποτελέσματα κάποιας άλλης

συμπεριφοράς. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης, στους παράγοντες και στις επιπτώσεις, ενώ παρατίθενται και κάποιες βασικές κλίμακες μέτρησης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η εργασιακή ικανοποίηση αποτελεί ένα θετικό συναίσθημα που βιώνουν τα άτομα για την εργασία τους.
2. Οι διαστάσεις που έχουν συνδεθεί με την εργασιακή ικανοποίηση είναι πολυάριθμες, ωστόσο πέντε από αυτές φαίνεται να έχουν τη μεγαλύτερη υποστήριξη, όπως ο μισθός, η εργασία, οι ευκαιρίες για προαγωγή, οι ικανότητες του προϊσταμένου να δείχνει ενδιαφέρον για τους εργαζόμενους, συνάδελφοι.
3. Τα σημαντικότερα αποτελέσματα της εργασιακής ικανοποίησης είναι η εργασιακή απόδοση, η ικανοποίηση από τη ζωή, η απουσία αντιπαραγωγικών συμπεριφορών κ.α.
4. Η εργασιακή ικανοποίηση μπορεί να λειτουργήσει ως ανεξάρτητη και ως εξαρτημένη μεταβλητή.
5. Οι κύριες θεωρίες που αφορούν την εργασιακή ικανοποίηση σχετίζονται περισσότερο με τις θεωρίες των κινήτρων.
6. Η επαγγελματική ικανοποίηση επηρεάζεται από ατομικούς, θεσμικούς, κοινωνικούς και οργανωτικούς παράγοντες
7. Οι επιπτώσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης στην εργασιακή συμπεριφορά σχετίζεται με την αύξηση της παραγωγικότητας, τη μείωση της κινητικότητας του προσωπικού, τη μείωση των απουσιών από την εργασία.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τις διαστάσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης, έτσι ώστε οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σημαντικότητα της, τους καθοριστικούς παράγοντες και τις επιπτώσεις τόσο στους οργανισμούς όσο και στους εργαζόμενους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν την έννοια και το περιεχόμενο της εργασιακής ικανοποίησης
- Κατανοήσουν την έννοια της εργασιακής ικανοποίησης ως αίτιο αλλά και ως αποτέλεσμα κάποια άλλης συμπεριφοράς
- Εξοικειωθούν με τις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης
- Προσδιορίζουν τους παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση
- Αντιληφθούν τις επιπτώσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης και γενικά της θετικής ψυχολογικής κατάστασης στην εργασιακή συμπεριφορά

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασιακή ικανοποίηση
- Εργασιακή απόδοση
- Θεωρίες επαγγελματικής ικανοποίησης

- Παραγωγικότητα
- Απουσίες από την εργασία
- Κλίμακες μέτρησης εργασιακής ικανοποίησης
- Ευημερία – Ευτυχία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 10, σελ. 539-556)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 5, σελ. 170-175)
- Landy, F., & Conte, J. (2007). Work in the 21st century. An introduction to industrial and organizational psychology. 2nd Edition, Australia: Blackwell Publishing. (κεφ. 9, σελ. 376-407)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Αναφέρετε τις πέντε διαστάσεις που φαίνεται, σύμφωνα με έρευνες, να έχουν συνδεθεί περισσότερο με την εργασιακή ικανοποίηση.
2. Ποια είναι τα σημαντικότερα αποτελέσματα της εργασιακής ικανοποίησης;

3. Αναφέρετε ενδεικτικά πέντε από τις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης.
4. Ποιοι είναι οι οργανωτικοί παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση;
5. Ποιοί είναι οι ατομικοί παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση;
6. Ποιες είναι οι βασικές επιπτώσεις της εργασιακής ικανοποίησης στην εργασιακή συμπεριφορά;

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Ενότητα 12: Υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Ο ρόλος των παρεμβάσεων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή επιχειρεί να παρουσιάσει το πεδίο της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Πολλά από τα ζητήματα που πραγματεύεται εμπίπτουν στη θεματολογία της οργανωτικής ψυχολογίας, για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η αναφορά και ανάλυση εννοιών που αφορούν τα εργατικά ατυχήματα, τις επαγγελματικές ασθένειες, την σωματική και ψυχική υγεία, τα αίτια και τις επιπτώσεις για τους εργαζόμενους και τους οργανισμούς και τρόπους πρόληψης ή/ και αντιμετώπισης. Ένας τέτοιος τρόπος αποτελεί η διαδικασία της παρέμβασης, η οποία στοχεύει είτε στην αντιμετώπιση του προβλήματος, είτε στην αλλαγή της συμπεριφοράς του ατόμου.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι συνθήκες εργασίας τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται αναμφισβήτητα βελτιωμένες σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, κυρίως στις ανεπτυγμένες χώρες και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων.
2. Η βελτίωση των εργασιακών συνθηκών φαίνεται να οφείλεται σε συνδυασμό παραγόντων μερικοί από τους οποίους είναι οι υπηρεσίες υγιεινής και ασφάλειας, οι νέες νομοθεσίες και οι νέες εργασιακές σχέσεις, οι επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων που μελετούν το εργασιακό περιβάλλον, αλλά και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι οι οποίοι καταλαβαίνουν ότι περνούν το ένα τρίτο της ζωής τους στους χώρους εργασίας.
3. Εργατικό ατύχημα είναι κάθε βίαιο, ξαφνικό και απρόβλεπτο γεγονός που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια ή με αφορμή την εργασία του.
4. Η ψυχική υγεία είναι η κατάσταση την συναισθηματικής ευεξίας, όπου το άτομο μπορεί να ζει και να εργάζεται με άνεση μέσα στην κοινότητα και να ικανοποιείται από τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και επιτεύγματα.
5. Οι εργαζόμενοι λόγω της φύσης της δουλειάς τους είναι αναγκασμένοι σε πολλές περιπτώσεις να παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε επιβαρυσμένο περιβάλλον εργασίας.
6. Ένας στους τρεις εργαζόμενους απουσιάζουν από την εργασία εξαιτίας ψυχοκοινωνικών παραγόντων. Η απουσία λόγω ασθένειας από τη δουλειά αποτελεί ένα σύνθετο φαινόμενο. Μπορεί να είναι αποτέλεσμα πολλών αιτιών, όπως σωματικών ή ψυχοκοινωνικών, που μπορεί να είναι απόρροια διαφόρων

παραγόντων όπως δημογραφικών, συμπεριφορικών, ψυχικής υγείας, της εργασίας κ.α.

7. Οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι ατομικές, οργανωσιακές, περιβαλλοντικές ή πολυεπίπεδες. Επιπλέον μπορεί να στοχεύουν στην πρόληψη, στην αντιμετώπιση ή στην επανένταξη.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει θέματα από το πεδίο της εργασιακής υγείας και ασφάλειας, τα οποία εμπίπτουν στη θεματολογία της οργανωτικής ψυχολογίας, με στόχο την καλύτερη κατανόησή τους και την αποτελεσματικότερη επίλυσή τους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων
- Αντιληφθούν την έννοια της επαγγελματικής ασθένειας
- Κατανοήσουν τις επιπτώσεις της κακής ψυχικής υγείας στο εργασιακό περιβάλλον
- Εξοικειωθούν με τους παράγοντες που επηρεάζουν τη σωματική και ψυχική υγεία στο εργασιακό περιβάλλον
- Κατανοήσουν τη λειτουργία των παρεμβάσεων
- Αντιληφθούν τη σημαντικότητα μιας αποτελεσματικής παρέμβασης

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασιακή υγεία και ασφάλεια
- Εργατικά ατυχήματα
- Επαγγελματικές ασθένειες

- Ψυχική υγεία
- Παρεμβάσεις
- Πρόληψη
- Εργασιακή επανένταξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 11, σελ. 346-375)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Μικρή εργασία: Στους φοιτητές θα δοθεί ένα επιστημονικό άρθρο με θέμα μία παρέμβαση σχετική με το εργασιακό άγχος. Οι φοιτητές θα καλεστούν να περιγράψουν την διαδικασία της παρέμβασης, το επίπεδο της παρέμβασης (ατομικό, οργανωσιακό, περιβαλλοντική ή πολυεπίπεδη), το σκοπό της παρέμβασης (πρόληψη εργασιακού άγχους, αντιμετώπιση εργασιακού άγχους ή επανένταξη εργαζομένων μετά από προβλήματα εργασιακού άγχους) και την αποτελεσματικότητά της.

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Την 12η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η έκτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση και θα λυθούν απορίες, ώστε οι φοιτητές να προετοιμαστούν κατάλληλα για τις τελικές εξετάσεις και την επιτυχή υποβολή των τελικών εργασιών.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΜΡΑ645

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Εισαγωγή στις αρχές οικονομικής

Σκοπός

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της οικονομικής διαχείρισης και γίνεται αναφορά στις οικονομικές θεωρίες που υπάρχουν σήμερα. Γίνεται επίσης αναφοράς στον τρόπο που εφαρμόζονται οι αρχές για να επιτευχθεί μια καλύτερη διαχείριση των οικονομικών πόρων. Οι σπουδαστές θα μάθουν ως οι άνθρωποι παίρνουν τις αποφάσεις, πως οι άνθρωποι αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους και πως λειτουργεί η οικονομία ως σύνολο.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος της ενότητας αυτής, οι σπουδαστές θα μπορούν να:

- Κατανοήσουν ότι η οικονομική ασχολείται με την κατανομή των σπανιζόντων πλουτοπαραγωγικών πόρων.
- Εξετάζουν ορισμένες βασικές έννοιες όπως η αντίστροφη σχέση (trade offs) και το κόστος ευκαιρίας (opportunity cost) που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι
- Χρησιμοποιούν την οριακή λογική (marginal reasoning) όταν λαμβάνουν οικονομικές αποφάσεις
- Κατανοήσουν πως τα κίνητρα επηρεάζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά
- Αντιληφθούν πως το εμπόριο μεταξύ ανθρώπων ή εθνών μπορεί να είναι για όλους ωφέλιμο
- Κατανοήσουν πως οι αγορές είναι ένας καλός, αλλά όχι τέλειος, τρόπος κατανομής των πλουτοπαραγωγικών πόρων

Έννοιες-κλειδιά

- Σπανιότητα
- Οικονομική
- Αποτελεσματικότητα
- Κοινωνική δικαιοσύνη
- Κόστος ευκαιρίας
- Οριακές μεταβολές
- Οικονομία της αγοράς
- Αποτυχία της αγοράς
- Εξωτερικότητα ή εξωτερική επίδραση
- Δύναμη της αγοράς
- Παραγωγικότητα
- Πληθωρισμός

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Στην αρχή της ενότητας γίνεται αναφοράς στη σπανιότητα των πλουτοπαραγωγικών πόρων, η οποία επιβάλλει την βέλτιστη κατανομή τους στην οικονομία. Στη συνέχεια γίνεται εκτενής αναφορά στην έννοια της οικονομικής και τι σημαίνει και γιατί είναι η επιστήμη της οικονομικής είναι χρήσιμη για την κοινωνία. Στη συνέχεια, γίνεται μια παρουσίαση βασικών αρχών της οικονομικής, όπως είναι το κόστος ευκαιρίας, το οριακό κόστος και όφελος, καθώς επίσης και στην αντίστροφη σχέση που υπάρχει μεταξύ της αποτελεσματικότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Στην ενότητα αυτή γίνεται επίσης αναφορά στο ρόλο του κράτους σε μια οικονομία.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Δέκα Αρχές της Οικονομικής, Κεφάλαιο 1

Σύνοψη

Οι άνθρωποι καλούνται να επιλέξουν μεταξύ διαζευκτικών στόχων, και έτσι το κόστος κάθε πράξης μετριέται σε όρους ευκαιριών που χάνονται.

Οι λογικοί άνθρωποι λαμβάνουν τις αποφάσεις τους συγκρίνοντας το οριακό κόστος με το οριακό όφελος

Οι άνθρωποι μεταβάλλουν τη συμπεριφορά τους ανταποκρινόμενοι σε ορισμένα κίνητρα

Το εμπόριο μπορεί να είναι αμοιβαία ωφέλιμο

Οι αγορές είναι συνήθως ένας καλός τρόπος συντονισμού των ανταλλαγών μεταξύ ανθρώπων

Το κράτος έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τα αποτελέσματα της αγοράς αν παρατηρηθεί κάποια αποτυχία της αγοράς ή αν κάποιο αποτέλεσμα της αγοράς είναι άδικο.

Η παραγωγικότητα αποτελεί πηγή διαμόρφωσης των βιοτικών επιπέδων των ανθρώπων

Η αύξηση της ποσότητας του χρήματος είναι πηγή πληθωρισμού

Η οικονομία είναι αναγκασμένη, βραχυπρόθεσμα, να επιλέγει μεταξύ πληθωρισμού και ανεργίας.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, The Scope of Economics, Chapter 1

Δραστηριότητες - Συζήτηση

1. Περιγράψτε τις δύο προσεγγίσεις διαφορετικές σε ότι αφορά τη διαχείριση των πόρων της οικονομίας.
2. Πως λειτουργεί η ελεύθερη οικονομία; πως λειτουργεί το αόρατο χέρι?
3. Δώστε παραδείγματα σημαντικών επιλογών που αντιμετωπίζετε στη ζωή σας, μεταξύ πραγμάτων που συνδέονται αντίστροφα (tradeoffs).

4. Γιατί θα πρέπει να σκέφτονται εκείνοι που χαράσσουν την οικονομική πολιτική να σκέφτονται τα κίνητρα;
5. Τι είναι η «αποτελεσματικότητα» και η «ισότητα», και πως αυτές συνδέονται με την οικονομική πολιτική που ασκεί η κυβέρνηση;
6. Εξηγείστε τη σημαντικότητα της παραγωγικότητας στην οικονομία;
7. Πως συνδέονται ο πληθωρισμός και η ανεργία σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα;
8. «Όλα τα μέλη της κοινωνίας θα πρέπει να έχουν την καλύτερη δυνατή φαρμακευτική περίθαλψη». Εξετάστε τη κρίση αυτή από την άποψη τόσο της κοινωνικής δικαιοσύνης όσο και της αποτελεσματικότητας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΠΩΣ ΣΚΕΦΤΟΝΤΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα οι σπουδαστές μαθαίνουν να σκέφτονται οι οικονομολόγοι και πως αναλύουν τα οικονομικά προβλήματα. Η λειτουργία της οικονομίας θα επεξηγηθεί μέσα από υποδείγματα, όπως αυτά της κυκλικής ροής και των παραγωγικών δυνατοτήτων. Οι σπουδαστές θα μάθουν επίσης για το ρόλο του οικονομολόγου στη χάραξη της πολιτικής.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι σπουδαστές θα μπορούν να:

- Κατανοήσουν γιατί οι οικονομολόγοι εφαρμόζουν επιστημονικές μεθόδους
- Εξετάσουν πως οι υποθέσεις και τα υποδείγματα μπορούν να φωτίσουν τον κόσμο
- Κατανοήσουν τη λειτουργία της οικονομίας με δύο απλά υποδείγματα, της κυκλικής ροής και των παραγωγικών δυνατοτήτων
- Διακρίνουν μεταξύ μικροοικονομικής και μακροοικονομικής και το πεδίο εφαρμογής τους
- Εξετάσουν το ρόλο των οικονομολόγων στη χάραξη πολιτικής
- Κατανοήσουν γιατί, μερικές φορές, οι οικονομολόγοι διαφωνούν μεταξύ τους σε κρίσιμα ζητήματα

Έννοιες-κλειδιά

- Οικονομικά υποδείγματα
- Υποθέσεις
- Διάγραμμα κυκλικής ροής
- Όρια παραγωγικών δυνατοτήτων
- Μικροοικονομική
- Μακροοικονομική
- Θετικές αποφάνσεις
- Κανονιστικές αποφάνσεις

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Στην αρχή της ενότητας εξετάζεται ο ρόλος του οικονομολόγου ως επιστήμονα και ο τρόπος που προσεγγίζει τα οικονομικά θέματα. Γίνεται αναφορά σε οικονομικά υποδείγματα και σε παραδοχές, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη ενός μοντέλου. Στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση δύο υποδειγμάτων, το διάγραμμα κυκλικής ροής και η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων. Γίνεται επίσης διάκριση μεταξύ της μικροοικονομικής και της μακροοικονομικής θεωρίας καθώς επίσης και των θετικών και κανονιστικών αποφάνσεων. Τέλος, γίνεται επεξήγηση γιατί οι οικονομολόγοι διαφωνούν μεταξύ τους σε πολλά ζητήματα.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Σκεπτόμενοι ως οικονομολόγοι, Κεφάλαιο 2

Σύνοψη

Οι οικονομολόγοι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το γνωστικό τους αντικείμενο με επιστημονική αντικειμενικότητα. Όπως όλοι οι επιστήμονες, διατυπώνουν τις κατάλληλες που κατασκευάζουν απλοποιημένα υποδείγματα για να κατανοήσουν τον κόσμο που τους περιβάλλει.

Το πεδίο της οικονομικής διαιρείται σε δύο επιμέρους πεδία: τη μικροοικονομική και τη μακροοικονομική. Η μικροοικονομική μελετά τη λήψη αποφάσεων από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις στις αγορές. Η μακροοικονομική μελετά τις δυνάμεις και τις τάσεις που επηρεάζουν την οικονομία ως σύνολο.

Θετική απόφαση είναι ένας ισχυρισμός σχετικά με το πως είναι ο κόσμος. Κανονιστική απόφαση είναι ένας ισχυρισμός σχετικά με το πως θα έπρεπε να είναι ο κόσμος. Όταν οι οικονομολόγοι εκφέρουν κανονιστικές αποφάνσεις, ενεργούν περισσότερο ως διαμορφωτές της πολιτικής παρά ως επιστήμονες.

Οι οικονομολόγοι που συμβουλεύουν τους πολιτικούς προσφέρουν συγκρουόμενες συμβουλές εξαιτίας είτε διαφορετικών επιστημονικών εκτιμήσεων είτε διαφορετικών αξιολογικών κρίσεων. Μερικές φορές, οι διαμορφωτές της πολιτικής δίδουν συγκρουόμενες συμβουλές, επειδή κάποιιοι τσαρλατάνοι προτείνουν ανεφάρμοστες, εύκολες λύσεις σε ένα δύσκολο περιβάλλον. Ορισμένες πάλι φορές, οι οικονομολόγοι εισηγούνται σχεδόν ομόφωνα κάποιες προτάσεις αλλά οι διαμορφωτές της πολιτικής τις αγνοούν.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, What is Economics, Chapter 2

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Η οικονομία είναι επιστήμη; Και πως αυτό διευκολύνει την οικονομική ανάλυση;
2. Ποιος είναι ρόλος των υποθέσεων στην οικονομική ανάλυση;
3. Μετάβαση από ένα υπόδειγμα στην πραγματικότητα, αναφέρετε ένα παράδειγμα και εξηγήστε τις υποθέσεις που το στηρίζουν
4. Εξηγήστε τα δύο πεδία δράσης στα οποία διαιρείται η οικονομική, και τι μελετά το κάθε ένα από αυτά. Αναφέρετε παραδείγματα μικροοικονομικής και μακροοικονομικής
5. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ θετικής και κανονιστικής απόφασης; Δώστε παραδείγματα θετικών και κανονιστικών αποφάνσεων
6. Γιατί οι οικονομολόγοι διαφωνούν μερικές φορές, δίδουν συγκρουόμενες συμβουλές στους διαμορφωτές πολιτικής; Εξηγήστε από που πηγάζουν αυτές οι διαφορές.
7. Επιλέξτε δύο οικονομικά θέματα της επικαιρότητας και συζητήστε τις διάφορες προτάσεις που προτείνονται για τη διαχείρισή τους

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΑΛΛΗΛΟΕΞΑΡΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σκοπός

Αυτή η ενότητα επιδιώκει να καταδείξει τα οφέλη του εμπορίου μεταξύ των ανθρώπων και μεταξύ των εθνών. Στην ενότητα γίνεται αναφορά στη θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος ως βάση για το εμπόριο, το οποίο αντιπαραβάλλεται με το απόλυτο πλεονέκτημα, οι δύο αυτές θεωρίες επεξηγούνται με παραδείγματα από την καθημερινή μας ζωή και γίνεται αναφορά στο πως εφαρμόζονται στην εθνική πολιτική.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος της ενότητας οι σπουδαστές αναμένεται θα μπορούν να:

- Αντιληφθούν μέσα από παραδείγματα γιατί το εμπόριο είναι επωφελές για όλους τους εμπλεκόμενους
- Εμπεδώσουν τις θεωρίες του συγκριτικού πλεονεκτήματος και του απόλυτου πλεονεκτήματος και πως διαφέρουν μεταξύ τους
- Κατανοήσουν πως το συγκριτικό πλεονέκτημα αποτελεί τη βάση για το εμπόριο
- Κατανοήσουν πως το εμπόριο μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική ανάπτυξη και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- Αναλύουν διάφορες περιπτώσεις όπου το εμπόριο μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταξύ δύο χωρών
- Εμπεδώσουν την αντίληψη ότι με το εμπόριο μια χώρα μπορεί να καταναλώνει περισσότερα από ότι παράγει
- Κατανοήσουν πως το εμπόριο οδηγεί στην εξειδίκευση και ότι οι μικρότερες χώρες έχουν περισσότερα να κερδίσουν από τις μεγάλες

Έννοιες-κλειδιά

- Απόλυτο πλεονέκτημα
- Κόστος ευκαιρίας
- Συγκριτικό πλεονέκτημα
- Εισαγωγές
- Εξαγωγές
- Εξειδίκευση

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα ξεκινά με παραδείγματα από την καθημερινή μας ζωή που καταδεικνύουν το όφελος της ανταλλαγής προϊόντων και υπηρεσιών και στη συνέχεια επεκτείνεται και στο εμπόριο μεταξύ των εθνών. Γίνεται επεξήγηση των θεωριών του συγκριτικού πλεονεκτήματος και του απόλυτου πλεονεκτήματος με παραδείγματα. Έμφαση δίδεται στη θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος, το οποίο αποτελεί τη βάση για την διενέργεια εμπορίου.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Αλληλοεξάρτηση και τα οφέλη του εμπορίου, Κεφάλαιο 3

Σύνοψη

Κάθε άνθρωπος καταναλώνει αγαθά και πηρεσίες που παράγονται από πολλούς άλλους ανθρώπους, τόσο στη χώρα το όσο και στο εξωτερικό. Η αλληλοεξάρτηση και το εμπόριο είναι επιθυμητά, επειδή επιτρέπουν σε όλους μας να καταναλώνουμε περισσότερη ποσότητα και ποικιλία αγαθών και υπηρεσιών.

Δύο είναι οι τρόποι με τους οποίους μπορεί κανείς να συγκρίνει την ικανότητα δύο ανθρώπων να παράγουν ένα αγαθό. Εκείνος που μπορεί να παράγει ένα αγαθό με μικρότερη ποσότητα εισροών λέγεται ότι έχει απόλυτο πλεονέκτημα στην παραγωγή του αγαθού αυτού. Εκείνος που παράγει το αγαθό αυτό με το μικρότερο κόστος ευκαιρίας λέγεται ότι έχει συγκριτικό πλεονέκτημα. Τα οφέλη από το εμπόριο βασίζονται στο συγκριτικό και όχι στο απόλυτο πλεονέκτημα.

Το εμπόριο βελτιώνει τη θέση όλων, επειδή επιτρέπει στους ανθρώπους να εξειδικεύονται σε εκείνες τις δραστηριότητες στις οποίες έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα.

Η αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος ισχύει όχι μόνο για τους ανθρώπους, αλλά και για τις χώρες. Οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν την αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος για να υπερασπιστούν το ελεύθερο εμπόριο.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, How market works, Chapter 3

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Επιλέξτε μια χώρα της Ευρώπης και διερευνήστε κατά πόσο το εμπόριο έχει αυξηθεί διαχρονικά και σε ποιους τομείς. Συζητήστε τους λόγους.
2. Μια χώρα μπορεί να εξάγει αυτοκίνητα και ταυτόχρονα να εξάγει αυτοκίνητα. Εξηγήστε!
3. Οι διαφορές μεταξύ του απόλυτου και του συγκριτικού πλεονεκτήματος
4. Η βάση για το εμπόριο είναι το συγκριτικό πλεονέκτημα και όχι το απόλυτο. Εξηγήστε!
5. Με ποιους τρόπους το εμπόριο είναι επωφελές για τη χώρα μας και σε ποιους τομείς
6. Οι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι το ελεύθερο εμπόριο είναι καλύτερο από το περιορισμένο. Εξηγήστε!
7. Είναι καλύτερα μια χώρα να επιδιώκει να εισάγει περισσότερα από ό,τι εξάγει?
8. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αναφέρονται τόσο σε αγαθά όσο και υπηρεσίες
9. Τα τελευταία χρόνια διάφορες χώρες, ανάμεσα τους και οι ΗΠΑ, εκδηλώνουν τάσεις προστατευτισμού. Ποιές είναι οι δικαιολογίες για αυτό το φαινόμενο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ, ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ

Σκοπός

Η ενότητα αυτή στοχεύει στην κατανόηση και εμπέδωση από μέρους των σπουδαστών του μοντέλου της αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Μέσα από αυτή την ενότητα επιδιώκεται η κατανόηση της ζήτησης και της προσφοράς και των παραγόντων που επηρεάζουν τις δυο δυνάμεις. Γίνεται επίσης γραφική παρουσίαση των δυο καμπύλων προσφοράς και ζήτησης και ο τρόπος με τον οποίο καθορίζεται η τιμή και ποσότητα ισορροπίας. Μέσα από την ανάλυση αυτή αναδεικνύονται και τα οφέλη το ανταγωνισμού για τους καταναλωτές και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος της ενότητας, οι σπουδαστές θα μπορούν να

- Κατανοήσουν τις δυνάμεις τη αγοράς, της προσφοράς και της ζήτησης, και να κατανοήσουν τους παράγοντες που τις επηρεάζουν
- Να αναλύουν τις δυνάμεις της αγοράς και να προσδιορίζουν γραφικά την τιμή και ποσότητα ισορροπίας.
- Καταλάβουν και να εμπεδώσουν την έννοια του ανταγωνισμού
- Περιγράψουν τις διάφορες δομές της αγοράς και τα χαρακτηριστικά τους
- Περιγράψουν τα οφέλη του ανταγωνισμού στην οικονομία και στην κοινωνία
- Εξηγήσουν το ρόλο των τιμών στην κατανομή των περιορισμένων πόρων της οικονομίας

Έννοιες-κλειδιά

- Αγορά
- Ανταγωνιστική αγορά
- Ζητούμενη ποσότητα
- Προσφερόμενη ποσότητα
- Νόμος της ζήτησης
- Νόμος της προσφοράς
- Καμπύλες προσφοράς και ζήτησης
- Ceteris paribus
- Ισορροπία της αγοράς
- Τιμη και ποσότητα ισορροπίας
- Υπερβάλλουσα ζήτηση και προσφορά

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Στην αρχή της ενότητας γίνεται παρουσίαση της ζήτησης και της προσφοράς και στη συνέχεια γίνεται παρουσίαση των παραγόντων που τις επηρεάζουν. Ακολούθως, η ζήτηση και η προσφορά απεικονίζονται γραφικά και υπολογίζονται η τιμή και ποσότητα ισορροπίας.

Γίνεται επίσης ανάλυση ευαισθησίας σε ότι αφορά την τιμή και ποσότητα ισορροπίας όταν οι καμπύλες προσφοράς και ζήτησης μεταβάλλονται. Στην ενότητα προάγεται το μοντέλο του ελεύθερου ανταγωνισμού και ο ρόλος των τιμών στην κατανομή των περιορισμένων πόρων της οικονομίας.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Προσφορά και Ζήτηση, Κεφάλαιο 4.

Σύνοψη

Οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν το υπόδειγμα της προσφοράς και ζήτησης για να αναλύουν ανταγωνιστικές αγορές. Σε μια ανταγωνιστική αγορά υπάρχουν πολλοί αγοραστές και πωλητές, καθένα από τους οποίους ασκείελάχιστη επιρροπή ή δεν επηρεάζει καθόλου την τιμή της αγοράς.

Η καμπύλη ζήτησης δείχνει πως η ποσότητα που ζητείτε από ένα αγαθό εξαρτάται από την τιμή του. Σύμφωνα με το νόμο τη ζήτησης, όταν η τιμή ενός αγαθού μειώνεται, η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται. Επομένως, η καμπύλη ζήτησης έχει κατερχόμενη (αρνητική) κλίση.

Εκτός από την τιμή, άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζητούμενης ποσότητας είναι το εισόδημα οι προσδοκίες και οι τιμές των υποκατάστατων και των συμπληρωματικών αγαθών. Αν μεταβληθεί κάποια από τις μεταβλητές αυτές, η καμπύλη ζήτησης μετατοπίζεται.

Η καμπύλη προσφοράς δείχνει πως η προσφερόμενη ποσότητα ενός αγαθού εξαρτάται από την τιμή. Σύμφωνα με το νόμο της προσφοράς, όταν αυξάνεται η τιμή ενός αγαθού, η προσφερόμενη ποσότητα αυξάνεται. Η καμπύλη προσφοράς λοιπόν, έχει ανερχόμενη (θετική) κλίση.

Εκτός από την τιμή, άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της προσφερόμενης ποσότητας είναι οι τιμές των εισροών, η τεχνολογία και οι προσδοκίες. Αν μεταβληθεί κάποια από τις μεταβλητές αυτές, η καμπύλη προσφοράς μετατοπίζεται.

Η συμπεριφορά των αγοραστών και των πωλητών οδηγεί φυσικολογικά τις αγορές στην ισορροπία τους. Όταν η τιμή της αγοράς είναι πάνω από την τιμή ισορροπίας, υπάρχει πλεόνασμα προσφοράς που προκαλεί μείωση της τιμής αγοράς. Όταν η τιμή της αγοράς είναι κάτω από την τιμή ισορροπίας, υπάρχει υπερβάλλουσα ζήτηση που προκαλεί άνοδο της αγοραίας τιμής.

Για να αναλύσουμε πως ένα γεγονός επηρεάζει την αγορά, χρησιμοποιούμε το διάγραμμα της προσφοράς και της ζήτησης, για να εξετάσουμε πως το γεγονός αυτό επηρεάζει την τιμή και την ποσότητα ισορροπίας.

Στις οικονομίες της αγοράς, οι τιμές είναι τα σήματα που καθοδηγούν τις οικονομικές αποφάσεις και μέσω των οποίων κατανέμονται οι περιορισμένοι παραγωγικοί πόροι. Για κάθε αγαθό στην οικονομία, η τιμή εξασφαλίζει ότι η προσφορά και η ζήτηση θα βρίσκονται σε ισορροπία. Η τιμή ισορροπίας καθορίζει, λοιπόν, πόση ποσότητα αποφασίζουν να αγοράσουν οι καταναλωτές και πόση ποσότητα θα αποφασίσουν να παραγάγουν οι πωλητές.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Demand and Supply, Chapter 4

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Τι σημαίνει ανταγωνιστική αγορά? Επιλέξτε κάποιες αγορές από την καθημερινή σας ζωή και συζητήστε κατά πόσο είναι ανταγωνιστικές.
2. Ποια είναι τα οφέλη του ανταγωνισμού? Πως προκύπτουν αυτά τα οφέλη? Αναφέρετε μερικά παραδείγματα από την καθημερινή σας ζωή.
3. Ο τομέας των τηλεπικοινωνιών στην Κύπρο κάποτε λειτουργούσε ως μονοπώλιο και τώρα λειτουργεί υπό συνθήκες ανταγωνισμού. Σχολιάστε!
4. Η εξέλιξη της τεχνολογίας αυξάνει την παραγωγή και μειώνει τις τιμές. Σχολιάστε με παραδείγματα.
5. Σε μια ελεύθερη αγορά τα ελλείμματα και τα πλεονάσματα εκμηδενίζονται.
6. Οι μεταβολές στις τιμές αποφασίζουν για την αποδοτική και αποτελεσματική κατανομή των παραγωγικών πόρων της οικονομίας. Εξηγήστε με παραδείγματα από την οικονομία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα εξετάζεται η παρέμβαση της πολιτείας στην οικονομία. Οι σπουδαστές καλούνται να κατανοήσουν ότι η αγορά δεν λειτουργεί πάντοτε ορθά ή δίκαια και ως αποτέλεσμα, κάποιες φορές, χρειάζεται η παρέμβαση της πολιτείας. Σκοπός της ενότητας αυτής είναι επίσης η αντίστροφη σχέση που υπάρχει μεταξύ της αποτελεσματικότητας της οικονομίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, και ότι για να έχει περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη, μια κοινωνία θυσιάζει μέρος της αποτελεσματικότητας της οικονομίας. Οι σπουδαστές καλούνται επίσης να κατανοήσουν ότι τα ανώτατα όρια τιμών προκαλούν περισσότερη ζημιά παρά όφελος στην κοινωνία.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος της ενότητας οι σπουδαστές αναμένεται ότι θα μπορούν να

- Κατανοήσουν το ρόλο του κράτους σε μια οικονομία
- Διακρίνουν μεταξύ των περιπτώσεων όπου χρειάζεται η παρέμβαση της πολιτείας στην οικονομία και των περιπτώσεων όπου δεν χρειάζεται.
- Να αντιλαμβάνονται τις συνέπειες της παρέμβασης της οικονομίας.
- Να εξετάσουν κατά πόσο ο φόρος σε ένα αγαθό πηρεάζει την τιμή του αγαθού και την ποσότητα που πωλείται.
- Υπολογίσουν τις επιπτώσεις μιας φορολογίας στους καταναλωτές και στους πωλητές.
- Διακρίνουν τις περιπτώσεις οι κατώτατες τιμές μπορεί να οδηγήσουν σε φαινόμενα μαύρης αγοράς

Έννοιες-κλειδιά

- Ανώτατη τιμή
- Κατώτατη τιμή
- Φόρος ανά μονάδα
- Επιμερισμός του φόρου
- Αγορά εργασίας ανεργία

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η παρούσα ενότητα ξεκινά με τη συζήτηση για το ρόλο του κράτους σε μια οικονομίας. Ουσιαστικά το κράτος εντοπίζει αδυναμίες της αγοράς να λειτουργήσει ορθά και κοινωνικές αδικίες και παρεμβαίνει όπου κρίνει σκόπιμο. Οι έλεγχοι τιμών είναι μια μορφή παρέμβασης η οποία αναλύεται εις βάθος και εξάγονται συμπεράσματα. Ακολούθως γίνεται ανάλυση της φορολογίας, η οποία είναι μια άλλη μορφή παρέμβασης της πολιτείας στην οικονομία. Στην ενότητα γίνεται επεξήγηση των επιπτώσεων της φορολογίας στις τιμές των προϊόντων και στην οικονομία γενικότερα.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Προσφορά, Ζήτηση και Οικονομική Πολιτική της Κυβέρνησης, Κεφάλαιο 6

Σύνοψη

Η οικονομία διέπεται από δύο κατηγορίες νόμων, το νόμο της προσφοράς και της ζήτησης και τους νόμους που ψηφίζει το κράτος. Στην παρούσα ενότητα διερευνήσαμε την αλληλοεπίδραση μεταξύ των νόμων αυτών. Οι έλεγχοι των τιμών και οι φόροι είναι κοινοί σε πολλές αγορές της οικονομίας, και οι επιπτώσεις τους συζητούνται συχνά στον τύπο και μεταξύ των πολιτικών. Αρκούν ακόμη και ελάχιστες γνώσεις οικονομικής για να μπορέσει κανείς να κατανοήσει αρκετά καλά και να αξιολογήσει αυτά τα μέτρα οικονομικής πολιτικής.

Τα μέτρα οικονομικής πολιτικής θα πρέπει να διερευνηθούν σε μεγαλύτερο βάθος διότι επηρεάζουν άμεσα την κοινωνία και τους φορολογούμενους. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, τα μέτρα οικονομικής πολιτικής κοστίζουν άμεσα ή έμμεσα έστω και αν τα μέτρα αυτά στοχεύουν στην βελτίωση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Οποιαδήποτε παρέμβαση της πολιτείας επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της οικονομίας και την ανάπτυξη, συνεπώς θα πρέπει να γίνεται με προσοχή.

Ιδιαίτερα οι φορολογίες επηρεάζουν άμεσα το βιοτικό επίπεδο των πολιτών διότι μειώνουν τα εισοδήματά τους. Παράλληλα όμως, οι φορολογίες επηρεάζουν και έμμεσα την οικονομική δραστηριότητα, αφού μειώνεται ο όγκος πωλήσεων, και έτσι επηρεάζεται η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Government action in markets, Chapter 6

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Γιατί εφαρμόζονται οι έλεγχοι τιμών και πως επηρεάζουν την ποσότητα ζήτησης και προσφοράς? Δώστε παραδείγματα από την καθημερινότητα.
2. Στη Βενεζουέλα, η κυβέρνηση επιβάλλει σήμερα έλεγχοι τιμών σε πολλά προϊόντα. Διερευνήστε τα αποτελέσματα αυτών των πολιτικών και ετοιμάστε μια αναφορά.
3. Γιατί οι έλεγχοι τιμών δεν μπορούν να φέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα σε μια κοινωνία?
4. Κάποια φάρμακα στην Κύπρο δεν υπάρχουν ενώ για κάποια άλλα, οι τιμές είναι πολύ ψηλές σε σχέση με άλλες χώρες. Εξηγήστε το φαινόμενο αυτό με βάση της θεωρίας των ελέγχων των τιμών.
5. Στην Κύπρο εφαρμόζεται η νομοθεσία για το ενοικιοστάσιο, βάσει της οποίας το Υπουργικό Συμβούλιο καθορίζει τις αυξήσεις τιμών ανά διετία. Τα τελευταία χρόνια, οι αυξήσεις ήταν στο μηδέν. Σχολιάστε τις επιπτώσεις αυτής της πρακτικής.
6. Εξηγήστε γιατί οι οικονομολόγοι είναι συνήθως αντίθετοι με τους ελέγχους τιμών.

7. Γιατί μια φορολογία που επιβάλλεται στον πωλητή μπορεί να την πληρώνει και ο αγοραστής? Τι καθορίζει και πως επιμερίζεται το βάρος ενός φόρου μεταξύ αγοραστών και πωλητών?
8. Εξηγείστε πως μπορεί η θέσπιση μιας ανώτατης τιμής να προκαλέσει το φαινόμενο της μαύρης αγοράς!

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

ΕΦΑΡΜΟΓΗ: ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα γίνεται μια ανάλυση της φορολογίας η οποία έχει σκοπό να καταδείξει ότι η φορολογία έχει κόστος στην οικονομία και θα πρέπει να είναι όσο το δυνατό χαμηλότερη. Ουσιαστικά η φορολογία μειώνει το πλεόνασμα και συνεπώς την ευημερία του καταναλωτή. Η φορολογία μειώνει επίσης και το πλεόνασμα του πωλητή αυξάνοντας το κόστος του. Οι σπουδαστές καλούνται να αντιληφθούν και να υπολογίσουν το κόστος που θα έχει μια φορολογία στην οικονομία.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος αυτής της ενότητας οι σπουδαστές αναμένεται ότι θα μπορούν να

1. Περιγράψουν τα οφέλη και το κόστος της φορολογίας
2. Υπολογίσουν τις επιπτώσεις που έχει μια φορολογία στην κοινωνία
3. Κατανοήσουν πως με τη φορολογία οι καταναλωτές πληρώνουν περισσότερο και οι πωλητές εισπράττουν λιγότερα
4. Καταλάβουν γιατί ορισμένοι φόροι έχουν μεγαλύτερες μη αντισταθμιζόμενες απώλειες από άλλους
5. Περιγράψουν πως η ελαστικότητα της ζήτησης και της προσφοράς επηρεάζει τον επιμερισμό του φόρου μεταξύ του αγοραστή και του πωλητή
6. Κατανοήσουν πως η μείωση των φορολογιών μπορεί να δημιουργήσει ανάπτυξη και ως αποτέλεσμα, να αυξηθούν τα φορολογικά έσοδα

Έννοιες-κλειδιά

- Μη αντισταθμιζόμενη απώλεια
- Επιπτώσεις του φόρου
- Μεταβολές στην ευημερία
- Φορολογικά έσοδα

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα αυτή ασχολείται με το κόστος της φορολογίας στην οικονομία και την κοινωνία. Η ανάλυση ξεκινά με την γραφική απεικόνιση της φορολογίας και τον υπολογισμό της νέας τιμής και ποσότητας ισορροπίας. Στη συνέχεια, υπολογίζεται η απώλεια στο πλεόνασμα του καταναλωτή και του πωλητή, λόγω της φορολογίας, καθώς επίσης και η μη αντισταθμιζόμενη απώλεια της φορολογίας. Ο ρόλος της ελαστικότητας των καμπύλων προσφοράς και ζήτησης επεξηγείτε με παραδείγματα για να δείξει η ανάλυση σε ποιες περιπτώσεις ο καταναλωτής επιβαρύνεται περισσότερο από τη φορολογία.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Εφαρμογή, το κόστος της φορολογίας, Κεφάλαιο 8

Σύνοψη

Ένας φόρος σε αγαθό μειώνει την ευημερία των αγοραστών και των πωλητών του αγαθού, και η μείωση των πλεονασμάτων του καταναλωτή και του παραγωγού είναι συνήθως μεγαλύτερη από το έσοδο που αντλεί το κράτος. Η μείωση του συνολικού πλεονάσματος- το άθροισμα του πλεονάσματος του καταναλωτή, του πλεονάσματος του παραγωγού και του φορολογικού εσόδου- ονομάζεται μη αντισταθμιζόμενη απώλεια του φόρου.

Οι φόροι έχουν μη αντισταθμιζόμενες απώλειες επειδή αναγκάζουν τους αγοραστές να καταναλώνουν λιγότερη ποσότητα και τους πωλητές να πωλούν λιγότερη ποσότητα, και η μεταβολή αυτή στη συμπεριφορά συρρικνώνει το μέγεθος της αγοράς κάτω από το επίπεδο που μεγιστοποιεί το συνολικό πλεόνασμα. Επειδή οι ελαστικότητες της προσφοράς και της ζήτησης μετρούν το βαθμό στον οποίο οι μετέχοντες στην αγορά ανταποκρίνονται στις συνθήκες της αγοράς, οι μεγαλύτερες ελαστικότητες συνεπάγονται μεγαλύτερες απώλειες.

Όταν αυξάνεται ο φόρος, στρεβλώνει τα φορολογικά κίνητρα περισσότερο, και η μη αντισταθμιζόμενη απώλεια του γίνεται μεγαλύτερη. Στην αρχή, το φορολογικό έσοδο αυξάνει, καθώς αυξάνεται το ύψος του φόρου. Τελικά όμως, η περαιτέρω αύξηση του φόρου μειώνει τα φορολογικά έσοδα επειδή μειώνει το μέγεθος της αγοράς.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Economic Inequality and Redistribution, Chapter 18

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Πως επηρεάζονται τα πλεονάσματα του καταναλωτή και του παραγωγού όταν επιβληθεί φόρος στην πώληση του αγαθού. Πως συγκρίνονται οι μεταβολές στο πλεόνασμα του καταναλωτή και του παραγωγού με το φορολογικό έσοδο; Εξηγήστε την απάντησή σας.
2. Πως επηρεάζουν οι ελαστικότητες της προσφοράς και της ζήτησης τη μη αντισταθμιζόμενη απώλεια ενός φόρου? Γιατί έχουν αυτό το αποτέλεσμα?
3. Να μελετήσετε μερικά παραδείγματα αύξησης των φορολογιών στην Κύπρο, είτε στην Ευρώπη και να εξηγήσετε τις συνέπειες στην αύξηση των εσόδων του κράτους αλλά και τις επιπτώσεις στην ανάπτυξη.
4. Να μελετήσετε το ενδεχόμενο μείωσης των φορολογιών με απώτερο σκοπό την αύξηση της ανάπτυξης και την αύξηση των φορολογικών εσόδων (θεωρία του Λαφερ). Δώστε παραδείγματα από τον κόσμο.
5. Μελετήστε διαχρονικά τα έσοδα σε μια χώρα της Ευρώπης, σε συνάρτηση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), και συζητήστε κατά πόσο τα φορολογικά έσοδα αυξάνονται ή μειώνονται ως ποσοστό του ΑΕΠ. Εξηγήστε τα συμπεράσματά σας.
6. «Αν το κράτος επιβάλει φόρο στη γη και στις κατοικίες, οι πλούσιοι γαιοκτήμονες θα μεταकुλίσουν το φόρο στους φτωχούς ενοικιαστές τους». Σχολιάστε!

7. Αν το κράτος διπλασίαζε το φόρο στη βενζίνη, είστε βέβαιος ότι το φορολογικό έσοδο από την πώληση της βενζίνης θα αυξανόταν? Μπορείτε να πείτε με σιγουριά ότι η μη αντισταθμιζόμενη απώλεια από το φόρο βενζίνης θα αυξηθεί? Εξηγήστε την απάντησή σας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα εξετάζουμε τις πτυχές του ελεύθερου εμπορίου και τα οφέλη και τα κόστη που προκύπτουν από αυτό. Θα εξετάσουμε τους παράγοντες που καθορίζουν αν μια χώρα θα εισάγει ή θα εξαγάγει αγαθά, ποιοι κερδίζουν από το ελεύθερο εμπόριο και ποιοι χάνουν. Η ενότητα εξετάζει επίσης τους διάφορους τρόπους προστατευτισμού που ακολουθούν διάφορες χώρες για να διασφαλίσουν τα δικαιώματα των παραγωγών τους, όπως είναι οι δασμοί, οι ποσοστώσεις και οι κανονισμοί, αλλά και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν αντιδράσουν οι χώρες που επηρεάζονται. Η ενότητα θα ασχοληθεί επίσης με τα επιχειρήματα υπέρ και κατά των εμπορίου.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι σπουδαστές αναμένεται ότι θα μπορούν να

- Προσδιορίσουν κατά πόσο μια χώρα θα εισάγει ή θα εξαγάγει αγαθά και υπηρεσίες
- Εξετάζει και να αναλύει ποιος κερδίζει και ποιος χάνει από το διεθνές εμπόριο
- Εντοπίζουν τα οφέλη εκείνων που κερδίζει από το διεθνές εμπόριο και ότι αυτά ξεπερνούν τις ζημιές εκείνων που χάνουν.
- Αναλύουν τις επιπτώσεις που έχει στην ευημερία η επιβολή δασμών και ποσοστώσεων στις εισαγωγές
- Εξετάσουν τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να υποστηρίξουν την επιβολή περιορισμών στο εμπόριο

Έννοιες-κλειδιά

- Διεθνής τιμή
- Ελεύθερο εμπόριο
- Εισαγωγικός δασμός
- Ποσόστωση στις εισαγωγές

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα ξεκινά με τη ανάλυση του ελεύθερου εμπορίου και τα οφέλη που προκύπτουν από αυτό αλλά και το κόστος που επωμίζονται οι παραγωγοί. Στη συνέχεια η ενότητα θα παρουσιάσει τους λόγους για τους οποίους μια χώρα επιβάλλει περιορισμούς στο ελεύθερο εμπόριο και τις οικονομικές συνέπειες τους. Τα ευρήματα της ανάλυσης απεικονίζονται σε γραφικά και καταδεικνύουν ότι οι περιορισμοί στο ελεύθερο εμπόριο μειώνουν την συνολική ευημερία των ανθρώπων. Τέλος, γίνεται μια ανασκόπηση των επιχειρημάτων που υποστηρίζουν τους περιορισμούς στο εμπόριο.

Περιεχόμενο ενότητας

Σύνοψη

Οι επιπτώσεις του ελεύθερου εμπορίου μπορούν να καθοριστούν συγκρίνοντας την εγχώρια τιμή χωρίς εμπόριο με τη διεθνή τιμή. Μια χαμηλή εγχώρια τιμή δείχνει ότι η χώρα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή του αγαθού και ότι η χώρα έχει μετατραπεί σε εξαγωγέα. Μια υψηλή εγχώρια τιμή δείχνει ότι ο υπόλοιπος κόσμος έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ενός αγαθού και ότι η χώρα θα γίνει εισαγωγέας.

Όταν μια χώρα επιτρέψει το εμπόριο και γίνει εξαγωγέας ενός αγαθού, οι παραγωγοί του αγαθού επωφελούνται και οι καταναλωτές του αγαθού ζημιώνουν. Όταν μια χώρα επιτρέψει το εμπόριο και γίνει εισαγωγέας ενός αγαθού, οι καταναλωτές ωφελούνται και οι παραγωγοί ζημιώνουν.

Ένας εισαγωγικός δασμός φέρει την αγορά πλησιέστερα προς την ισορροπία που θα υπήρχε χωρίς εμπόριο και, επομένως, μειώνει τα οφέλη από το εμπόριο. Αν και οι εγχώριοι παραγωγοί είναι σε καλύτερη θέση και το κράτος αντλεί έσοδα, οι ζημιές των καταναλωτών υπερβαίνουν αυτά τα οφέλη.

Μια ποσόστωση στις εισαγωγές έχει παρόμοιες επιπτώσεις με αυτές ενός εισαγωγικού δασμού. Ωστόσο με τις ποσοστώσεις στις εισαγωγές οι κάτοχοι αδειών εισαγωγής κερδίζουν το έσοδο που θα κατέληγε στο κράτος με τον εισαγωγικό δασμό.

Οι πολέμιοι του ελεύθερου εμπορίου αναπτύσσουν διάφορα επιχειρήματα υπέρ του περιορισμού του εμπορίου; η προστασία των θέσεων απασχόλησης, λόγοι εθνικής ασφάλειας, η ανάγκη να προστατευθούν οι νηπιακές βιομηχανίες, η αποτροπή αθέμιτου ανταγωνισμού και η αντίδραση στους περιορισμούς του διεθνούς εμπορίου από τις ξένες χώρες. Μονολότι κάποια από τα επιχειρήματα αυτά έχουν κάποια αξία σε ορισμένες περιπτώσεις, οι οικονομολόγοι πιστεύουν ότι το ελεύθερο εμπόριο είναι, συνήθως, η καλύτερη πολιτική.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Global Markets in Action, chapter 7

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Τι μας αποκαλύπτει η εγχώρια τιμή που επικρατεί χωρίς διεθνές εμπόριο για το συγκριτικό πλεονέκτημα μιας χώρας; Πότε μια χώρα μετατρέπεται σε εξαγωγέα ενός αγαθού και πότε σε εισαγωγέα?
2. Συζητήστε τα επιχειρήματα που προβάλλονται συχνά για τη στήριξη των εμπορικών περιορισμών. Πως απαντούν οι οικονομολόγοι στα επιχειρήματα αυτά?
3. Ποιες οι διαφορές μεταξύ του εισαγωγικού δασμού και της ποσόστωσης στην εισαγωγή ενός αγαθού?

4. Ποιοί κερδίζουν και ποιοι χάνουν απο το ελεύθερο εμπόριο ενός αγαθού?
5. Ποιές τάσεις προστατευτισμού εκδηλώνονται αυτές τις μέρες σε παγκόσμιο επίπεδο και γιατί?
6. Εντοπίστε διάφορα προϊόντα ή υπηρεσίες τα οποία παράγονται σε μεγάλες ποσότητες λόγω του ελεύθερου εμπορίου.
7. Ποιός είναι ο παγκόσμιος οργανισμός που ασχολείται με το διεθνές εμπόριο και πως λειτουργεί?

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα θα μάθουμε τι είναι οι εξωτερικότητες και πως αυτές επιδρούν στην οικονομία και στην κοινωνία. Θα εξετάσουμε πως οι εξωτερικότητες μπορούν να οδηγήσουν τις αγορές σε λύσεις που είναι αναποτελεσματικές. Στην ενότητα γίνεται αναφορά σε διάφορα παραδείγματα εξωτερικότητων, κάποιες έχουν θετικές παρενέργειες και κάποιες άλλες αρνητικές. Στην ανάλυση που ακολουθεί, προτείνονται τρόποι αντιμετώπισης των αρνητικών εξωτερικότητων.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι σπουδαστές αναμένεται ότι θα μπορούν να
- Διακρίνουν μεταξύ θετικής και αρνητικής εξωτερικότητας
- Εξηγήσουν πως οι εξωτερικότητες μπορούν να οδηγήσουν τις αγορές σε λύσεις που είναι αναποτελεσματικές
- Εξετάσουν πως οι άνθρωποι μπορούν, ενίοτε, να λύσουν μόνοι τους το πρόβλημα των εξωτερικότητων
- Εξηγήσουν γιατί οι ιδιωτικές λύσεις στις εξωτερικότητες επιδράσεις μερικές φορές δεν αποδίδουν
- Να εξετάσουν τα διάφορα μέτρα οικονομικής πολιτικής που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση του προβλήματος των εξωτερικών επιδράσεων

Έννοιες-κλειδιά

- Εξωτερικότητα
- Εσωτερίκευση μιας εξωτερικότητας
- Θεώρημα Coase
- Κόστος συναλλαγών
- Πιγκοβιανός φόρος

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα περιγράφει τις διάφορες μορφές εξωτερικότητας και αναλύει τις επιδράσεις τους. Κάποιες εξωτερικότητες έχουν ευεργετικές επιδράσεις στην κοινωνία και κάποιες άλλες αρνητικές. Η πολιτεία επιδοτεί τις εξωτερικότητες που έχουν θετικές παρενέργειες για την κοινωνία και λαμβάνει μέτρα που αποτρέπουν τις εξωτερικότητες που έχουν αρνητικές επιδράσεις. Στην ενότητα, γίνεται περιγραφή των μέτρων και πολιτικών που μπορεί να ακολουθήσει η πολιτεία προκειμένου να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις επιδράσεις των εξωτερικότητων.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Εξωτερικότητες, Κεφάλαιο 10

Σύνοψη

Όταν μια συναλλαγή μεταξύ ενός αγοραστή και ενός πωλητή επηρεάζει ένα τρίτο μέρος, η επίδραση αυτή ονομάζεται εξωτερικότητα ή εξωτερική επίπτωση. Οι αρνητικές εξωτερικότητες, όπως η ρύπανση του περιβάλλοντος, δημιουργούν μια κατάσταση όπου η άριστη ποσότητα στην αγορά να είναι μικρότερη από την ποσότητα ισορροπίας. Οι θετικές εξωτερικότητες, όπως η τεχνολογική διάχυση, δημιουργούν μια κατάσταση όπου η άριστη κοινωνικά ποσότητα να είναι μεγαλύτερη από την ποσότητα ισορροπίας.

Εκείνοι που επηρεάζονται από τις εξωτερικότητες μπορούν μερικές φορές να λύσουν το πρόβλημα ιδιωτικά. Όταν, π.χ., μια δραστηριότητα προκαλεί εξωτερικότητα σε μια άλλη, οι δύο δραστηριότητες μπορούν να εσωτερικοποιήσουν το πρόβλημα με μια συγχώνευση. Διαφορετικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη θα πρέπει να μπορούν να λύσουν το πρόβλημα υπογράφοντας κάποια συμφωνία. Σύμφωνα με το θεώρημα Coase, αν οι άνθρωποι αφήνονταν ελεύθεροι να διαπραγματευθούν χωρίς κόστος, θα μπορούσαν να πάντοτε να καταλήσουν σε συμφωνία με την οποία οι παραγωγικοί πόροι θα κατανέμονταν αποτελεσματικά. Σε πολλές περιπτώσεις όμως, η επίτευξη συμφωνίας είναι δύσκολη, εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των ενδιαφερόμενων μερών και, τότε, δεν μπορεί να εφαρμοστεί το θεώρημα Coase.

Όταν τα ιδιωτικά μέρη δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά τις επιπτώσεις μια εξωτερικότητας, όπως η ρύπανση του περιβάλλοντος, το κράτος αναγκάζεται να παρέμβει. Μερικές φορές, το κράτος εμποδίζει την κοινωνικά αναποτελεσματική δραστηριότητα, ρυθμίζοντας τη συμπεριφορά. Άλλες φορές, το κράτος εσωτερικεύει την εξωτερικότητα καταφεύγοντας στους πιγκοβιανούς φόρους. Ένας άλλος τρόπος για να προστατευθεί το περιβάλλον είναι η έκδοση από το κράτος ενός περιορισμένου αριθμού αδειών εκπομπής ρύπων. Το τελικό αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής είναι, σε μεγάλο βαθμό, το ίδιο με εκείνο που θα επιτυγχανόταν με την επιβολή ενός πιγκοβιανού φόρου.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Public Choices and Public Goods, Chapter 15

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Χρησιμοποιήστε το διάγραμμα της προσφοράς και της ζήτησης για να εξηγήσετε την επίπτωση μιας αρνητικής εξωτερικότητας στην παραγωγή.
2. Ταξινομήστε τους τρόπους με τους οποίους μπορούν τα προβλήματα που προκαλεί μια εξωτερικότητα να λυθούν χωρίς κρατική παρέμβαση.
3. Φανταστείτε ότι είστε μη καπνιστής και μοιράζετε ένα δωμάτιο με έναν καπνιστή. Σύμφωνα με το θεώρημα Coase, τι είναι εκείνο που θα καθορίσει αν ο συγγάτοικός σας θα καπνίζει μέσα στο δωμάτιο; μπορεί να προκύψει κάποια αποτελεσματική λύση στο πρόβλημα; πως μπορείτε εσείς και ο συγγάτοικός σας να φτάσετε στη λύση αυτή;
4. Γιατί οι οικονομολόγοι προτιμούν τους πιγκοβιανούς φόρους από τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις ως τρόπο προστασίας του περιβάλλοντος από τη ρύπανση;

5. «Τα οφέλη των πιγκουβιανών φόρων ως τρόπου μείωσης της ρύπανσης του περιβάλλοντος πρέπει να σταθμιστούν με τη μη αντισταθμιζόμενη απώλεια (dead weight losses) που προκαλούν οι φόροι αυτοί.» Σχολιάστε και εξηγήστε!
6. «Μια αρνητική εξωτερικότητα της παραγωγής απαιτεί την επιβολή ενός πιγκουβιανού φόρου στους παραγωγούς, ενώ μια αρνητική ενωτερικότητα της κατανάλωσης απαιτεί έναν πιγκουβιανό φόρο στην κατανάλωση». Σχολιάστε και εξηγήστε!
7. Οι δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα εκπίπτουν της φορολογίας εισοδήματος. Με ποιο τρόπο μπορεί η κρατική αυτή πολιτική να ενθαρρύνει στην ιδιωτική λύση εξωτερικοτήτων?
8. Φημολογείτε ότι η κυβέρνηση της Ελβετίας επιδοτεί την εκτροπή αγελάδων, και ότι η επιδότηση αυτή είναι ιδιαίτερα υψηλή σε περιοχές μεγάλου τουριστικού ενδιαφέροντος. Μπορείτε να σκεφτείτε ένα λόγο για τον οποίο η πολιτική αυτή μπορεί να είναι αποτελεσματική?

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΚΤΗΤΟΙ ΠΟΡΟΙ

Σκοπός

Αυτή η ενότητα ασχολείται με τη διαχείριση των δημόσιων αγαθών και των κοινόκτητων φυσικών πόρων. Θα επεξηγηθεί γιατί οι ιδιωτικές αγορές δεν μπορούν να παράγουν δημόσια αγαθά. Οι σπουδαστές θα μάθουν να διενεργούν αναλύσεις κόστους και οφέλους των δημοσίων αγαθών και θα μάθουν γιατί οι άνθρωποι τείνουν να χρησιμοποιούν τόσο πολύ τους κοινόκτητους φυσικούς πόρους με ποιους τρόπους η πολιτεία διαχειρίζεται αυτά τα ζητήματα.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο τέλος αυτής της ενότητας, οι σπουδαστές αναμένεται ότι θα

- Μάθουν ποια είναι τα καθοριστικά γνωρίσματα των δημοσίων αγαθών και των κοινόκτητων φυσικών πόρων
- Μπορούν να διερευνήσουν γιατί οι ιδιωτικές αγορές δεν μπορούν να παράγουν δημόσια αγαθά
- Αποκτήσουν τη δυνατότητα να διενεργούν ανάλυση κόστους-οφέλους των δημοσίων αγαθών
- Κατανοήσουν γιατί οι άνθρωποι τείνουν να χρησιμοποιούν τόσο πολύ τους κοινόκτητους πόρους.
- Μπορούν να εξετάσουν μερικά από τα σημαντικά δημόσια αγαθά στην οικονομία μας

Έννοιες-κλειδιά

- Αποκλειστική χρήση
- Ανταγωνιστικότητα στην κατανάλωση
- Ιδιωτικά αγαθά
- Δημόσια αγαθά
- Κοινόκτητοι πόροι
- Τζαμπατζής
- Ανάλυση κόστους – οφέλους
- Τραγωδία των κοινόκτητων πορων

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα αρχίζει με μια περιγραφή των δημοσίων αγαθών και των κοινόκτητων φυσικών πόρων. Γίνεται επεξήγηση της διάκρισης μεταξύ των αγαθών που έχουν αποκλειστική χρήση και αυτών που καταναλώνονται ανταγωνιστικά. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στα ιδιωτικά αγαθά και επισημαίνονται οι διαφορές τους με τα δημόσια αγαθά. Γίνεται επίσης επεξήγηση του φαινομένου του «τζαμπατζής», δηλαδή αυτού που αποκομίζει όφελος από ένα αγαθό, αλλά αποφεύγει να πληρώσει για αυτό. Μερικά από τα σημαντικά δημόσια αγαθά είναι η Εθνική Άμυνα, η Βασική Έρευνα και τα προγράμματα για την καταπολέμηση

της φτώχειας. Η ενότητα ασχολείται επίσης με μελέτες περιπτώσεων, όπως κατά πόσο είναι δημόσιο αγαθό οι φάρμοι, και πόσο αξίζει η ανθρώπινη ζωή. Μέσα από τις αναλύσεις, αναδεικνύετε το δύσκολο έργο της ανάλυσης κόστους και οφέλους.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Δημόσια Αγαθά και Κοινόκτητοι Φυσικοί Πόροι, Κεφάλαιο 11

Σύνοψη

Τα αγαθά διαφέρουν από δύο πλευρές: Από το αν είναι αποκλειστικής χρήσης και από το αν είναι ανταγωνιστικά στην κατανάλωση. Για να είναι ένα αγαθό αποκλειστικής χρήσης, πρέπει να είναι δυνατός ο αποκλεισμός κάποιων από τη χρήση του. Ένα αγαθό είναι ανταγωνιστικό στην κατανάλωση αν η απόλαυση του αγαθού από ένα άτομο εμποδίζει άλλα άτομα να απολαύσουν το ίδιο αγαθό. Οι αγορές λειτουργούν καλύτερα για τα ιδιωτικά αγαθά, τα οποία είναι και αποκλειστικής χρήσης και ανταγωνιστικά στην κατανάλωση. Οι αγορές δεν λειτουργούν εξίσου αποτελεσματικά για τους άλλους τύπους αγαθών.

Τα δημόσια αγαθά δεν είναι ούτε αποκλειστικής χρήσης ούτε ανταγωνιστικά στην κατανάλωση. Παραδείγματα δημοσίων αγαθών είναι τα πυροτεχνήματα, η εθνική άμυνα, και η απόκτηση στοιχειώδους παιδείας. Επειδή οι άνθρωποι δεν επιβαρύνονται για τη χρησιμοποίηση ενός δημόσιου αγαθού, έχουν κίνητρο να αποκομίζουν όφελος χωρίς να πληρώνουν, όταν το αγαθό προσφέρεται ιδιωτικά. Επομένως, τα δημόσια αγαθά τα παρέχουν τα κράτη, που λαμβάνουν τις αποφάσεις τους σχετικά με την ποσότητα στηριζόμενοι στην ανάλυση κόστους-οφέλους.

Οι κοινόκτητοι πόροι είναι ανταγωνιστικοί στη χρήση τους, αλλά δεν είναι αποκλειστικής χρήσης. Παραδείγματα κοινόκτητων πόρων είναι οι κοινοί βοσκότοποι, η καθαρή ατμόσφαιρα και οι μπουτλαρισμένοι δρόμοι. Επειδή οι άνθρωποι δεν επιβαρύνονται για τη χρήση των κοινόκτητων πόρων, έχουν την τάση να τους χρησιμοποιούν υπερβολικά. Επομένως, οι κυβερνήσεις θα προσπαθήσουν να περιορίσουν τη χρήση των κοινόκτητων πόρων.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Public Choices and Public Goods, Chapter 15

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Εξηγείστε τη σημαίνει «αποκλειστική χρήση» και τι σημαίνει να είναι ένα αγαθό «ανταγωνιστικό στην κατανάλωση». Υπάρχει για την πίσσα δυνατότητα αποκλεισμού; Είναι ανταγωνιστική στην κατανάλωση;
2. Δώστε μερικά παραδείγματα δημοσίων αγαθών και εξηγήστε γιατί η ιδιωτική παρέμβαση δεν μπορεί να προφέρει μόνη της αυτά τα αγαθά. Εξηγήστε!
3. Δώστε μερικά παραδείγματα κοινόκτητων πόρων. Χωρίς κρατική παρέμβαση, θα χρησιμοποιηθούν οι άνθρωποι τα αγαθά αυτά πολύ ή λίγο. Εξηγήστε!

4. Τα δημόσια αγαθά προκαλούν εξωτερικότητες. Σχολιάστε και δώστε παραδείγματα! Είναι οι εξωτερικότητες που συνδέονται με τα δημόσια αγαθά θετικές ή αρνητικές? Είναι οι ποσότητα ελεύθερης αγοράς των δημοσίων αγαθών γενικά μεγαλύτερη ή μικρότερη από την αποτελεσματική ποσότητα?
5. Είναι οι εξωτερικότητες που συνδέονται με τους κοινόκτητους πόρους γενικά θετικές ή αρνητικές? Χρησιμοποιήστε παραδείγματα στην απάντησή σας. Είναι η χρήση ελεύθερης αγοράς των κοινόκτητων πόρων γενικά μεγαλύτερη ή μικρότερη από την αποτελεσματική χρήση?
6. Γιατί υπάρχουν απορρίμματα κατά μήκος των αυτοκινητοδρόμων, ενώ στις αυλές των σπιτιών των ανθρώπων σπανίως βλέπουμε σκουπίδια?
7. Το σύστημα του υπογείου τρένου της Ουάσιγκτον υψηλότερο εισιτήριο στη διάρκεια των ωρών αιχμής από ό,τι την υπόλοιπη ημέρα. Τι επιδιώκεται με αυτή την πολιτική?
8. Σε μια οικονομία της αγοράς, η πληροφόρηση σχετικά με την ποιότητα ή τη χρησιμότητα των αγαθών και υπηρεσιών είναι από μόνη της πολύτιμο αγαθό. Πως μπορεί η ιδιωτική αγορά να προσφέρει αυτή την πληροφόρηση? Μπορείτε να σκεφθείτε κάποιο τρόπο με τον οποίο το κράτος παίζει ρόλο στην προσφορά αυτής της πληροφόρησης?

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

Η ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα θα εξηγήσουμε γιατί το συνολικό εισόδημα μιας οικονομίας είναι ίσο με τη συνολική δαπάνη της. Οι σπουδαστές θα μάθουν πως ορίζεται και ως υπολογίζεται το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ). Οι σπουδαστές θα μάθουν επίσης τα τέσσερα κύρια συστατικά του ΑΕΠ και θα κατανοήσουν την διάκριση μεταξύ του πραγματικού και ονομαστικού ΑΕΠ. Η ενότητα θα διερευνήσει επίσης κατά πόσο το ΑΕΠ είναι καλό μέτρο της οικονομικής ευημερίας.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας οι σπουδαστές θα μπορούν να
- Εξετάσουν γιατί η συνολική παραγωγή μιας οικονομίας αντικατοπτρίζει το συνολικό εισόδημα και τη συνολική δαπάνη στην ίδια οικονομία
- Γνωρίζουν πως ορίζεται και πως υπολογίζεται το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) και τα συστατικά του
- Αναλύσουν τα τέσσερα κύρια συστατικά του ΑΕΠ και πως αυτά μεταβάλλονται
- Κατανοήσουν τη διάκριση μεταξύ του πραγματικού και του ονομαστικού ΑΕΠ
- Κρίνουν κατά πόσο το ΑΕΠ είναι καλό μέτρο της οικονομικής ευημερίας

Έννοιες-κλειδιά

- Μικροοικονομική
- Μικροοικονομική
- Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν
- Κατανάλωση
- Επένδυση
- Δημόσιες δαπάνες
- Καθαρές εξαγωγές
- Ονομαστικό ΑΕΠ
- Πραγματικό ΑΕΠ
- Αποπληθωριστής ΑΕΠ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα αρχίζει με τον ορισμό του ΑΕΠ, και τι ακριβώς σημαίνει για την οικονομίας. Η ανάλυση που ακολουθεί καταδεικνύει ότι η αξία της συνολικής παραγωγής είναι ίση με το συνολικό εισόδημα και τη συνολική δαπάνη σε μια οικονομία. Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των κύριων χαρακτηριστικών του ΑΕΠ. Το ΑΕΠ χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του

ρυθμού ανάπτυξης και της ευημερίας της χώρας, επισημαίνεται ωστόσο ότι το ΑΕΠ έχει μειωνεκτήματα ως δείκτης ευημερίας σε μια χώρα.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, η μέτρηση του εθνικού εισοδήματος, Κεφάλαιο 22

Σύνοψη

Επειδή σε κάθε συναλλαγή υπάρχει ένας αγοραστής και ένας πωλητής, η συνολική δαπάνη στην οικονομία πρέπει να είναι ίση με το συνολικό εισόδημα της οικονομίας.

Το ΑΕΠ μετρά τη συνολική δαπάνη μιας οικονομίας για αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται στην τρέχουσα περίοδο και το συνολικό εισόδημα που αποκομίζεται από την παραγωγή αυτών των αγαθών και υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, το ΑΕΠ είναι η αξία αγοράς όλων των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα στη διάρκεια μιας ορισμένης χρονικής περιόδου.

Το ΑΕΠ αποτελείται από τέσσερα συστατικά της δαπάνης, την κατανάλωση, τις επενδύσεις, τις δημόσιες δαπάνες και τις καθαρές εξαγωγές. Η κατανάλωση περιλαμβάνει τη δαπάνη των νοικοκυριών για αγαθά και υπηρεσίες, με εξαίρεση τη δαπάνη για νέες κατοικίες. Η επένδυση περιλαμβάνει τη δαπάνη για νέο εξοπλισμό και κτίρια, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης για αγορά νέων κατοικιών από τα νοικοκυριά. Οι δημόσιες δαπάνες περιλαμβάνουν τις δαπάνες για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών που πραγματοποιούν η τοπική αυτοδιοίκηση, οι κυβερνήσεις των πολιτιών και η ομοσπονδιακή κυβέρνηση. Οι καθαρές εξαγωγές είναι ίσες με την αξία των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στην εγχώρια οικονομία και εξάγονται στο εξωτερικό μείον την αξία των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στο εξωτερικό που πωλούνται στην εγχώρια οικονομία.

Το ονομαστικό ΑΕΠ χρησιμοποιεί τις τρέχουσες τιμές για να αποτιμήσει την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών της οικονομίας. Το πραγματικό ΑΕΠ χρησιμοποιεί τις σταθερές τιμές ενός έτους βάσης για να αποτιμήσει την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών της οικονομίας. Ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ – που υπολογίζεται από το λόγο του ονομαστικού προς το πραγματικό ΑΕΠ – μετρά το επίπεδο των τιμών στην οικονομία.

Το ΑΕΠ είναι ένα καλό μέτρο της οικονομικής ευημερίας, επειδή οι άνθρωποι προτιμούν ένα υψηλότερο παρά ένα χαμηλότερο εισόδημα. Δεν είναι, όμως, τέλειο μέτρο της ευημερίας. Στο ΑΕΠ, παραδείγματος χάριν, εν περιλαμβάνονται η αξία του ελεύθερου χρόνου και η αξία ενός καθαρού περιβάλλοντος.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Measuring GDP and Economic Growth, Chapter 20

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Εξηγήστε γιατί το εισόδημα μιας οικονομίας πρέπει να είναι ίσο με τη δαπάνη της. Δώστε παραδείγματα.
2. Ποιο από τα δύο συνεισφέρει περισσότερο στο ΑΕΠ – η παραγωγή ενός οικονομικού αυτοκινήτου ή η παραγωγή ενός πολυτελούς αυτοκινήτου; Γιατί;
3. Ένας εργάτης πωλεί σιτάρι σε ένα αρτοποιό έναντι 2 δολαρίων. Ο αρτοποιός χρησιμοποιεί το σιτάρι για να παρασκευάσει ψωμί, το οποίο πωλεί προς 3 δολάρια. Ποιά είναι η συνεισφορά στο ΑΕΠ? Γιατί?
4. Αναφέρετε τα τέσσερα συστατικά του ΑΕΠ και τα χαρακτηριστικά τους!
5. Γιατί είναι επιθυμητό για μια χώρα να έχει μεγάλο ΑΕΠ? Δώστε ένα παράδειγμα μιας δραστηριότητας που αυξάνει το ΑΕΠ, αλλά θα ήταν, παρά ταύτα, ανεπιθύμητο.
6. Πως χρησιμοποιείτε το ΑΕΠ για να μετρήσουμε την ευημερία σε μια χώρα? Ποιά είναι τα μειονεκτήματα του ΑΕΠ ως εργαλείο επιμέτρησης της ευημερίας?
7. Οι δημόσιες δαπάνες το ΑΕΠ δεν περιλαμβάνουν τις δαπάνες για μεταβιβαστικές πληρωμές, όπως η κοινωνική ασφάλιση και οι κοινωνικές παροχές. Εξηγήστε γιατί οι μεταβιβαστικές πληρωμές εξαιρούνται από τις δημόσιες δαπάνες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 11

Η ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΖΩΗΣ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα οι σπουδαστές θα μάθουν πως καταρτίζεται ο δείκτης τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ), ένας δείκτης που υπολογίζει το κόστος ζωής ενός νοικοκυριού. Στην ανάλυση που ακολουθεί καταδεικνύεται ότι ο ΔΤΚ είναι ένα χρήσιμο αλλά ατελές μέτρο του κόστους ζωής. Ο ΔΤΚ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συγκρίσεις του κόστους ζωής σε διάφορες χώρες αλλά και για συγκρίσεις του κόστους ζωής διαχρονικά. Στην ενότητα γίνεται επίσης αναφορά στο ονομαστικό και πραγματικό επιτόκιο.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι σπουδαστές θα μπορούν να

- Μάθουν ποιές είναι οι διάφορες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο καλάθι της οικοκυράς.
- Διακρίνουν μεταξύ του δείκτη τιμών καταναλωτή και του δείκτη τιμών παραγωγού και να κατανοήσουν τη σημασία του κάθε εργαλείου
- Καταρτίζουν το δείκτη τιμών καταναλωτή και να υπολογίσουν τον πληθωρισμό
- Χρησιμοποιούν το δείκτη τιμών καταναλωτή για να κάνουν συγκρίσεις διαχρονικά αλλά και μεταξύ διαφόρων χωρών
- Διακρίνουν μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού επιτοκίου
- Διακρίνουν μεταξύ του δείκτη τιμών καταναλωτή και του αποπληθωριστή του ΑΕΠ, και να κατανοήσουν τη σημασία του κάθε εργαλείου

Έννοιες-κλειδιά

- Δείκτης τιμών καταναλωτή
- Ρυθμός πληθωρισμού
- Δείκτης τιμών παραγωγού
- Τιμαροθμοποίηση
- Ονομαστικό επιτόκιο
- Πραγματικό επιτόκιο

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα ξεκινά με αναφορά στο κόστος ζωής και στην έννοια του δείκτη τιμών, ως εργαλείο μέτρησης της αύξησης των τιμών, δηλαδή του πληθωρισμού. Ο δείκτης τιμών καταναλωτή υπολογίζεται με φανταστικούς αριθμούς, καθώς επίσης και ο πληθωρισμός που προκύπτει από την αύξηση ή μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτή. Γίνεται αναφορά στα προβλήματα υπολογισμού του δείκτη τιμών καταναλωτή. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στη χρησιμότητα του δείκτη τιμών καταναλωτή. Ο υπολογισμός του πληθωρισμού μας επιτρέπει να υπολογίσουμε τα πραγματικά μεγέθη σε μια οικονομία, όπως είναι το πραγματικό εισόδημα, το πραγματικό επιτόκιο κλπ.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Η μέτρηση του κόστους ζωής, Κεφάλαιο 23

Σύνοψη

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) δείχνει το κόστος ενός καλαθιού αγαθών και υπηρεσιών σε σύγκριση με το κόστος του ίδιου καλαθιού κατά το έτος βάσης. Ο δείκτης τιμών χρησιμοποιείται για να μετρηθεί το γενικό επίπεδο τιμών στην οικονομία. Η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή μετρά το ρυθμό του πληθωρισμού.

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή είναι ατελές μέτρο του κόστους ζωής για τρεις λόγους. Πρώτον δεν λαμβάνει υπόψη την ικανότητα του καταναλωτή να αντικαθιστά ορισμένα αγαθά με άλλα, σχετικά φθηνότερα, με την πάροδο του χρόνου. Δεύτερον, δεν λαμβάνει υπόψη τον άνοδο της αγοραστικής αξίας του δολαρίου που οφείλεται στην εισαγωγή νέων αγαθών. Και τρίτον, στρεβλώνεται από τις μη μετρούμενες ποιοτικές αλλαγές στα αγαθά και τις υπηρεσίες. Εξαιτίας αυτών των προβλημάτων μέτρησης, ο δείκτης τιμών καταναλωτή υπερεκτιμά τον ετήσιο ρυθμό του πληθωρισμού κατά μια εκατοστιαία μονάδα.

Μονολότι ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ μετρά, επίσης, το γενικό επίπεδο τιμών της οικονομίας, διαφέρει από το δείκτη τιμών καταναλωτή, επειδή περιλαμβάνει μάλλον αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται στην εγχώρια οικονομία παρά αγαθά και υπηρεσίες που καταναλώνονται. Επομένως τα εισαγόμενα προϊόντα επηρεάζουν το δείκτη τιμών καταναλωτή, αλλά όχι τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ. Επιπλέον, ενώ ο δείκτης τιμών καταναλωτή χρησιμοποιεί ένα σταθερό καλάθι αγαθών και υπηρεσιών, ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ μεταβάλλει αυτόματα την ομάδα των αγαθών και υπηρεσιών με την πάροδο του χρόνου, καθώς μεταβάλλεται η σύνθεση του ΑΕΠ.

Τα χρηματικά ποσά διαφορετικών χρονικών στιγμών δεν επιτρέπουν μια αξιόπιστη σύγκριση της αγοραστικής δύναμης. Για να συγκρίνουμε ένα χρηματικό ποσό του παρελθόντος με ένα σημερινό ποσό, θα πρέπει να αυξήσουμε (ή αλλιώς να προσαρμόσουμε) το χρηματικό ποσό του παρελθόντος χρησιμοποιώντας ένα δείκτη τιμών.

Διάφοροι νόμοι και ιδιωτικές συμβάσεις χρησιμοποιούν δείκτες τιμών για να προσαρμόζουν ονομαστικά μεγέθη σύμφωνα με τον πληθωρισμό. Η φορολογική νομοθεσία, όμως, μόνον εν μέρει συνδέεται με τον πληθωρισμό.

Η διόρθωση σύμφωνα με τον πληθωρισμό είναι ιδιαίτερα σημαντική όταν εξετάζουμε στοιχεία για τα επιτόκια. Όταν γίνεται λόγος για επιτόκιο, κατά κανόνα εννοείται το ονομαστικό επιτόκιο. Είναι το επιτόκιο με το οποίο αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου ένα χρηματικό ποσό που έχει κατατεθεί σε τραπεζικό λογαριασμό. Αντιθέτως, το πραγματικό επιτόκιο είναι ίσο με το ονομαστικό επιτόκιο μείον το ρυθμό του πληθωρισμού.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Money, the Price Level and Inflation, Chapter 24

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Ποια από τα δύο, κατά τη γνώμη σας, ασκεί μεγαλύτερη επίδραση στο δείκτη τιμών καταναλωτή: μια αύξηση κατά 10% στην τιμή του κοτόπουλου ή μια αύξηση κατά 10% στο χαβιάρι;
2. Περιγράψτε τρία προβλήματα που καθιστούν το δείκτη τιμών καταναλωτή ένα ατελές μέτρο του κόστους ζωής, με παραδείγματα!
3. Αν η τιμή ενός υποβρυχίου του ναυτικού αυξηθεί, επηρεάζεται περισσότερο ο δείκτης τιμών καταναλωτή ή ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ; Γιατί;
4. Εξηγήστε την έννοια του ονομαστικού επιτοκίου και του πραγματικού επιτοκίου. Πως συνδέονται αυτά;
5. Κάποιες τιμές προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο καλάθι της οικοκυράς αυξάνονται και κάποιες μειώνονται. Πως επηρεάζεται ο δείκτης τιμών καταναλωτή;

ΕΝΟΤΗΤΑ 12

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

Σκοπός

Σε αυτή την ενότητα οι σπουδαστές θα μάθουν με ποιούς τρόπους μπορεί να επιτευχθεί η μεγέθυνση της οικονομία. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην παραγωγικότητα, η οποία συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη. Οι σπουδαστές θα μάθουν τι σημαίνει παραγωγικότητα και με ποιοί είναι οι παράγοντες που την επηρεάζουν. Στην ενότητα γίνεται παρουσίαση των παραγόντων που μπορούν να ενισχύσουν την παραγωγή και την οικονομική ανάπτυξη. Η πολιτεία μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην ανάπτυξη της οικονομίας με στοχευμένες πολιτικές και με την παροχή κινήτρων στις επιχειρήσεις.

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

- Με την ολοκλήρωση της ενότητας οι σπουδαστές θα
- Κατανοήσουν την έννοια της οικονομικής ανάπτυξης και της παραγωγικότητας.
- Καταλάβουν πως η παραγωγικότητα μπορεί να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη.
- Προσδιορίσουν και θα αναλύσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα
- Μπορούν να αναπτύξουν μοντέλα ανάπτυξης χρησιμοποιώντας τους πόρους της οικονομίας
- Διαπιστώσουν την σημασία της έρευνας και της καινοτομίας στην βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομίας
- Εξετάσουν τις πολιτικές που μπορεί να ακολουθήσει η κυβέρνηση για να ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη.
- Διαπιστώσουν τη σημασία της αποαμίευσης και της επένδυσης στην οικονομική ανάπτυξη

Έννοιες-κλειδιά

- Παραγωγικότητα
- Φυσικό κεφάλαιο
- Ανθρώπινο κεφάλαιο
- Φυσικοί πόροι
- Τεχνολογική γνώση
- Φθίνουσα απόδοση
- Συγκριτικά ταχύτερη μεγέθυνση

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η ενότητα ξεκινά με τον ορισμό της παραγωγικότητας και επεξηγεί τη σημασία της στην οικονομική ανάπτυξη. Στην ενότητα γίνεται παρουσίαση του ρυθμού ανάπτυξης σε διάφορες χώρες διαχρονικά για τα τελευταία 100 χρόνια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στο ρόλο της παραγωγικότητας στην ανάπτυξη της οικονομίας. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα, όπως οι φυσικοί πόροι, το φυσικό

κεφάλαιο, το ανθρώπινο δυναμικό, η τεχνολογία, η άμεσες ξένες επενδύσεις και το ελεύθερο εμπόριο. Οι σπουδαστές θα μάθουν ότι η ανάπτυξη της οικονομίας και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι αποτέλεσμα της βέλτιστης οργάνωσης των πόρων της οικονομίας. Η παρέμβαση της πολιτείας είναι σημαντική με διάφορες πολιτικές που αυξάνουν τις επενδύσεις και την ανάπτυξη.

Περιεχόμενο ενότητας

Αρχές της Οικονομικής, Α' τόμος, Gregory Mankiw, μετάφραση, Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδάνος, Παραγωγή και Οικονομική Ανάπτυξη, Κεφάλαιο 24

Σύνοψη

Η οικονομική ευημερία, όπως μετριέται με το κατά κεφαλήν εισόδημα, ποικίλλει σημαντικά ανά τον κόσμο. Το μέσο εισόδημα στις πλουσιότερες χώρες του κόσμου είναι δέκα φορές μεγαλύτερο απ' αυτό στις φτωχότερες χώρες του κόσμου. Επειδή οι ρυθμοί αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ ποικίλλουν και αυτοί σημαντικά, οι σχετικές θέσεις των χωρών μπορούν να αλλάξουν σημαντικά μέσα στο χρόνο.

Το βιοτικό επίπεδο σε μια οικονομία εξαρτάται από την ικανότητα της να παράγει αγαθά και υπηρεσίες. Με τη ειρά της, η παραγωγικότητα εξαρτάται από τις ποσότητες του φυσικού κεφαλαίου, του ανθρώπινου κεφαλαίου, των φυσικών πόρων και της τεχνολογικής γνώσης που είναι διαθέσιμα για τους εργαζομένους.

Οι κυβερνητικές πολιτικές μπορούν να επηρεάσουν με πολλούς τρόπους το ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας: με την ενθάρρυνση της αποταμίευσης και της επένδυσης, με την ενθάρρυνση της επένδυσης από το εξωτερικό, με την μέριμνα για την εκπαίδευση, με τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και της πολιτικής σταθερότητας, με τον έλεγχο της αύξησης του πληθυσμού, με την ελευθερία του εμπορίου και, τέλος, με την προώθηση της έρευνας και της ανάπτυξη νέας τεχνολογίας.

Η συσσώρευση του κεφαλαίου υπόκειται σε φθίνουσες αποδόσεις. Όσο περισσότερο κεφάλαιο έχει μια οικονομία, τόσο λιγότερο επιπρόσθετο προϊόν παίρνει από μια πρόσθετη μονάδα κεφαλαίου. Λόγω των φθίνουσων αποδόσεων, η υψηλότερη αποταμίευση οδηγεί σε υψηλότερη μεγέθυνση μόνο για μια μικρή χρονική περίοδο και, τελικά, η μεγέθυνση επιβραδύνεται καθώς η οικονομία πλησιάζει ένα υψηλότερο επίπεδο κεφαλαίου, παραγωγικότητας και εισοδήματος. Επίσης, λόγω των φθίνουσών αποδόσεων, η απόδοση του κεφαλαίου είναι ιδιαίτερα υψηλή στις φτωχές χώρες. Με όλους τους άλλους παράγοντες σταθερούς, οι χώρες αυτές μπορούν να αναπτυχθούν γρηγορότερα εξαιτίας της συγκριτικά ταχύτερης μεγέθυνσης.

Εισηγήσεις για περαιτέρω μελέτη

Economics European edition 8/E, by Parkin, Powell and Mathew, Pearson Education, Organizing Production, chapter 9

Δραστηριότητες - συζήτηση

1. Ποιά είναι τα δύο μεγέθη που μετρά το ΑΕΠ; τι μας λέει αυτή η διπλή σημασία σχετικά με τους προσδιοριστικούς παράγοντες του βιοτικού επιπέδου μιας κοινωνίας;
2. Αναφερτε και περιγράψτε τους προσδιοριστικούς παράγοντες της παραγωγικότητας. Ποιοί πιστεύεται ότι είναι πιο σημαντικοί;
3. Με ποιο τρόπο η μόρφωση μπορεί να οδηγήσει σε ανάπτυξη της οικονομίας; πως διασφαλίζεται ότι η μόρφωση που αποκτούν οι εργαζόμενοι θα είναι αυτή που απαιτεί η αγορά εργασίας;
4. Εξηγήστε πως η ψηλότερη αποταμίευση οδηγεί σε ψηλότερο βιοτικό επίπεδο;
5. Με ποιους τρόπους το ελεύθερο εμπόριο μπορεί να επιτύχει αύξηση της παραγωγικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης;
6. Πως νομίζετε ότι θα εξελιχθεί η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας αν ο Πρόεδρος Τραμπ των ΗΠΑ ακολουθήσει πολιτικές προστατευτισμού;
7. Πως επηρεάζει η αύξηση του πληθυσμού το ύψος του κατά κεφαλήν εισοδήματος σε μια οικονομίας;

ΜΡΑ655 «ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η: Εννοιολογικός προσδιορισμός της εργασίας, Ιστορική εξέλιξη και Σύγχρονος κοινωνικός ρόλος.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η: Βιομηχανική Κοινωνιολογία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η: Κλασσικές προσεγγίσεις της εργασίας και της οργάνωσης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η: Από την Επιστημονική Διοίκηση προς την ανθρώπινη Αντίληψη της Διοίκησης και οι Σύγχρονες Θεωρίες

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η: Ευέλικτη εργασία. Νέες μορφές απασχόλησης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6^η: Διαχείριση σταδιοδρομίας και ανάπτυξη καριέρας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7^η: Οργανωσιακή Ανάπτυξη. Ο ρόλος της Ηγεσίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8^η: Διαχείριση της απόδοσης.

ΕΝΟΤΗΤΑ 9^η: Ομαδικότητα – Επικοινωνία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 10^η: Αρνητική ψυχολογική κατάσταση (Εργασιακό Άγχος).

ΕΝΟΤΗΤΑ 11^η: Αρνητικές συμπεριφορές στην εργασία και επαγγελματική εξουθένωση: Παρενόχληση και εκφοβισμός.

ΕΝΟΤΗΤΑ 12^η: Εργασιακή ικανοποίηση.

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Εννοιολογικός προσδιορισμός της εργασίας, Ιστορική εξέλιξη και Σύγχρονος κοινωνικός ρόλος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στην ιστορική εξέλιξη και διαπραγμάτευση του φαινομένου της εργασίας. Η εργασία ως έννοια έχει αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης ήδη από αρχαιοτάτων χρόνων, αποκτώντας σταδιακά διαφορετικές εννοιολογήσεις, ανάλογα με τον εκάστοτε συγγραφέα και τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο. Η διεπιστημονική μελέτη της εργασίας συντελέστηκε σε άμεση συνάφεια με την εγκαθίδρυση της βιομηχανικής κοινωνίας και της μαζικής παραγωγής και

στηρίχτηκε στη βοήθεια της κοινωνιολογίας, της ψυχολογίας, της κοινωνικής ψυχολογίας, της ανθρωπολογίας, της νομικής, της πολιτικής και της οικονομικής επιστήμης.

ΣΥΝΟΨΗ

8. Η φύση της εργασίας αποτελεί μία δυναμική κοινωνική έννοια η οποία συνεχώς τροποποιείται .
9. Η αντίληψη που επικρατούσε για την εργασία βασιζόταν στην άμεση παρατήρηση μέσω της οποίας αντιλαμβανόταν ο άνθρωπος την εργασία.
10. Στα πλαίσια της νέα βιομηχανικής κοινωνίας, η εργασία λαμβάνει μία εξουσιαστική διάσταση και χρησιμοποιείται για την επίτευξη χρηματικού κέρδους.
11. Ο Max Weber θεωρώντας ότι η εργασία είναι ο σκοπός της ζωής του ανθρώπου και όχι απλά το μέσο για την ικανοποίηση των ζωτικών υλικών αναγκών του, θεμελίωσε τη νέα εργασιακή ηθική του Πνεύματος του Καπιταλισμού.
12. Οι απόψεις που έχουν διατυπωθεί ιστορικά για την εργασία είναι πολλές, ανάγονται σε διαφορετικές εποχές και προέρχονται από διαφορετικούς ιδεολογικούς χώρους.
13. Οι ραγδαίες εξελίξεις οι οποίες συντελούνται στις σύγχρονες κοινωνίες, ιδιαίτερα κάτω από την πίεση της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, και νέων μορφών διαχείρισης των εργασιακών θεμάτων, επιβάλλουν ένα νέο προσανατολισμό στη μελέτη του φαινομένου της εργασίας.
14. Η εργασία ως βασικό στοιχείο της οργάνωσης των σύγχρονων κοινωνιών, συνδέεται άμεσα με την κοινωνική διαστρωμάτωση.

15. Μέσα από ένα λειτουργιστικό πλαίσιο, η εργασία επιτελεί ένα κοινωνικό ρόλο, απαραίτητο για την επιβίωση της κοινωνίας, ενώ ταυτόχρονα διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνικής θέσης, των αξιών, των στάσεων και του τρόπου ζωής των ατόμων.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποτελέσει μία εισαγωγή στην ιστορική εξέλιξη και διαπραγμάτευση του φαινομένου της εργασίας, αποσκοπώντας στην καλύτερη γνωριμία του φοιτητή με το περιεχόμενο της συγκεκριμένης έννοιας. Ξεκινά με μία ιστορική περιοδολόγηση, κάνοντας αναφορά στις βασικές αναλυτικές έννοιες και προχωρά σταδιακά στις σύγχρονες διαστάσεις της έννοιας.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν το ρόλο της εργασίας στη ζωή των ανθρώπων
- Αναπτύξουν μια ευρεία αντίληψη των διαφορετικών εννοιολογήσεων στα πλαίσια διαφορετικών ιστορικών χρονικών περιόδων
- Περιγράψουν την ιστορική περιοδολόγηση της εργασίας
- Αντιληφθούν την εξέλιξη του της εργασίας μέσα στο χρόνο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασία
- Κοινωνική έννοια
- Κοινωνική διαστρωμάτωση

- Βιομηχανική κοινωνία
- Ιστορική περιοδολόγηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Δασκαλάκης, Δ. (2013). Βιομηχανική Κοινωνιολογία και βιομηχανικές σχέσεις. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 1, σελ. 33-63)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 1, σελ. 1-22)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Η φύση της εργασίας αποτελεί μία κοινωνική έννοια η οποία παρέμεινε σταθερή μέσα στους αιώνες. (Απάντηση: Λάθος)
2. Η βιομηχανική κοινωνία μετέτρεψε την εργασία από ανάγκη για επιβίωση σε στοιχείο που συντείνει στην ανθρώπινη ευδαιμονία και ολοκλήρωση. (Απάντηση: Σωστό)
3. Η εργασία θα πρέπει να υπηρετεί ένα σκοπό, και συγκεκριμένα αυτόν της επένδυσης με τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων της (Απάντηση: Σωστό)

4. Ο Weber θεωρεί την εργασία ως μία πάλη των ανθρώπων να κατακτήσουν τη φύση, στα πλαίσια μίας σχέσης διαντίδρασης μεταξύ ανθρώπου και φύσης (Απάντηση: Λάθος)

5. Στα πλαίσια της βιομηχανικής κοινωνίας ως εργασία προσδιορίζεται η μισθωτή εργασία, η οποία αποτελεί και την κυρίαρχη μορφή. (Απάντηση: Σωστό)

2^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Βιομηχανική Κοινωνιολογία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στην κοινωνιολογική μελέτη της εργασίας. Πολλοί κοινωνιολόγοι ερευνητές έστρεψαν το ενδιαφέρον τους σε διάφορες γνωστικές περιοχές της βιομηχανικής ψυχολογίας, όπως οι μορφές οργάνωσης, η έννοια της εργασίας, οι ειδικότερες έννοιες των επαγγελμάτων, οι βιομηχανικές και εργασιακές σχέσεις, οι στάσεις απέναντι στην εργασία και την απασχόληση, καθώς και η συμπεριφορά των εργαζομένων και των εργοδοτών. Σε όλες τις αναλύσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα, βασική έννοια, γύρω από την οποία συγκροτείται και εννοιολογείται τόσο ο χώρος της κοινωνιολογίας της εργασίας, όσο και των συναφών επιστημονικών κλάδων είναι η έννοια της εργασίας.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι βιομηχανικοί κοινωνιολόγοι ενδιαφέρθηκαν να διερευνήσουν τη φύση των κοινωνικών σχέσεων που δημιουργούνται κατά την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, κυρίως για να καθορίσουν εάν πρόκειται για σχέσεις συνεργασίας ή σύγκρουσης και αν τα

καθήκοντα που εκτελούν κατά την εργασία οι άνθρωποι συντελούν στην ικανοποίηση ή όχι των ανθρώπινων αναγκών.

2. Οι ιστορικές θεωρητικές καταβολές της βιομηχανικής κοινωνιολογίας βρίσκονται στα έργα των ουτοπιστών σοσιαλιστών Saint Simon, Fourier, Proudhon, Blanqui, Owen και Cabet.
3. Οι κλασσικοί θεωρητικοί Marx, Weber, Durkheim προσπάθησαν να διερευνήσουν τη φύση της εκβιομηχάνισης και ασχολήθηκαν με την εργασία στα πλαίσια των γενικότερων θεωριών τους. .
4. Οι μεγαλύτερες παραδοσιακά σχολές της βιομηχανικής κοινωνιολογίας ενδιαφέρονται περισσότερο για τη συμπεριφορά των εργαζομένων παρά για τη φύση αυτής καθαυτής της εργασίας.
5. Η βιομηχανική συμπεριφορά – η συμπεριφορά στους εργασιακούς χώρους – θεωρήθηκε ως μία μεταβλητή, ως κάτι το οποίο είναι δυνατόν να κατανοηθεί και να αλλάξει κατά βούληση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθεί ως τάση η κοινωνιολογία του εργοστασίου.
6. Τα θέματα που λειτούργησαν ως αφετηρία και οδήγησαν στην ανάπτυξη του κλάδου με κύριους ερευνητές τους Taylor και Mayo, ήταν τα προβλήματα των συνθηκών εργασίας, οι φυσικές συνθήκες του περιβάλλοντος χώρου, ο φωτισμός, η θέρμανση, ο εξαερισμός, η κόπωση, η στάση των εργαζομένων απέναντι στην εργασία τους και η όλη οργάνωση της εργασίας.
7. Ως αφετηρία γέννησης της βιομηχανικής κοινωνιολογίας μπορεί να θεωρηθεί το έργο του Taylor «Αρχές Επιστημονικής Διοίκησης».
8. Η σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων ξεκίνησε ως αντίδραση στον Τεϋλορισμό.

9. Τη βιομηχανική κοινωνιολογία απασχολούν τέσσερις μεγάλες περιοχές ενδιαφέροντος: η εργασία, η απασχόληση και τα επαγγέλματα, οι οργανώσεις και οι βιομηχανικές και εργασιακές σχέσεις.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να οριοθετήσει την έννοια της εργασίας και να σκιαγραφήσει την εξέλιξη του αντικειμένου της βιομηχανικής κοινωνιολογίας, η οποία είναι πλέον σήμερα καθιερωμένη ως ξεχωριστός κοινωνιολογικός κλάδος που ανήκει στην κατηγορία της ειδικής ή εφαρμοσμένης κοινωνιολογίας.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν την έννοια της βιομηχανικής κοινωνιολογίας
- Αντιληφθούν την έννοια της οργάνωσης της εργασίας
- Κατανοήσουν το αντικείμενο διερεύνησης των βιομηχανικών κοινωνιολόγων
- Εξοικειωθούν με τις διαφορετικές θεωρίες της βιομηχανικής κοινωνιολογίας
- Αντιληφθούν τις σημαντικές εξελίξεις στον κλάδο της βιομηχανικής κοινωνιολογίας

- Περιγράφουν τα κεντρικά θέματα που απασχόλησαν τις έρευνες σχετικά με την κοινωνιολογία της οργάνωσης
- Αντιληφθούν την ευρύτερη κοινωνική διάσταση στη μελέτη της οργάνωσης
- Εξοικειωθούν με τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Βιομηχανική κοινωνιολογία
- Οργάνωση
- Εφαρμοσμένη κοινωνιολογία
- Παραγωγικό σύστημα
- Βιομηχανικές σχέσεις
- Απασχόληση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Δασκαλάκης, Δ. (2013). Βιομηχανική Κοινωνιολογία και βιομηχανικές σχέσεις. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 2, σελ. 64-84)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Grint, K. (1998). The sociology of work. U.S.A: Polity Press. (κεφ. 1 & 2, σελ. 1-84)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Οι ιστορικές θεωρητικές καταβολές της βιομηχανικής κοινωνιολογίας βρίσκονται στα έργα των ουτοπιστών σοσιαλιστών . (Απάντηση: Σωστό)
2. Οι μεγαλύτερες παραδοσιακά σχολές της βιομηχανικής κοινωνιολογίας ενδιαφέρονται για τη φύση της εργασίας παρά για τη συμπεριφορά των εργαζομένων (Απάντηση: Λάθος)
3. Ως αφετηρία γέννησης της βιομηχανικής κοινωνιολογίας μπορεί να θεωρηθεί το έργο του Taylor «Αρχές Επιστημονικής Διοίκησης». (Απάντηση: Σωστό)
4. Το πλαίσιο οργάνωσης εργασίας που εγκαινιάστηκε με το μοντέλο του Taylor, κατηγορήθηκε ότι αντιμετώπιζε τον άνθρωπο ως μηχανή. (Απάντηση: Σωστό)
5. Ο Fayol διατύπωσε μία ολοκληρωμένη θεωρία για τις οργανώσεις (Απάντηση: Λάθος)
6. Αφετηρία της δημιουργία της σχολής των ανθρωπίνων σχέσεων ήταν το έργο του Ford (Απάντηση: Λάθος)
7. Η θεωρία του τεχνικού συστήματος της βιομηχανικής εργασίας (Σχήμα των Τριών Φάσεων) αναπτύχθηκε από τον Touraine. (Απάντηση: Σωστό)

Θα πραγματοποιηθεί η πρώτη τηλεδιάσκεψη.

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Κλασσικές προσεγγίσεις της εργασίας και της οργάνωσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στις κυριότερες κλασσικές κοινωνιολογικές θεωρίες οι οποίες διαπραγματεύονται μεταξύ άλλων την εργασία και τις εργασιακές σχέσεις, στο πρώιμο στάδιο ανάπτυξης των δυτικών βιομηχανικών κοινωνιών. Οι περισσότερες από τις θεωρίες που αναπτύχθηκαν μετά τις κλασσικές θεωρίες, χρησιμοποιούν τις έννοιες των πρώτων κλασσικών θεωρητικών. Δηλαδή, οι πρώτες αυτές θεωρίες προσέφεραν τη βάση, το θεωρητικό υπόβαθρο και την ορολογία επάνω στην οποία αναπτύχθηκε εν συνεχεία η συζήτηση για την εργασία και τα εργασιακά θέματα.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Ο Weber ασχολήθηκε με την εμφάνιση της καπιταλιστικής κοινωνίας και την ανάδυση μέσα από αυτήν ενός νέου τρόπου δράσης και συμπεριφοράς την οποία και προσδιόρισε ως ορθολογική.
2. Ο Weber ασχολήθηκε με τη μορφή οργάνωσης των βιομηχανικών κοινωνιών και το φαινόμενο της γραφειοκρατικοποίησής τους, ως μίας βασικής μορφής της διαδικασίας του εξορθολογισμού.
3. Βασικές θεματικές του έργου του Weber είναι οι ακόλουθες: βιομηχανική κοινωνία, ορθολογισμός, γραφειοκρατία, οργάνωση.

4. Ο Durkheim ασχολήθηκε με τη μελέτη και εξήγηση των κοινωνικών φαινομένων, επιχειρώντας την εφαρμογή του θετικιστικού μοντέλου προσέγγισης.
5. Βασικό ερώτημα γύρω από το οποίο κινήθηκε το έργο του Durkheim, ήταν η σχέση του ατόμου με το κοινωνικό σύνολο, όπου τάχθηκε υπέρ της προτεραιότητας της κοινωνίας απέναντι στο άτομο.
6. Σκοπός της ανάλυσης του Durkheim ήταν η κατανόηση των σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων και όχι η ιστορική τους ανάλυση ή παρουσίαση. Βασικό σημείο στο έργο του είναι η έννοια της κοινωνικής συνοχής μέσω της οποίας επιτυγχάνεται εντέλει η συγκρότηση της κοινωνίας.
7. Η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης καθρεπτίζει, αναπαριστά με τον καλύτερο τρόπο τη συγκρότηση και λειτουργία της κοινωνίας.
8. Ο Marx άσκησε δριμεία κριτική στη βιομηχανική κοινωνία και τη συνακόλουθη μορφή των παραγωγικών και εργασιακών σχέσεων πάνω στις οποίες δομείται. Αποτέλεσε τον κύριο πολέμιο της καπιταλιστικής κοινωνίας.
9. Όταν η εργασία δεν αποτελεί πράξη έκφρασης και επιβεβαίωσης, χάνει τον ενεργητικό δημιουργικό της χαρακτήρα και μετατρέπεται σε πάρεργο και σε δουλεία για τον εργάτη.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να καλύψει τις βασικές έννοιες στις οποίες αναφέρεται η κοινωνιολογική μελέτη της βιομηχανικής εργασίας και οργάνωσης, παρουσιάζοντας τις κυριότερες κλασσικές θεωρίες, πάνω στις οποίες βασίστηκαν πολλές από τις μετέπειτα θεωρίες.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τις κλασσικές κοινωνιολογικές θεωρίες
- Εξοικειωθούν με τις έννοιες της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων
- Αντιληφθούν τη σημαντικότητα των κλασσικών θεωριών για τις μετέπειτα θεωρίες
- Κατανοήσουν τις διαφορές μεταξύ των κλασσικών θεωριών, ως προς την προσέγγιση των εννοιών της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Γραφειοκρατία
- Ορθολογισμός
- Εμπειρική παρατήρηση
- Λειτουργισμός
- Κοινωνική συνοχή
- Κοινωνική αλληλεγγύη
- Καπιταλιστική κοινωνία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Δασκαλάκης, Δ. (2013). Βιομηχανική Κοινωνιολογία και βιομηχανικές σχέσεις. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 3, σελ. 84-119)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Grint, K. (1998). The sociology of work. U.S.A: Polity Press. (κεφ. 3, σελ. 85-109)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις αντιστοίχισης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Ασχολήθηκε με την εμφάνιση της καπιταλιστικής κοινωνίας	A. Max Weber
2. Μορφή οργάνωσης βιομηχανικών κοινωνιών	
3. Γραφειοκρατικοποίηση	
4. Ορθολογισμός	
5. Ασχολήθηκε με τη μελέτη κοινωνικών φαινομένων	B. Emil Durkheim
6. Εμπειρική παρατήρηση	
7. Λειτουργισμός	
8. Κοινωνική συνοχή	
9. Άσκησε κριτική στη βιομηχανική κοινωνία	Γ. Karl Marx
10. Σχέση κεφαλαίου και μισθωτής εργασίας	
11. Διαλεκτικός υλισμός	

4^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Από την Επιστημονική Διοίκηση προς την ανθρώπινη Αντίληψη της Διοίκησης και οι Σύγχρονες Θεωρίες.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή αναλύεται η κίνηση της Επιστημονικής Διοίκησης του Taylor. Η αντίληψη η οποία διαπνέει την αντίληψη αυτή, αγνοεί τις ψυχολογικές, κοινωνικές και συναισθηματικές παραμέτρους της εργασιακής συμπεριφοράς. Το μειονέκτημα αυτό που κληροδοτήθηκε και στη φορντική οργάνωση παραγωγής, δεν ακυρώνει το γεγονός ότι πρόκειται για σημαντικές συμβολές στην οργανωσιακή θεωρία. Τα οποία κενά στη διοικητική θεωρία, ήρθε να καλύψει η θεωρία των ανθρωπίνων σχέσεων. Στη συνέχεια έκαναν την εμφάνισή τους σύγχρονες θεωρίες για τη μελέτη του φαινομένου της οργάνωσης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Ο Taylor θεωρείται ο ιδρυτής της επιστημονικής διοίκησης. Το μοντέλο του λειτούργησε συμπληρωματικά στη βεμπεριανή θεωρία. Αντιμετώπισε την οργάνωση ως μορφή ορθολογικής επιδίωξης και επίτευξης ενός στόχου.
2. Ο Taylor ασχολήθηκε με τη διατύπωση των βασικών αρχών της ορθολογικής μορφής οργάνωσης και όχι με τα άμεσα εμπειρικά στοιχεία που συγκροτούν την οργάνωση στην ολότητά της.
3. Η κύρια προσφορά του Taylor έγκειται στην προσπάθεια διαμόρφωσης μίας επιστημονικής μορφής διοίκησης η οποία θα στηρίζεται στον ορθολογισμό και στον τυπικό έλεγχο. Η

προσέγγιση αυτή σηματοδοτεί την ανάπτυξη μιας σειράς πρωτοποριακών για την εποχή ερευνών, οι οποίες ασχολούνται με τη μελέτη της συμπεριφοράς στην οργάνωση.

4. Η εξορθολογικοποίηση στην οργάνωση έγκειται στην εισαγωγή νέων τεχνικών μεθόδων «Επιστημονικής Διοίκησης», όπου κάθε πρόβλημα αντιμετωπίζεται στα πλαίσια μιας εργαλειακής λογικής
5. Η διοίκηση της επιχείρησης δεν μπορεί να εμπιστευτεί τον εργάτη διότι μεταξύ τους υπάρχει μια συγκρουσιακή κατάσταση, καθώς ο καπιταλισμός έχει στόχο την επίτευξη κέρδους και όχι την ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών.
6. Ο Φορντ εφάρμοσε, τελειοποίησε και ανέπτυξε περαιτέρω πρακτικά τις απόψεις του Taylor.
7. Το ρεύμα του Τεϋλορισμού και του φορντισμού επηρέασαν τόσο τη μορφή οργάνωσης του εργοστασίου όσο και την οργανωτική θεωρία γενικότερα, δίνοντας μία βαθύτατα τεχνοκρατική διάσταση στις ανθρώπινες σχέσεις στην παραγωγή.
8. Σύμφωνα με τη σχολή ανθρωπίνων σχέσεων, ο εργαζόμενος δεν αποτελεί πλέον ένα εργαλείο της παραγωγής, αλλά ένα συγκροτημένο υποκείμενο, μία προσωπικότητα η οποία έχει ανάγκες.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει την πορεία σχετικά με τη μελέτη των φαινομένων της οργάνωσης από την Επιστημονική Διοίκηση του Taylor ως τις σύγχρονες θεωρίες, αναδεικνύοντας τα τρωτά και τους περιορισμούς των προηγούμενων οργανωτικών προσεγγίσεων. Επιπλέον, αποσκοπεί να αναδείξει μία πλειάδα θεματικών τα οποία στις

προηγούμενες θεωρίες είτε είχαν αναπτυχθεί περιφερειακά, είτε δεν είχαν αποτελέσει καθόλου αντικείμενο προβληματισμού.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Περιγράφουν την Επιστημονική Διοίκηση του Taylor
- Περιγράφουν το Φορντικό μοντέλο παραγωγής
- Αντιληφθούν την ανάγκη δημιουργίας της Σχολής Ανθρωπίνων Σχέσεων
- Κατανοήσουν τους λόγους ανάπτυξης και εξέλιξης της οργανωτικής θεωρίας
- Εξοικειωθούν με τις σύγχρονες οργανωτικές θεωρίες

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Επιστημονική διοίκηση
- Συμπεριφορικές έρευνες
- Έλεγχος
- Τεχνοκρατικοποίηση
- Τεϋλορισμός
- Φορντισμός
- Σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων
- Σύγχρονες θεωρίες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Δασκαλάκης, Δ. (2013). Βιομηχανική Κοινωνιολογία και βιομηχανικές σχέσεις. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 4, σελ. 119-148; κεφ. 5, σελ. 149-183)

- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B. Μικρή Εργασία (έκταση μέχρι 300 λέξεις): Οι φοιτητές καλούνται να δουν ένα μικρό απόσπασμα από την ταινία «Modern Times» (Μοντέρνοι Καιροί) και να αναγνωρίσουν και να αναλύσουν εν συντομία τα χαρακτηριστικά του μοντέλου παραγωγής που μας μεταφέρει με παραστατικό τρόπο στην ταινία του ο Τσάρλυ Τσάπλιν.

Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στη δεύτερη τηλεδιάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί την 4^η εβδομάδα, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ευέλικτη εργασία. Νέες μορφές απασχόλησης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται η σημαντική επίδραση που είχαν οι αλλαγές, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις σύγχρονες βιομηχανικές κοινωνίες, στην ανάπτυξη νέων οργανωτικών θεωριών. Η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, των τηλεπικοινωνιών και η εγκαθίδρυση μιας νέας εργασιακής κουλτούρας συντέλεσαν στη δημιουργία ενός νέου μοντέλου εργασιακών σχέσεων. Στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, η οργάνωση ως μορφή συγκρότησης και λειτουργίας της παραγωγικής διαδικασίας, αποκτά νέα εννοιολόγηση προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξήγηση των δομικών αλλαγών που συντελούνται.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι νέες τεχνολογίες παρέχουν τη δυνατότητα στην παραγωγή να προχωρήσει με νέους ραγδαίους ρυθμούς, στηριζόμενη στις δυνατότητες συντονισμού, διαχείρισης και ελέγχου, τις οποίες προσφέρουν ο συνδυασμός της πληροφορικής με τον αυτοματισμό.
2. Η αυτοματοποιημένη παραγωγή, η οποία χρησιμοποιεί τις νέες τεχνολογίες και την πληροφορική, δίνει τη δυνατότητα για ευελιξία.
3. Η οργάνωση της επιχείρησης αποτελεί μία δυναμική κατάσταση, η οποία μπορεί να τροποποιηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς προσφέροντας τη δυνατότητα για εκμετάλλευση κάθε ευκαιρίας.
4. Η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος δεν είναι πλέον μια σειριακή διαδικασία η οποία προσδιορίζεται γραμμικά, αλλά μπορεί να τροποποιηθεί κατά βούληση.
5. Στις ευέλικτες μορφές οργάνωσης της παραγωγής, το προϊόν παράγεται ακριβώς μόλις εκδηλωθεί η ζήτηση για αυτό. Το προϊόν δεν βρίσκεται στις αποθήκες, αλλά παράγεται τη στιγμή που θα ζητηθεί.
6. Οι πέντε βασικοί άξονες ευελιξίας της επιχείρησης και της παραγωγής είναι οι ακόλουθοι: ευελιξία της οργάνωσης και της παραγωγής, ευελιξία της ιεραρχίας των ειδικοτήτων, ευελιξία της κινητικότητας των εργαζομένων, ευελιξία της διαμόρφωσης μισθών, ευελιξία της φορολόγησης των επιχειρήσεων.
7. Η τεχνολογία αποτελεί έναν από τους συντελεστές της παραγωγής που έχει συνδράμει στη διαμόρφωση και εγκαθίδρυση μιας νέας πραγματικότητας στην οργάνωση της μεταβιομηχανικής

παραγωγής αλλά και στο σύνολο των κοινωνικών και εργασιακών σχέσεων.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τις αλλαγές οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις σύγχρονες βιομηχανικές κοινωνίες. Επιπλέον, αποσκοπεί στην ανάδειξη της συμβολής των νέων τεχνολογιών στην ανάπτυξη ενός νέου μοντέλου εργασιακών σχέσεων, στο οποίο επικρατεί ως αρχή ο περιορισμός των ωρών εργασίας και η ανάπτυξη νέων ευέλικτων μορφών απασχόλησης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τη έννοια της ευελιξίας
- Κατανοήσουν τις νέες μορφές απασχόλησης
- Αντιληφθούν την συμβολή της τεχνολογίας στις νέες μορφές οργάνωσης
- Κατανοήσουν τη μετάβαση από το φορντικό μοντέλο παραγωγής στο μεταφορντικό μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ευέλικτη εργασία
- Τεχνολογία
- Πληροφορική
- Μεταφορντισμός
- Αυτοματισμός

- Ευελιξία όγκου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Δασκαλάκης, Δ. (2013). Βιομηχανική Κοινωνιολογία και βιομηχανικές σχέσεις. Αθήνα: Παπαζήσης. (κεφ. 6, σελ. 184-225)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Grint, K. (1998). The sociology of work. U.S.A: Polity Press. (κεφ. 8, σελ. 266-296)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Η κρίση του φορντισμού συμπαρασύρει μαζί της τη μαζική παραγωγή και τη μαζική κατανάλωση τυποποιημένων προϊόντων (Απάντηση: Σωστή)
2. Αυτό που προτείνεται στα πλαίσια της ευέλικτης εξειδίκευσης είναι η δημιουργία μεγάλης κλίμακας παραγωγικών μονάδων (Απάντηση: Λάθος)
3. Η έννοια της ευελιξία εισάγεται ως στοιχείο προσδιοριστικό της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγής (Απάντηση: Σωστό)
4. Με τις ευέλικτες μορφές οργάνωσης σημασία έχει η ποσότητα και όχι η ποιότητα (Απάντηση: Λάθος)

5. Σύμφωνα με το μεταφορντικό μοντέλο, παράγονται εξειδικευμένα αγαθά για την ικανοποίηση των αναγκών των καταναλωτών (Απάντηση: Σωστό)

6^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Διαχείριση σταδιοδρομίας και ανάπτυξη καριέρας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει μία επισκόπηση των θεμάτων που σχετίζονται με τη διαχείριση και την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας ενός εργαζόμενου. Ο σχεδιασμός για τη διαχείριση της σταδιοδρομίας θεωρείται ως μία κεντρική λειτουργία της διεύθυνσης ανθρωπίνων πόρων. Στην ενότητα γίνεται αναφορά στα τέσσερα στάδια, στα οποία μπορεί να υποδιαιρεθεί η καριέρα ενός ατόμου, στα προγράμματα διαχείρισης σταδιοδρομίας, στο σχεδιασμό της σταδιοδρομίας, στα πλεονεκτήματα που έχει η ανάπτυξη προγραμμάτων σχεδιασμού σταδιοδρομίας καθώς και σε ένα νέο μοντέλο σχεδιασμού σταδιοδρομίας, το οποίο βασίζεται στη διαρκή αναζήτηση της προσωπικής ανάπτυξης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Τα τέσσερα στάδια, στα οποία μπορεί να υποδιαιρεθεί η καριέρα ενός ατόμου είναι τα ακόλουθα: στάδιο της εξερεύνησης, στάδιο της καθιέρωσης, στάδιο της διατήρησης, στάδιο της απεμπλοκής.
2. Η διαχείριση και ανάπτυξη της σταδιοδρομίας είναι μία διαδικασία που επιτρέπει στους εργαζόμενους να κινηθούν ανοδικά στην ιεραρχία σε ανώτερες και ανώτατες θέσεις.
3. Οι κυριότερες διαδικασίες για το σχεδιασμό σταδιοδρομίας είναι ο σχεδιασμός διαδοχής, η εναλλαγή πόστων εργασίας, η

χαρτογράφηση τυπικών ατραπών εξέλιξης της σταδιοδρομίας, τα εργαστήρια ανάπτυξης σταδιοδρομίας, η πλήρωση κενών θέσεων, η ενδοοργανωσιακή μετακίνηση, η αποτίμηση ικανοτήτων, η ανατροφοδότηση απόδοσης, ο διορισμός διοικητικών συμβούλων, η καθοδήγηση από μέντορα, το ψυχολογικό συμβόλαιο.

4. Για είναι αποτελεσματικός ο σχεδιασμός των προγραμμάτων σταδιοδρομίας, πρέπει να στηρίζεται σε ένα ρεαλιστικό και δίκαιο σύστημα αξιολόγησης χωρίς προκαταλήψεις και μεροληψίες.
5. Ένα νέο μοντέλο σχεδιασμού σταδιοδρομίας βασίζεται στη διαρκή αναζήτηση της προσωπικής ανάπτυξης.
6. Η έννοια της γραφειοκρατικής καριέρας περιλαμβάνει την αποδοχή των προσόντων, τακτικές προαγωγές και ένα βαθμό βεβαιότητας όσον αφορά τις προοπτικές.
7. Η διαχείριση της σταδιοδρομίας είναι επιθυμητό να γίνεται με γνώμονα την ανάπτυξη της συνολικής προσωπικότητας του εργαζομένου.
8. Η συμβουλευτική σταδιοδρομίας είναι ένα θέμα που σχετίζεται άμεσα με την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας των εργαζομένων.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει μία επισκόπηση των θεμάτων που αφορούν τη διαχείριση και ανάπτυξη της σταδιοδρομίας των εργαζομένων. Η κατανόηση ενός τέτοιου σχεδιασμού αυξάνει την επαγγελματική ικανοποίηση και την οργανωτική δέσμευση, παρέχει ανατροφοδότηση στην επιχείρηση και βελτιώνει την καινοτομία.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τις τη σημαντικότητα του σχεδιασμού για τη διαχείριση της σταδιοδρομίας
- Κατανοήσουν στάδια καριέρας
- Αντιληφθούν τη συμβολή των προγραμμάτων διαχείρισης σταδιοδρομίας
- Κατανοήσουν το σχεδιασμό, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις απαραίτητες διαδικασίες
- Αντιληφθούν τα πλεονεκτήματα της ανάπτυξης προγραμμάτων σχεδιασμού σταδιοδρομίας
- Περιγράψουν το νέο μοντέλο σχεδιασμού σταδιοδρομίας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Διαχείριση σταδιοδρομίας
- Ανάπτυξη σταδιοδρομίας
- Καριέρα
- Ψυχολογικό συμβόλαιο
- Η τυπολογική θεωρία του Holland
- Κέντρα ανάπτυξης
- Καριέρα χωρίς σύνορα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 1, σελ. 25-63)

- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 13, σελ. 449-482)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Αναφέρετε τα τέσσερα στάδια καριέρας ενός ατόμου
2. Αναφέρετε τους έξι τύπους προσωπικότητας από την τυπολογική θεωρία του Holland.
3. Αναφέρετε τις δύο βασικές εξελικτικές θεωρίες της επαγγελματικής επιλογής.
4. Ποιες είναι οι δύο βασικές μορφές καριέρας σύμφωνα με τη βιβλιογραφία;
5. Αναφέρετε επιγραμματικά τις διαφορές μεταξύ του παλαιού και του νέου ψυχολογικού συμβολαίου.
6. Ποιες είναι οι κυριότερες διαδικασίες για το σχεδιασμό σταδιοδρομίας;

Την 6^η εβδομάδα, θα πραγματοποιηθεί η τρίτη τηλεδιάσκεψη, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση σχετικά με την ύλη της 5^{ης} και 6^{ης} εβδομάδας.

7^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Οργανωσιακή Ανάπτυξη. Ο ρόλος της Ηγεσίας .

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή γίνεται ανάλυση της οργανωτικής δομής και περιγράφεται η οργανωσιακή αλλαγή, ώστε να γίνει αντιληπτή η διαδικασία της οργανωσιακής ανάπτυξης και η σχέση της με την οργανωσιακή κουλτούρα. Επιπλέον προσδιορίζεται η έννοια της ηγεσίας, περιγράφονται οι στόχοι της ηγεσίας και οι βασικές ιδιότητες των αποτελεσματικών ηγετών. Τέλος, παρουσιάζονται οι θεωρίες της ηγεσίας. Καθώς λοιπόν η ηγεσία παραμένει ένα από τα πιο δημοφιλή ζητήματα έρευνας και μελέτης, καθίσταται σημαντική η διερεύνηση του ρόλου της στο εργασιακό περιβάλλον καθώς και η σχέση της με το μάνατζμεντ.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η οργανωσιακή αλλαγή είναι η διαδικασία κατά την οποία οργανισμός μετακινείται από μία παρούσα κατάσταση σε μία επιθυμητή κατάσταση, προκειμένου να αυξήσει τη αποτελεσματικότητά του.
2. Τα προγράμματα αλλαγών εμφανίζουν ένα ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό αποτυχίας κυρίως εξαιτίας της έλλειψης οράματος και στρατηγικής, της υπεροψίας, της έλλειψης δέσμευσης της ηγεσίας ή της ανώτερης διοίκησης, της αντίστασης κατά της αλλαγής, της έλλειψης πόρων, της ελλιπούς επικοινωνίας, της ανεπαρκούς εκπαίδευσης, της έλλειψης επιστημονικής γνώσης.
3. Η οργανωσιακή δομή αφορά τους τρόπους εκείνους που η εργασία καταμερίζεται σε συγκεκριμένα καθήκοντα, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται αποδοτικότητα και έλεγχος. Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πολλές διαφορετικές οργανωσιακές δομές, λίγες από

αυτές μπορεί να είναι αποτελεσματικές για τον εκάστοτε οργανισμό.

4. Βασικά θεωρητικά μοντέλα και εργαλεία στη διοίκηση αλλαγών είναι τα ακόλουθα:
 - Η θεωρία του Lewin
 - Η ανάλυση δυναμικής πεδίου
 - Τα οκτώ στάδια του Kotter
5. Η οργανωσιακή κουλτούρα είναι ολιστική, ιστορικά καθορισμένη, κοινωνικά κατασκευασμένη και δύσκολο να αλλάξει. Στα χαρακτηριστικά αυτά συγκλίνουν οι περισσότεροι ερευνητές, ωστόσο δεν υπάρχει ένας και μοναδικός ορισμός της έννοιας.
6. Η έννοια της ηγεσίας είναι πολύπλευρη και υπάρχει πλήθος ορισμών. Στα πλαίσια της Οργανωτικής Ψυχολογίας ορίζεται μέσα από το πρίσμα της εξουσίας και της δύναμης στο περιβάλλον των οργανισμών.
7. Ο ρόλος και οι στόχοι ενός μάνατζερ διαφέρουν από το ρόλο και τους στόχους του ηγέτη. Σύμφωνα με την άποψη του Α. Πουργούρα (2004), *«ο μάνατζερ κάνει σωστά πράγματα, ενώ ο ηγέτης κάνει τα πράγματα σωστά»*.
8. Ένας ηγέτης για να είναι αποτελεσματικός πρέπει να χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένες ιδιότητες και δεξιότητες, όπως για παράδειγμα εντιμότητα, αξιοπιστία, ικανότητα στην επικοινωνία, να εστιάζει στο μέλλον κ.α.
9. Στον κλάδο της Οργανωτικής Ψυχολογίας έχουν διαπιστωθεί πολλές θεωρίες ηγεσία, οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις παρακάτω κατηγορίες:
 - Θεωρίες των ατομικών χαρακτηριστικών

- Συμπεριφορικές θεωρίες
- Θεωρίες που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά της κατάστασης
- Σύγχρονες θεωρίες

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αναλύσει την οργανωσιακής δομή και να παρουσιάσει την έννοια της οργανωσιακής αλλαγής μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η οργανωσιακή ανάπτυξη. Επιπλέον γίνεται αναφορά τόσο στο ρόλο της οργανωσιακής κουλτούρα όσο και στο ρόλο της ηγεσίας για την επίτευξη της οργανωσιακής ανάπτυξης.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν την οργανωσιακή δομή
- Εξοικειωθούν με την έννοια της οργανωσιακής αλλαγής
- Κατανοήσουν τον όρο της οργανωσιακής κουλτούρας
- Αντιληφθούν την έννοια της οργανωσιακής ανάπτυξης
- Κατανοήσουν την έννοια, τους στόχους και το ρόλο της ηγεσίας
- Να εξοικειωθούν με τις διαφορετικές θεωρίες ηγεσίας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Οργανωσιακή δομή
- Οργανωσιακή αλλαγή
- Ηγεσία
- Οργανωσιακή κουλτούρα
- Οργανωσιακή Ανάπτυξη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 9, σελ. 297-328; κεφ. 11, σελ. 375-402)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 7, σελ. 349-383)
- Παπανής, Ε. & Ρόντος, Κ. (2005). Ψυχολογία – Κοινωνιολογία της Εργασίας και Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού. Θεωρία και εμπειρική, Αθήνα: Σιδέρης. (κεφ. 2, σελ. 39-48)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Μελέτη περίπτωσης: Θα δοθεί στους φοιτητές μία μελέτη περίπτωσης (σε αρχείο pdf) να τη μελετήσουν και να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Περιγράψτε το στυλ ηγεσίας και τα χαρακτηριστικά σημεία της ηγετικής συμπεριφοράς του Διευθύνοντα Συμβούλου του οργανισμού.
- Ποια θεωρείτε ότι είναι τα σημαντικότερα προσωπικά χαρακτηριστικά και ικανότητες του Διευθύνοντα Συμβούλου του οργανισμού;
- Αξιολογείστε κριτικά τις προσπάθειες του Διευθύνοντα Συμβούλου να βελτιώσει τον οργανισμό.

B. Ανάθεση τελικής εργασίας: Οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν το θέμα της τελικής τους εργασίας. Η τελική εργασία μπορεί να έχει τη μορφή μελέτης περίπτωσης, ερευνητικού πρωτόκολλου ή βιβλιογραφικής ανασκόπησης και θα αφορά ένα ζήτημα που εμπίπτει στη θεματολογία του μαθήματος της Οργανωτικής ψυχολογίας (έκταση: 3000 λέξεις).

Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στην τέταρτη τηλεδιάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί την 8^η εβδομάδα, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

8^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Διαχείριση της απόδοσης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται μία ακόμη σημαντική διαδικασία της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού, η αξιολόγηση της απόδοσης. Η διαδικασία αυτή δε λειτουργεί αυτόνομα ή ανεξάρτητα, αλλά λαμβάνει και προσφέρει πληροφορίες σε σχέση με το ανθρώπινο δυναμικό σε άλλες διαδικασίες, όπως αυτή της επιλογής ή της εκπαίδευσης και ανάπτυξης. Ένα επιπλέον θέμα που πραγματεύεται η συγκεκριμένη ενότητα αφορά τα κίνητρα, τα οποία προσδιορίζουν κάποιες από τις πιο κρίσιμες στάσεις και συμπεριφορές των εργαζομένων, όπως τη δέσμευση και αφοσίωση στην επιχείρηση ή την εργασιακή ικανοποίηση.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η αξιολόγηση της απόδοσης εντάσσεται στα πλαίσια της συνολικής διοίκησης της απόδοσης ενός οργανισμού. Ένα σύστημα διοίκησης της απόδοσης αποτελείται από τρία συστατικά μέρη: τον προσδιορισμό των προσδοκιών απόδοσης, τη διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης και την ανατροφοδότηση.
2. Η διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης περιλαμβάνει τέσσερις βασικές μεθόδους: τη συγκριτική μέθοδο, τη μέθοδο με βάση τα προσόντα, τη μέθοδο με βάση τη συμπεριφορά και τη μέθοδο με βάση τα αποτελέσματα.
3. Κατά την εφαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης ενδέχεται να προκύψουν προβλήματα που σχετίζονται με την αντίληψη, όπως τα στερεότυπα, οι προκαταλήψεις, η επιλεκτική αντίληψη, η επίδραση των τελευταίων εντυπώσεων κ.α.
4. Τα κίνητρα αποτελούν μία από τις πολλές μεταβλητές που μπορούν να επηρεάσουν την εργασιακή απόδοση. Αποτελούν μία εσωτερική διαδικασία του ατόμου που εφόσον ενεργοποιηθεί, θα οδηγήσει σε καταστάσεις υψηλής κινητοποίησης.
5. Οι θεωρίες των κινήτρων χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες είτε με βάση το περιεχόμενο, είτε με βάση τη διαδικασία.
6. Οι θεωρίες περιεχομένου είναι οι ακόλουθες:
 - Η θεωρία της ιεράρχησης των αναγκών του Maslow
 - Η θεωρία παρακίνησης ERG του Alderfer
 - Η θεωρία των δύο παραγόντων του Herzberg
 - Η θεωρία X και Y του McGregor
 - Η θεωρία των αναγκών του McClelland

7. Οι θεωρίες που βασίζονται στην παραδοχή ότι το άτομο έχει την ικανότητα μάθησης από προηγούμενες εμπειρίες είναι οι ακόλουθες:

- Η θεωρία της δικαιοσύνης – ισότητας του Adams
- Η θεωρία των προσδοκιών του Vroom
- Η θεωρία της στοχοθέτησης
- Η θεωρία της ενίσχυσης
- Το μοντέλο των χαρακτηριστικών της εργασίας

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τη διαδικασία της αντίληψης καθώς και τις πρακτικές εφαρμογές της, ώστε να κατανοηθεί η διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης. Επιπλέον, η ενότητα αποσκοπεί να παρουσιάσει τις θεωρίες κινήτρων, οι οποίες συμβάλλουν στην κατανόηση κρίσιμων ερωτημάτων που σχετίζονται με την εργασιακή ικανοποίηση, την απόδοση, την αφοσίωση.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τη διαδικασία της αντίληψης
- Κατανοήσουν τα προβλήματα που σχετίζονται με την αντίληψη ώστε να βελτιωθεί η ακρίβεια της αντιληπτικής διαδικασίας
- Εξοικειωθούν με τις πρακτικές εφαρμογές της αντίληψης στην αξιολόγηση της απόδοσης
- Αντιληφθούν τα σφάλματα στη διαδικασία της αξιολόγησης της απόδοσης
- Κατανοήσουν τις θεωρίες παρακίνησης

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Αξιολόγηση της απόδοσης
- Αντίληψη
- Στερεότυπα
- Προκαταλήψεις
- Κίνητρα
- Θεωρίες παρακίνησης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 3, σελ. 95-115; κεφ. 4, σελ. 125-150)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 5, σελ. 227-290)
- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 12, σελ. 376-415)
- Παπανής, Ε. & Ρόντος, Κ. (2005). Ψυχολογία – Κοινωνιολογία της Εργασίας και Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού. Θεωρία και εμπειρική, Αθήνα: Σιδέρης. (κεφ. 1, σελ. 15-35; κεφ. 2, σελ. 48-55)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Η θεωρία της ιεράρχησης αναγκών του Maslow ανήκει στις θεωρίες περιεχομένου (Απάντηση: Σωστό).

2. Η παρακίνηση σύμφωνα με τη θεωρία της στοχοθέτησης εξαρτάται από τη συντελεστικότητα (Απάντηση: Λάθος).

3. Η θεωρία του Alderfer στηρίζεται στην ύπαρξη τριών ομάδων αναγκών, που σχετίζονται με την επιβίωση, τις σχέσεις και την ανάπτυξη (Απάντηση: Σωστό).

4. Η θεωρία των προσδοκιών του Vroom προτείνει πως η πρόθεση του ατόμου να εργαστεί πως ένα συγκεκριμένο σκοπό αποτελεί βασική πηγή παρακίνησης (Απάντηση: Λάθος).

5. Σύμφωνα με τη θεωρία των δύο παραγόντων, η κατηγορία των κινήτρων περιλαμβάνει παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση, ενώ η κατηγορία παραγόντων υγιεινής σχετίζεται με τη δυσαρέσκεια από την εργασία (Απάντηση: Σωστό).

6. Η θεωρία X και η θεωρία Y είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετες θεωρίες (Απάντηση: Σωστό).

7. Η θεωρία των αναγκών του McClelland εστιάζεται σε τρεις ανάγκες: επίτευξη, δύναμη και εξουσία, δημιουργία σχέσεων (Απάντηση: Σωστό).

8. Η θεωρία της ενίσχυσης βασίζεται στην εσωτερική γνωστική αξιολόγηση και ο σκοπός είναι αυτός που κατευθύνει την προσπάθεια του ατόμου (Απάντηση: Λάθος).

B. Μελέτη περίπτωσης: Θα δοθεί στους φοιτητές μία μελέτη περίπτωσης (σε αρχείο pdf) να την εξετάσουν όσον αφορά:

- Στο σύνδρομο του «όμοιος με εμένα»
- Στην αυτοεκπληρούμενη προφητεία
- Στα στερεότυπα
- Στην επιλεκτική αντίληψη
- Στην προβολή
- Στο σφάλμα του «φωτοστέφανου»

Γ. Αναζήτηση σχετικής βιβλιογραφίας για την τελική εργασία.

Την 8η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η τέταρτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση και θα λυθούν απορίες γύρω από τα θέματα της ύλης και των τελικών εργασιών.

9^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Ομαδικότητα – Επικοινωνία.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια προσπάθεια προσέγγισης της σημαντικότητας της ομάδας στον εργασιακό χώρο. Πιο συγκεκριμένα, παρατίθενται οι λόγοι που οδηγούν στη δημιουργία ομάδων, καθώς και η χρησιμότητα των ομάδων στους οργανισμούς. Επιπλέον, παρουσιάζονται και οι παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ομάδας. Ωστόσο, μία επιτυχημένη ομάδα βασίζεται στην επικοινωνία, μέσω της οποίας επιτυγχάνονται οι στόχοι της ομάδας και η ικανοποίηση των μελών της. Συνεπώς, γίνεται μία περιγραφική αναφορά στο φαινόμενο της επικοινωνίας καθώς και στις ιδιαιτερότητες της επικοινωνιακής διαδικασίας στο πλαίσιο των οργανισμών.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η συνδιαλεκτική ή διαδραστική μνήμη είναι ο τρόπος με τον οποίο οι ομάδες εξελίσσουν και δομούν τις πληροφορίες, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο τα μέλη τις κωδικοποιούν, αποθηκεύουν και ανασύρουν.
2. Τα μέλη των ομάδων είναι πιθανότερο να αναπτύξουν τη συνδιαλεκτική μνήμη όταν τα ομαδικά έργα είναι πιο πολύπλοκα και αλληλοεξαρτώμενα.
3. Μία εργασιακή ομάδα μπορεί να οριστεί ως «ένας μικρός αριθμός ατόμων με συμπληρωματικές ικανότητες, δεσμευμένα σε ένα κοινό σκοπό και στο σύνολο των στόχων που σχετίζονται με την απόδοση για την οποία θεωρούν τους εαυτούς τους υπευθύνους».
4. Στους οργανισμούς εμφανίζονται πολλά είδη ομάδων. Οι ομάδες μπορεί να είναι τυπικές αλλά και άτυπες. Επίσης μπορούν να πάρουν τις εξής μορφές: λειτουργικές ομάδες, ομάδες εργασίας, ανεπίσημες ομάδες, διοικητικές ομάδες, εικονικές ομάδες.
5. Μία τυποποιημένη διαδικασία στην εξέλιξη των ομάδων πρότεινε ο Tuckman (1965). Το μοντέλο των πέντε σταδίων, όπως ονομάζεται, περιγράφει τα στάδια που περνάει η ανάπτυξη – εξέλιξη μιας ομάδας (διαμόρφωσης, έντασης, σταθεροποίησης, απόδοσης, αναστολής ή διακοπής).
6. Οι παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της ομάδας φαίνεται να σχετίζονται κυρίως με τη σύνθεση, το πλαίσιο και τις διαδικασίες της ομάδας.

7. Τα εμπόδια μίας αποτελεσματικής επικοινωνίας μπορεί να είναι τα εξής: η αντίληψη, η οργανωσιακή κουλτούρα, οι διαπολιτισμικές διαφορές.
8. Η επικοινωνία σε έναν οργανισμό μπορεί να γίνει πιο αποτελεσματική αν αυξηθεί η εμπιστοσύνη, το κλίμα γίνει πιο υποστηρικτικό, οι μάνατζερ υιοθετήσουν μια πιο περιγραφική γλώσσα, υιοθετηθούν προγράμματα επικοινωνίας, βελτιωθεί η ικανότητα επικοινωνίας σε ατομικό επίπεδο κ.α.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει ένα περιεκτικό χάρτη του επικοινωνιακού φαινομένου, ώστε να γίνει κατανοητή η χρησιμότητα του στην επικοινωνιακή πραγματικότητα των οργανισμών. Η επικοινωνία αποτελεί σημαντικό στοιχείο μίας επιτυχημένης και αποτελεσματικής ομάδας. Επιπλέον σκοπός της ενότητας είναι να αναδείξει τη σημαντικότητα και τη χρησιμότητα της ομάδας στον εργασιακό χώρο.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν τις ιδιαιτερότητες σχετικά με τον τρόπο που οι επικοινωνιακές διαδικασίες αναπτύσσονται στο πλαίσιο των επιχειρήσεων
- Κατανοήσουν το επικοινωνιακό φαινόμενο
- Αντιληφθούν τη σημαντικότητα και τη χρησιμότητα της ομάδας στον εργασιακό χώρο
- Κατανοήσουν τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των ομάδων

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Ομάδα
- Συνδιαλεκτική μνήμη
- Το μοντέλο των πέντε σταδίων
- Αποτελεσματικότητα ομάδας
- Επικοινωνία
- Μη λεκτική επικοινωνία
- Οργανωσιακή κουλτούρα
- Συγκρούσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 8, σελ. 255-287; κεφ.10, σελ. 339-368)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 2, σελ. 93-105; Κεφ. 9, σελ. 503-534)
- Muchinsky, P. (2009). Psychology Applied to Work. 9th Edition, U.S.: Hypergraphic Press. (κεφ. 9, σελ. 285-312)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Ομαδική Εργασία: Οι φοιτητές θα χωριστούν σε τρεις ομάδες και η κάθε ομάδα θα αναλάβει να απαντήσει σε ένα από τρία παρακάτω ερωτήματα. Η συζήτηση θα έχει τη μορφή debate, οπότε θα πρέπει να καταγραφούν τόσο τα υπέρ όσο και τα κατά της εκάστοτε απάντησης - απόψεως .

1. Ο ρόλος ενός/ μίας προπονητή/ ριας αθλητικής ομάδας είναι ο ίδιος ή διαφορετικός από το ρόλο ενός/ μίας μάνατζερ εργασιακής ομάδας και γιατί;
2. Οι συγκρούσεις ωφελούν μια επιχείρηση;
3. Είναι κατάλληλο να χρησιμοποιείται το χιούμορ στις διαπροσωπικές σχέσεις στον εργασιακό χώρο;

B. Σχεδιασμός και αποστολή σχεδιαγράμματος – δομής τελικής εργασίας.

Οι απαντήσεις - απόψεις θα συζητηθούν στην πέμπτη τηλεδιάσκεψη που θα πραγματοποιηθεί την 10^η εβδομάδα, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

10^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Εργασιακό Άγχος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται το εργασιακό άγχος, μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην Ευρώπη, που σχετίζεται με την υγεία και την ασφάλεια. Γίνεται αναφορά στις ρίζες του φαινομένου, στον προσδιορισμό της έννοιας του στρες, στα ερμηνευτικά μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί για την εξήγηση του φαινομένου, στα αίτια δημιουργίας του

εργασιακού άγχους, καθώς και στις συνέπειες και στα συμπτώματα. Τέλος, παρουσιάζονται οι στρατηγικές αντιμετώπισης που έχουν αναπτυχθεί για να επιφέρουν την επιθυμητή μείωση των επιπέδων του φαινομένου.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Οι ρίζες του άγχους εντοπίζονται στην εποχή του Ιπποκράτη, ο οποίος προσέγγισε το άγχος από ιατρική σκοπιά, επικεντρώνοντας στις βιολογικές του συνέπειες παρά στην καταγραφή της φύσης και των αιτιών του.
2. Τα ερμηνευτικά μοντέλα για το εργασιακό άγχος εστιάζουν σε ποικίλους ατομικούς ή/ και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Κάποια μοντέλα μπορεί να εξετάζουν είτε εσωτερικές επιρροές, είτε εξωτερικές επιρροές.
3. Μερικά από τα βασικά ερμηνευτικά μοντέλα του εργασιακού άγχους είναι τα ακόλουθα: το αντιληπτικό μοντέλο, η θεωρία των κοινωνικών ρόλων, η θεωρία της ψυχολογικής αμοιβαιότητας, η θεωρία της αλληλοπροσαρμογής ατόμου-περιβάλλοντος, το γενικό μοντέλο υγείας του εργασιακού άγχους, το μοντέλο των εργασιακών απαιτήσεων, το μοντέλο της υποκειμενικής εσωτερικής γνωστικής διεργασίας, το μοντέλο διατήρησης των πόρων, η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας κ.α.
4. Τα αίτια του εργασιακού άγχους σχετίζονται με τη φύση, τη δομή και το περιεχόμενο της εργασίας, καθώς και με τα χαρακτηριστικά του εργαζόμενου.
5. Το εργασιακό άγχος μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ψυχολογικές και κοινωνικές συνέπειες, να έχει άμεσο, σοβαρό, αρνητικό

αντίκτυπο στην υγεία του ατόμου, αλλά και στους ίδιους τους οργανισμούς.

6. Ένα από τα βασικά αντικείμενα της Οργανωτικής Ψυχολογίας αφορά στην αντιμετώπιση του εργασιακού άγχους και επικεντρώνεται στο να προτείνει τρόπους που θα επιφέρουν την επιθυμητή μείωση των επιπέδων του φαινομένου.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει μία σύντομη ιστορική αναδρομή του φαινομένου του εργασιακού άγχους ώστε οι φοιτητές να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα. Επιπλέον, αποσκοπεί στην βαθύτερη κατανόηση του φαινομένου μέσω της αναφοράς στους διαφορετικούς ορισμούς, τα ερμηνευτικά μοντέλα, τα αίτια και τις συνέπειες. Τέλος, στοχεύει στην παρουσίαση στρατηγικών αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Περιγράφουν την ιστορική αναδρομή και τις ρίζες του φαινομένου του εργασιακού άγχους
- Αντιληφθούν τους διαφορετικούς ορισμούς και το πρόβλημα της έλλειψης κοινώς αποδεκτού λειτουργικού προσδιορισμού.
- Εξοικειωθούν με τα ερμηνευτικά μοντέλα του εργασιακού άγχους
- Αντιληφθούν τα αίτια του εργασιακού άγχους
- Κατανοήσουν τις συνέπειες του εργασιακού άγχους
- Εξοικειωθούν με τις στρατηγικές αντιμετώπισης του εργασιακού άγχους

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασιακό άγχος
- Αντιληπτικό μοντέλο
- Μοντέλο εργασιακών απαιτήσεων
- Επαγγελματικές απαιτήσεις
- Επαγγελματική ασφάλεια
- Ισορροπία εργασιακής και οικογενειακής ζωής
- Φόρτος εργασίας
- Πίεση χρόνου
- Παρέμβαση στην εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 8, σελ. 389-476)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 6, σελ. 197-209)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Εργασία: Καταγράψτε το ημερήσιο πρόγραμμά σας και προσδιορίστε τις πηγές άγχους. Στη συνέχεια προτείνετε λύσεις για κάθε πηγή άγχους.

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Την 10η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η πέμπτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση σχετικά με τις απαντήσεις στις δραστηριότητες, ενώ θα λυθούν απορίες γύρω από τα θέματα της ύλης και των τελικών εργασιών.

11^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Αρνητικές συμπεριφορές στην εργασία και επαγγελματική εξουθένωση: Παρενόχληση και εκφοβισμός.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται κάποια από τα φαινόμενα αντιπαραγωγικής, αντιδεοντολογικής συμπεριφοράς που επηρεάζουν άμεσα το εργασιακό κλίμα ενός οργανισμού με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες τόσο για τον ίδιο τον οργανισμό όσο και για τα μέλη του. Τα φαινόμενα αυτά είναι ο εκφοβισμός στον εργασιακό χώρο και η σεξουαλική παρενόχληση. Επιπλέον γίνεται αναφορά στο σύνδρομο επαγγελματικής εξουθένωσης καθώς και στα αίτια που το προκαλούν.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Το εργασιακό περιβάλλον όπου υπάρχει εκφοβισμός χαρακτηρίζεται από έλλειψη συνεργασίας και ανεπαρκή επικοινωνία.

2. Η παρενόχληση περιλαμβάνει μία υπαρκτή άνιση συσχέτιση δύναμης και προκαλεί μία κατάσταση δυσφορίας για το θύμα, καθώς θίγει την προσωπική του υπόσταση και αξιοπρέπεια, δυσχεραίνοντας την επαγγελματική του ζωή.
3. Η επαγγελματική εξουθένωση ίσως αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους επαγγελματικούς κινδύνους του 21ου αιώνα, καθώς αναφέρεται σε κάτι πολύ πιο σοβαρό από το να αισθάνεται κάποιος μελαγχολία ή να έχει μια άσχημη ημέρα.
4. Η επαγγελματική εξουθένωση συνιστά μια χρόνια κατάσταση, κατά την οποία ο εργαζόμενος χάνει κάθε ενδιαφέρον για την εργασία του γεγονός που μπορεί να επιφέρει σοβαρή κρίση στη ζωή του. Τα επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης αποκαλύπτουν το πόσο καλή είναι η σχέση του εργαζόμενου με τη δουλειά του, αλλά και γενικότερα οι σχέσεις του με τον οργανισμό.
5. Οι επιπτώσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης μεταφράζονται σε υπερβολική κόπωση, χαμηλή προσπάθεια, σύγκρουση ρόλων, εκπτώσεις στην ποιότητα και ποσότητα της εργασίας.
6. Οι καταστάσεις που συνήθως συναντώνται κατά την αναζήτηση των αιτίων του φαινομένου αυτού είναι ο φόρτος εργασίας, η άσκηση ελέγχου, η ανατροφοδότηση, η δικαιοσύνη, η σύγκρουση ρόλων, η ηθική και οι αξίες του εργαζόμενου και του οργανισμού.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να γίνει αντιληπτή η ύπαρξη αντιπαραγωγικών, αντιδεοντολογικών ή και παράνομων συμπεριφορών, οι οποίες επηρεάζουν άμεσα το εργασιακό κλίμα και μάλιστα με ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες. Επιπλέον αποσκοπεί στην παρουσίαση της

επαγγελματικής εξουθένωσης ώστε να καταστούν γνωστά τα αίτια, και κατά συνέπεια να γίνει δυνατή η αντιμετώπιση του συνδρόμου.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν την ύπαρξη αντιπαραγωγικών – αντιδεοντολογικών συμπεριφορών στο χώρο εργασίας
- Κατανοήσουν τις αρνητικές συνέπειες του εκφοβισμού τόσο για τον οργανισμό όσο και για τον εργαζόμενο
- Κατανοήσουν τις αρνητικές συνέπειες της σεξουαλικής παρενόχλησης τόσο για τον οργανισμό όσο και για τον εργαζόμενο
- Αντιληφθούν την έννοια της επαγγελματικής εξουθένωσης
- Κατανοήσουν τα αίτια της επαγγελματικής εξουθένωσης

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Αρνητική ψυχολογική κατάσταση
- Ψυχολογική παρενόχληση
- Εκφοβισμός
- Σεξουαλική παρενόχληση
- Αντιπαραγωγική συμπεριφορά
- Επαγγελματική εξουθένωση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 5, σελ. 181-187; κεφ. 6, σελ. 211-218)

- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Μελέτες περίπτωσης: Οι φοιτητές θα χωριστούν σε δύο ομάδες και η κάθε ομάδα θα αναλάβει από μία μελέτη περίπτωσης που θα έχει θέμα είτε την παρενόχληση είτε τον εκφοβισμό. Οι φοιτητές των ομάδων καλούνται να απαντήσουν στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Εντοπίστε τα οργανωσιακά αίτια της παρενόχλησης (για την πρώτη ομάδα), του εκφοβισμού (για τη δεύτερη ομάδα).
- Αξιολογείστε τη στάση των εργαζομένων που έπεσαν θύματα παρενόχλησης ή εκφοβισμού.
- Προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης των φαινομένων.
- Προτείνετε στρατηγικές πρόληψης.

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Οι απαντήσεις θα συζητηθούν στην έκτη τηλεδιάσκεψη, όπου ο φοιτητής θα λάβει και την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.

12^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: Εργασιακή ικανοποίηση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι διαστάσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης και πιο συγκεκριμένα της ευημερία - ευτυχίας στο χώρο εργασίας και της εργασιακής ικανοποίησης. Οι έννοιες αυτές είναι

απόλυτα συνυφασμένες με θετικές προεκτάσεις τόσο για τους οργανισμούς όσο και για τους ίδιους τους εργαζόμενους. Μπορούν να λειτουργούν είτε ως αίτια είτε ως αποτελέσματα κάποιας άλλης συμπεριφοράς. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης, στους παράγοντες και στις επιπτώσεις, ενώ παρατίθενται και κάποιες βασικές κλίμακες μέτρησης.

ΣΥΝΟΨΗ

1. Η εργασιακή ικανοποίηση αποτελεί ένα θετικό συναίσθημα που βιώνουν τα άτομα για την εργασία τους.
2. Οι διαστάσεις που έχουν συνδεθεί με την εργασιακή ικανοποίηση είναι πολυάριθμες, ωστόσο πέντε από αυτές φαίνεται να έχουν τη μεγαλύτερη υποστήριξη, όπως ο μισθός, η εργασία, οι ευκαιρίες για προαγωγή, οι ικανότητες του προϊσταμένου να δείχνει ενδιαφέρον για τους εργαζόμενους, συνάδελφοι.
3. Τα σημαντικότερα αποτελέσματα της εργασιακής ικανοποίησης είναι η εργασιακή απόδοση, η ικανοποίηση από τη ζωή, η απουσία αντιπαραγωγικών συμπεριφορών κ.α.
4. Η εργασιακή ικανοποίηση μπορεί να λειτουργήσει ως ανεξάρτητη και ως εξαρτημένη μεταβλητή.
5. Οι κύριε θεωρίες που αφορούν την εργασιακή ικανοποίηση σχετίζονται περισσότερο με τις θεωρίες των κινήτρων.
6. Η επαγγελματική ικανοποίηση επηρεάζεται από ατομικούς, θεσμικούς, κοινωνικούς και οργανωτικούς παράγοντες
7. Οι επιπτώσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης στην εργασιακή συμπεριφορά σχετίζεται με την αύξηση της

παραγωγικότητας, τη μείωση της κινητικότητας του προσωπικού, τη μείωση των απουσιών από την εργασία.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να παρουσιάσει τις διαστάσεις της θετικής ψυχολογικής κατάστασης, έτσι ώστε οι φοιτητές να κατανοήσουν τη σημαντικότητα της, τους καθοριστικούς παράγοντες και τις επιπτώσεις τόσο στους οργανισμούς όσο και στους εργαζόμενους.

ΣΤΟΧΟΙ/ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος της ενότητας οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Αντιληφθούν την έννοια και το περιεχόμενο της εργασιακής ικανοποίησης
- Κατανοήσουν την έννοια της εργασιακής ικανοποίησης ως αίτιο αλλά και ως αποτέλεσμα κάποια άλλης συμπεριφοράς
- Εξοικειωθούν με τις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης
- Προσδιορίζουν τους παράγοντες που συντελούν στην εργασιακή ικανοποίηση
- Αντιληφθούν τις επιπτώσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης και γενικά της θετικής ψυχολογικής κατάστασης στην εργασιακή συμπεριφορά

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

- Εργασιακή ικανοποίηση

- Εργασιακή απόδοση
- Θεωρίες επαγγελματικής ικανοποίησης
- Παραγωγικότητα
- Απουσίες από την εργασία
- Κλίμακες μέτρησης εργασιακής ικανοποίησης
- Ευημερία – Ευτυχία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Γαλανάκης, Μ. (2012). Εργασιακή Ψυχολογία. Νέες προσεγγίσεις και πρακτικές παρεμβάσεις. Αθήνα: Σταμούλης. (κεφ. 10, σελ. 539-556)
- Παρουσίαση διαφανειών (σε μορφή ppt)
- Επιστημονικά άρθρα από τη διεθνή βιβλιογραφία (σε μορφή pdf)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Βακόλα, Μ., & Νικολάου, Ι. (2011). Οργανωσιακή ψυχολογία και συμπεριφορά. Αθήνα: Rosili. (κεφ. 5, σελ. 170-175)
- Παπανής, Ε. & Ρόντος, Κ. (2005). Ψυχολογία – Κοινωνιολογία της Εργασίας και Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού. Θεωρία και εμπειρική, Αθήνα: Σιδέρης. (κεφ. 2, σελ. 55-85)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A. Άσκηση Αυτό-αξιολόγησης: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης (με χρήση προγράμματος HotPotatoes)

1. Αναφέρετε τις πέντε διαστάσεις που φαίνεται, σύμφωνα με έρευνες, να έχουν συνδεθεί περισσότερο με την επαγγελματικής ικανοποίηση.

2. Ποια είναι τα σημαντικότερα αποτελέσματα της επαγγελματικής ικανοποίησης;
3. Αναφέρετε ενδεικτικά πέντε από τις θεωρίες της επαγγελματικής ικανοποίησης.
4. Ποιοι είναι οι οργανωτικοί παράγοντες που συντελούν στην επαγγελματική ικανοποίηση;
5. Ποιοί είναι οι ατομικοί παράγοντες που συντελούν στην επαγγελματική ικανοποίηση;
6. Ποιες είναι οι βασικές επιπτώσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης στην εργασιακή συμπεριφορά;

B. Συγγραφή τελικής εργασίας.

Την 12η εβδομάδα θα πραγματοποιηθεί η έκτη τηλεδιάσκεψη κατά τη διάρκεια της οποίας θα γίνει συζήτηση και θα λυθούν απορίες, ώστε οι φοιτητές να προετοιμαστούν κατάλληλα για τις τελικές εξετάσεις και την επιτυχή υποβολή των τελικών εργασιών.

ΜΡΑ665

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ

Δρ Χάρις Ξιναρή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αγαπητοί φοιτητές,

Στόχος του Οδηγού Μελέτης είναι να σας καθοδηγήσει στο πλαίσιο της διδασκαλίας και μάθησης που αφορά την ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος Φύλο και Εξουσία.

Εδώ θα βρείτε, ανά βδομάδα, τις δραστηριότητες, τα θέματα και τα κεφάλαια που θα καλύψουμε στο πλαίσιο του μαθήματος.

Στην πλατφόρμα θα δημοσιεύονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, πληροφορίες και υλικό σχετικά με το μάθημα καθώς και οδηγίες για τις επιμέρους δραστηριότητες.

Για οποιεσδήποτε πληροφορίες και περαιτέρω διευκρινίσεις, μπορείτε να επικοινωνείτε με τη διδάσκουσα είτε τηλεφωνικά στο 22713120 είτε μέσω mail στη διεύθυνση C.Xinaris@euc.ac.cy είτε μέσω της πλατφόρμας.

Ευχαριστώ,

Δρ Χάρις Ξιναρή

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το φύλο αποτελεί μία από τις σημαντικότερες παραμέτρους στη διαμόρφωση ταυτότητας και της σχέσης του ατόμου με διάφορες μορφές εξουσίας όπως αυτές καταγράφονται στο σώμα και τις αναπαραστάσεις του, στις πολιτικές που εφαρμόζονται στο πλαίσιο μιας κοινωνίας και των νόμων που την διέπουν, στην αντιπροσώπευση και αναγνώριση που το υποκείμενο απολαμβάνει (ή από τις οποίες αποκλείεται) στις πολλαπλές εκφάνσεις της υποκειμενικότητας του σε ένα κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο. Εδώ και κάποιες δεκαετίες, το φύλο και οι μορφές εξουσίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του (γλώσσα, νόμος, ΜΜΕ, πολιτισμός, οικονομία, κοινωνικές πεποιθήσεις και προκαταλήψεις κτλ) συζητείται ως παράγοντας διαπαιδαγώγησης και συμμετοχής του ατόμου στα κοινωνικά και πολιτικά δρώμενα, της δράσης και της ανέλιξης του στον εργασιακό χώρο, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο οι σύγχρονες κοινωνίες κατανοούν και διαμορφώνουν πολιτική σκέψη και δράση σε σχέση με τις έμφυλες ταυτότητες.

Ως εκ τούτου, η κατανόηση των δομών εξουσίας που συμβάλλουν στην ανάπτυξη έμφυλης ταυτότητας—με ότι αυτό συνεπάγεται—η σχέση που το έμφυλο υποκείμενο αναπτύσσει με αυτές, καθώς και η ανάπτυξη κριτικής σκέψης απέναντι σε ουσιοκρατικές θέσεις και θεωρήσεις της έμφυλης υποκειμενικότητας είναι σημαντικές στις δράσεις που αφορούν στη Δημόσια Διοίκηση. Μέσα από τη μελέτη σύγχρονων θεωριών από το πεδίο των Σπουδών Φύλου και τη συζήτηση μελέτης περιπτώσεων των τελευταίων χρόνων οι οποίες έφεραν στο επίκεντρο των συζητήσεων ζητήματα διακρίσεων με βάση την έμφυλη ταυτότητα, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να κατανοήσουν και να εξετάσουν κριτικά τις θεωρίες, τις πολιτικές, και τις δράσεις που σχετίζονται με θέματα φύλου και εξουσίας μέσα στο ιστορικό-κοινωνικό-πολιτικό συγκείμενο.

Στόχος του μαθήματος είναι να αντιληφθούν οι φοιτητές τη σημαντική σχέση ανάμεσα στις διάφορες μορφές εξουσίας (π.χ. λόγος, νόμος) και τις ουσιοκρατικές αντιλήψεις που φαίνεται να επικρατούν στην κοινωνία μέχρι σήμερα και συμβάλλουν στη δημιουργία έμφυλης ταυτότητας η οποία συχνά σχετίζεται με κοινωνικές και άλλες ανισότητες όπως αυτές εκφράζονται στον κοινωνικό και πολιτικό λόγο, στον εργασιακό χώρο, στο δημόσιο και ιδιωτικό βίο. Η κατανόηση αυτών των φαινομένων μπορεί να συμβάλει στη καταπολέμηση της ανισότητας και στη δημιουργία πλαισίου ανάπτυξης πολιτικής στη δημόσια διοίκηση που θα ακολουθεί σύγχρονες πολιτικές και νόμους τόσο σε κρατικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι διδασκόμενοι αναμένεται να είναι σε θέση να:

- (1) κατανοούν την κατασκευή του κοινωνικού φύλου μέσα στο ιστορικο-κοινωνικό συγκείμενο
- (2) σκέφτονται κριτικά όσον αφορά σε θέματα φύλου και έμφυλης ταυτότητας όπως αυτά προκύπτουν από τη σχέση της έμφυλης υποκειμενικότητας και των δομών εξουσίας που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της
- (3) εξετάζουν πως οι διάφορες μορφές εξουσίας συμβάλλουν στην αντιπροσώπευση ή στον αποκλεισμό κάποιων ταυτοτήτων

(4) συμβάλλουν με τις γνώσεις τους στη διαμόρφωση πολιτικής που να αναγνωρίζει τη διαφορετικότητα και να προάγει τα ίσα δικαιώματα ανάμεσα σε όλους τους πολίτες μιας κοινωνίας

ΒΑΣΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

Αθανασίου Α(επιμ), 2006, *Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτισμική Κριτική*, Αθήνα: Νήσος

Βαρίκα Ε, 2005, *Με διαφορετικό πρόσωπο: Φύλο, Διαφορά και Οικουμενικότητα*, Αθήνα: Κατάρτι

Butler, J, 2009, *Αναταραχή φύλου. Ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Μακρυνιώτη Δ. (επιμ.-εισαγωγή) 2004, *Τα όρια του σώματος. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*, Αθήνα: Νήσος

Παντελίδου- Μαλούτα Μ, 2002, *Το Φύλο της Δημοκρατίας. Ιδιότητα του πολίτη και έμφυλα υποκείμενα*, Αθήνα: Σαββάλας

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης είναι οργανωμένη γύρω από μια σειρά δραστηριοτήτων οι οποίες αντιστοιχούν σε 7 μονάδες ECTS. Κάθε μονάδα ECTS αντιστοιχεί σε 25 ώρες μελέτης για κάθε φοιτητή. Ο

φόρτος εργασίας δεν καθορίζεται από το περιεχόμενο του μαθήματος αλλά από τις μαθησιακές δραστηριότητες. Το σύνολο του φόρτου εργασίας για το συγκεκριμένο μάθημα είναι ίσο με 175 ώρες μελέτης.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα γίνουν διάφορες δραστηριότητες οι οποίες θα χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες της εξ αποστάσεως μάθησης. Οι τηλεδιασκέψεις θα ανακοινώνονται μέσω της πλατφόρμας (βλέπε Ανακοινώσεις) και θα υπάρχουν και οπτικογραφημένες και θα είναι στη διάθεση των φοιτητών μέχρι το τέλος του εξαμήνου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΗΤΗΣΗ

Το μάθημα περιλαμβάνει Τελική Εξέταση (50% του τελικού βαθμού) στο τέλος του εξαμήνου (ακριβής ημερομηνία θα ανακοινωθεί), καθώς και Εργασίες (40% του τελικού βαθμού) των οποίων το θέμα και οι λεπτομέρειες θα δοθούν από τη διδάσκουσα. Τέλος, ποσοστό μέχρι 10% δίδεται για συμμετοχή στις δραστηριότητες του μαθήματος στην πλατφόρμα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγικά για το «φύλο»
2. Βιολογικό και Κοινωνικό Φύλο, έμφυλες ταυτότητες και διακρίσεις
3. Ιστορία του Φύλου και των γυναικών
4. Επιτελεστικές αναπαραστάσεις: αναταραχή φύλου
5. Έμφυλα Σώματα
6. Αυτό το σώμα που δεν είναι ένα: Σώματα και έμφυλες ταυτότητες με σημασία
7. Θεσμοί, Φύλο και η ιδιότητα του πολίτη
8. Έμφυλες ταυτότητες και ΜΜΕ
9. Φύλο και εκπαίδευση
10. Φύλο και γλώσσα: υπερβαίνοντας το γλωσσικό σεξισμό
11. Φύλο και Εθνότητα
12. Φύλο και σεξουαλικότητα

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Εισαγωγικά για το Φύλο

Περίληψη:

Σε αυτή την εισαγωγική ενότητα, οι φοιτητές καλούνται να σκεφτούν την έννοια του φύλου μέσα από δικές τους κοινωνιολογικές παρατηρήσεις και με την καθοδήγηση της διδάσκουσας μέσα από τη συζήτηση καλούνται να σκεφτούν και να αναστοχαστούν σε ότι αφορά τις δικές τους προσωπικές απόψεις για το ευρύτερο πεδίο του φύλου, τις έμφυλες ταυτότητες και τους στερεοτυπικούς ρόλους αντρών και γυναικών στην κοινωνία.

Σκοπός:

Να δημιουργηθεί πλαίσιο συζήτησης, ακόμα και μέσα από συγκρούσεις απόψεων για αν διαφανούν οι διαφωνίες και οι προβληματισμοί που οι ίδιοι οι φοιτητές έχουν ως πολίτες, επαγγελματίες και ως έμφυλα υποκείμενα.

Περιεχόμενο:

Βιντεάκια που αφορούν σε θέματα φύλου.

Ερωτήσεις προς συζήτηση στην πλατφόρμα.

Δραστηριότητες

- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση στην πλατφόρμα (τόσο γραπτώς στα φόρα επικοινωνίας και συζήτησης, αλλά και προφορικά μέσω τηλεσυνάντησης)

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ, ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ & ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Περίληψη

Η ενότητα περιλαμβάνει συζήτηση και αποσαφήνιση βασικών εννοιών που σχετίζονται με το φύλο.

Σύνοψη

Η ενότητα περιλαμβάνει βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για το φύλο, τη διάκριση μεταξύ βιολογικού και κοινωνικού φύλου, καθώς και τη διαμόρφωση των ταυτοτήτων των ανδρών- αγοριών και γυναικών- κοριτσιών. Επιπλέον, αναπτύσσονται και συζητούνται πεδία διακρίσεων που βασίζονται στο φύλο.

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι η εννοιολογική αποσαφήνιση όρων που συχνά συναντώνται στη θεωρία του φύλου και στις πολιτικές ισότητας των φύλων (π.χ. βιολογικό-κοινωνικό φύλο, έμφυλες ταυτότητες), καθώς και η συνοπτική ανάλυση θεμάτων που άπτονται των έμφυλων διακρίσεων καθώς και των έμφυλων στερεοτύπων που σχετίζονται με αυτές.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν βασικές έννοιες και ορισμούς που άπτονται των θεμάτων φύλου.
- Να αντιλαμβάνονται τη θεωρητική τεκμηρίωση θεμάτων φύλου, ταυτότητας και έμφυλων διακρίσεων.
- Να κατανοούν τη λειτουργία των προϋδεάσεων και των στερεοτυπικών ρόλων των φύλων.
- Να αντιλαμβάνονται τις διαδικασίες παραγωγής των διακρίσεων φύλου.

Έννοιες - κλειδιά

Ισότητα των φύλων, Βιολογικό φύλο, Κοινωνικό φύλο, Έμφυλες ανισότητες, Θεωρία της επιτελεστικότητας, Έμφυλες ταυτότητες, Έμφυλοι ρόλοι, Ανδρισμός, Θηλυκότητα, Προκαταλήψεις, Ισοτιμία των φύλων, Έμφυλες διακρίσεις, Άμεση διάκριση, Έμμεση διάκριση.

Περιεχόμενο

«Ευαισθητοποίηση στελεχών και εκπαιδευτικών της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα διακρίσεων και ισότητας των φύλων» [http://blogs.sch.gr/symdim-](http://blogs.sch.gr/symdim-dath43/files/2015/11/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A5%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%95%CE%9A%CE%94%CE%94%CE%912.pdf)

[dath43/files/2015/11/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A5%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%95%CE%9A%CE%94%CE%94%CE%912.pdf](http://blogs.sch.gr/symdim-dath43/files/2015/11/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%A5%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%95%CE%9A%CE%94%CE%94%CE%912.pdf)

Αθανασίου, Α, «Gender Trouble. Η Φεμινιστική Θεωρία και Πολιτική μετά την αποδόμηση της ταυτότητας.» *Σύγχρονα Θέματα*, 94: Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2006, 62-71

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Αναφορά σε παραδείγματα έμφυλων στερεοτύπων, διακρίσεων με βάση το φύλο και επεξήγηση σχετικών όρων. Εισαγωγή του όρου επιτελεστικότητα και επεξήγηση.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Ιστορία του Φύλου και των γυναικών

Περίληψη

Η ενότητα εξετάζει την ιστορία του φύλου και των γυναικών από τα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα, σε άμεση συνάρτηση με το πρώτο κίνημα για τη γυναικεία απελευθέρωση, μέχρι την εμφάνιση και ανάπτυξη του φεμινιστικού κινήματος στη δεκαετία του 1970 και τη μετά-φεμινιστική περίοδο που διανύουμε σήμερα.

Σύνοψη

- Ιστορία των γυναικών και του γυναικείου κινήματος
- πρώτο κίνημα για τη γυναικεία απελευθέρωση
- φεμινισμός και δεύτερο κύμα
- φεμινιστική θεωρία
- μετά-φεμινιστική περίοδος και τρίτο κύμα

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να αναδείξει τις γυναίκες ως ιστορικά υποκείμενα, να διερευνήσει τις γυναικείες ταυτότητες, εμπειρίες και δράσεις κατά το παρελθόν, ιδιαίτερα αυτές που οδήγησαν στην ανάπτυξη του φεμινιστικού κινήματος και της εδραίωσης φεμινιστικής ταυτότητας και πολιτικής.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν πως αναπτύχθηκε η φεμινιστική σκέψη και πράξη ιστορικά
- να αντιλαμβάνονται πως οι κοινωνικο-ιστορικές συνθήκες συνέτειναν στην, ή εμπόδισαν την ανάπτυξη φεμινιστικής συνείδησης
- να συζητούν τη γυναικεία υποκειμενικότητα, ιστορικά

Λέξεις Κλειδιά

Πρώτο κίνημα για τη γυναικεία απελευθέρωση, φεμινισμός και δεύτερο κύμα, φεμινιστική θεωρία, μετά-φεμινιστική περίοδος και τρίτο κύμα.

Περιεχόμενο

Αβδελά, Ε., «Η ιστορία του φύλου στην Ελλάδα: Από τη διαταραχή στην ενσωμάτωση;», στο Β. Καντσά, Β. Μουτάφη, Ε. Παπαταξιάρχης (επιμ.), Φύλο και κοινωνικές επιστήμες στη σύγχρονη Ελλάδα, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2010, 89-119. •

Αθανασίου, Α. (επιμ.), Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική, Νήσος, Αθήνα 2006.

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Επιτελεστικές Αναπαραστάσεις: αναταραχή φύλου.

Περίληψη

Η ενότητα εξετάζει μία από τις σημαντικότερες σύγχρονες προσεγγίσεις σε θέματα φύλου και έμφυλης ταυτότητας, τη θεωρία της επιτελεστικότητας όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη δουλειά της σημαντικότερης σύγχρονης θεωρητικού, της Judith Butler.

Σύνοψη

-
- Η κατηγορία γυναίκα και η εκπροσώπηση της
- Κοινωνικό Vs Βιολογικό Φύλο
- Γυναίκα δε γεννιέσαι, γίνεσαι
- Σωματικές εγγραφές
- Ο διαχωρισμός μέσα/έξω
- Ποιος κάνει το φύλο;
- Simone de Beauvoir Vs Judith Butler
- Παραστασιακές επιτελέσεις
- Το φύλο ως προϊόν της επιτελεστικότητας

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να εξετάσει και να εξηγήσει τη θεωρία της επιτελεστικότητας όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τη δουλειά της σημαντικότερης σύγχρονης θεωρητικού, της Judith Butler. Η θεωρία της επιτελεστικότητας αποτελεί από το 1990 μέχρι σήμερα, την κυρίαρχη ίσως θεωρητική προσέγγιση σε θέματα θεώρησης του φύλου και εξέτασης της έμφυλης ταυτότητας.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να αντιλαμβάνονται να κύρια σημεία και τα βασικά επιχειρήματα της θεωρίας της επιτελεστικότητας σε σχέση με το φύλο και τη δημιουργία έμφυλης ταυτότητας
- Να αξιολογούν αυτά τα επιχειρήματα και να εξετάζουν τις πιθανές αδυναμίες της θεωρίας αυτής
- Να χρησιμοποιούν και να εφαρμόζουν τη θεωρία αυτή σε σχέση με περιπτώσεις μελέτης
- Να αντιλαμβάνονται και να αξιολογούν τις συνέπειες της θεωρίας της επιτελεστικότητας

Λέξεις Κλειδιά

Έμφυλη ταυτότητα, Σώμα, Βιολογικό Φύλο, κοινωνικό Φύλο, έμφυλη ταυτότητα και σώμα, έμφυλα σώματα, υλικότητα, υποκειμενικότητα, λόγος, εξουσία, νόμος, επιτελεστικότητα, εξουσιαστικός λόγος, αναπαράσταση φύλου.

Περιεχόμενο

Butler, J, 2009, *Αναταραχή φύλου. Ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια (Επιλεγμένα κεφάλαια)

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Έμφυλα Σώματα

Περίληψη

Η ενότητα εξετάζει τη σχέση έμφυλης ταυτότητας και σώματος και τους τρόπους με τους οποίους η ανάπτυξη έμφυλης ταυτότητας σχετίζεται με το σώμα. Εξετάζεται αρχικά η ίδια η έννοια του σώματος αρχικά και κατόπιν η υλικότητα του σε σχέση με την έμφυλη ταυτότητα.

Σύνοψη

- Σώμα και έμφυλη ταυτότητα
- Η έννοια και η υλικότητα του σώματος
- Γυναίκα και σώμα
- Άντρας και σώμα
- Σώματα με σημασία
- (μετα)σχηματισμοί σωμάτων, μετασχηματισμοί έμφυλων ταυτοτήτων

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να αποσαφηνίσει όρους και έννοιες που σχετίζονται με το έμφυλο σώμα και την έμφυλη ταυτότητα σε σχέση με το σώμα, και να εισάγει τους φοιτητές στη συζήτηση γύρω από τους προβληματισμούς που θέτει η σύγχρονη θεωρία γύρω από το φύλο και το σώμα.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να αναλύουν τη σχέση ανάμεσα σε κοινωνικό και βιολογικό φύλο

- Να αντιλαμβάνονται και να συζητούν τη σχέση ανάμεσα στο φύλο (βιολογικό και κοινωνικό) και το σώμα
- Να γνωρίζουν και να συζητούν τους μηχανισμούς που συμβάλουν στη δημιουργία και ανάπτυξη έμφυλης ταυτότητας σε σχέση με το σώμα
- Να συζητούν πως το φύλο και η έκφραση του μέσα από το ζων σώμα σχετίζονται με την υποκειμενικότητα του ατόμου
- Να αντιλαμβάνονται και να συζητούν πως η υλικότητα του έμφυλου σώματος είναι και προϊόν λόγου και σχέσεων εξουσίας

Λέξεις Κλειδιά

Σώμα, έμφυλη ταυτότητα και σώμα, έμφυλα σώματα, υλικότητα, υποκειμενικότητα, λόγος, εξουσία, νόμος, επιτελεστικότητα, εμπειρία του σώματος, διαφυλικότητα, διεμφυλικότητα, σεξουαλικότητα.

Περιεχόμενο

Butler, J, 2009, *Αναταραχή φύλου. Ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια (Επιλεγμένα κεφάλαια)

Μακρυνιώτη Δ. (επιμ.-εισαγωγή) 2004, *Τα όρια του σώματος*.

Διεπιστημονικές προσεγγίσεις, Αθήνα: Νήσος (Επιλεγμένα άρθρα)

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Ντοκιμαντέρ: «Paris is Burning», "Dr. Money And The Boy With No Penis"
- Συζήτηση περιπτώσεων μελέτης

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

Αυτό το σώμα που δεν είναι ένα: Σώματα και έμφυλες ταυτότητες με σημασία

Περίληψη

Η ενότητα εξετάζει έμφυλα σώματα εκτός νόμου και νόρμας, εκείνα τα σώματα που νομιμοποιούνται μόνο μέσω της απόκλισης και εξαίρεσης τους από τη νόρμα, και τις ταυτότητες εκείνες που προκύπτουν από ένα τέτοιο πλαίσιο υποκειμενοποίησης. Συζητούνται θέματα τρανς σωμάτων, ταυτοτήτων και υποκειμένων (διεμφυλικά και διαφυλικά άτομα) και εξετάζονται οι συνθήκες και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες κάποια σώματα σημαίνουν και έχουν σημασία (σημαίνοντα σώματα που τυχαίνουν αναγνώρισης) στο πλαίσιο του Νομου, και άλλα δεν έχουν.

Σύνοψη

- Σώμα και έμφυλη ταυτότητα
- Η έννοια και η υλικότητα του σώματος
- Τρανς ταυτότητες
- Έμφυλη ταυτότητα και υποκειμενικότητα
- Σώματα με σημασία
- (μετα)σχηματισμοί σωμάτων, μετασχηματισμοί έμφυλων ταυτοτήτων
- Νόμος και σώμα

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να αποσαφηνίσει όρους και έννοιες που σχετίζονται με σώματα που βρίσκονται εκτός νόρμας και ενίοτε και εκτός νόμου, και να εξετάζει τους μηχανισμούς με τους οποίους οι σχέσεις εξουσίας εγγράφουν έμφυλη ταυτότητα στη επιφάνεια του σώματος αλλά και τη συνεχή διαπραγμάτευση ανάμεσα στο σώμα και την εξουσία. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις τρανς ταυτότητες και τα σώματα δια μέσου των οποίων αυτές βιώνονται.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να αναλύουν τη σχέση ανάμεσα σε κοινωνικό και βιολογικό φύλο στις τρανς ταυτότητες
- Να αντιλαμβάνονται και να συζητούν τη σχέση εξουσίας και σώματος
- Να συζητούν τους μηχανισμούς που συμβάλουν στη δημιουργία και ανάπτυξη έμφυλης ταυτότητας σε σχέση με το σώμα
- Να συζητούν πως το φύλο και η έκφραση του μέσα από το ζων σώμα σχετίζονται με την υποκειμενικότητα του ατόμου
- Να αντιλαμβάνονται και να συζητούν πως η υλικότητα του έμφυλου σώματος είναι και προϊόν λόγου και σχέσεων εξουσίας και τους τρόπους με τους οποίους το σώμα αποκτά σημασία.

Λέξεις Κλειδιά

Σώμα, έμφυλη ταυτότητα και σώμα, έμφυλα σώματα, υλικότητα, υποκειμενικότητα, λόγος, εξουσία, νόμος, επιτελεστικότητα, εμπειρία του σώματος, διαφυλικότητα, διεμφυλικότητα, σεξουαλικότητα.

Περιεχόμενο

Butler, J, 2009, *Αναταραχή φύλου. Ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια (Επιλεγμένα κεφάλαια)

Butler, J (2008) *Σώματα με Σημασία: Οριοθετήσεις του «φύλου» στο λόγο* (μτφρ. Πελαγία Μαρκέτου), Αθήνα: Εκκρεμές

Μακρυνιώτη Δ. (επιμ.-εισαγωγή) 2004, *Τα όρια του σώματος*.
Διεπιστημονικές προσεγγίσεις, Αθήνα: Νήσος (Επιλεγμένα άρθρα)

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Ντοκιμαντέρ: «Paris is Burning», "Dr. Money And The Boy With No Penis"
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

ΘΕΣΜΟΙ, ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Περίληψη

Η ενότητα περιλαμβάνει βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις για τη σχέση φύλου και πολιτότητας, και εξετάζει ανάμεσα σε άλλα πως το έμφυλο και οι ιδιαιτερότητες της θέσης του σε σχέση με την πολιτότητα δημιουργούν ανισότητες συμμετοχής οι οποίες συχνά δεν αναγνωρίζονται ως έχοντα έμφυλο χαρακτήρα και αιτίες.

Σύνοψη

- Συμμετοχική δημοκρατία
- Σχέση φύλου και πολιτότητας
- Το έμφυλο υποκείμενο ως πολίτης
- Ανισότητες συμμετοχής

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να διερευνήσει τη σχέση ανάμεσα στο έμφυλο υποκείμενο και την πολιτότητα, και τους τρόπους με τους οποίους ο ουδέτερος ως προς το φύλο χαρακτήρας της ιδιότητας του πολίτη υποκρύπτει ενδογενή ανδροκεντρισμό.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να αντιλαμβάνονται και να αναγνωρίζουν τις έμφυλες ανισότητες σε πλαίσιο συμμετοχής στην κοινωνία των πολιτών
- Να συζητούν τη σχέση ανάμεσα στο έμφυλο υποκείμενο και την πολιτότητα
- Να αναγνωρίζουν και να συζητούν τους τρόπους με τους οποίους ο ουδέτερος χαρακτήρας της έννοιας πολίτης συχνά υποκρύπτει ενδογενή ανδροκεντρισμό

Περιεχόμενο

Παντελίδου- Μαλούτα Μ, 1987, «Γυναίκες και πολιτική/γυναίκες και πολιτική επιστήμη», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 65:3-22.

Παντελίδου- Μαλούτα Μ, 2002, *Το Φύλο της Δημοκρατίας. Ιδιότητα του πολίτη και έμφυλα υποκείμενα.*, Αθήνα: Σαββάλας

Παντελίδου- Μαλούτα Μ, 2007, «Κρατικός Φεμινισμός, πολιτικές για την έμφυλη ισότητα και κοινωνικές αντιλήψεις», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, 29 : 5-39

Αθανασάτου, Ι., (2013), 'Φύλο, Υποκειμενικότητα, ζωή στο όριο: αναζητώντας τον φεμινισμό την εποχή της κρίσης', *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, Δεκέμβριος, τευχος 41.

Λέξεις Κλειδιά

Πολιτότητα, έμφυλα υποκείμενα, συμμετοχή, εξουσία, υποκειμενικότητα.

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Συζήτηση περίπτωσης μελέτης
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Έμφυλες ταυτότητες και ΜΜΕ

Περίληψη

Η ενότητα διερευνά τη σχέση ανάμεσα στις έμφυλες ταυτότητες και τα ΜΜΕ και πως οι πρώτες παρουσιάζονται και επιτελεστικά αναπαράγονται, εδραιώνονται και παρουσιάζονται ως φυσικές, προωθώντας έτσι ουσιοκρατικές αντιλήψεις που αφορούν το φύλο, το σώμα και την ταυτότητα.

Σύνοψη

- «Παλιά» και «νέα» μέσα
- Αναπαραστάσεις γυναικών στα παραδοσιακά μέσα
- Η αρρενωπότητα και η θηλυκότητα μέσα από τα Μέσα
- Σεξουαλικοποίηση και έφηβοι στα «νέα μέσα»
- Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και έμφυλες ταυτότητες
- Συμπερίληψη και αποκλεισμός
- Θυματοποίηση και έμφυλα υποκείμενα
- Ενδοοικογενειακή βία, κακοποίηση, βία κατά των γυναικών και ΜΜΕ
- Διαπόμπευση και στιγματισμός: το σώμα του «άλλου»

Σκοπός

Στόχος της ενότητας είναι να διερευνήσει πως οι έμφυλες ταυτότητες εκπροσωπούνται, αναπαράγονται και εδραιώνονται μέσα από τα ΜΜΕ, «παλιά» (εφημερίδες, περιοδικά) και «νέα» (διαδίκτυο, ψηφιακά μέσα). Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην παρουσίαση του έμφυλου σώματος το οποίο τα ΜΜΕ επιτελεστικά δημιουργούν. Εξετάζονται τα ΜΜΕ ως μορφή εξουσίας που έχει τη δυνατότητα και τη δύναμη, ως μορφή εξουσιαστικού λόγου, να συμβάλλει στην ανάπτυξη κανονικότητας μέσω της οποίας κάποια σώματα και ταυτότητες νομιμοποιούνται ενώ κάποια άλλα αποκλείονται.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να διερευνούν και να συζητούν θέματα έμφυλης ταυτότητας όπως αυτά προκύπτουν από την παρουσίαση έμφυλων ταυτοτήτων στα ΜΜΕ
- Να εξετάζουν κατά πόσο ουσιοκρατικές αντιλήψεις περί έμφυλης ταυτότητας περνούν επιτυχώς μέσω της χρήσης των ΜΜΕ
- Να διερευνούν με κριτικό πνεύμα της μορφές βίας που εξασκούνται στο έμφυλο σώμα, και κυρίως στα σώματα των γυναικών αλλά και υποκειμένων τα οποία παρεκκλίνουν από τον κανόνα
- Να αντιλαμβάνονται πως τα Μέσα κανονικοποιούν και νομιμοποιούν κάποιες έμφυλες ταυτότητες ενώ άλλες αποκλείονται
- Να αναγνωρίζουν πως μορφές εξουσίας που σχετίζονται με τα ΜΜΕ δημιουργού συνθήκες διαπόμπευσης για τα σώματα που «δεν έχουν σημασία»

Περιεχόμενο

Σαρηκάκη Κ. – Λ. Τσαλίκια (επιμ) (2012), 'Pornoptikon. Ψηφιακές μεταμορφώσεις και η διακυβέρνηση της πορνογραφίας', στο Μέσα επικοινωνίας, λαϊκή κουλτούρα και βιομηχανία του σεξ', Αθήνα: εκδ. Παπαζήσης

Αθανασίου Α. (2006), Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική, Αθήνα: εκδ. Νήσος. (επιλεγμένα άρθρα)

«RUINS/Ερείπια: Οροθετικές γυναίκες - Το χρονικό μιας διαπόμπευσης» (2013)

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Συζήτηση περίπτωσης μελέτης
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

Φύλο και εκπαίδευση

Περίληψη

Η ενότητα διερευνά θέματα φύλου στην εκπαίδευση και αναδεικνύει το πλέγμα των έμφυλων ανισοτήτων και διακρίσεων που συνδέονται με αυτά.

Σύνοψη

- Η διάσταση του κοινωνικού φύλου στην εκπαίδευση
- Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση από τη σκοπιά του Φύλου
- Οι έμφυλες πολιτικές και η σημασία τους
- Γλωσσικός σεξισμός και εκπαίδευση
- Φεμινιστική παιδαγωγική

Σκοπός

Η ενότητα περιλαμβάνει θέματα επαναπροσδιορισμού της εκπαίδευσης από τη σκοπιά του φύλου, και αναδεικνύει το πλέγμα των έμφυλων ανισοτήτων και διακρίσεων που συνδέονται με αυτό. Εξετάζει τη σημασία των έμφυλων πολιτικών και προτείνει οι πολιτικές αυτές να βασίζονται σε ολιστικές προσεγγίσεις και να διερευνούν από τη σκοπιά του φύλου όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν το εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου να οδηγήσουν στο μετασχηματισμό της εκπαίδευσης προς μη σεξιστική κατεύθυνση.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να συζητούν θέματα ισότητας των φύλων και ιδιαίτερα στα θέματα ένταξης της διάστασης του φύλου στη σχολική κοινότητα.
- Να ενημερωθούν, ευαισθητοποιηθούν και να ενισχύσουν τις γνώσεις και δεξιότητές τους σε ζητήματα που αφορούν στην προώθηση της ισότητας των φύλων, στην ένταξη της διάστασης του φύλου στις παιδαγωγικές πρακτικές και στην υλοποίηση εκπαιδευτικών παρεμβάσεων σχετικά με τα φύλα και τις διακρίσεις.
- Να κατανοούν ειδικά θέματα και πεδία στα οποία (ανα)παράγονται οι έμφυλες ανισότητες και διακρίσεις κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά και στη σχολική κοινότητα.

Λέξεις-Κλειδιά

Φύλο, Εκπαίδευση, Γυναικείες σπουδές, Σχολικά εγχειρίδια, Αναλυτικό πρόγραμμα, Φεμινιστική παιδαγωγική, Μη-σεξιστική αγωγή, Έμφυλες ιεραρχίες

και διακρίσεις, Εκπαιδευτικές επιλογές, Γλωσσικός σεξισμός, Έμφυλες πολιτικές.

Περιεχόμενο

«Ευαισθητοποίηση στελεχών και εκπαιδευτικών της προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα διακρίσεων και ισότητας των φύλων» <http://blogs.sch.gr/symdim-dath43/files/2015/11/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A5%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%95%CE%9A%CE%94%CE%94%CE%912.pdf>

Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (1993). ««Μια επιτυχημένη καριέρα κι ένας καλός σύζυγος»: Όνειρα και προσδοκίες κοριτσιών εφηβικής ηλικίας». Στο Δεληγιάννη, Β., και Ζιώγου, Σ. (επιμ.) *Εκπαίδευση και Φύλο: Ιστορική Διάσταση και Σύγχρονος Προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 311-332.

Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. (1994). «Φεμινιστικές τάσεις στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης». Στο Β. Δεληγιάννη και Σ. Ζιώγου (επιμ.) *Εκπαίδευση και Φύλο: Ιστορική Διάσταση και Σύγχρονος Προβληματισμός*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Βάνιας, 23-40.

Κογκίδου Δ. (1995) «Η έμφυλη διάσταση στην εκπαίδευση - Σε ποιους τομείς απαιτείται παρέμβαση;» Στο: *Εκπαίδευση και Ισότητα Ευκαιριών - Ευρωπαϊκό Συνέδριο*, σσ. 262-270. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Συζήτηση περίπτωσης μελέτης
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 10

Φύλο και γλώσσα: υπερβαίνοντας το γλωσσικό σεξισμό

Περίληψη

Η ενότητα διερευνά θέματα φύλου και γλώσσας και πως ο κυρίαρχος λόγος έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει ταυτότητες και υποκείμενα. Κατόπιν προχωρά σε προσδιορισμό της έννοιας του γλωσσικού σεξισμού, εντοπισμός περιπτώσεων σεξιστικής χρήσης της γλώσσας στο δημόσιο λόγο, και διατύπωση προτάσεων για τη χρήση εναλλακτικών γλωσσικών επιλογών.

Σύνοψη

- Λόγος και φύλο
- Από την κούνια στη δημόσια σφαίρα: μύθος και παραμύθι
- Γλωσσικός Σεξισμός στο δημόσιο λόγο και παραδείγματα
- Γλωσσικός Σεξισμός στη δημόσια σφαίρα και παραδείγματα
- Εμφυλες διακρίσεις: λόγος και υλικότητα

Σκοπός

Η ενότητα διερευνά θέματα φύλου και γλώσσας και πως ο κυρίαρχος λόγος έχει τη δυνατότητα να διαμορφώνει ταυτότητες και υποκείμενα. Εξετάζει παραδοσιακά παραμύθια συγκρίνοντας τα με σύγχρονες εκδοχές τους για αν δείξει πως η γλώσσα δεν αναπαριστά αλλά, διαμορφώνει την πραγματικότητα. Η ενότητα περιλαμβάνει τον ορισμό

του γλωσσικού σεξισμού και αναδεικνύει το πλέγμα των έμφυλων ανισοτήτων και διακρίσεων που συνδέονται με το Λόγο και τη Γλώσσα. Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά μορφές γλωσσικού σεξισμού στο δημόσιο λόγο και στη δημόσια σφαίρα. Η ενότητα ολοκληρώνεται με ενδεικτικές γενικές προτάσεις για την υπέρβαση του γλωσσικού σεξισμού.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να εντοπίζουν περιπτώσεις γλωσσικού σεξισμού στο δημόσιο λόγο και στη δημόσια σφαίρα
- Να διατυπώνουν εναλλακτικές γλωσσικές επιλογές, ώστε να μην (ανα)παράγονται οι έμφυλες ανισότητες και οι διακρίσεις μέσω του δημόσιου, αλλά και ιδιωτικού, λόγου

Λέξεις-Κλειδιά

Παραμύθι, Μύθος, Γλωσσικός σεξισμός, Λόγος (discourse), Γλώσσα, Έμφυλες ιεραρχίες και διακρίσεις.

Περιεχόμενο

<http://www.isotita.gr/var/uploads/MELETES/2016/%CE%A43%201o%20Paradoteo%20%CE%A0%201.2.pdf>

Τσοκαλίδου, Ρ. (1996) Το φύλο της Γλώσσας. Οδηγός μη-σεξιστικής γλώσσας για τον δημόσιο ελληνικό λόγο, Αθήνα: Ίνδυσμος Ελληνίδων Επιστημόνων-Βιβλιοπωλείο της Εστίας

Φραγκουδάκη, Α. (1988) «Γλώσσα λανθάνουσα 3 – ή γιατί δεν υπάρχουν βουλευτρίες παρά μόνον χορεύτριες;» Δίνη, φεμινιστικό περιοδικό, 4, σ. 42-44.

Γκασούκα, Μ. (2008) Κοινωνιολογία του Λαϊκού Πολιτισμού, τ. ΙΙ, Το Φύλο κάτω από το πέπλο: Γυναικεία πραγματικότητα και αναπαραστάσεις του φύλου στα λαϊκά παραμύθια. Αθήνα: Χηφίδα.

Carter, A (1979) *Η Ματωμένη Κάμαρα και άλλα παραμύθια*

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Συζήτηση περίπτωσης μελέτης
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 11

Φύλο και εθνότητα

Περίληψη

Η ενότητα διερευνά θέματα φύλου και εθνότητας/φυλής (race) και τους τρόπους με τους οποίους η έμφυλη ταυτότητα, η διαπραγμάτευση και η σωματοποίηση της διαφοροποιείται σε σχέση με τις παραμέτρους της φυλής και του ταξικού ζητήματος που συχνά σχετίζεται με τέτοια ζητήματα.

Σύνοψη

- Πως ορίζεται η φυλή
- Η φυλή μέσα από το φακό της σύγχρονης θεωρίας
- Φυλή και επιτελεστικότητα
- Black Feminism: φύλο και φυλή κατά το δεύτερο κύμα φεμινισμού
- Εγγραφές στην επιφάνεια του σώματος; Το «μέσα» και το «έξω» της σχέσης φυλής-φύλου
- Η μετανάστρια και ο μετανάστης ως έμφυλα υποκείμενα

Σκοπός

Η ενότητα περιλαμβάνει θέματα που διερευνούν τη σχέση ανάμεσα στο φύλο και τη φυλή/εθνότητα και τους τρόπους με τους οποίους το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης ανάμεσα στα δύο δημιουργεί

διαφορετικά έμφυλα υποκείμενα. Στόχος είναι η εξέταση των τρόπων με τους οποίους, κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες αλλάζουν τον έμφυλο χαρακτήρα του ατόμου σε συνάρτηση με το θέμα της φυλής/εθνότητας. Η ενότητα δείχνει πως μια παράμετρος όπως η φυλή, είναι σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τί είδους έμφυλα υποκείμενα δημιουργούνται και γίνονται αποδεκτά ή αποκλείονται σε μια κοινωνία, αλλά και τις διαφορετικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα έμφυλα υποκείμενα και με βάση τη φυλή τους.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν τις παραμέτρους που συμβάλλουν στην αντίληψη φυλετικής ταυτότητας και τις συζητήσεις γύρω από θέματα φυλής
- Να αντιλαμβάνονται τις σχέσεις φύλου και φυλής
- Να κατανοούν τους τρόπους με τους οποίους φύλο και φυλή αλληλεπιδρούν στη δημιουργία έμφυλων υποκειμένων

Λέξεις-Κλειδιά

Φύλο, Φυλή, Εθνότητα, Δεύτερο Κύμα Φεμινισμού, Μετααποικιακή Θεωρία, Μεταδομιστική θεωρία, Σώμα, Κοινωνική Τάξη, Αποκελισμός, Αποδοχή, Μετανάστευση

Περιεχόμενο

Αθανασίου, Α (2007) *Ζωή στο όριο: Δοκίμια για το σώμα, το φύλο και τη βιοπολιτική*, Αθήνα: Εκκρεμές

Butler, J (2008) *Σώματα με Σημασία: Οριοθετήσεις του «φύλου» στο λόγο* (μτφρ. Πελαγία Μαρκέτου), Αθήνα: Εκκρεμές

Δραστηριότητες

- Ανάγνωση και μελέτη άρθρων
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Συζήτηση περίπτωσης μελέτης
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης

ΕΝΟΤΗΤΑ 12

Φύλο και Σεξουαλικότητα

Περίληψη

Η ενότητα διερευνά θέματα φύλου και σεξουαλικότητας και πως αυτά σχετίζονται με διάφορες μορφές εξουσίας, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να κανονικοποιούν κάποιες ταυτότητες ενώ αποκλείουν άλλες.

Σύνοψη

- Πως ορίζεται η σεξουαλικότητα
- Ποια η σχέση φύλου και σεξουαλικότητας
- Βιολογικό/κοινωνικό φύλο, σώμα και σεξουαλικότητα
- Πέρα από το δίπολο αντρας/γυναίκα, ετεροφυλόφιλος/ομοφυλόφιλος
- Εξουσιαστικός λόγος και σεξουαλικότητα

Σκοπός

Η ενότητα περιλαμβάνει θέματα που αφορούν τη σχέση εξουσίας και σεξουαλικότητας, και πως ο εξουσιαστικός λόγος σχετίζεται με την έκφραση σεξουαλικότητας αλλά και την αποδοχή και τον αποκλεισμό ταυτοτήτων στο πλαίσιο του νόμου, τη διεκδίκηση δικαιωμάτων (όπως το δικαίωμα στο γάμο ή στην υιοθεσία παιδιών) κτλ. Στόχος είναι η κατανόηση και συζήτηση που πηγάζει από την έκφραση σεξουαλικότητας μέσα από το έμφυλο σώμα αλλά και την προώθηση πολιτικών τέτοιων που να προωθούν όχι την ανοχή, αλλά την αποδοχή.

Στόχοι

Με την ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες/-ουσες θα είναι σε θέση:

- Να συζητούν τη σχέση ανάμεσα στο φύλο (βιολογικό/κοινωνικό) και την έμφυλη ταυτότητα
- Να αξιολογούν τους τρόπους με τους οποίους μορφές εξουσίας σχετίζονται με την έκφραση σεξουαλικότητας
- Να αξιολογούν τη σχέση ανάμεσα στη σεξουαλικότητα σε συνάρτηση με την έμφυλη ταυτότητα

Λέξεις-Κλειδιά

Σεξουαλικότητα, φύλο, εξουσιαστικός λόγος, εξουσία, Φουκώ, νοσηματοδότηση, σώμα, ομοφυλοφιλία, ετεροφυλοφιλία, αποδοχή, αποκλεισμός.

Περιεχόμενο

Angels in America Part 1: Millenium Approaches (2003) HBO miniseries directed by Mike Nichols

Angels in America Part 2: Perestroika (2003) HBO miniseries directed by Mike Nichols

Φουκώ, Μ. *Η ιστορία της σεξουαλικότητας* ("Histoire de la sexualité") (3 τόμοι) (1978-1984) [επιλεγμένα αποσπάσματα]

Δραστηριότητες

- Παρακολούθηση σειράς (6-8 ώρες)
- Τηλεσυνάντηση και συζήτηση υλικού στην πλατφόρμα
- Άσκηση αυτοαξιολόγησης